

รายงานฉบับสมบูรณ์
รายงานการวิเคราะห์อุตสาหกรรม
และพื้นที่เป้าหมายเชิงลึกของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

โครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำ
ศูนย์ข้อมูลการลงทุนไทยในต่างประเทศ ประจำปี 2558

เสนอต่อ
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

โดย
บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด

ตุลาคม 2558

โครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำศูนย์ข้อมูลการลงทุนไทยในต่างประเทศ ประจำปี 2558

ตุลาคม 2558

การปฏิเสธข้อเรียกร้อง

รายงานฉบับนี้ได้รับการจัดทำขึ้น เพื่อการนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเท่านั้น นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแล้ว ห้ามบุคคลอื่นใดนำรายงานฉบับนี้ไปใช้ไม่ว่าด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการถูกนำไปใช้ แจกจ่าย เผยแพร่ เปิดเผย หรือ ถือเอาประโยชน์ในทางอื่นใด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน แก่บุคคลอื่นใดนอกจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ไม่ว่าด้วยวัตถุประสงค์ใดก็ตาม ทั้งนี้ บริษัทที่ปรึกษาขอปฏิเสธโดยแจ้งชัดต่อการเรียกร้องให้รับผิดชอบใดๆ ในความสูญเสีย หรือเสียหายที่เกิดขึ้นไม่ว่าในทางใดจากการที่บุคคลที่สามได้นำเนื้อหาของรายงานฉบับนี้ไปใช้ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนก็ตาม

ข้อมูลทั้งหลายที่ได้ระบุไว้ในรายงานฉบับนี้ได้นำมาจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่งที่เชื่อถือได้ ทั้งส่วนที่เป็นของราชการ หน่วยงานระหว่างประเทศ ส่วนที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการระดมความคิดเห็น ซึ่งข้อมูลทั้งหมดเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ 30 ตุลาคม 2558

อนึ่ง รายงานฉบับนี้ได้ทำขึ้นโดยอาศัยการตั้งสมมติฐาน พฤติการณ์แวดล้อมต่างๆ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นหรือมีอยู่ ณ วันที่ออกรายงาน เหตุการณ์ต่างๆ หรือการเปลี่ยนแปลงของกฎหมายที่เกิดขึ้นในภายหลังอาจจะทำให้จำเป็นต้องปรับปรุงข้อสมมติฐานและข้อสรุปต่างๆ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของพฤติการณ์แวดล้อมนั้น นอกจากนี้ ข้อเสนอในเชิงนโยบายเป็นการวิเคราะห์ของบริษัทฯ มิได้เป็นข้อผูกพันในการกำหนดนโยบายสำหรับรัฐบาลแต่อย่างใด

สารบัญ

บทที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา.....	1-1
1.1. บทนำ	1-1
1.2. ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา	1-3
1.2.1. รายละเอียดทางภูมิศาสตร์	1-3
1.2.2. สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และศาสนา	1-9
1.2.3. โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน	1-19
1.2.4. นโยบายเศรษฐกิจ นโยบายการค้า และนโยบายการต่างประเทศ.....	1-32
1.2.5. สิ่งที่ควรรู้เกี่ยวกับการเข้าไปลงทุนในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา	1-36
1.3. ภาพรวมการค้า และการลงทุนของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา	1-39
1.3.1. ภาพรวมการค้าสินค้า	1-39
1.3.2. ภาพรวมการค้าบริการ.....	1-48
1.3.3. ภาพรวมการลงทุน	1-55
1.4. นโยบาย กฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องด้านการลงทุนของสาธารณรัฐ แห่งสหภาพเมียนมา.....	1-57
1.4.1. นโยบายด้านการลงทุน	1-57
1.4.2. กฎหมายและกฎระเบียบ.....	1-59
1.4.3. การลงทุนที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางการลงทุน	1-81
1.4.4. สรุปต้นทุนการประกอบธุรกิจ (Cost of Doing Business) ในสาธารณรัฐแห่ง สหภาพเมียนมา	1-84
บทที่ 2 โอกาสและศักยภาพการลงทุนไทยในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา.....	2-1
2.1. การวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของสาธารณรัฐ แห่งสหภาพเมียนมา.....	2-1
2.1.1. ภาพรวมและความสำคัญของอุตสาหกรรม	2-1
2.1.2. นโยบายและมาตรการจากภาครัฐ.....	2-22
2.1.3. SWOT ของอุตสาหกรรม	2-23
2.1.4. โอกาสในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์สำหรับนักลงทุนไทย.....	2-27
2.1.5. พื้นที่ที่น่าสนใจต่อการเข้าไปลงทุนสำหรับนักลงทุนไทย.....	2-30
2.1.6. บริษัทกรณีศึกษา (Case Study).....	2-34

สารบัญ (ต่อ)

2.2. การวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของสาธารณรัฐ แห่งสหภาพเมียนมา.....	2-36
2.2.1. ภาพรวมและความสำคัญของอุตสาหกรรม	2-36
2.2.2. นโยบายและมาตรการจากภาครัฐ.....	2-50
2.2.3. SWOT ของอุตสาหกรรม	2-51
2.2.4. โอกาสในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปสำหรับนักลงทุนไทย	2-54
2.2.5. พื้นที่ที่น่าสนใจต่อการเข้าไปลงทุนสำหรับนักลงทุนไทย.....	2-55
2.2.6. บริษัทกรณีศึกษา (Case Study).....	2-56
2.3. การวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของสาธารณรัฐ แห่งสหภาพเมียนมา.....	2-57
2.3.1. ภาพรวมและความสำคัญของอุตสาหกรรม	2-57
2.3.2. นโยบายและมาตรการจากภาครัฐ.....	2-71
2.3.3. SWOT ของอุตสาหกรรม	2-72
2.3.4. โอกาสในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มสำหรับนักลงทุนไทย	2-73
2.3.5. พื้นที่ที่น่าสนใจต่อการเข้าไปลงทุนสำหรับนักลงทุนไทย.....	2-74
2.3.6. บริษัทกรณีศึกษา (Case Study).....	2-75
2.4. บทสรุป.....	2-76
บรรณานุกรม.....	บ-1
ภาคผนวก 1 ประวัติศาสตร์โดยสังเขปของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา.....	ผ 1-1
ภาคผนวก 2 รายชื่อผู้ประกอบการไทยในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา	ผ 2-1

สารบัญญภาพ

ภาพที่ 1-1 ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา.....	1-3
ภาพที่ 1-2 แผนที่ประเทศเมียนมา	1-4
ภาพที่ 1-3 แผนที่ประเทศเมียนมา แบ่งตามเขตปกครอง.....	1-6
ภาพที่ 1-4 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2547-2561f.....	1-10
ภาพที่ 1-5 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ (GDP) ของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2557	1-11
ภาพที่ 1-6 รัดับรายได้ต่อหัว (GDP per capita) ของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2547-2561f.	1-11
ภาพที่ 1-7 โครงสร้างประชากรของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2558	1-13
ภาพที่ 1-8 ปรระธานาธิบดีคนปัจจุบันของประเทศเมียนมา.....	1-18
ภาพที่ 1-9 เส้นทางถนนในประเทศเมียนมา	1-21
ภาพที่ 1-10 เส้นทางรางรถไฟในประเทศเมียนมา	1-22
ภาพที่ 1-11 สนามบิน/ท่าอากาศยานที่สำคัญในประเทศเมียนมา	1-23
ภาพที่ 1-12 ท่าเรือที่สำคัญในประเทศเมียนมา	1-25
ภาพที่ 1-13 เขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตอุตสาหกรรมพิเศษในประเทศเมียนมา.....	1-31
ภาพที่ 1-14 มูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศเมียนมาทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2557.....	1-40
ภาพที่ 1-15 สัดส่วนการส่งออกเฉลี่ยของประเทศเมียนมาไปยังตลาดส่งออกสินค้าสำคัญ ปี พ.ศ. 2552-2557	1-42
ภาพที่ 1-16 ตลาดส่งออกสินค้าที่สำคัญของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557	1-43
ภาพที่ 1-17 มูลค่าการนำเข้าสินค้าของประเทศเมียนมาทั้งหมด ปี พ.ศ. 2554-2557	1-45
ภาพที่ 1-18 ภาพสัดส่วนการนำเข้าของประเทศเมียนมาจากแหล่งนำเข้าสำคัญ ปี พ.ศ. 2552-2557	1-46
ภาพที่ 1-19 แหล่งนำเข้าสินค้าที่สำคัญของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557	1-47
ภาพที่ 1-20 มูลค่าการส่งออกบริการของประเทศเมียนมาทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2556 จำแนกตามประเภทบริการ.....	1-50
ภาพที่ 1-21 สัดส่วนประเภทบริการที่ประเทศเมียนมาส่งออกเฉลี่ยปี พ.ศ. 2552-2556.....	1-51
ภาพที่ 1-22 มูลค่าการนำเข้าบริการของประเทศเมียนมาทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2556 จำแนกตามประเภทบริการ.....	1-53
ภาพที่ 1-23 สัดส่วนประเภทบริการที่ประเทศเมียนมานำเข้าเฉลี่ยปี พ.ศ. 2552-2556.....	1-54
ภาพที่ 1-24 ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทต่างชาติ (Registration of Foreign Companies).....	1-78

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ 1-25 ขั้นตอนการจัดตั้งสำนักงานสาขา (Registration of Branches or Representative Offices of Foreign Companies)	1-79
ภาพที่ 1-26 ขั้นตอนในการจัดตั้งบริษัทภายใต้การร่วมทุนกับภาครัฐเมียนมา (Registration of Joint Venture Companies).....	1-80
ภาพที่ 1-27 ขั้นตอนในการจัดตั้งสมาคมธุรกิจ (Registration of Business Association).....	1-81
ภาพที่ 2-1 แหล่งนำเข้ารถยนต์และยอดขายแบ่งตามบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ของประเทศเมียนมา ในปี พ.ศ. 2556	2-4
ภาพที่ 2-2 มูลค่าการส่งออกทั้งหมดของสินค้าอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2553-2557	2-9
ภาพที่ 2-3 ตลาดส่งออกสำคัญสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557	2-10
ภาพที่ 2-4 มูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2553-2557	2-12
ภาพที่ 2-5 แหล่งนำเข้าสำคัญสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557	2-13
ภาพที่ 2-6 มูลค่าการส่งออกสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเมียนมาไปยังไทย ปี พ.ศ. 2552-2557	2-15
ภาพที่ 2-7 มูลค่าการนำเข้าสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเมียนมาจากไทย ปี พ.ศ. 2552-2557	2-17
ภาพที่ 2-8 การลงทุนของบริษัทต่างชาติในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน ในประเทศเมียนมา	2-21
ภาพที่ 2-9 แผนที่แสดงเมืองอย่างกุ้ง เมืองมัณฑะเลย์ และกรุงเนปิดอร์.....	32
ภาพที่ 2-10 มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2553-2557	2-40
ภาพที่ 2-11 ตลาดส่งออกสำคัญสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557	2-41
ภาพที่ 2-12 มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2553-2557	2-43

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ 2-13 แหล่งนำเข้าสำคัญสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557	2-44
ภาพที่ 2-14 มูลค่าการส่งออกสินค้าอาหารของประเทศเมียนมาไปยังไทย ปี พ.ศ. 2552-2557	2-46
ภาพที่ 2-15 มูลค่าการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเมียนมา จากไทย ปี พ.ศ. 2552-2557	2-48
ภาพที่ 2-16 มูลค่าการส่งออกทั้งหมดของสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2553-2557	2-61
ภาพที่ 2-17 ตลาดส่งออกสำคัญสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มปี พ.ศ. 2552-2557	2-62
ภาพที่ 2-18 มูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2553-2557	2-64
ภาพที่ 2-19 แหล่งนำเข้าสำคัญสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557	2-65
ภาพที่ 2-20 มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเมียนมา จากไทย ปี พ.ศ. 2552-2557	2-67
ภาพที่ 2-21 มูลค่าการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเมียนมา จากไทย ปี พ.ศ. 2552-2557	2-69

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1-1 การแบ่งเขตปกครองของประเทศเมียนมา.....	1-7
ตารางที่ 1-2 ข้อมูลดัชนีเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศเมียนมา	1-12
ตารางที่ 1-3 ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากรของประเทศเมียนมา	1-14
ตารางที่ 1-4 ธนาคารและสถาบันการเงินในประเทศเมียนมา.....	1-28
ตารางที่ 1-5 เขตอุตสาหกรรมพิเศษในประเทศเมียนมา.....	1-30
ตารางที่ 1-6 ความตกลงการค้าเสรีของประเทศเมียนมาและประเทศคู่ภาคี.....	1-33
ตารางที่ 1-7 โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าของประเทศเมียนมา.....	1-34
ตารางที่ 1-8 โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าของประเทศเมียนมา จำแนกตามประเภทสินค้า	1-34
ตารางที่ 1-9 ที่อยู่สำหรับติดต่อของหน่วยงานสำคัญด้านการค้าและการลงทุน ของประเทศเมียนมา	1-37
ตารางที่ 1-10 วันหยุดราชการและวันหยุดนักขัตฤกษ์ของประเทศเมียนมา.....	1-38
ตารางที่ 1-11 สินค้าส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา	1-44
ตารางที่ 1-12 สินค้านำเข้าสำคัญของประเทศเมียนมา.....	1-48
ตารางที่ 1-13 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ แยกรายประเทศ	1-55
ตารางที่ 1-14 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ แยกรายสาขา.....	1-56
ตารางที่ 1-15 ประเภทธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้นักลงทุนชาวต่างชาติเข้ามาดำเนินกิจการ (List of Economic Activities under Prohibition)	1-61
ตารางที่ 1-16 ประเภทธุรกิจที่อนุญาตให้นักลงทุนชาวต่างชาติเข้ามาดำเนินกิจการภายใต้รูปแบบ การร่วมทุน (Joint Venture) กับนักลงทุนท้องถิ่นเท่านั้น (List of Activities to Be Allowed Only in the Form of Joint Venture with Myanmar Citizens)	1-62
ตารางที่ 1-17 ประเภทธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงที่เกี่ยวข้องก่อนการเข้ามาดำเนิน กิจการ และต้องดำเนินกิจการภายใต้รูปแบบการร่วมทุน (Joint Venture) กับ นักลงทุน ท้องถิ่น (List of Economic Activities Permitted with the Recommendation of the Relevant Ministry and Required Joint Venture with the Citizen).....	1-64
ตารางที่ 1-18 ธุรกิจที่อนุญาตให้ชาวต่างชาติดำเนินกิจการภายใต้เงื่อนไขที่เฉพาะเจาะจงของ ธุรกิจแต่ละประเภท และต้องดำเนินกิจการแบบร่วมทุน (List of Economic Activities Permitted with Other Condition and Required Joint Venture).....	1-66
ตารางที่ 1-19 ขั้นตอนการอนุมัติโครงการของ Myanmar Investment Commission.....	1-70

สารบัญญัตินำ (ต่อ)

ตารางที่ 1-20 เปรียบเทียบความแตกต่างของสิทธิประโยชน์ที่ได้รับระหว่างนักลงทุน (Investors) ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ และนักลงทุนจัดสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Developers).....	1-82
ตารางที่ 1-21 ค่าใช้จ่ายในการเริ่มต้นธุรกิจ	1-84
ตารางที่ 1-22 ค่าใช้จ่ายในการขออนุญาตก่อสร้าง	1-85
ตารางที่ 1-23 อัตราค่าเช่าที่อยู่อาศัยต่อเดือน จำแนกตามพื้นที่	1-86
ตารางที่ 1-24 ราคาที่อยู่อาศัยในประเทศเมียนมา.....	1-87
ตารางที่ 1-25 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล.....	1-87
ตารางที่ 1-26 อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย	1-88
ตารางที่ 1-27 รายละเอียดเกี่ยวกับการจ้างงาน	1-88
ตารางที่ 1-28 ค่าไฟฟ้าและค่าน้ำ.....	1-89
ตารางที่ 1-29 อัตราค่าโทรคมนาคม.....	1-89
ตารางที่ 2-1 ความสำคัญของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนของประเทศเมียนมา.....	2-2
ตารางที่ 2-2 จำนวนยานพาหนะที่จดทะเบียนของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557	
จำแนกตามประเภทของยานพาหนะ.....	2-6
ตารางที่ 2-3 จำนวนยานยนต์ของประเทศเมียนมา ในพื้นที่ต่างๆ ของปี พ.ศ. 2556.....	2-7
ตารางที่ 2-4 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่ส่งออก 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา.....	2-11
ตารางที่ 2-5 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่นำเข้า 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา	2-14
ตารางที่ 2-6 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่ส่งออกไปไทย 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา	2-16
ตารางที่ 2-7 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่นำเข้าจากไทย 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา	2-18
ตารางที่ 2-8 สถิติมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเมียนมา (รายสินค้า) พ.ศ. 2556-2558 (ม.ค. - ส.ค.).....	2-18
ตารางที่ 2-9 SWOT ของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ประเทศเมียนมา	2-27
ตารางที่ 2-10 ความได้เปรียบ-เสียเปรียบ และจุดเด่นที่คล้ายคลึง ระหว่างไทยและเมียนมา ในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์	2-29
ตารางที่ 2-11 ความสำคัญของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปเมียนมา.....	2-37
ตารางที่ 2-12 จำนวนผู้ผลิตอาหารแยกตามประเภทในย่างกุ้ง.....	2-38
ตารางที่ 2-13 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่ส่งออก 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา.....	2-42
ตารางที่ 2-14 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่นำเข้า 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา.....	2-45

สารบัญญัตราสาร (ต่อ)

ตารางที่ 2-15 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่ส่งออกไปไทย 5 อันดับแรก ของประเทศเมียนมา	2-47
ตารางที่ 2-16 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่นำเข้าจากไทย 5 อันดับแรก ของประเทศเมียนมา	2-49
ตารางที่ 2-17 SWOT ของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเมียนมา	2-53
ตารางที่ 2-18 ความได้เปรียบ-เสียเปรียบ และจุดเด่นที่คล้ายคลึง ระหว่างไทยและเมียนมา ในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป	2-54
ตารางที่ 2-19 ผู้ประกอบการไทยในพื้นที่ย่างกุ้ง	2-56
ตารางที่ 2-20 ความสำคัญของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	2-59
ตารางที่ 2-21 สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ส่งออกไป 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา	2-63
ตารางที่ 2-22 สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่นำเข้า 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา	2-66
ตารางที่ 2-23 สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ส่งออกไปไทย 5 อันดับแรก ของประเทศเมียนมา	2-68
ตารางที่ 2-24 สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่นำเข้าจากไทย 5 อันดับแรก ของประเทศเมียนมา	2-70

บทที่ 1

ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

1.1. บทนำ

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (Republic of the Union of Myanmar) หรือประเทศเมียนมา เป็นหนึ่งในประเทศที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asia) เช่นเดียวกับประเทศไทย โดยตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศไทย ประเทศเมียนมามีพื้นที่ทั้งหมดรวมกันทั้งสิ้นราว 676,000 ตารางกิโลเมตร (มีขนาดใหญ่กว่าพื้นที่ทั้งหมดของประเทศไทยอยู่ประมาณ 1.27 เท่า) และมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 55.7 ล้านคน ส่วนขนาดเศรษฐกิจของประเทศเมียนมามีขนาดระบบเศรษฐกิจ หรือขนาด GDP ของประเทศเท่ากับ 65.29 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี พ.ศ. 2557 (ในปีเดียวกัน ขนาด GDP ของประเทศไทยเท่ากับ 380.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ)

ในด้านประวัติศาสตร์ ประเทศเมียนมาในอดีตเคยเป็นอาณาจักรโบราณที่มีอิทธิพลอยู่ในลุ่มแม่น้ำอิรวดีและลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา และมีความสัมพันธ์กับทั้งประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และภูมิภาคเอเชียใต้ และมีพรมแดนติดกับประเทศอินเดียและบังกลาเทศ โดยประเทศเมียนมาเคยตกเป็นอาณานิคมของสหราชอาณาจักร และหลังจากได้รับเอกราชก็มีการปกครองประเทศด้วยระบบเผด็จการทางการทหารและดำเนินนโยบายปิดประเทศเป็นระยะเวลาหลายสิบปี ในด้านทรัพยากร ประเทศเมียนมาเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ทั้งทรัพยากรเกษตร ป่าไม้ ประมง และเหมืองแร่ และด้วยความที่ยังมีผู้เข้าไปลงทุน/ประกอบธุรกิจไม่มากนัก ทำให้ทรัพยากรดังกล่าวยังมีอยู่มาก ในด้านประชากร ประเทศเมียนมามีจำนวนประชากรอาศัยอยู่ 55.7 ล้านคน โดยผู้คนส่วนใหญ่เป็นชาวพม่า และมีกลุ่มคนในรัฐต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยชาวจีน ขวามอญ ชาวเยไข่ ชาวกะเหรี่ยง และชนกลุ่มน้อยอื่นๆ อาศัยอยู่ในพื้นที่รัฐต่างๆ ของประเทศในด้านเศรษฐกิจ หลังจากรัฐบาลทหารมีการเปลี่ยนแปลงทิศทางของประเทศสู่ประชาธิปไตยที่มากขึ้น และทำการเปิดประเทศอีกครั้งก็กลายเป็นที่สนใจจากสายตานานาประเทศทั่วโลกอีกครั้ง การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเมียนมาจึงเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะภาคการลงทุนในประเทศ ในด้านระบบโครงสร้างพื้นฐาน หรือระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆ เนื่องจากรัฐบาลเมียนมาในช่วงที่ปิดประเทศมีการลงทุนในด้านดังกล่าวที่ไม่มากนัก ทำให้ยังคงประสบปัญหาอยู่หลายประการ ทั้งในด้านความพร้อมและคุณภาพของระบบโครงสร้างพื้นฐาน หรือระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ในประเทศ

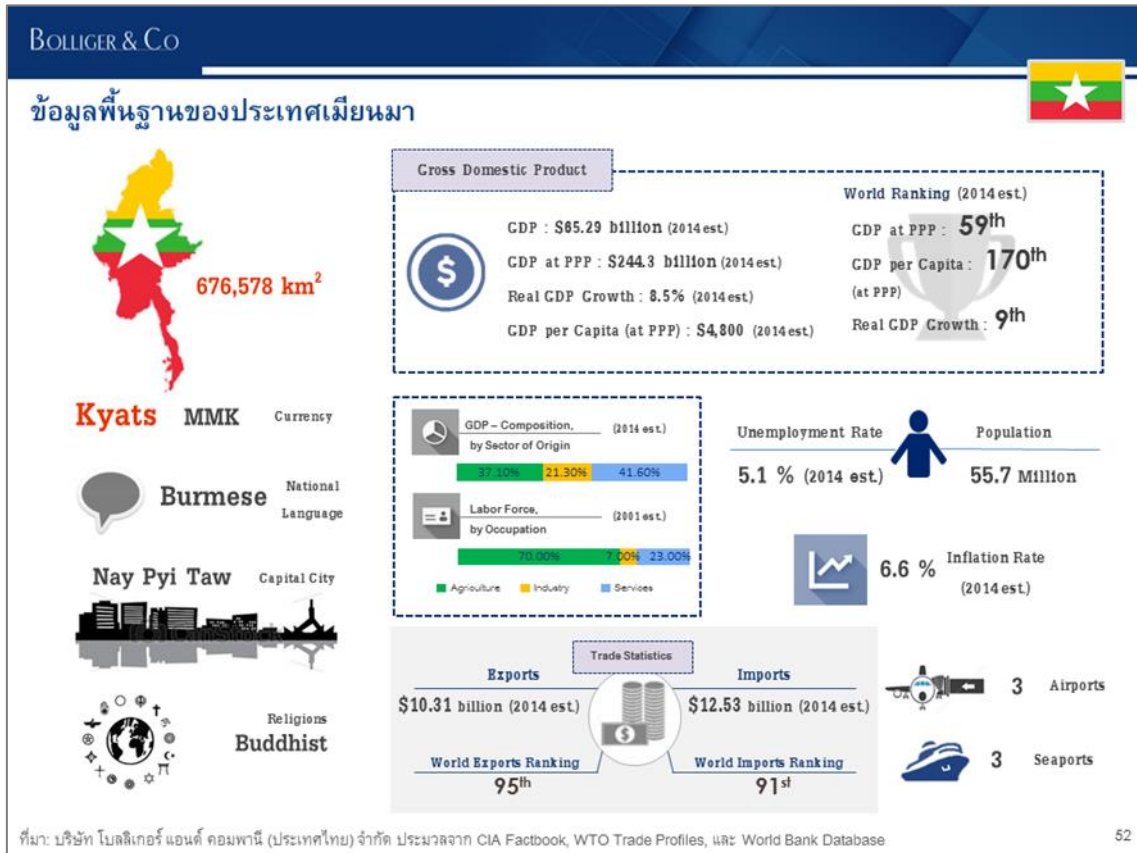
ภาพที่ 1-1 แสดงข้อมูลพื้นฐานของประเทศเมียนมา โดยพบว่า ประเทศเมียนมามีพื้นที่ 676,578 ตารางกิโลเมตร มีขนาด GDP ในปี พ.ศ. 2557 เท่ากับ 65.29 พันล้านเหรียญสหรัฐ แต่หากพิจารณาขนาด GDP at PPP จะพบว่า มีขนาดเท่ากับ 244.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งคิดเป็นอันดับที่ 59 ของโลก ในส่วนของอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือ Real GDP Growth พบว่า ประเทศเมียนมามีการเติบโตทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2557 เทียบกับปี พ.ศ. 2556 อยู่ที่ร้อยละ 8.5 ประชากรในประเทศมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวอยู่ที่ 1,270 เหรียญสหรัฐ (และมี GDP per capita at PPP เท่ากับ 4,800 เหรียญสหรัฐ) ตัวเลขขนาดเศรษฐกิจ หรือ GDP ของประเทศข้างต้น สามารถแบ่งออกเป็นสัดส่วนของภาคการเกษตรเท่ากับร้อยละ 37.1 ภาคอุตสาหกรรมเท่ากับร้อยละ 21.3 และภาคบริการเท่ากับร้อยละ 41.6 สำหรับตัวเลขอัตราเงินเฟ้อของประเทศอยู่ที่ร้อยละ 6.6 ตัวเลขอัตราการว่างงานอยู่ที่ประมาณร้อยละ 5.1 นอกจากนี้ ในด้านการค้าระหว่างประเทศ ประเทศเมียนมามีการส่งออกและนำเข้าในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นมูลค่า 10.31 พันล้านเหรียญสหรัฐ และ 12.53 พันล้านเหรียญสหรัฐ ตามลำดับ ส่งผลให้ประเทศเมียนมาเป็นประเทศผู้ส่งออกในอันดับที่ 95 ของโลก และเป็นประเทศผู้นำเข้าในอันดับที่ 91 ของโลก

ประเทศเมียนมามีประชากรจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 55.7 ล้านคน ในขณะที่จำนวนแรงงานในระบบเศรษฐกิจมีจำนวนประมาณ 35.23 ล้านคน แบ่งออกเป็นแรงงานในภาคการเกษตรร้อยละ 70 ของแรงงานทั้งหมดในประเทศ ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 7 และภาคบริการ ร้อยละ 23 ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศพูดภาษาพม่า (Burmese) และภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักและใช้ในการติดต่อทางราชการและทางธุรกิจ นอกจากนี้ ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศนับถือศาสนาพุทธ

เมืองหลวงของประเทศเมียนมา คือกรุงเนปีดอร์ (Nay Pyi Taw) โดยมีสนามบินนานาชาติทั้งหมดในประเทศอยู่ 3 แห่ง และมีท่าเรือ 3 แห่ง

ภาพที่ 1-1 ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

1.2. ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

1.2.1. รายละเอียดทางภูมิศาสตร์

1.2.1.1. ลักษณะภูมิศาสตร์

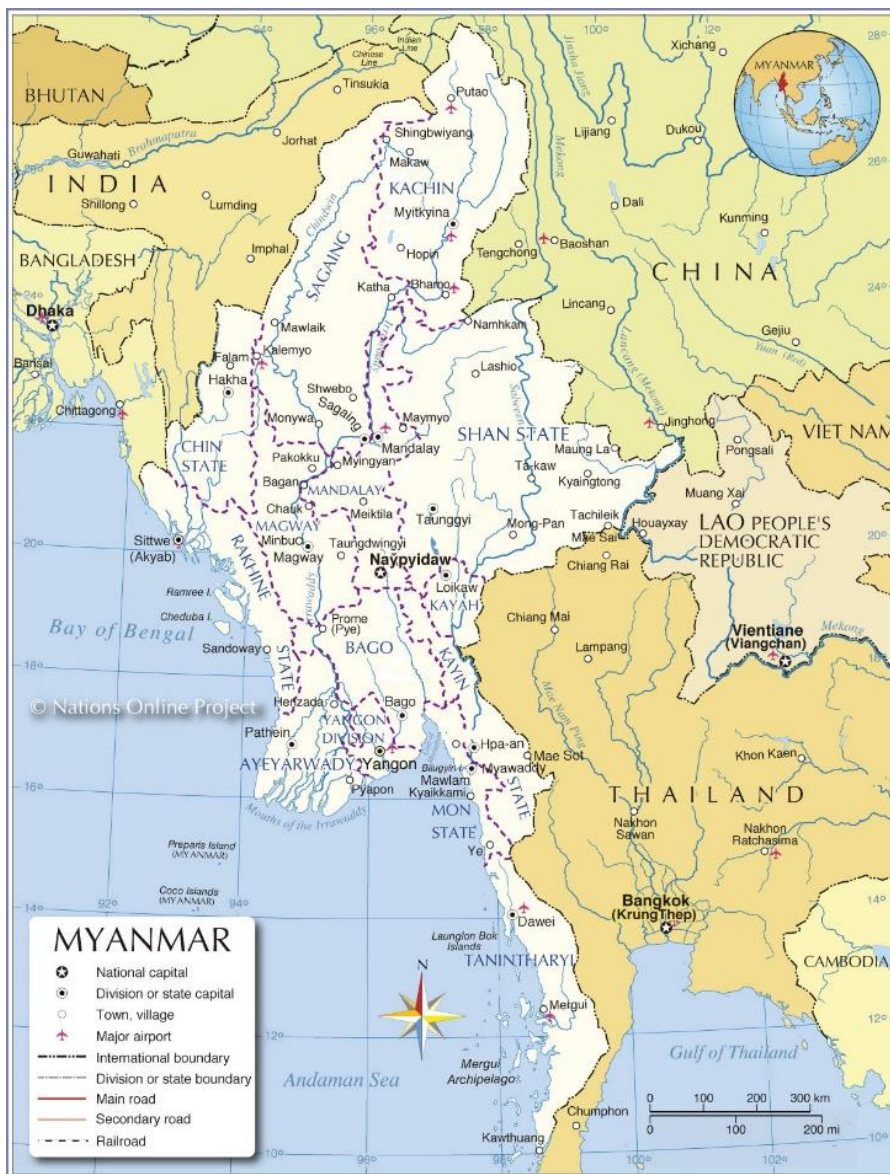
ประเทศเมียนมาเป็นหนึ่งในประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทางทิศตะวันตกของประเทศเป็นทะเลอันดามัน (Andaman Sea) และอ่าวเบงกอล (Bay of Bengal) ส่วนทางฝั่งตะวันออก เป็นพรมแดนที่ติดกับประเทศไทยและสปป.ลาว ทั้งนี้ ความยาวในส่วนของชายฝั่งที่ติดกับอ่าวทะเลอันดามันและอ่าวเบงกอลมีความยาวทั้งสิ้น 1,930 กิโลเมตร ส่วนความยาวของพรมแดนระหว่างเมียนมา-ไทย มีความยาวเท่ากับ 2,416 กิโลเมตร และพรมแดนระหว่างเมียนมา-สปป.ลาว มีความยาวเท่ากับ 235 กิโลเมตร นอกจากนี้ ประเทศเมียนมายังมีพรมแดนส่วนอื่นที่ติดกับประเทศนอกภูมิภาค กล่าวคือ บังกลาเทศ อินเดีย และจีน (ส่วนของมณฑลยูนนาน และเขตปกครองทิเบต)

โดยพรมแดนระหว่างเมียนมา-บังกลาเทศ มีความยาว 193 กิโลเมตร พรมแดนระหว่างเมียนมา-อินเดีย มีความยาว 1,468 กิโลเมตร และพรมแดนระหว่างเมียนมา-จีน มีความยาว 2,129 กิโลเมตร (ภาพที่ 1-2)

โดยขนาดพื้นที่แล้ว ประเทศเมียนมามีพื้นที่ทั้งหมด 513,120 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็นพื้นดิน 510,890 ตารางกิโลเมตร และพื้นน้ำ 2,230 ตารางกิโลเมตร โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศเป็นที่ราบซึ่งอยู่ทางตอนกลางของประเทศ และล้อมรอบด้วยภูเขาซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ทิศเหนือ และทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ

ภาพที่ 1-2 แผนที่ประเทศเมียนมา

ที่มา : Nations Online (<http://www.nationsonline.org>)

1.2.1.2. ลักษณะภูมิอากาศ

ภูมิอากาศของประเทศเมียนมา มีลักษณะร้อนชื้นแบบเขตร้อน โดยแบ่งออกเป็น 3 ฤดูกาล คือ 1) ฤดูฝน (ช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม) อากาศจะร้อนชื้น และมีฝนตกมาก ในช่วงฤดูดังกล่าว 2) ฤดูแล้ง (ช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์) อากาศจะเย็นลง ฝนตกน้อยมาก และแห้งกว่าในช่วงฤดูร้อน และ 3) ฤดูร้อน อากาศจะร้อนและฝนตกน้อย (ช่วงเดือนมีนาคมถึงเมษายน) โดยอุณหภูมิเฉลี่ยของประเทศเมียนมาในแต่ละช่วงฤดูกาลนั้น ในช่วงฤดูฝน อุณหภูมิเฉลี่ยจะอยู่ที่ระหว่าง 25-30 องศาเซลเซียส ในช่วงฤดูแล้ง อุณหภูมิเฉลี่ยจะอยู่ที่ระหว่าง 20-24 องศาเซลเซียส และในช่วงฤดูร้อน อุณหภูมิเฉลี่ยจะอยู่ระหว่าง 30-35 องศาเซลเซียส

ทั้งนี้ ภูมิอากาศในประเทศเมียนมา จะมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละพื้นที่ โดยพื้นที่ชายฝั่งซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมทะเล จะมีฝนตกบ่อยครั้ง และอากาศร้อนชื้น ในขณะที่หากขึ้นไปทางตอนกลางของประเทศ ปริมาณน้ำฝนก็จะลดลง และอากาศแห้งมากขึ้น ส่วนในพื้นที่ส่วนอื่นซึ่งเป็นหุบเขาโอบล้อมทั้งสามฝั่งของประเทศ คือ ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ทิศเหนือ และทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ อากาศในพื้นที่ดังกล่าวจะเย็นลง และหนาวจัด โดยเฉพาะพื้นที่ภูเขาสูงทางฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือ

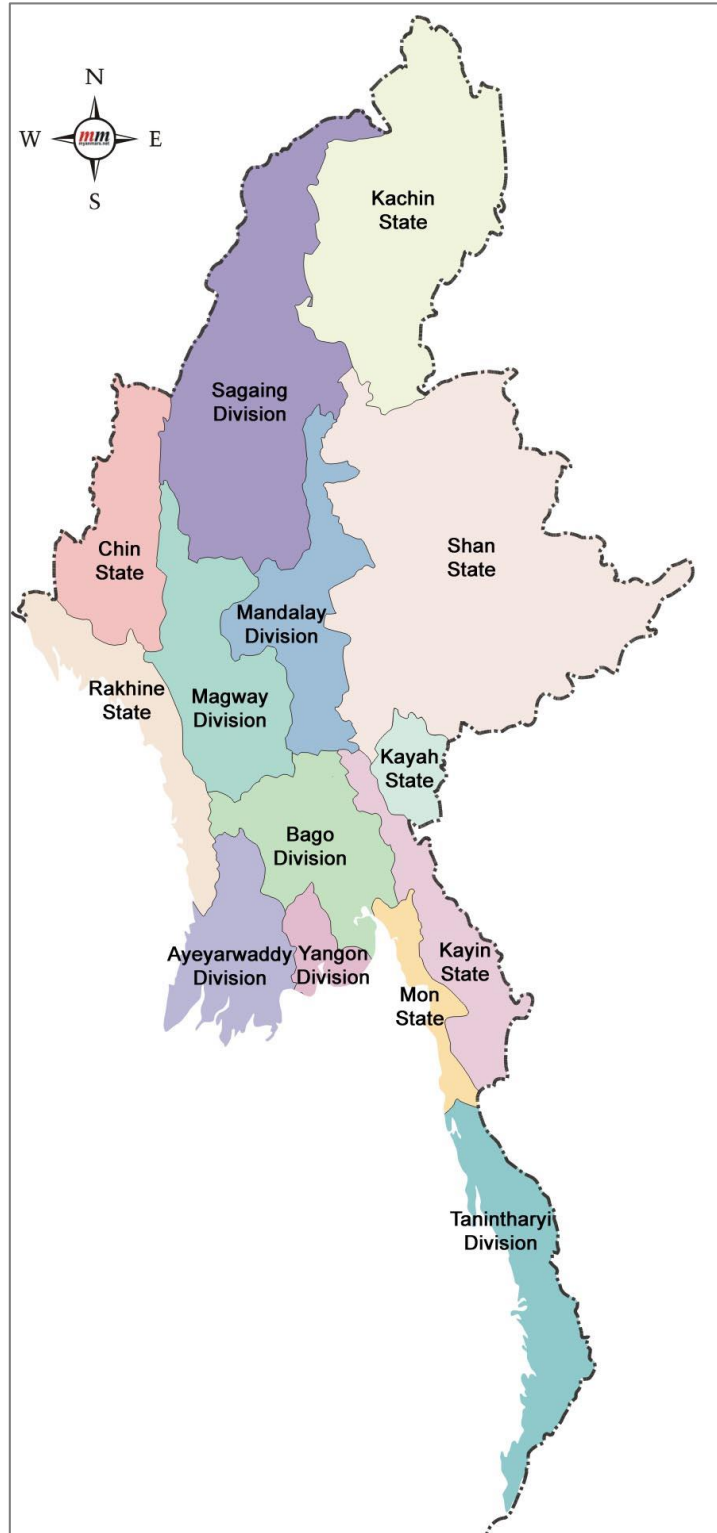
1.2.1.3. เขตการปกครอง และเมืองสำคัญ

➤ เขตการปกครอง

ประเทศเมียนมาแบ่งเขตการปกครองของประเทศออกเป็น 7 รัฐ และ 7 ภูมิภาค โดยในส่วนของภูมิภาคต่างๆ เป็นพื้นที่ส่วนที่ปกครองโดยรัฐบาลกลางของประเทศ และในส่วนของรัฐเป็นส่วนของการปกครองโดยผู้นำชนกลุ่มใหญ่ในแต่ละรัฐ (ภาพที่ 1-3)

ภาพที่ 1-3 แผนที่ประเทศเมียนมา แบ่งตามเขตปกครอง

ที่มา : Nations Online (<http://www.nationsonline.org>)

ตารางที่ 1-1 แสดงรายชื่อรัฐและภูมิภาคของประเทศเมียนมา โดยเมืองที่สำคัญของประเทศเมียนมา ประกอบด้วยกรุงเนปิดอว์ (Nay Pyi Taw) ซึ่งเป็นเมืองหลวงใหม่ของประเทศ เมืองย่างกุ้ง (Yangon) ซึ่งเป็นเมืองหลวงเก่าของประเทศ และเมืองมัณฑะเลย์ (Mandalay)

ตารางที่ 1-1 การแบ่งเขตปกครองของประเทศเมียนมา

ลำดับ	รัฐ (State)	ภูมิภาค
1	กะฉิ่น (Kachin)	ตะนาวศรี (Tanintharyi)
2	กะยา (Kayah)	หงสาวดี (Bago)
3	กะเหรี่ยง (Kayin)	มัณฑะเลย์ (Mandalay)
4	ฉาน (Shan)	มาเกว (Magway)
5	ชิน (Chin)	ย่างกุ้ง (Yangon)
6	มอญ (Mon)	สะกาย (Sagaing)
7	ยะไข่ (Rakhine)	อิระวดี (Ayeyarwady)

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

➤ เมืองสำคัญ

กรุงเนปิดอว์ (Nay Pyi Taw)

กรุงเนปิดอว์ (Nay Pyi Taw) ตั้งอยู่ตอนกลางของประเทศเมียนมา และเป็นเมืองหลวงแห่งใหม่ของประเทศเมียนมา โดยในวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 รัฐบาลเมียนมาได้มีการย้ายเมืองหลวงจากเมืองย่างกุ้งมายังกรุงเนปิดอว์ ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของเมืองย่างกุ้ง

เมืองดังกล่าวมีขนาดพื้นที่ประมาณ 705 ตารางกิโลเมตร และเป็นศูนย์กลางทางด้าน การปกครองและบริหารประเทศแห่งใหม่ของเมียนมา โดยหน่วยงานราชการต่างๆ รวมถึงหน่วยงาน การทหารได้ย้ายสำนักงานเกือบทั้งหมดมาไว้ที่เมืองแห่งนี้ ปัจจุบัน มีประชากรอาศัยอยู่ใน กรุงเนปิดอว์ประมาณ 9 แสนถึง 1 ล้านคน มีการแบ่งเขตในเมืองออกเป็นหลายเขตด้วยกัน เช่น เขตที่อยู่อาศัย เขตศูนย์ราชการ เขตกองทัพ เขตสถานที่ท่องเที่ยวและโรงแรม เขตนานาชาติ (International Zone ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อให้หน่วยงานต่างชาติ เช่น สถานทูต และหน่วยงานระหว่าง ประเทศ มาจัดตั้งในพื้นที่ดังกล่าว) เป็นต้น

เมืองย่างกุ้ง

เมืองที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและมีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุดในประเทศมีโซกรุงเนปิดอว์ที่เป็นเมืองหลวงใหม่ของประเทศเมียนมา หากแต่เป็นเมืองหลวงเก่าหรือก็คือเมืองย่างกุ้ง (Yangon) ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศเมียนมาในภูมิภาคย่างกุ้ง โดยเมืองดังกล่าวมีขนาดพื้นที่ประมาณ 598 ตารางกิโลเมตร (เฉพาะในพื้นที่ตัวเมือง) และมีประชากรอาศัยอยู่ราว 6 ล้านคน

เมืองย่างกุ้ง เป็นอดีตเมืองหลวงซึ่งมีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนานและมีความสำคัญต่อประเทศเมียนมามากที่สุด ทั้งในแง่ของด้านเศรษฐกิจและสังคม การเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งของประเทศ รวมไปถึงการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ทั้งนี้ หากพิจารณาในภาพรวมของเมืองย่างกุ้ง ถือได้ว่าเมืองดังกล่าวเป็นศูนย์กลางทางการค้า เศรษฐกิจ และการลงทุนของประเทศ โดยสินค้าต่างๆ จากทั่วประเทศในรัฐ/เมืองต่างๆ ถูกส่งมาจำหน่ายหรือส่งออก ณ เมืองย่างกุ้งแห่งนี้ เป็นปริมาณและมูลค่ามากในแต่ละปี นอกจากนี้ หลายภาคอุตสาหกรรม อาทิ อุตสาหกรรมเบา (Light Industry) อุตสาหกรรมภาคการผลิตและอุตสาหกรรมก่อสร้าง ได้เข้ามาลงทุนในเมืองดังกล่าวเป็นจำนวนมาก

ในขณะเดียวกัน เมืองย่างกุ้งยังเป็นศูนย์กลางด้านการคมนาคมขนส่งของประเทศ และมีความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคมากที่สุดในประเทศ โดยเมืองดังกล่าวเป็นที่ตั้งของสนามบินนานาชาติย่างกุ้ง (Yangon International Airport) ซึ่งเป็นสนามบินหนึ่งในสามสนามบินหลักของประเทศ (ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศ) เมืองย่างกุ้งเป็นที่ตั้งของสถานีรถไฟย่างกุ้ง (Yangon Central Railway Station) ซึ่งเป็นสถานีรถไฟหลักของประเทศเพื่อใช้เดินทางไปยังเมืองต่างๆ ในประเทศ อีกทั้งยังเป็นจุดผ่านของแม่น้ำสายหลักของประเทศคือ แม่น้ำอิรวดี (Irrawaddy River)

นอกจากนี้ เมืองย่างกุ้งยังเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน และเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก ซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาในประเทศอย่างมากในแต่ละปี โดยเมืองดังกล่าวมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม รวมไปถึงห้างสรรพสินค้า สนามกีฬา และโรงแรมเป็นจำนวนมาก

เมืองมัณฑะเลย์

เมืองมัณฑะเลย์ (Mandalay) ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศเมียนมา เป็นเมืองหลวงของภูมิภาคมัณฑะเลย์ และเป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศ รองจากเมืองย่างกุ้ง ซึ่งขนาดพื้นที่ของเมืองมีขนาดประมาณ 164 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรอาศัยอยู่ในเมืองดังกล่าวประมาณ 1.2 ล้านคน

ในอดีต เมืองมัณฑะเลย์เคยเป็นเมืองหลวงของประเทศ ก่อนที่จะมีการย้ายเมืองหลวงไปยังเมืองย่างกุ้งในสมัยจักรวรรดิอังกฤษได้เข้ามาปกครองประเทศเมียนมาในฐานะเมืองอาณานิคม และในปัจจุบัน เมืองมัณฑะเลย์ถือเป็นเมืองที่มีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจทางตอนเหนือของประเทศเมียนมา เนื่องจากเป็นศูนย์กลางทางการค้ากับรัฐและเมืองต่างๆ รวมถึงศูนย์กลางการค้ากับมณฑลยูนนานของจีนและประเทศอินเดีย นอกจากนี้ เมืองมัณฑะเลย์ยังเป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมพื้นเมืองของประเทศเมียนมา อันได้แก่ อุตสาหกรรมผ้าไหม อุตสาหกรรมพรม ดินเผา อุตสาหกรรมหยกและเครื่องประดับ อุตสาหกรรมหินแกะสลัก ฯลฯ

1.2.2. สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และศาสนา

1.2.2.1. สภาพทางเศรษฐกิจ

ประเทศเมียนมาเป็นประเทศที่ดำเนินนโยบายปิดประเทศมาอย่างยาวนาน ประกอบกับถูกหลายประเทศคว่ำบาตรจากการที่รัฐบาลทหารใช้อำนาจโดยมิชอบในประเทศ อย่างไรก็ตาม หลังจากที่มีความตึงเครียดทางการเมืองของประเทศเริ่มเบาบางลง และรัฐบาลทหารเริ่มที่จะปรับเปลี่ยนแนวคิดไปสู่การเปิดประเทศมากขึ้น ได้ส่งผลทำให้ประเทศนานาชาติยกเลิกการคว่ำบาตรดังกล่าว และทันทีที่รัฐบาลเมียนมาทำการเปิดประเทศ ประเทศเมียนมาก็กลายเป็นประเทศที่ได้รับความสนใจอย่างมากจากนักลงทุนต่างชาติทั่วโลก

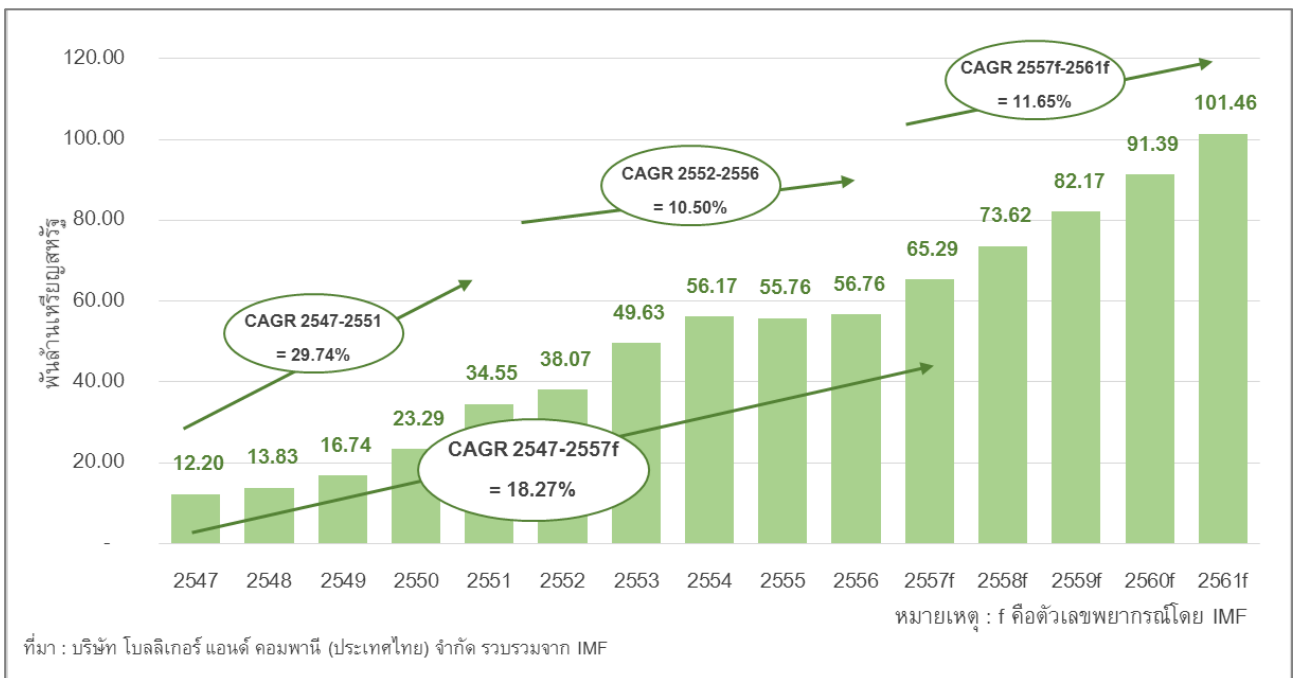
ทั้งนี้ โดยภาพรวม ภาคเศรษฐกิจของประเทศเมียนมาหลังจากการเปิดประเทศมีการเติบโตที่รวดเร็ว โดยการเข้าไปลงทุนของนักลงทุนในอุตสาหกรรมต่างๆ นำไปสู่การก้าวกระโดดของการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้วยความที่ประเทศเต็มไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ เช่น น้ำมัน ปิโตรเลียม แร่หิน สังกะสี ดีบุก ป่าไม้ เป็นต้น ส่งผลทำให้ภาคอุตสาหกรรมที่พึ่งพิงทรัพยากรดังกล่าว เช่น ภาคการเกษตร ภาคการประมง ภาคเหมืองแร่ เป็นภาคอุตสาหกรรมหลักของประเทศ อย่างไรก็ตาม การเข้าไปลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในประเทศเมียนมา นำไปสู่การเปิด

ภาคอุตสาหกรรมใหม่ที่อาจไม่ได้เป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศมาก่อน โดยอุตสาหกรรมที่ได้มีการเข้าไปลงทุนอย่างมาก ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ โดยในด้านการส่งออก ประเทศเมียนมามีสินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ สินค้าเกษตร สินค้าประมง รวมถึงผลิตภัณฑ์จากไม้ โดยมีตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ไทย จีน อินเดีย และญี่ปุ่น ส่วนในด้านการนำเข้าประเทศเมียนมามีสินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ น้ำมันปิโตรเลียม และชิ้นส่วนยานยนต์ โดยแหล่งนำเข้าหลักของประเทศเมียนมา ได้แก่ จีน ไทย สิงคโปร์ และเกาหลีใต้

จากข้อมูลของ International Monetary Fund หรือ IMF เห็นได้ชัดว่า การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเมียนมาอยู่ในอัตราที่สูงมาก โดยในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มูลค่า GDP ของประเทศเพิ่มสูงขึ้นจาก 12.20 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2547 มาเท่ากับ 65.29 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 ซึ่งการเพิ่มขึ้นดังกล่าวคิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสม (อัตราการเติบโตแบบ CAGR) ปีละร้อยละ 18.27 ดังแสดงในภาพที่ 1-4

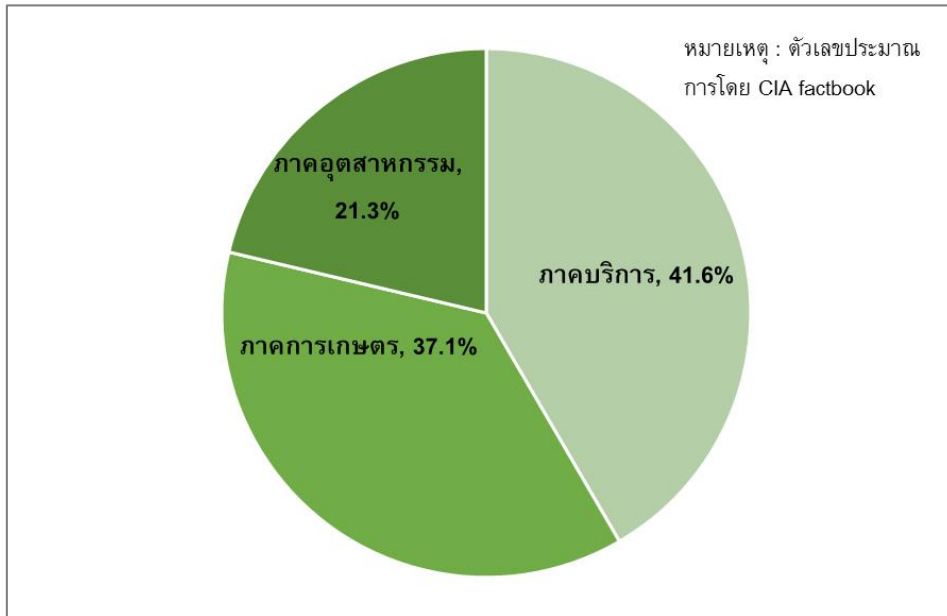
ภาพที่ 1-4 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2547-2561f

ทั้งนี้ มูลค่า GDP ของประเทศเมียนมา แบ่งออกเป็นสัดส่วนในภาคบริการมากที่สุด ร้อยละ 41.6 รองลงมาคือภาคเกษตรกรรม และภาคอุตสาหกรรม ซึ่งมีสัดส่วนมูลค่าต่อ GDP ประเทศเท่ากับร้อยละ 37.1 และ 21.3 ตามลำดับ (ภาพที่ 1-5)

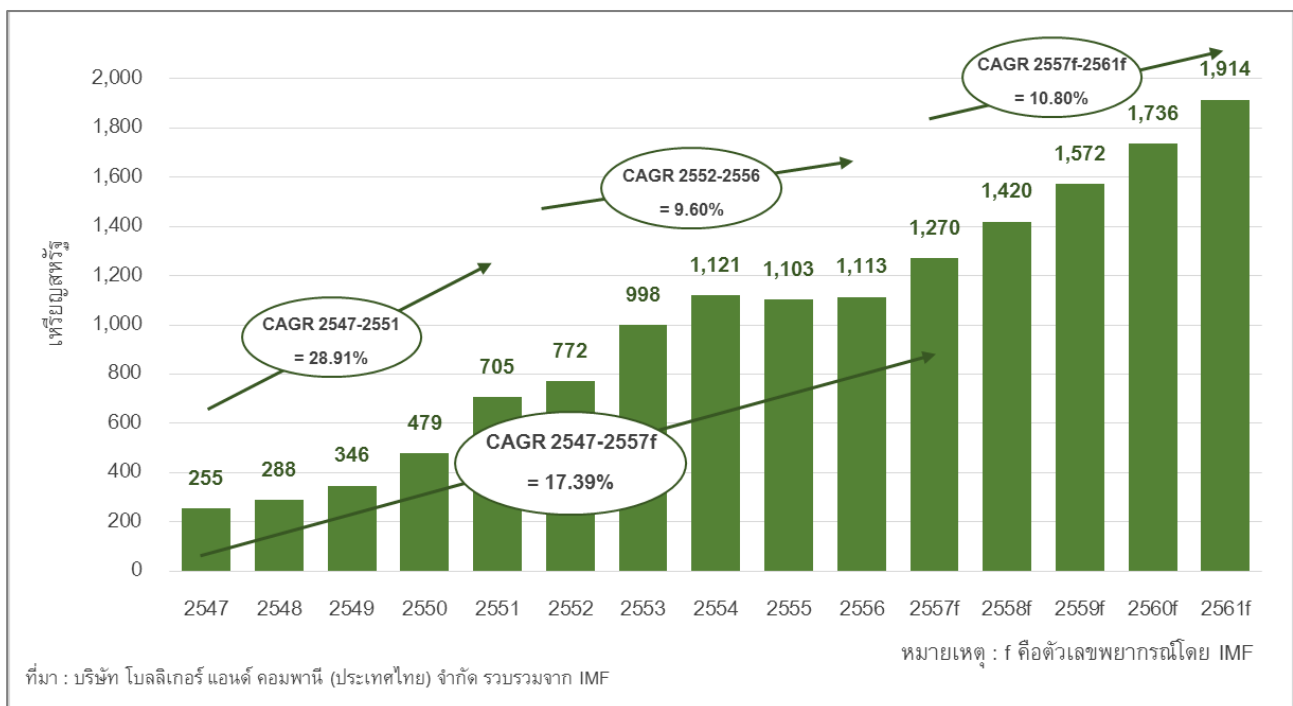
ภาพที่ 1-5 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ (GDP) ของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2557

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก CIA Factbook

สำหรับระดับรายได้ต่อหัวของประชากรในประเทศเมียนมา พบว่าในปี พ.ศ. 2557 ระดับรายได้ดังกล่าวมีมูลค่าเท่ากับ 1,270 เหรียญสหรัฐ โดยเติบโตขึ้นจากในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งอยู่ที่ 255 เหรียญสหรัฐเท่านั้น และคิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 17.39 (ภาพที่ 1-6)

ภาพที่ 1-6 ระดับรายได้ต่อหัว (GDP per capita) ของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2547-2561f

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก IMF

สำหรับตัวเลขดัชนีทางเศรษฐกิจที่สำคัญอื่นๆ แสดงในตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1-2 ข้อมูลดัชนีเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศเมียนมา

ดัชนีเศรษฐกิจที่สำคัญ	หน่วย	ค่าดัชนี	หมายเหตุ
ดัชนีเศรษฐกิจ			
อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง (Real GDP growth)	ร้อยละ (%)	8.5	ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2557
อัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate)	ร้อยละ (%)	6.6	ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2557
อัตราการว่างงาน (Unemployment Rate)	ร้อยละ (%)	5.1	ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2557
หนี้ภาครัฐ (Government Debt)	ร้อยละ (%) ของ GDP	N/A	ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2557
ดัชนีตัวชี้วัดอื่นๆ			
Global Competitiveness Index (GCI)	อันดับ	134	อันดับ ณ ปี พ.ศ. 2558 จาก 144 ประเทศทั่วโลก
Network Readiness Index (NRI)	อันดับ	139	อันดับ ณ ปี พ.ศ. 2558 จาก 143 ประเทศทั่วโลก
Doing Business Index	อันดับ	177	อันดับ ณ ปี พ.ศ. 2558 จาก 189 ประเทศทั่วโลก
Economic Freedom Index	อันดับ	161	อันดับ ณ ปี พ.ศ. 2558 จาก 178 ประเทศทั่วโลก
Human Development Index (HDI)	อันดับ	150	อันดับ ณ ปี พ.ศ. 2557 จาก 187 ประเทศทั่วโลก
Human Capital Index	อันดับ	112	อันดับ ณ ปี พ.ศ. 2558 จาก 124 ประเทศทั่วโลก
Corruption Perceptions Index	อันดับ	156	อันดับ ณ ปี พ.ศ. 2557 จาก 175 ประเทศทั่วโลก
Travel and Tourism Competitiveness Index	อันดับ	134	อันดับ ณ ปี พ.ศ. 2558 จาก 141 ประเทศทั่วโลก

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล ได้แก่ World Bank, Asian Development Bank (ADB), World Economic Forum (WEF), International Monetary Fund (IMF), Transparency International, The Heritage Foundation และอื่นๆ

1.2.2.2. สภาพสังคม การเมือง วัฒนธรรม และศาสนา

➤ สภาพทางสังคม

ประชากร

ประเทศเมียนมามีประชากรทั้งสิ้น 55,746,253 คน¹ โดยประกอบด้วยประกอบด้วย ชาวพม่า (Burman) ร้อยละ 68 ชาวฉาน (Shan) ร้อยละ 9 ชาวกาเรน (Karen) ร้อยละ 7 ชาวยะไข่

¹ ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2557 โดย US Consensus พยากรณ์ว่า ในเดือนกรกฎาคม 2558 ประชากรของประเทศเมียนมาจะเพิ่มขึ้นเป็น 56,320,206 ล้านคน

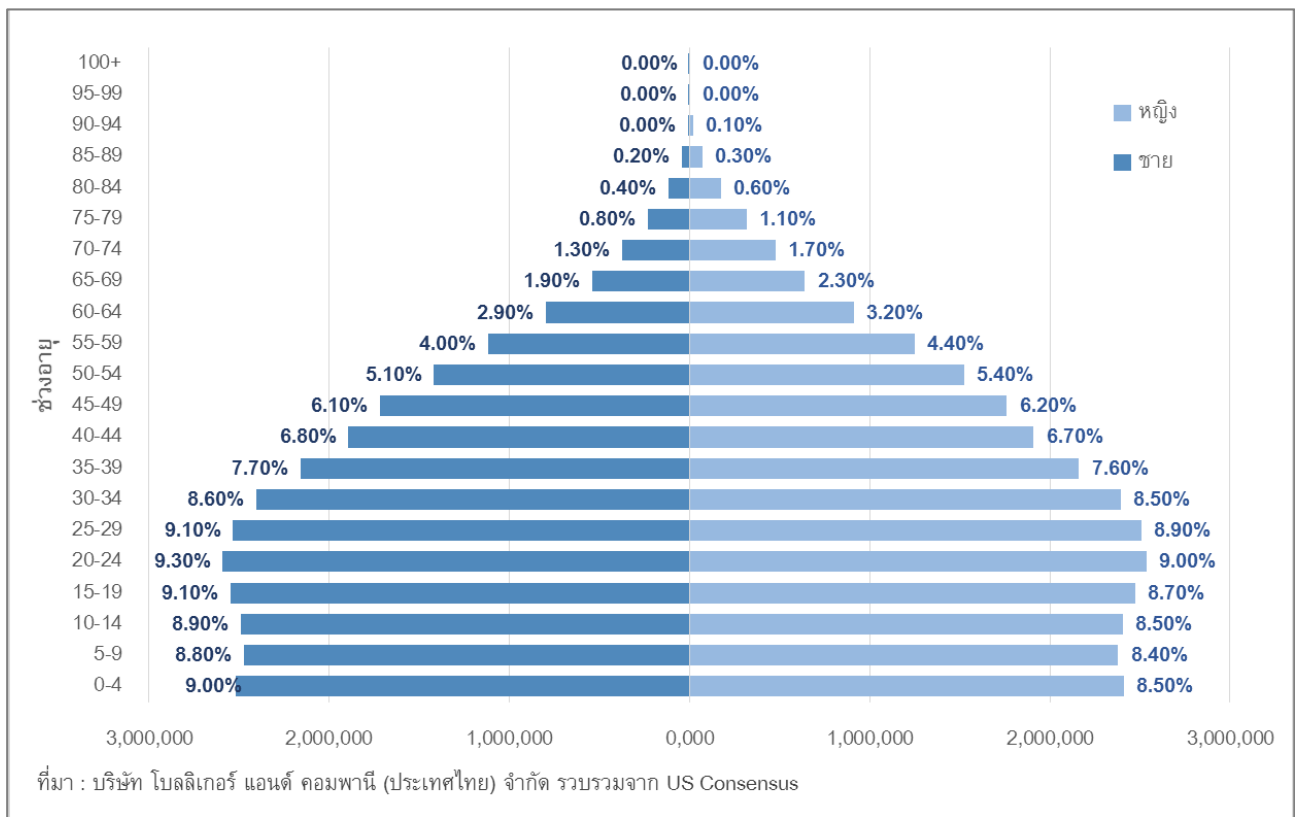

(Rakhine) ร้อยละ 4 ชาวจีน (Chinese) ร้อยละ 3 ชาวอินเดีย (Indian) ร้อยละ 2 ชาวมอญ (Mon) ร้อยละ 2 และชนชาติอื่นอีกร้อยละ 5

สำหรับโครงสร้างประชากรของประเทศเมียนมาในปี พ.ศ. 2558 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศจะอายุไม่เกิน 39 ปี โดยคิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 69.3 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ ส่วนกลุ่มประชากรในกลุ่มอื่นๆ พบว่า กลุ่มประชากรที่มีอายุในช่วงตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปจนถึงวัย 59 ปี มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 22.4 และประชากรในสัดส่วนที่เหลือ ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นราวร้อยละ 8.3 เท่านั้น (ภาพที่ 1-7)

ภาพที่ 1-7 โครงสร้างประชากรของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2558

ทั้งนี้ อัตราการเติบโตของประชากรชาวเมียนมาในปี พ.ศ. 2558 อยู่ที่ร้อยละ 1.0 โดยมีการคาดการณ์ว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า (ปี พ.ศ. 2568) ประเทศเมียนมาจะมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 61.75 ล้านคน ซึ่งสาเหตุหลักเป็นผลมาจากอายุขัยเฉลี่ยของประชากรที่เพิ่มขึ้น และเป็นผลจากอัตราการเสียชีวิตของเด็กแรกเกิดที่ลดต่ำลง (ตารางที่ 1-3)

ตารางที่ 1-3 ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากรของประเทศเมียนมา

ตัวเลขดัชนีที่สำคัญ	ปี พ.ศ.			
	2538	2548	2558	2568
จำนวนประชากร (ล้านคน)	43.994	50.572	56.320	61.748
อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	1.7	1.2	1.0	0.8
อัตราการเกิดใหม่ (ต่อผู้หญิง 1 คน)	3.3	2.5	2.2	2.1
จำนวนเด็กเกิดใหม่ (ต่อประชากร 1,000 คน)	27	21	18	16
อัตราการเสียชีวิตของเด็กแรกเกิด (ต่อประชากร 1,000 คน)	77	59	44	32
อัตราการตาย (ต่อประชากร 1,000 คน)	10	9	8	8
อายุขัย (ปี)	59	63	66	70

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก US Consensus

การศึกษา

ระบบการศึกษาในประเทศเมียนมาถูกพัฒนาขึ้นตามแบบแผนการศึกษาของสหราชอาณาจักร (อังกฤษ) โดยในช่วงก่อนที่ประเทศจะตกเป็นอาณานิคมของสหราชอาณาจักร การศึกษาในประเทศยังเป็นการศึกษาแบบดั้งเดิมซึ่งนักเรียนจะเข้าเรียนศึกษาที่วัด โดยมีพระภิกษุเป็นครูสอน ซึ่งหลังจากการเข้ามาของสหราชอาณาจักร ได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาในประเทศสู่ระบบการศึกษาสากล

หลังจากที่ประเทศเมียนมาได้รับเอกราชในปี พ.ศ. 2491 ระบบการศึกษาในประเทศเมียนมา ณ ขณะนั้นถือว่ามีพัฒนาอย่างมาก และสูงกว่าหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน อย่างไรก็ตาม การปฏิวัติที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2505 ส่งผลต่อระบบการศึกษาในประเทศอย่างมาก ทั้งนี้ ได้มีการนำภาษาพม่ามาใช้ในการเรียนการสอนแทนภาษาอังกฤษ แม้จะมีการนำภาษาอังกฤษกลับมาใช้ในการเรียนการสอนดั้งเดิมในปี พ.ศ. 2525 แต่ก็ทำให้ระบบการศึกษาในประเทศเมียนมามีการถดถอยลงอย่างมาก โดยเฉพาะความสามารถของเด็กนักเรียนในการใช้ภาษาอังกฤษ

ต่อมา ได้เกิดเหตุการณ์การเดินประท้วงของนักศึกษาในปี พ.ศ. 2531 (เหตุการณ์การก่อการกำเริบ 8888) ส่งผลทำให้โรงเรียน สถาบันการศึกษา และมหาวิทยาลัยทั่วประเทศปิดทำการไปเป็นเวลากว่า 2 ปี และแม้จะได้มีการนำโครงสร้างระบบการศึกษาใหม่เข้ามาใช้ แต่เหตุการณ์ประท้วงอีกครั้งในปี พ.ศ. 2539 ได้ส่งผลทำให้มีการปิดมหาวิทยาลัยเป็นระยะเวลาอีก 3 ปี

หลังจากการกลับมาเปิดทำการอีกครั้งในปี พ.ศ. 2542 ส่งผลทำให้ประเทศเมียนมาขาดช่วงการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไปเป็นระยะเวลาชาน และรัฐบาลต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ปัจจุบัน ระบบการศึกษาของเมียนมายังคงมีการพัฒนาที่ไม่สูงมากนัก โดยปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบการศึกษาของประเทศที่สำคัญ คือ คุณภาพของเด็กนักเรียน ซึ่งเกิดจากการที่ขาดแคลนบุคลากร และเครื่องมือในการเรียนการสอน

การแพทย์และสาธารณสุข

ถึงแม้ระบบการแพทย์และสาธารณสุขในประเทศเมียนมาจะได้รับการพัฒนาในช่วงที่ตกเป็นอาณานิคมของสหราชอาณาจักร ระบบดังกล่าวค่อนข้างมีการพัฒนาที่น้อยกว่าระบบโครงสร้างพื้นฐานหรือระบบสาธารณสุขอื่นของประเทศอยู่มาก ทั้งนี้ ระหว่างช่วงของการปกครองประเทศด้วยรัฐบาลทหารตลอดจนในช่วงที่รัฐบาลดำเนินนโยบายปิดประเทศ งบประมาณเพื่อการพัฒนาการแพทย์และสาธารณสุขถูกลดลงอย่างมาก ทำให้โรงพยาบาลหรือบุคลากรทางการแพทย์ขาดแคลน

จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2553 ซึ่งทิศทางของนโยบายของประเทศเปลี่ยนไปสู่การเปิดประเทศอีกครั้ง การพัฒนาระบบการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศจึงเริ่มเกิดขึ้นอย่างจริงจัง รัฐบาลเมียนมา ซึ่งตระหนักถึงความขาดแคลนในระบบดังกล่าวของประเทศ ได้มีการโยกย้ายงบประมาณทางการทหารจำนวนมากเข้ามาเพื่อพัฒนาระบบดังกล่าว อีกทั้งได้มีการเปิดให้ภาคเอกชนสามารถเข้ามาจัดตั้งและให้บริการในประเทศได้อีกครั้ง

ทั้งนี้ ประธานาธิบดีอู เต็ง เส่ง ของเมียนมา ได้มีการวางแนวทางการพัฒนาระบบการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศผ่านแผนวิสัยทัศน์ระบบสาธารณสุข 2578 (Myanmar Health Vision 2030) โดยเป้าหมายหลักของแผนวิสัยทัศน์มุ่งเน้นที่จะพัฒนาระบบการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศให้มีคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการเป็นไปตามหลักสากล

➤ สภาพทางการเมือง

ประเทศเมียนมามีรูปแบบการปกครองแบบสาธารณรัฐ โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข และหัวหน้ารัฐบาล ทั้งนี้ ประธานาธิบดีคนปัจจุบัน คือ นายอู เต็ง เส่ง (U Thein Sein) ขึ้นดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2554 โดยเป็นประธานาธิบดีคนแรกของสหภาพเมียนมา

ทั้งนี้ หลังจากประเทศเมียนมาได้รับเอกราชจากสหราชอาณาจักรโดยสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2491 สภาพการเมืองของประเทศเมียนมาไม่ค่อยสู้ดีนัก ทั้งนี้ ความขัดแย้งภายในประเทศ หลังจากได้รับเอกราช นำไปสู่การรัฐประหารในปี พ.ศ. 2501

ผู้ที่ทำรัฐประหารครั้งดังกล่าว คือ นายพลเน วิน โดยหลังจากการรัฐประหาร เกิดการประท้วงขึ้นหลายต่อหลายครั้งในประเทศ นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงการลุกฮือของกบฏหลายกลุ่ม ได้แก่ การก่อกบฏของชนกลุ่มรัฐกะฉิ่น (Kachin Independence Organizing) ในปี พ.ศ. 2504 หรือการก่อกบฏของชนกลุ่มรัฐฉาน (Shan State Army) ซึ่งนำโดยนางมหาเชอวี ภรรยาของ เจ้าส่วยแต๊ก ผู้นำรัฐฉานและอดีตประธานาธิบดี ซึ่งถูกนายพลเน วิน ทำการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2507

นายพล เน วิน ยังคงครองอำนาจสูงสุด และได้ทำการปฏิรูปการปกครองประเทศไปสู่ระบอบสังคมนิยมในที่สุด และได้ดำเนินนโยบายปิดประเทศ (Closed Economy) โดยในช่วงเวลาดังกล่าว ประเทศพม่าแทบจะมิได้มีการปฏิสัมพันธ์กับต่างประเทศเลย

การปิดประเทศ การปกครองโดยรัฐบาลทหาร ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในประเทศอย่างมาก ซึ่งรวมถึงกลุ่มทางการเมืองในประเทศที่ออกมาเคลื่อนไหวหลายๆ กลุ่ม อย่างไรก็ตาม นายพล เน วิน ได้ใช้กำลังในการเข้าปราบปราม และมีการจับกุมแกนนำทางการเมืองหรือกลุ่มต่อต้านไว้หลายคน

ในเดือนมีนาคมและเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2531 เกิดเหตุการณ์สำคัญที่เป็นจุดผลักดันไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศ โดยเกิดเหตุการณ์ที่ผู้ประท้วงในการชุมนุมต่อต้านรัฐบาลถูกตำรวจใช้กำลังควบคุมและระงับเหตุจนเป็นเหตุให้เสียชีวิตหลายร้อยคน ส่งผลทำให้ประชาชนและนักศึกษาจำนวนมากลุกฮือขึ้นมาต่อต้านในวันที่ 8 สิงหาคม ปีเดียวกันนั้น

รัฐบาลทหารได้ตอบโต้โดยการใช้กำลังปราบปรามกลุ่มผู้ชุมนุมและส่งผลทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก นายพลชอ หม่อง (Saw Muang) จึงตัดสินใจทำการรัฐประหารล้มอำนาจนายพล เน วิน และหยุดเหตุการณ์จลาจลทั้งหมดลง โดยเหตุการณ์ครั้งดังกล่าวถูกเรียกว่า “การก่อกำเริบ 8888” (8888 Uprising)

หลังจากนั้น ได้มีการจัดการเลือกตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2534 ผลปรากฏว่า พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (National League for Democracy: NLD) เป็นมีชัยชนะเหนือพรรคเอกภาพแห่งชาติ (National Unity Party: NUP) ซึ่งอดีตคือพรรค BSPP ของนายพลเน วิน

อย่างไรก็ดี รัฐบาลนายพลชอ หม่อง ไม่ยอมให้มีการจัดตั้งรัฐสภา และได้ทำการควบคุมตัวหัวหน้าพรรค NLD ทั้งสอง คือ นายอุ ติน อู (U Tin U) และนางออง ซาน ซูจี (Aung San Suu Kyi) ไว้ในการควบคุม เหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลทำให้ประเทศเมียนมาถูกคว่ำบาตรจากนานาชาติ

การปกครองทหารยังคงดำเนินต่อไปจนกระทั่งในปี พ.ศ. 2546 รัฐบาลนำโดยนายพลชิน ยุ้นต์ (Khin Nyunt) ได้มีการปรับเปลี่ยนทิศทางการบริหารประเทศขึ้น และส่งผลทำให้สถานการณ์ทางการเมืองเริ่มผ่อนคลายลง โดยในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 รัฐบาลเมียนมาได้ทำการจัดตั้งรัฐสภาขึ้นเพื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญของประเทศ

ในปี พ.ศ. 2550 เกิดเหตุการณ์เดินประท้วงครั้งใหญ่ขึ้น หลังจากรัฐบาลเมียนมาประกาศยกเลิกการสนับสนุนเงินในกองทุนน้ำมัน ซึ่งส่งผลทำให้ระดับราคาน้ำมันและก๊าซหุงต้มในประเทศสูงขึ้นหลายเท่าในระยะเวลาไม่กี่สัปดาห์ ประชาชนเริ่มเดินขบวนในเดือนพฤศจิกายน โดยมีกลุ่มพระภิกษุเป็นแกนนำมวลชนหลายพันคนประท้วงเรียกร้องให้มีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ อย่างไรก็ดี รัฐบาลทหารได้ใช้กำลังทหารควบคุมการชุมนุมส่งผลทำให้มีผู้เสียชีวิตหลายร้อยคน

ต่อมา รัฐบาลได้ทำการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญจนเสร็จสิ้น และประกาศจะให้มีการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2553 โดยผลจากการเลือกตั้งในวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 ปรากฏว่า พรรคสหสามัคคีและการพัฒนา (Union Solidarity and Development Party: USP) พรรคการเมืองของฝ่ายผู้นำทหารนายพลตาน ฉ่วย (Than Shwe) และนายพลเต็ง เส่ง เป็นฝ่ายชนะการเลือกตั้ง หากแต่มีการคว่ำบาตรการเลือกตั้งเกิดขึ้น โดยนางออง ซาน ซูจีและพรรค NLD ไม่ยอมรับผลการเลือกตั้งนั้น ส่งผลทำให้มีตำแหน่งที่ว่างรัฐสภาว่างอยู่กว่า 46 ที่

ในช่วงระหว่างสัญญากาศ รัฐบาลนำโดยนายพลเต็ง เส่ง (ประธานาธิบดี) ได้พยายามปฏิรูประบบการเมืองของประเทศ และในปี พ.ศ. 2555 ได้มีการจัดการเลือกตั้งขึ้นอีกครั้งเพื่อเติมเต็มตำแหน่งที่ว่างในรัฐสภาดังกล่าว ผลการเลือกตั้งครั้งนี้ พรรค NLD ได้รับความเสียหายไปเกือบครบทุกที่นั่งที่ยังว่างอยู่

ทั้งนี้ การเลือกตั้งทั่วไปจัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2558 โดยพรรค NLD ซึ่งนำโดยนางออง ซาน ซูจี ได้ชัยชนะในการเลือกตั้ง

ภาพที่ 1-8 ประธานาธิบดีคนปัจจุบันของประเทศเมียนมา

➤ วัฒนธรรมและศาสนา

วัฒนธรรม

ประเทศเมียนมาได้รับอิทธิพลอย่างมากจากศาสนาพุทธและอิทธิพลของวัฒนธรรมชาวมอญ ซึ่งเป็นผลจากการที่ประเทศเพื่อนบ้าน (อินเดีย ไทย และจีน) เป็นประเทศที่นับถือศาสนาพุทธ อย่างไรก็ตาม อิทธิพลตะวันตกได้เข้ามามีผลต่อด้านภาษาและระบบการศึกษาของประเทศเมียนมา

นอกเหนือจากอิทธิพลจากศาสนาพุทธ อิทธิพลจากศาสนาฮินดูยังได้เข้ามาในประเทศเมียนมาเช่นกัน โดยจะเห็นได้จากศิลปะ สถาปัตยกรรม วรรณกรรม รวมถึงนาฏศิลป์

ภาษา

ภาษาพม่าเป็นภาษาประจำชาติเมียนมา โดยถูกใช้ในการติดต่อทางราชการรวมถึง การติดต่อทางธุรกิจ ทั้งนี้ มีการประมาณการว่าประชากรราว 32 ล้านคนใช้ภาษาพม่าเป็นภาษาหลักในการสื่อสาร และมีภาษาอังกฤษ และ/หรือภาษาถิ่น (เช่น ภาษาฉาน ภาษากะเหรี่ยง ภาษา-กะฉิ่น เป็นต้น) เป็นภาษาที่สอง และ/หรือที่สาม

ศาสนา

ประชากรในประเทศเมียนมาประมาณร้อยละ 89 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ นับถือศาสนาพุทธ และมีประชากรที่นับถือศาสนาคริสต์ ราวร้อยละ 4 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 4 และ ส่วนประชากรกลุ่มที่เหลือราวร้อยละ 3 นับถือในศาสนาอื่นรวมไปถึงลัทธิความเชื่อพื้นบ้านต่างๆ

1.2.3. โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน

1.2.3.1. โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม

➤ การคมนาคมทางถนน

การคมนาคมทางถนนถือเป็นเส้นทางที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในประเทศเมียนมา โดยปัจจุบัน ระยะทางของถนนในประเทศเมียนมารวมกันทั้งสิ้น 34,677 กิโลเมตร โดยสภาพถนน ส่วนใหญ่เป็นถนนดิน และในบางเส้นทางจะเป็นถนนลาดยาง โดยขนาดถนนมีขนาด 2-6 เลน ขึ้นอยู่กับแต่ละเส้นทาง

สำหรับเส้นทางสายหลัก (National Highway) ของประเทศเมียนมา ประกอบไปด้วย 9 เส้นทาง ได้แก่

- เส้นทางหมายเลข 1 – วิ่งจากเมืองย่างกุ้ง (Yangon) ไปเมืองมัณฑะเลย์ (Mandalay) โดยผ่านเมืองพะโค (Bago) เมืองตองอู (Taungoo) เมืองปยินมะนา (Pyinmana) และเมืองมิตจีนา (Myitkyina)

- เส้นทางหมายเลข 2 – วิ่งจากเมืองย่างกุ้งไปเมืองมัณฑะเลย์ เช่นกัน แต่ผ่านเมืองแปร เมืองมาเกว (Magway) เมืองเจาะะบะตอง (Kyaukpadaung) และเมืองมยินจาน (Mingyan)
- เส้นทางหมายเลข 3 – วิ่งจากเมืองมัณฑะเลย์ไปเมืองมุเซ (Muse) โดยผ่านเมืองลาโซ (Lashio)
- เส้นทางหมายเลข 4 – วิ่งจากเมืองมิตจีนาไปเมืองทาชี้เหล็ก (Tachileik) โดยผ่านเมืองตองยี (Taunggyi) และเมืองเซียงตุง (Kengtung)
- เส้นทางหมายเลข 5 – วิ่งจากเมืองตองอู (Taungoo) ไปเมืองโฮฟอง (Hopong) โดยผ่านเมืองหลอยก่อ (Loikaw)
- เส้นทางหมายเลข 6 – วิ่งจากเมืองย่างกุ้ง (Yangon) ไปเมืองพะสิม (Patheingyi)
- เส้นทางหมายเลข 7 – วิ่งจากเมืองมัณฑะเลย์ (Mandalay) ไปชายแดนอินเดีย โดยผ่านเมืองชเวโบ (Shwebo) และเมืองกะละมโหย่ (Kalaymyo)
- เส้นทางหมายเลข 8 – วิ่งจากเส้นทางหมายเลข 1 บริเวณแยกพญาจี (Hpa Yar Gyi) ไปเมืองมะริด (Myeik) โดยผ่านเมืองมะละแหม่ง (Moulmein) เมืองเย่ (Ye) และเมืองทวาย (Dawei)
- เส้นทางหมายเลข 31 – วิ่งจากเมืองมัณฑะเลย์ (Mandalay) ไปเมืองมิตจีนา (Myittha) โดยผ่านเมืองโมโกะ (Mogoke) และเมืองพะโม (Bhamo)

ภาพที่ 1-9 เส้นทางถนนในประเทศเมียนมา

ที่มา : Nations Online (<http://www.nationsonline.org>)

➤ การคมนาคมทางรถไฟ

ในประเทศเมียนมา เส้นทางรถไฟมีระยะทาง 5,031 กิโลเมตร โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ เส้นทางรถไฟตอนบน และเส้นทางรถไฟตอนล่าง

สำหรับเส้นทางรถไฟตอนบนของประเทศ มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองมัณฑะเลย์ โดยประกอบด้วย 4 เส้นทางหลัก คือ เส้นทางสายมัณฑะเลย์-มิตจีนา (Mandalay-Myitkyina) เส้นทางสายมัณฑะเลย์-ลาโช (Mandalay-Lashio) เส้นทางสายมัณฑะเลย์-ทาชิ (Mandalay-Thazi) และเส้นทางโมนยวา-ปะก๊อกกู (Monywa-Pakkoku) ส่วนเส้นทางรถไฟตอนล่างของประเทศ จะมีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองย่างกุ้ง โดยประกอบด้วย 6 เส้นทางหลัก ได้แก่ เส้นทางสายย่างกุ้ง-มัณฑะเลย์ (Yangon-Mandalay) เส้นทางสายย่างกุ้ง-แปร (Yangon-Pyay) เส้นทางสายย่างกุ้ง-เมาะตะมะ (Yangon-Mottama) เส้นทางสายย่างกุ้ง-มะละหมั่ง (Yangon-Mawlamyaing) เส้นทางสายย่างกุ้ง-พุกาม (Yangon-Bagan) และเส้นทางมะละหมั่ง-ทวาย (Mawlamyaing-Dawei)

ภาพที่ 1-10 เส้นทางรางรถไฟในประเทศเมียนมา

ที่มา : Nations Online (<http://www.nationsonline.org>)

➤ การคมนาคมทางอากาศ

ในประเทศเมียนมามีท่าอากาศยานนานาชาติ 3 แห่ง ได้แก่ สนามบินนานาชาติย่างกุ้ง (Yangon International Airport) สนามบินนานาชาติมัณฑะเลย์ (Mandalay International Airport) และสนามบินนานาชาติเนปีดอว์ (Nay Pi Taw International Airport)

ภาพที่ 1-11 สนามบินท่าอากาศยานที่สำคัญในประเทศเมียนมา

ที่มา : Nations Online (<http://www.nationsonline.org>)

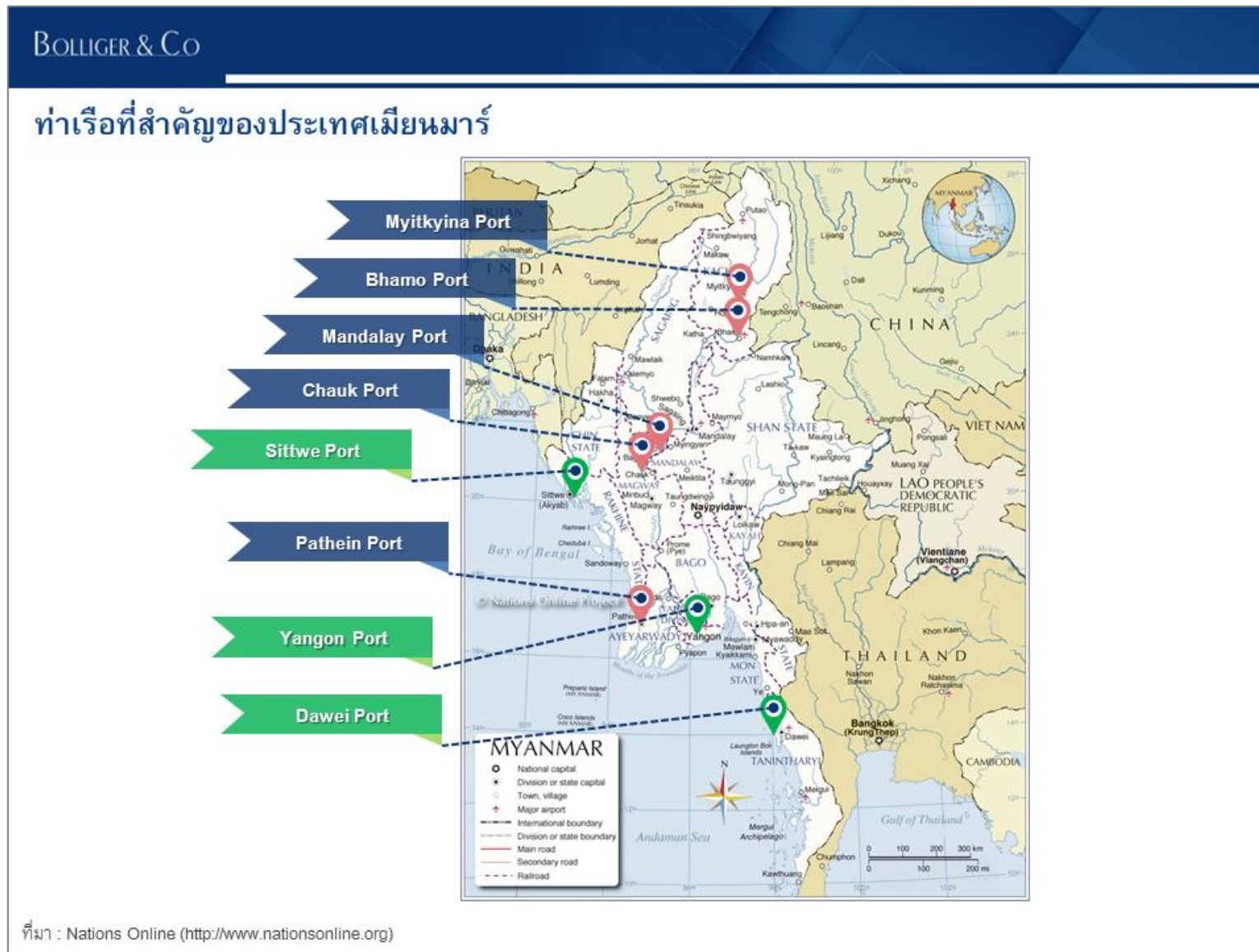
➤ การคมนาคมทางน้ำ

ประเทศเมียนมามีเส้นทางสัญจรทางน้ำรวมความยาวทั้งสิ้น 12,800 กิโลเมตร โดยเป็นการสัญจรในแม่น้ำสายหลักของประเทศ ได้แก่ แม่น้ำอิรวดี (Irrawaddy River) แม่น้ำสาละวิน (Salween River) แม่น้ำสะโตง (Sittaung River) และแม่น้ำชินด์วิน (Chindwin River)

สำหรับท่าเรือในประเทศ ประเทศเมียนมามีท่าเรือสำคัญ 8 แห่ง แบ่งออกเป็นท่าเรือในลำน้ำ 5 แห่ง ได้แก่ ท่าเรือมิตจีนา (Myitkyina Port) ท่าเรือพะโม (Bhamo Port) ท่าเรือมัณฑะเลย์ (Mandalay Port) ท่าเรือเซาะ (Chauk Port) และท่าเรือพะสิม (Patheingyi Port) และท่าเรือขนส่งทางทะเล 3 แห่ง ได้แก่ ท่าเรือย่างกุ้ง (Yangon Port) ท่าเรือซิดตะเว (Sittwe Port) และท่าเรือทวาย (Dawei Port)

ภาพที่ 1-12 ท่าเรือที่สำคัญในประเทศเมียนมา

1.2.3.2. โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน

➤ ระบบไฟฟ้า

ในประเทศเมียนมา พลังงานกระแสไฟฟ้าที่ผลิตได้ราวร้อยละ 70 ของพลังงานที่ผลิตได้ทั้งหมดของประเทศ เป็นพลังงานที่ผลิตจากโรงไฟฟ้าพลังน้ำ (Hydropower) และรองมาเป็นพลังงานกระแสไฟฟ้าที่ผลิตจากโรงงานไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติ และถ่านหิน ส่วนพลังงานจากการผลิตโดยโรงไฟฟ้าประเภทอื่นๆ ยังเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก

ทั้งนี้ ระบบกระแสไฟฟ้าในประเทศเมียนมา ถึงแม้จะสามารถผลิตได้พอสมควร (ซึ่งเป็นผลจากทรัพยากรของประเทศ และภูมิศาสตร์ของประเทศเอื้ออำนวยต่อการผลิตกระแสไฟฟ้า) แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อระบบโครงสร้างพื้นฐานในประเทศยังคงอยู่ในระดับที่สูง ซึ่งได้แก่ ขาดแคลนโครงสร้างจ่ายกระแสไฟในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศ อันส่งผลให้อัตราการเข้าถึงกระแสไฟฟ้าของประเทศอยู่ในระดับที่ต่ำ โดยอัตราเฉลี่ยการเข้าถึงกระแสไฟฟ้าของประชากรในประเทศอยู่ที่ประมาณร้อยละ 30 ของประชากรทั้งหมดในประเทศเท่านั้น และแม้แต่ในเมืองใหญ่/เมืองสำคัญของประเทศ เช่น เมืองย่างกุ้ง หรือเมืองมัณฑะเลย์ เป็นต้น ก็มีอัตราการเข้าถึงอยู่ที่ร้อยละ 70 เท่านั้น (Chrisman, 2014) นอกจากนี้ ด้วยกำลังการผลิตที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของภาคครัวเรือนและภาคอุตสาหกรรมในประเทศ ส่งผลทำให้ในหลายพื้นที่ของประเทศประสบปัญหากระแสไฟฟ้าดับบ่อยครั้ง ซึ่งบางครั้งก็มีการดับเป็นระยะเวลานาน และส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ รวมถึงการประกอบ/ดำเนินธุรกิจของภาคเอกชนและภาคอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก

➤ ระบบน้ำประปา

ประเทศเมียนมาเป็นประเทศกำลังพัฒนาที่ประสบปัญหาในการพัฒนาระบบ อันจะเห็นได้จากการครอบคลุมของระบบน้ำประปาในประเทศยังคงจำกัดอยู่แต่ในเมืองสำคัญของประเทศ ซึ่งก็มิได้หมายความว่าในเมืองต่างๆ เหล่านั้น จะมีระบบน้ำประปาที่ครอบคลุมทั้งเมือง หากแต่ยังมีหลายพื้นที่/หลายเมืองที่ระบบสาธารณสุขบิโภาคดังกล่าวยังมีการพัฒนาอยู่น้อยหรือไม่ได้รับการพัฒนา ทำให้ประชากรหลายล้านคนในประเทศเมียนมายังไม่สามารถเข้าถึงระบบน้ำประปาและต้องอาศัยแหล่งน้ำจากธรรมชาติ เช่น น้ำบาดาล น้ำจากแม่น้ำหรือลำธาร ในการอุปโภคบริโภค รวมถึงสำหรับใช้ในการทำการเกษตร

➤ ระบบโทรคมนาคมและการสื่อสาร

ระบบโทรคมนาคมและการสื่อสารของประเทศเมียนมาอาจจะแตกต่างจากประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน เนื่องจากระบบโทรคมนาคมและการสื่อสารเกือบทั้งหมดของประเทศเป็นการกำกับดูแล ควบคุม และให้บริการโดยรัฐบาลเมียนมา โดยผู้ให้บริการโทรศัพท์บ้าน (Fixed Lines) หลักของประเทศเมียนมา และเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคือ Myanmar Post and Telecommunication (MPT) ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐบาลและมีการให้บริการโทรศัพท์บ้านประมาณ 556,000 เลขหมายทั่วประเทศ

ส่วนผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่/โทรศัพท์ไร้สายในประเทศเมียนมานั้น ได้แก่ MPT ซึ่งเป็นผู้ให้บริการหลักของประเทศ และมีภาคเอกชนซึ่งได้รับสัมปทานจากรัฐบาลในปี พ.ศ. 2556 และเปิดให้บริการในปี พ.ศ. 2557 อยู่ 2 ราย ได้แก่ บริษัท Telenor Group และบริษัท Ooredoo โดยทั้งสองบริษัทมีการให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในภูมิภาคอย่างกว้าง ภูมิภาคมัณฑะเลย์ รวมถึงกรุงเนปิดอว์

นอกจากนี้ สำหรับผู้ให้บริการระบบอินเทอร์เน็ตในประเทศ ได้แก่ MPT Myanmar Teleport ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจของรัฐบาลเมียนมา และ Information Technology Central Services (ITCS)

➤ ระบบการเงินและการธนาคาร

ระบบการเงินและการธนาคารในประเทศเมียนมาถูกพัฒนาขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 19 ในช่วงสมัยที่เมียนมาตกเป็นอาณานิคมของสหราชอาณาจักร โดยธนาคาร Indian Presidency Bank of Bengal ได้เข้าไปจัดตั้งที่สาขาอย่างกว้าง ซึ่งถือเป็นธนาคารแห่งแรกในประเทศเมียนมา

หลังจากเมียนมาได้รับเอกราชในปี พ.ศ. 2491 การพัฒนาของระบบการเงินในเมียนมาขยายตัวอย่างมากจนกระทั่งการปฏิวัติของนายพลเน วิน ธนาคารพาณิชย์ในประเทศทั้งหมดถูกยึดเป็นของรัฐ และการพัฒนาระบบดังกล่าวก็หยุดชะงักลง

ในปี พ.ศ. 2533 รัฐบาลทหารได้มีการผ่านร่างกฎหมายการเงินฉบับใหม่ และมีการจัดตั้งธนาคารกลางเมียนมา (Central Bank of Myanmar) ขึ้น หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2535 ภาคเอกชนก็สามารถกลับมาจัดตั้งธนาคารและสถาบันการเงินได้อีกครั้ง

ปัจจุบัน ประเทศเมียนมามีธนาคารและสถาบันการเงินที่ประกอบการในประเทศทั้งหมด 46 ราย ดังแสดงในตารางที่ 1-4

ตารางที่ 1-4 ธนาคารและสถาบันการเงินในประเทศเมียนมา

ลำดับ	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ประเภท
1	Myanma Foreign Trade Bank	State-Owned Banks
2	Myanma Investment and Commercial Bank	
3	Myanma Economic Bank	
4	Myanma Agriculture and Development Bank	
5	Oriental Leasing Company Ltd	Finance Companies
6	Myat Nan Yone Finance Company Ltd	
7	National Finance Company Ltd	
8	Ryuji Finance Company Ltd	
9	Mahar Bawga Finance Company Ltd	
10	Jewel Spectrum Company Ltd	
11	Century Finance Company Ltd	
12	Win Progress Services Company Ltd	
13	Z Corporation Company Ltd	
14	Global Innovations Finance Company Ltd	
15	Myanmar Citizens Bank Ltd	Private Banks
16	First Private Bank Ltd	
17	Co-operative Bank Ltd	
18	Yadanabon Bank Ltd	
19	Myawaddy Bank Ltd	
20	Yangon City Bank Ltd	
21	Yoma Bank Ltd	
22	Myanmar Oriental Bank Ltd	
23	Asia Yangon Bank Ltd	
24	Tun Foundation Bank Ltd	
25	Kanbawza Bank Ltd	
26	Small & Medium Industrial Development Bank Ltd	
27	Global Treasure Bank Ltd	
28	Rual Development Bank Ltd	
29	Innwa Bank Ltd	
30	Asia Green Development Bank Ltd	

ลำดับ	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ประเภท
31	Ayeyarwaddy Bank Ltd	
32	United Amara Bank Ltd	
33	Myanma Apex Bank Ltd	
34	Naypyitaw Sabin Bank Limited	
35	Myanmar Microfinance Bank Limited	
36	Construction and Housing Development Bank Limited	
37	Shwe Rural and Urban Development Bank Limited	
38	The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Ltd	Foreign Banks Branches
39	Oversea-Chinese Banking Corporation Ltd	
40	Sumitomo Mitsui Banking Corporation	
41	United Overseas Bank Limited	
42	Bangkok Bank Public Company Limited	
43	Industrial and Commercial Bank of China	
44	Malayan Banking Berhad (Maybank)	
45	Mizuho Bank Limited	
46	Australia and New Zeland Banking Group Limited	

ที่มา : Central Bank of Myanmar (CBM) (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2558)

➤ เขตเศรษฐกิจพิเศษ/เขตปลอดอากร/เขตส่งเสริมการส่งออก

ในปี พ.ศ. 2554 รัฐบาลเมียนมามีแผนที่จะจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone: SEZ) ในประเทศเพื่อเป็นการส่งเสริมและดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ โดยได้มีการผ่านร่างกฎหมายเรื่องเขตเศรษฐกิจพิเศษ และจัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำกับดูแลการบริหารจัดการและการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศ รวมถึงได้มีการกำหนดสิทธิประโยชน์สำหรับนักลงทุนที่จะได้รับจากการเข้าไปลงทุน

ในปัจจุบัน ประเทศเมียนมามีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจดังกล่าวทั้งหมด 3 แห่ง ได้แก่

- เขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย (Dawei Special Economic Zone)
- เขตเศรษฐกิจพิเศษติลาวา (Thilawa Special Economic Zone)
- เขตเศรษฐกิจพิเศษจ้าวผิว (Kyaukpyu Special Economic Zone)

นอกจากนี้ ประเทศเมียนมามีเขตอุตสาหกรรมพิเศษ (Industrial Zone) ทั้งหมด 20 แห่ง ดังแสดงในตารางที่ 1-5

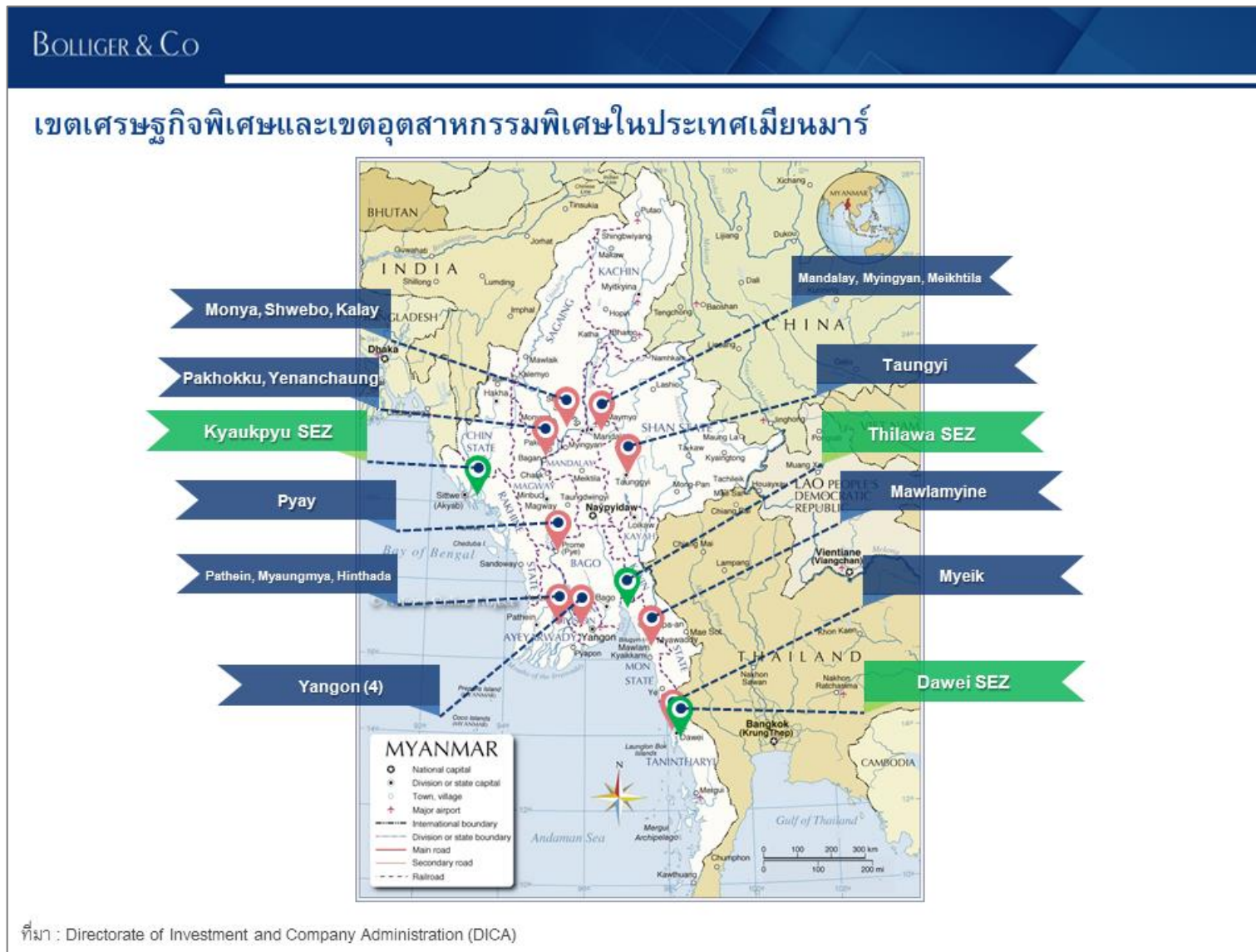
ตารางที่ 1-5 เขตอุตสาหกรรมพิเศษในประเทศเมียนมา

ลำดับ	รายชื่อ	ที่ตั้ง	รัฐ/ภูมิภาค	พื้นที่ (เอเคอร์)
1	Yangon East Industrial Zone	Yangon	Yangon Division	N/A
2	Yangon West Industrial Zone			N/A
3	Yangon North Industrial Zone			1547.92
4	Yangon South Industrial Zone			N/A
5	Mandalay Industrial Zone	Mandalay	Mandalay Division	946.51
6	Myingyan Industrial Zone	Myingyan		163.59
7	Meiktila Industrial Zone	Meiktila		385.45
8	Monywa Industrial Zone	Monywa	Sagaing Division	296.7
9	Kalay Industrial Zone	Kalay		N/A
10	Shwebo Industrial Zone	Shwebo		N/A
11	Yenangyaung Industrial Zone	Yenangyaung	Magway Division	98.81
12	Pakokku Industrial Zone	Pakokku		321
13	Bago Industrial Zone	Bago	Bago Division	2,965.27
14	Pyay Industrial Zone	Pyay		N/A
15	Patheingyi Industrial Zone	Patheingyi	Ayeeyarwady Division	N/A
16	Myaungmya Industrial Zone	Myaungmya		101.65
17	Hinthada Industrial Zone	Hinthada		N/A
18	Myeik Industrial Zone	Myeik	Tanintharyi Division	153
19	AyeTharyar Industrial Zone (Taunggyi)	Taunggyi	Shan State	287
20	Mawlamyine Industrial Zone	Mawlamyine	Mon State	162.4

ที่มา : Directorate of Investment and Company Administration (DICA)

ภาพที่ 1-13 เขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตอุตสาหกรรมพิเศษในประเทศเมียนมา

1.2.4. นโยบายเศรษฐกิจ นโยบายการค้า และนโยบายต่างประเทศ

1.2.4.1. นโยบายเศรษฐกิจ

หน่วยงานเศรษฐกิจของประเทศเมียนมาซึ่งรับผิดชอบและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ ได้แก่ Ministry of Commerce, Ministry of Industry และ Directorate of Investment and Company Administration (DICA) หน่วยงานด้านการลงทุนหลักของประเทศที่กำหนดนโยบาย/มาตรการด้านการลงทุนของประเทศ รวมถึงดำเนินนโยบาย/มาตรการดังกล่าวเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศ และ Ministry of National Planning & Economic Development ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาประเทศ

ทั้งนี้ ในภาพรวม การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจและการค้าที่สำคัญของประเทศเมียนมาเกิดขึ้นหลังจากที่รัฐบาลทหารได้มีการดำเนินนโยบายเพื่อปฏิรูปประเทศสู่ความเป็นประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2553 ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวได้เปลี่ยนภาพลักษณ์ของประเทศ และส่งผลให้นานาประเทศที่เคยคว่ำบาตรประเทศเมียนมา ยกเลิกการดำเนินการดังกล่าว จากนั้น รัฐบาลได้มีการออกมาตรการเพื่อเปิดเสรีเศรษฐกิจมากขึ้น มีการทบทวนแก้ไขกฎหมายกฎระเบียบของประเทศที่ไม่เอื้อต่อการค้า การลงทุน และการประกอบธุรกิจในประเทศ มีการออกกฎหมายเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศผ่านการให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนและภาษีแก่นักลงทุน/บริษัทต่างชาติ

1.2.4.2. นโยบายการค้า

➤ ภาพรวมนโยบายการค้า

หน่วยงานหลักซึ่งรับผิดชอบและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายการค้าของประเทศเมียนมา ได้แก่ Ministry of Commerce ซึ่งกำกับดูแลนโยบายการค้าของประเทศ และ Central Bank of Myanmar ซึ่งกำกับดูแลนโยบายการเงินของประเทศ

ทั้งนี้ นโยบายการค้าของประเทศเมียนมาได้มีแนวโน้มและทิศทางที่เปลี่ยนแปลงจากเดิมหลังจากที่รัฐบาลทหารมีการเปลี่ยนแนวทางการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจและการค้าของประเทศ รวมถึงทำการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ในประเทศ เพื่อให้การดำเนินธุรกิจ

หรือการทำการค้ากับต่างประเทศเป็นไปได้อย่างราบรื่น โดยในปี พ.ศ. 2553 รัฐบาลเมียนมาได้มีการผ่อนปรนนโยบาย Export first-Import later System² รวมถึงได้ดำเนินการผ่อนปรนนโยบายด้านภาษีเพื่อส่งเสริมการส่งออก ซึ่งช่วยส่งเสริมการค้าของประเทศอย่างมาก

➤ การเจรจาความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA)

ในปัจจุบัน ประเทศเมียนมาได้มีการทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศ/กลุ่มประเทศต่างๆ โดยประเทศ/กลุ่มประเทศเกือบทั้งหมดที่ประเทศเมียนมาได้มีการทำความตกลงด้วยนั้น เป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยความตกลงการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Agreement) เป็นความตกลงการค้าเสรีเริ่มแรกของประเทศเมียนมาที่ทำร่วมกับกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน จากนั้น ประเทศเมียนมาได้เข้าร่วมการเจรจาความตกลงการค้าเสรีภายใต้ขอบเขตของอาเซียน เพื่อเจรจากับประเทศคู่ค้าที่สำคัญของภูมิภาค ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย รวมถึงออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ดังแสดงในตารางที่ 1-6

ส่วนความตกลงการค้าเสรีในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคีกับประเทศอื่นนั้น ประเทศเมียนมายังมิได้มีการเจรจาความตกลงกับประเทศใดเป็นพิเศษ

ตารางที่ 1-6 ความตกลงการค้าเสรีของประเทศเมียนมาและประเทศคู่ภาคี

ความตกลงการค้าเสรี	ประเทศคู่ภาคี	สถานะการเจรจา
ASEAN Free Trade Agreement (AFTA)	อาเซียน (บรูไนฯ – กัมพูชา – อินโดนีเซีย – สปป.ลาว – มาเลเซีย – เมียนมา – ฟิลิปปินส์ – สิงคโปร์ – ไทย – เวียดนาม)	มีผลบังคับใช้ 28 มกราคม 2535
ASEAN – China Free Trade Agreement (ACFTA)	อาเซียน – จีน	มีผลบังคับใช้ ด้านการค้าสินค้า 1 พฤษภาคม 2548 ด้านการค้าบริการ 1 มกราคม 2550
ASEAN – Japan Free Trade Agreement (AJFTA)	อาเซียน – ญี่ปุ่น	มีผลบังคับใช้ 1 ธันวาคม 2551
ASEAN – Republic of Korea Free Trade Agreement (AKFTA)	อาเซียน – เกาหลีใต้	มีผลบังคับใช้ ด้านการค้าบริการ

² นโยบายดังกล่าวทำให้ผู้นำเข้าต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้าที่ออกโดยหน่วยงานรัฐ โดยระบุวงเงินที่สามารถนำเข้าได้เท่ากับมูลค่าเงินตราต่างประเทศที่ได้รับจากการส่งออก เพื่อให้เกิดการค้าสมดุลที่สุด ทำให้ผู้นำเข้าต้องซื้อบัญชีเงินตราต่างประเทศจากผู้ส่งออกที่ระบุวงเงินเท่ากับมูลค่าสินค้าที่ได้ส่งออกไปแล้ว (กระทรวงการต่างประเทศ, 2555)

ความตกลงการค้าเสรี	ประเทศคู่ภาคี	สถานะการเจรจา
		1 พฤษภาคม 2552 ด้านการค้าสินค้า 1 มกราคม 2553
ASEAN – India Free Trade Agreement (AIFTA)	อาเซียน – อินเดีย	มีผลบังคับใช้ 1 มกราคม 2553
ASEAN – Australia – New Zealand Free Trade Agreement (AANZFTA)	อาเซียน – ออสเตรเลีย – นิวซีแลนด์	มีผลบังคับใช้ 1 มกราคม 2553

ที่มา : บริษัท โพลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก WTO Trade Policy Review และ ARIC

➤ โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้า

โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าของประเทศเมียนมา แสดงไว้ในตารางที่ 1-7 และ 1-8 โดยจะพบว่า อัตราภาษีนำเข้าที่ใช้อยู่จริง (MFN applied rate) เฉลี่ยของประเทศเมียนมา อยู่ที่ร้อยละ 5.6 โดยในกลุ่มสินค้าเกษตรจะมีอัตราภาษีสูงกว่าในกลุ่มสินค้าที่ไม่ใช่สินค้าเกษตร

เมื่อพิจารณาแยกตามรายประเภทสินค้า สินค้าที่ประเทศเมียนมามีอัตราภาษีนำเข้าที่ใช้อยู่จริงเฉลี่ยสูงที่สุดของประเทศ จะอยู่ในกลุ่มสินค้าเครื่องดื่มและยาสูบ (Beverages & tobacco) โดยอัตราภาษีเฉลี่ยอยู่ที่ระดับร้อยละ 23.1 ส่วนกลุ่มสินค้าที่มีอัตราภาษีนำเข้าที่ใช้อยู่จริงเฉลี่ยสูงรองลงมา ได้แก่ สินค้าในกลุ่มเครื่องนุ่งห่ม (Clothing) และสินค้าในกลุ่มกาแฟและชา (Coffee, tea) (อัตราภาษีนำเข้าที่ใช้อยู่จริงเฉลี่ยของสินค้าทั้งสองกลุ่มอยู่ที่ร้อยละ 16.9 และ 14.0 ตามลำดับ)

ตารางที่ 1-7 โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าของประเทศเมียนมา

Tariffs	Product Groups		
	Total	Agricultural	Non-Agricultural
Simple average final bound	84.1	106.2	21.2
Simple average MFN applied	5.6	8.6	5.1
Trade weighted average	N/A	N/A	N/A

ที่มา : รวบรวมจาก WTO Tariff Profile 2014

ตารางที่ 1-8 โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าของประเทศเมียนมา จำแนกตามประเภทสินค้า

Product Groups	Final bond duties				MFN applied duties		
	AVG	Duty-free in %	Max	Binding in %	AVG	Duty-free in %	Max
Animal products	121.1	0	165	100	9.8	30.6	15

Product Groups	Final bond duties				MFN applied duties		
	AVG	Duty-free in %	Max	Binding in %	AVG	Duty-free in %	Max
Dairy products	40.1	0	110	100	3.4	0	5
Fruit, vegetables, plants	135	2.2	165	100	11.6	8.5	15
Coffee, tea	151.3	0	220	100	14.0	0	20
Cereals & preparations	101	0	550	100	8.1	25.3	15
Oilseeds, fats & oils	24.2	0	165	100	1.7	1.2	15
Sugars and confectionery	67	0	220	100	5.1	0	20
Beverages & tobacco	295.2	0	550	100	23.1	0	40
Cotton	27.3	0	39	100	0.8	20.0	1
Other agricultural products	42.7	0	165	100	3.1	0.4	15
Fish & fish products	71.5	0	165	4.8	8.6	6.9	15
Minerals & metals	23.8	11.7	50	8.5	3.4	5.7	30
Petroleum	25	0	25	100	1.7	0	3
Chemicals	30	2.9	55	4.1	2.2	1.2	20
Wood, paper, etc.	-	-	-	0	6.8	4.9	15
Textiles	26	0	30	0.8	8.3	0.1	20
Clothing	-	-	-	0	16.9	0	20
Leather, footwear, etc.	-	-	-	0	5.3	0	20
Non-electrical machinery	8.6	43.9	30	12.7	1.7	6.7	15
Electrical machinery	0	100.0	0	0.4	4.5	0	20
Transport equipment	0	100.0	0	9.2	3.8	2.9	40
Manufactures, n.e.s.	29.6	0	30	7.0	5.9	0	30

ที่มา : รวบรวมจาก WTO Tariff Profile 2014

1.2.4.3. นโยบายต่างประเทศ

นโยบายต่างประเทศที่ประเทศเมียนมาดำเนินการในอดีตจนถึงปัจจุบัน จะเป็นการมุ่งสานสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศจีน และอินเดีย ผ่านการจัดทำความตกลงการค้าเสรีต่างๆ ภายใต้กรอบอาเซียน รวมไปถึงการจัดทำความร่วมมือในด้านต่างๆ เช่น ความตกลงการค้าเสรี BIMSTEC (The Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation) ซึ่งเมียนมาและไทยได้ทำความตกลงกับประเทศในเอเชียใต้เพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างทั้งสองภูมิภาค ความตกลงในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำ-

โขง (GMS) ซึ่งมีประเทศอาเซียนในลุ่มแม่น้ำโขง (ไทย สปป.ลาว เวียดนาม กัมพูชา) และจีน (มณฑลยูนนานและกวางสี) เป็นสมาชิก เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย ประเทศเมียนมามีการดำเนินนโยบายต่างประเทศกับประเทศไทยที่ค่อนข้างมาก ทั้งในด้านการค้า การลงทุน การดำเนินการภายใต้ความร่วมมือต่าง ๆ โดยประเทศไทยและเมียนมาได้มีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2491 โดยไทยมีการจัดตั้งสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงย่างกุ้ง ในขณะที่เดียวกันเมียนมาได้มีการจัดตั้งสถานเอกอัครราชทูตเมียนมา ณ กรุงเทพมหานครเช่นกัน

1.2.5. สิ่งที่ต้องรู้เกี่ยวกับการเข้าไปลงทุนในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

1.2.5.1. หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับด้านการค้าและการลงทุน

- **Directorate of Investment and Company Administration (DICA)** – เป็นหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งทำหน้าที่หลักในส่งเสริมการลงทุนในประเทศ ทั้งการลงทุนโดยนักลงทุนท้องถิ่นและนักลงทุนชาวต่างชาติ รวมถึงเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการจดทะเบียนบริษัท นอกจากนี้ DICA ยังมีส่วนร่วมในการออกนโยบายการลงทุนของประเทศ เช่นเดียวกับการผลักดันรัฐบาลเมียนมาให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศกับประเทศคู่ค้า
- **Ministry of Industry (MOI)** – เป็นหน่วยงานภาครัฐหลัก ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดและดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมของประเทศ และมีบทบาทสำคัญในสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนซึ่งเป็นปัจจัยขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจของประเทศ
- **Ministry of National Planning & Economic Development (MNPED)** – เป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาประเทศ
- **Ministry of Commerce (MOC)** – เป็นหนึ่งในหน่วยงานที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมการค้าภายในและการค้าระหว่างประเทศของเมียนมา นอกจากการส่งเสริมการค้าของประเทศ หน้าที่หลักอีกประการคือการกำหนดนโยบายทางการค้าของประเทศ

พร้อมทั้งรักษาเสถียรภาพของเศรษฐกิจ และส่งเสริมการค้าเงินธุรกิจของผู้ประกอบการในประเทศ

- Republic of the Union of Myanmar Federation of Chambers of Commerce and Industry (UMFCCI)** – เป็นหน่วยงานภาคเอกชนซึ่งถูกจัดตั้งโดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อให้บริการและสนับสนุนการประกอบธุรกิจของภาคธุรกิจและผู้ประกอบการเอกชน โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อย (SMEs และ SMIs) รวมถึงเพื่อส่งเสริมภาคการค้าและภาคการผลิตของประเทศ ผ่านการให้ข้อมูลด้านการลงทุนที่จำเป็น การเป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในด้านต่างๆ รวมไปถึงการเป็นหน่วยงานรวบรวมความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากภาคเอกชนเพื่อนำความคิดเห็นดังกล่าวเสนอแก่ภาครัฐ

สำหรับที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์/โทรสาร รวมถึงอีเมลที่สามารถใช้ติดต่อกับหน่วยงานดังกล่าวข้างต้น เป็นดังตารางที่ 1-9

ตารางที่ 1-9 ที่อยู่สำหรับติดต่อของหน่วยงานสำคัญด้านการค้าและการลงทุนของประเทศเมียนมา

หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์และอีเมลติดต่อ
Directorate of Investment and Company Administration (DICA)	Building No. 1, Thit Sar Road, Yankin Township, Yangon	Tel: +95 (1) 657891 Fax: +95 (1) 657825 E-mail: dica.ip.mm@gmail.com Website: http://dica.gov.mm
Ministry of Industry (MOI)	Office No. (30), Zeya Htani Road, Nay Pyi Taw	Tel: +95 (67) 405320 Fax: +95 (67) 405135 E-mail: - Website: http://www.industry.gov.mm/en
Ministry of National Planning & Economic Development (MNPED)	-	Tel: - Fax: - E-mail: - Website: https://www.mnped.gov.mm/
Ministry of Commerce (MOC)	Building 3, Nay Pyi Taw, The Republic of Union of Myanmar	Tel: +95 (67) 408002 Fax: +95 (67) 408004 E-mail: moc@commerce.gov.mm Website: http://www.commerce.gov.mm

หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์และอีเมลติดต่อ
Republic of the Union of Myanmar ,Federation of Chambers of Commerce and Industry	No. (29), Min Ye Kyaw Swar Street, Lanmadaw Township, Yangon.	Tel: +95 (1) 214344~49 (Ext : 102) Fax: - E-mail: po@umfcci.org.mm Website: http://www.umfcci.com.mm/

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจากแต่ละหน่วยงาน

1.2.5.2. เวลาติดต่อราชการ

ช่วงเวลาติดต่อราชการของประเทศเมียนมา สามารถดำเนินการติดต่อได้ในวันจันทร์ถึงศุกร์ ในช่วงเวลาระหว่าง 08.30-16.30 น. สำหรับหน่วยงานภาคเอกชน ช่วงเวลาติดต่อธุรกิจจะอยู่ระหว่าง 08.30-17.30 น. ขึ้นอยู่กับแต่ละหน่วยงาน และมีวันทำการเป็นวันจันทร์ถึงศุกร์ (บางแห่งอาจเปิดทำงานในวันเสาร์)

1.2.5.3. วันหยุดราชการ/วันหยุดนักขัตฤกษ์

วันหยุดราชการและวันหยุดนักขัตฤกษ์ของประเทศเมียนมา ถูกแสดงไว้ในตารางที่ 1-10 โดยเนื่องจากประเทศเมียนมานับถือศาสนาพุทธเป็นศาสนาหลักของประเทศ ทำให้ออกเหนือจากวันหยุดข้างต้น ยังมีวันหยุดทางพุทธศาสนาโดยจะขึ้นอยู่กับปฏิทินจันทรคติ ซึ่งอาจมีวันหยุดที่ต่างวันในแต่ละปี เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา เป็นต้น

ตารางที่ 1-10 วันหยุดราชการและวันหยุดนักขัตฤกษ์ของประเทศเมียนมา

วัน-เดือน	วันหยุดประจำชาติ
4 มกราคม	Independence Day
12 กุมภาพันธ์	Union Day
2 มีนาคม	Peasants' Day
27 มีนาคม	Armed Forces Day
13-16 เมษายน	Maha Thingyan (Water Festival)
17 เมษายน	Myanmar New Year
1 พฤษภาคม	May Day
19 กรกฎาคม	Martyrs' Day
8 ธันวาคม	National Day
25 ธันวาคม	Christmas Day

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

1.2.5.4. ธรรมเนียมปฏิบัติในการติดต่อธุรกิจ

- **การติดต่อธุรกิจ** – โดยทั่วไป การติดต่อธุรกิจส่วนใหญ่กับภาคธุรกิจในเมืองมาจะ ใช้ภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม ในธุรกิจขนาดเล็ก ผู้ประกอบการอาจใช้ภาษา-เมืองมาปะปนกับภาษาอังกฤษ ทำให้จำเป็นต้องมีล่ามเข้าไปติดต่อด้วย นอกจากนี้ การใช้นามบัตรสำหรับการแนะนำตัวควรมีการแปลเป็นภาษาเมืองมา และควรให้ และรับด้วย 2 มือเพื่อเป็นการแสดงการให้เกียรติและใช้เวลาเล็กน้อยในการอ่าน
- **วันทำงาน** – ภาคธุรกิจในประเทศเมืองมาทั่วไป ทำงานในวันจันทร์ถึงศุกร์ โดยเฉลี่ยจะทำงานวันละ 8 ชั่วโมง ตั้งแต่ 8.30-17.30 น.
- **การตรงต่อเวลา** – ผู้ประกอบการชาวเมืองมามีความตรงต่อเวลา อย่างไรก็ตาม ผู้ติดต่อนัดหมายควรมาก่อนเวลา
- **การทักทาย/การต้อนรับ** – การจับมือเป็นเรื่องทั่วไปสำหรับการทักทาย ทั้งนี้ ธรรมเนียมปฏิบัติทั่วไป นักธุรกิจควรทำการจับมือพร้อมกับการก้มหัวเล็กน้อย และการกระทำดังกล่าวจะใช้กับตอนกล่าวอำลาจากการประชุมเช่นกัน
- **การแต่งกาย** – ในการพบปะทางธุรกิจต่างๆ ควรแต่งกายสุภาพ เสื้อเชิ้ตและสูท อย่างไรก็ตาม บางครั้งเราจะพบว่าผู้ประกอบการอาจแต่งชุดพื้นเมืองในการเข้าประชุมเช่นกัน
- **อื่น ๆ** – การทำธุรกิจกับชาวเมืองมาไม่ควรแสดงความริบร้อนเนื่องจากชาวเมืองมามักไม่ตัดสินใจทันทีทันใดแต่มีการปรึกษากันก่อน นอกจากนี้ การเรียกชื่อชาวเมืองมา ควรเรียกชื่อเต็มพร้อมยศ (หากมียศ)

1.3. ภาพรวมการค้า และการลงทุนของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมืองมา

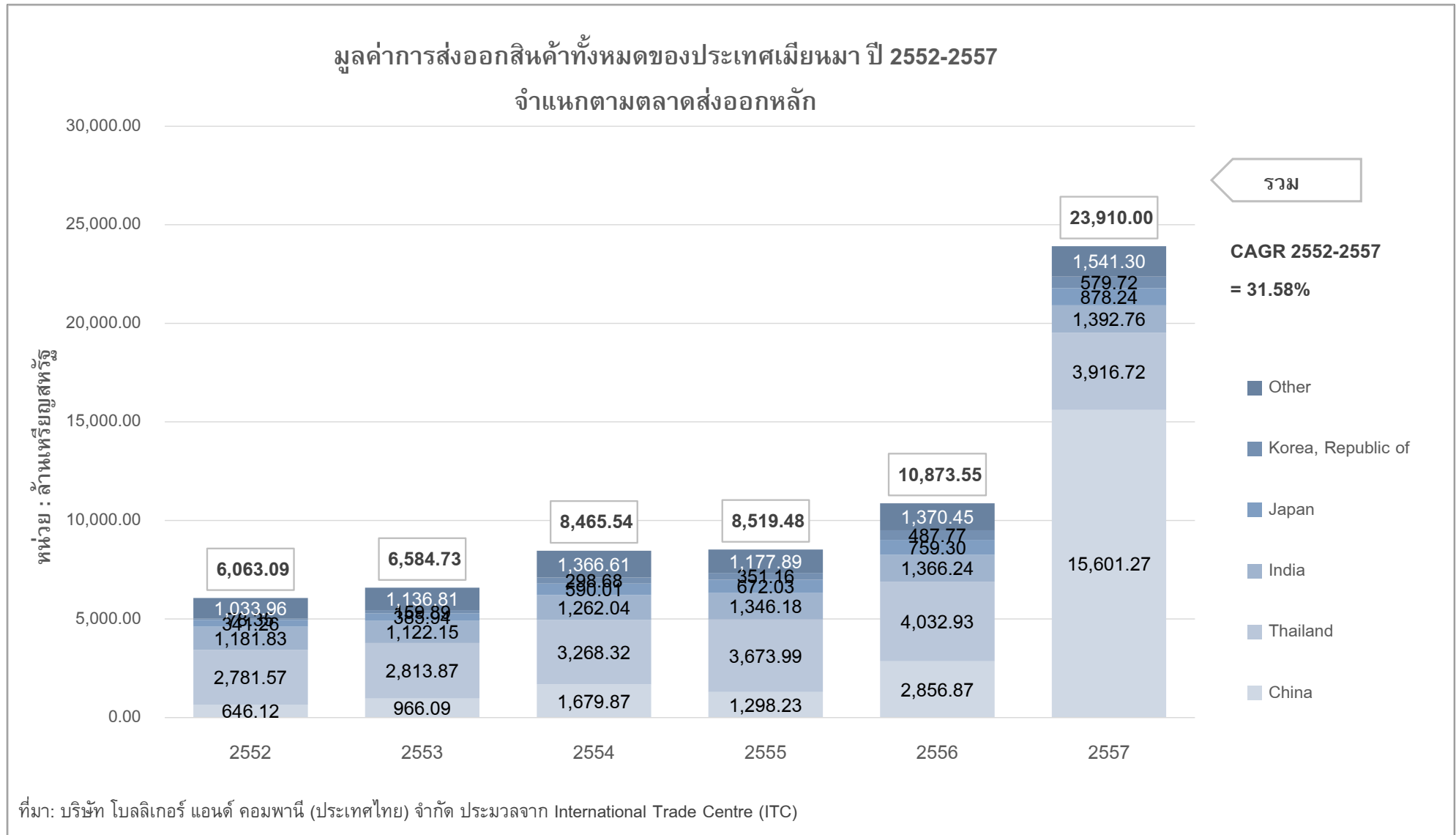
1.3.1. ภาพรวมการค้าสินค้า

1.3.1.1. การส่งออก

สำหรับข้อมูลการส่งออกของประเทศเมืองมา พบว่ามีทิศทางเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยหากพิจารณาภาพรวมตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2552-2557 จะเห็นว่า การส่งออกของเมืองมามีทิศทางที่สูงขึ้นโดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสมต่อปี (Compound Annual Growth Rate หรือ CAGR) อยู่ที่ร้อยละ 31.58 ดังแสดงในภาพที่ 1-14

ภาพที่ 1-14 มูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศเมียนมาทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2557

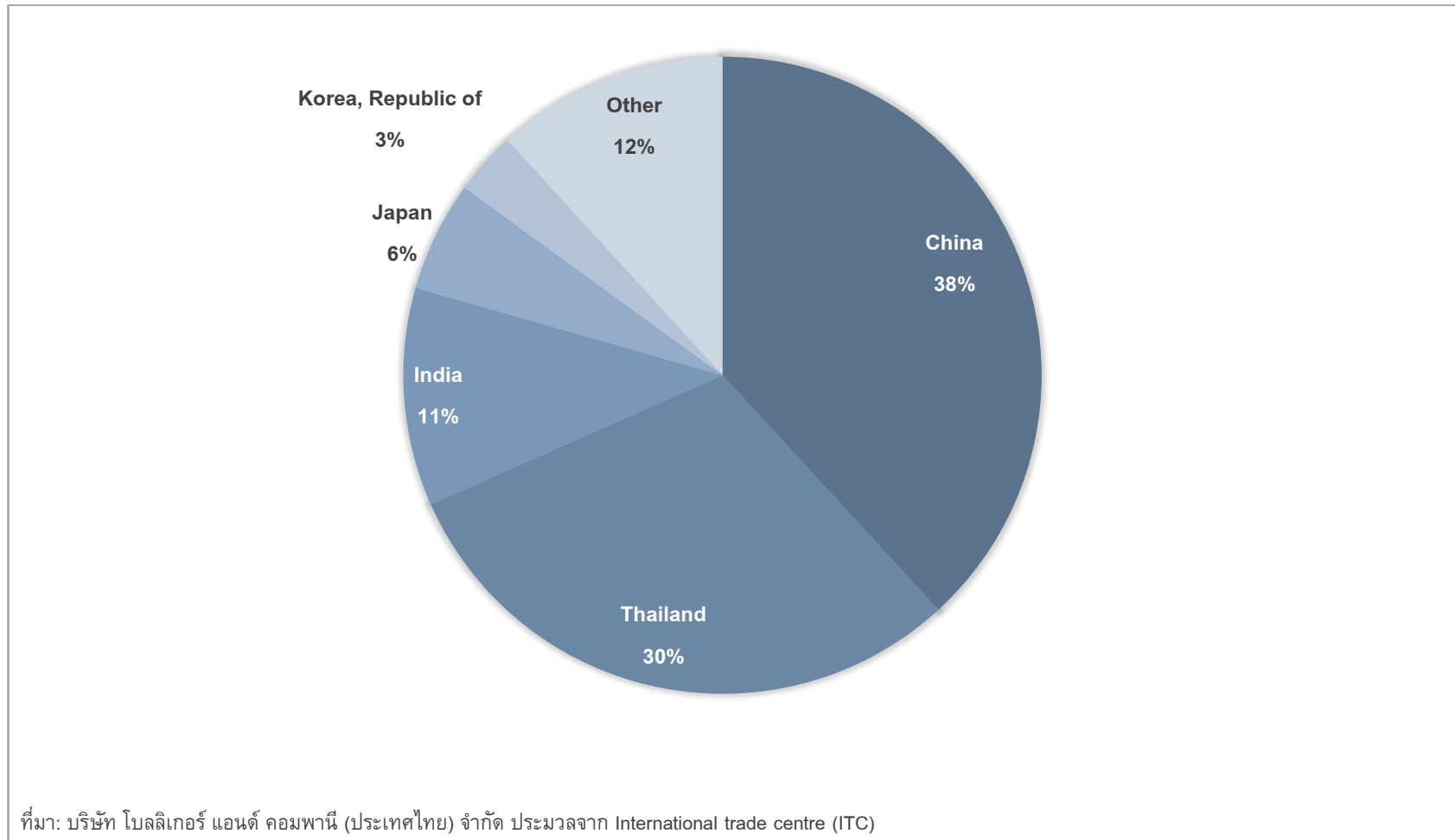
โดยหากพิจารณาจากตัวเลขส่งออกในปี พ.ศ. 2552-2557 เมียนมามีการส่งออกสินค้าไปยังประเทศสำคัญ ได้แก่ ประเทศจีน (มีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 38 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของเมียนมา) ไทย (ร้อยละ 30) อินเดีย (ร้อยละ 11) ญี่ปุ่น (ร้อยละ 6) และเกาหลีใต้ (ร้อยละ 3) ดังแสดงในภาพที่ 1-15

ทั้งนี้ ในช่วงเวลาดังกล่าว ประเทศเมียนมามีการส่งออกสินค้ามายังไทยคิดเป็นมูลค่าทั้งหมด 17,705.82 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นตลาดส่งออกในอันดับที่ 2 ของเมียนมา ดังแสดงในภาพที่ 1-16

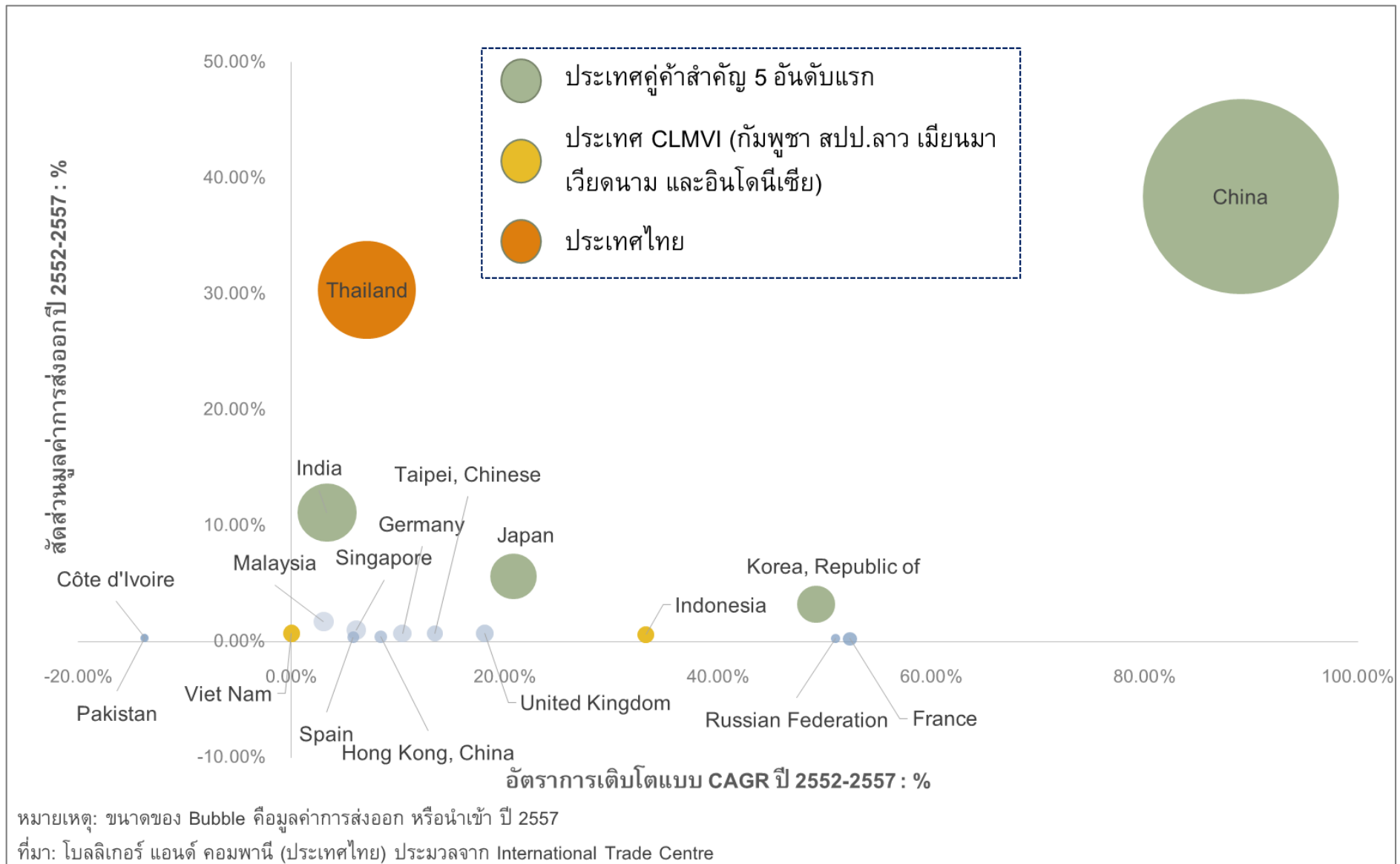
สำหรับสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศเมียนมา ได้แก่ ก๊าซปิโตรเลียม รองลงมาเป็นแร่รัตนชาติและกึ่งรัตนชาติ และไม้ที่ยังไม่แปรรูป ดังแสดงในตารางที่ 1-11

ภาพที่ 1-15 สัดส่วนการส่งออกเฉลี่ยของประเทศเมียนมาไปยังตลาดส่งออกสินค้าสำคัญ ปี พ.ศ. 2552-2557

ภาพที่ 1-16 ตลาดส่งออกสินค้าที่สำคัญของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 1-11 สินค้าส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้าส่งออกสำคัญของประเทศเมียนมา				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าส่งออกทั้งหมด ของเมียนมา ปี พ.ศ. 2553-2557	คิดเป็น สัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	8,826.97	100.00
1	HS2711	ก๊าซปิโตรเลียมและก๊าซไฮโดรคาร์บอนอื่นๆ	13,253.30	22.31
2	HS7103	รัตนชาติ (นอกจากเพชร) และกึ่งรัตนชาติ จะตกแต่ง หรือคัดแล้ว หรือไม่ก็ตาม แต่ไม่ได้ร้อยเข้าด้วยกันหรือประกอบกับตัวเรือน รวมทั้งรัตนชาติ (นอกจากเพชร) และกึ่งรัตนชาติที่ไม่ได้ตัด ซึ่งร้อยเข้าด้วยกันชั่วคราวเพื่อสะดวกแก่การขนส่ง	4,014.65	6.76
3	HS4403	ไม้ที่ยังไม่แปรรูป จะถูกเปลือกหรือกระพ้อออกแล้ว หรือทำเป็นสี่เหลี่ยมอย่างหยาบ ๆ หรือไม่ก็ตาม	4,061.74	6.84
4	HS0713	พืชผักตระกูลถั่วแห้งและเอาเปลือกออก จะลอกเยื่อหรือทำให้แยกจากกันหรือไม่ก็ตาม	3,396.91	5.72
5	HS6201	เสื้อโอเวอร์โค้ต คาร์โค้ต เคป โคล้ท อาโนรัก (รวมถึงแจ็กเก็ตที่ใส่เล่นสกี) เสื้อกันลม แจ็กเก็ตกันลมและเสื้อคลุมที่คล้ายกันของบุรุษหรือเด็กชาย นอกจากของตามประเภทที่ 62.03	713.56	1.20
OTHER		อื่นๆ	33,953.64	57.17

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

1.3.1.2. การนำเข้า

สำหรับการนำเข้าสินค้าของประเทศเมียนมา พบว่าในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 การนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีอัตราการเติบโตแบบ CAGR อยู่ที่ร้อยละ 27.86 มูลค่าการนำเข้าในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นมูลค่า 21,772.13 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ดังแสดงในภาพที่ 1-17 แหล่งนำเข้าที่สำคัญของประเทศเมียนมา ได้แก่ ประเทศจีน (ร้อยละ 40) ไทย (ร้อยละ 21) สิงคโปร์ (ร้อยละ 11) ญี่ปุ่น (ร้อยละ 6) และเกาหลีใต้ (ร้อยละ 5) ดังแสดงในภาพที่ 1-18

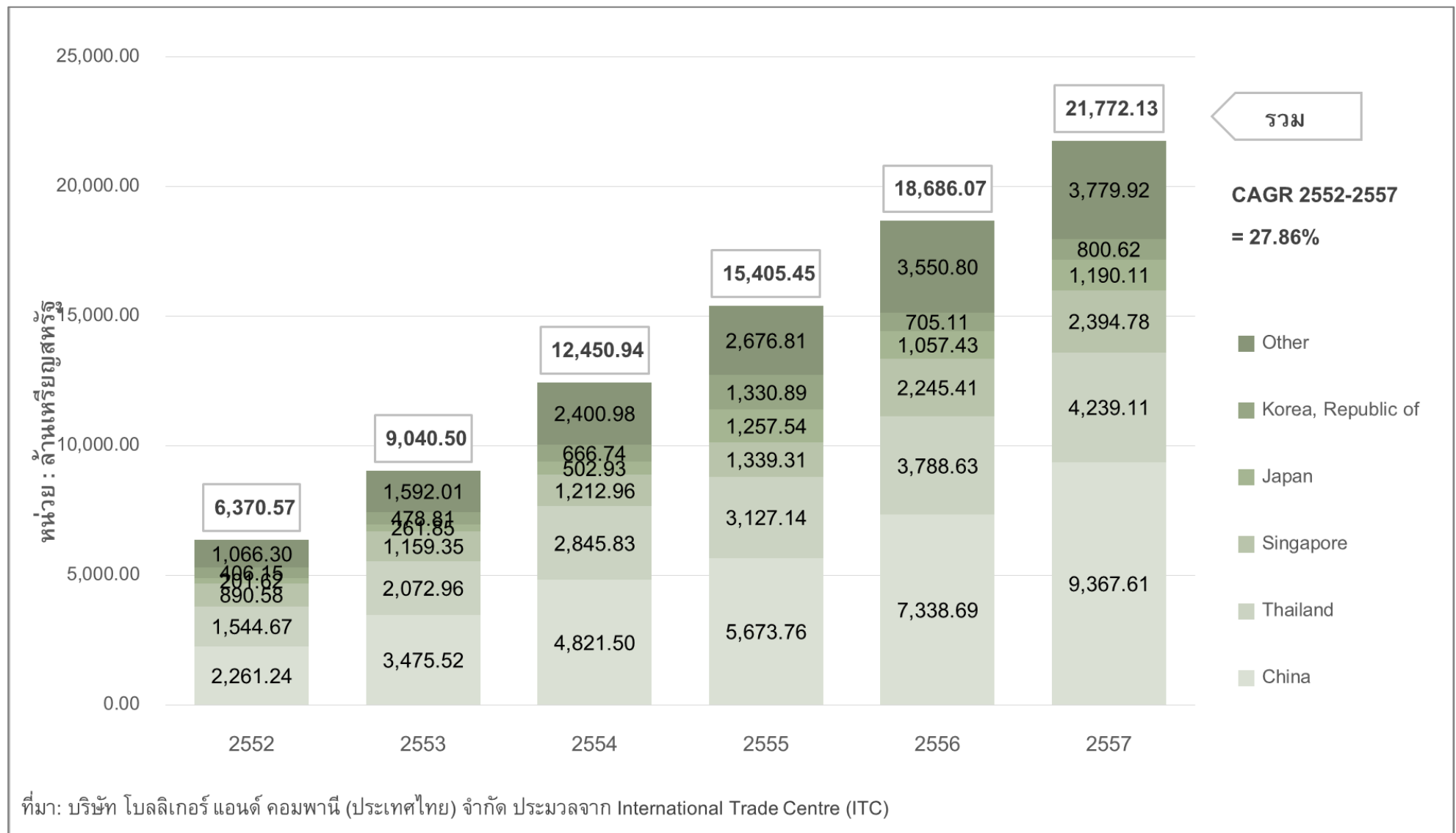
ทั้งนี้ หากพิจารณาการนำเข้าของเมียนมา เมียนมามีการนำเข้าจากไทยรวมกันกว่า 16,073.67 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 ซึ่งคิดเป็นส่วนแบ่งการนำเข้าเท่ากับ ร้อยละ 21 หรืออันดับที่ 2 ของประเทศทั้งหมดทั่วโลกที่เป็นแหล่งนำเข้าของเมียนมา (ภาพที่ 1-19)

สินค้านำเข้าที่สำคัญของเมียนมา ได้แก่ น้ำมันปิโตรเลียม รองลงมาเป็นโทรศัพท์และเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ และยานยนต์สำหรับการขนส่ง ดังแสดงในตารางที่ 1-12

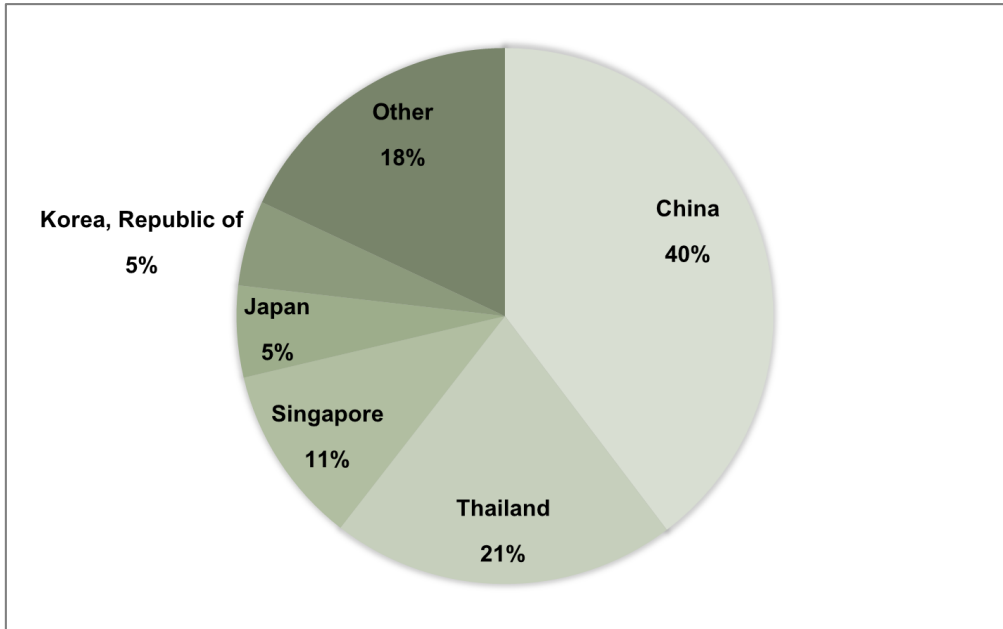

ภาพที่ 1-17 มูลค่าการนำเข้าสินค้าของประเทศเมียนมาทั้งหมด ปี พ.ศ. 2554-2557

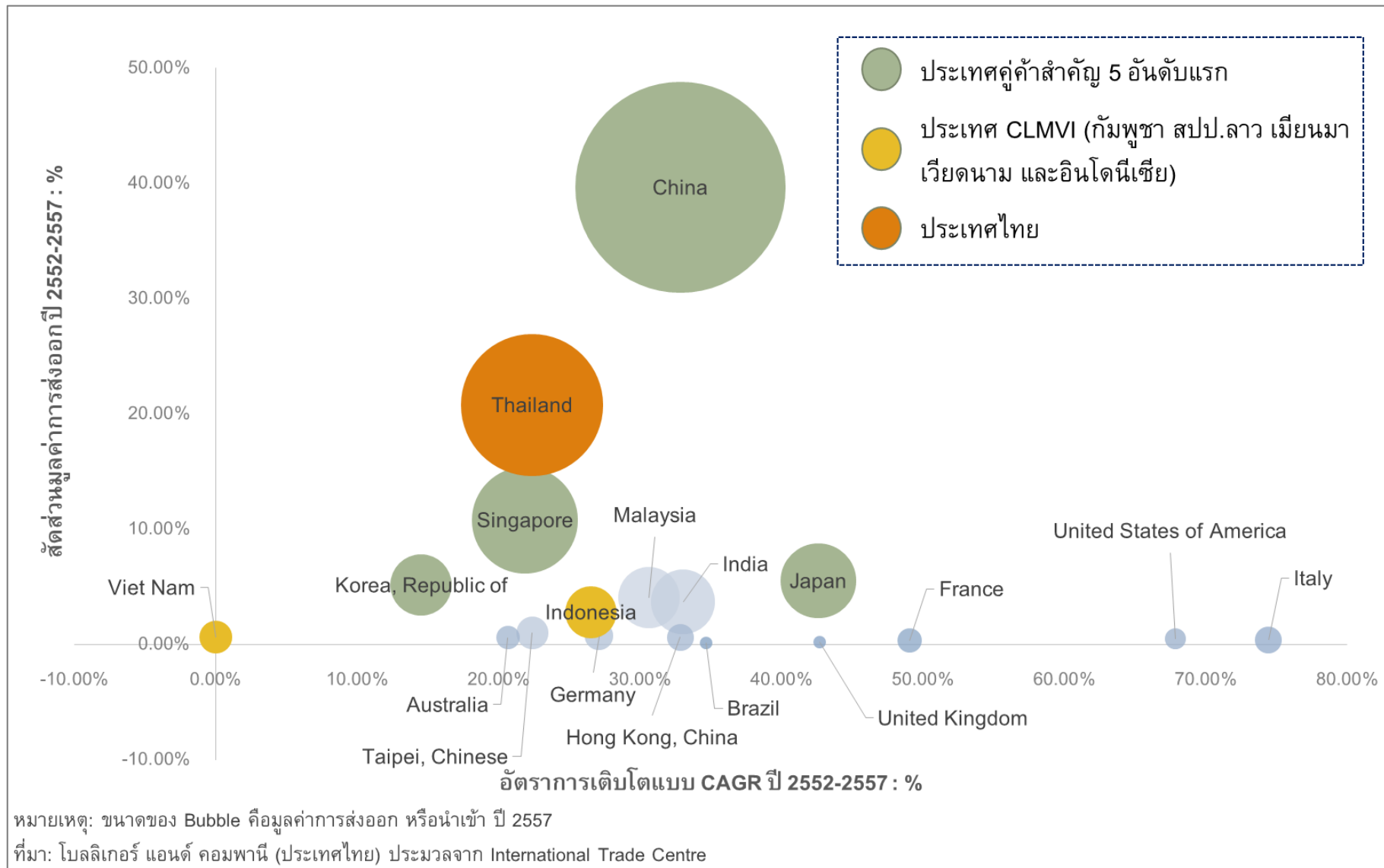
ภาพที่ 1-18 ภาพสัดส่วนการนำเข้าของประเทศเมียนมาจากแหล่งนำเข้าสำคัญ
ปี พ.ศ. 2552-2557

ที่มา: บริษัท โพลีเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International trade centre (ITC)

ภาพที่ 1-19 แหล่งนำเข้าสินค้าที่สำคัญของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 1-12 สินค้านำเข้าสำคัญของประเทศเมียนมา

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้านำเข้าสำคัญของประเทศเมียนมา				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าส่งออกทั้งหมด ของเมียนมา ปี พ.ศ. 2554-2557	คิดเป็น สัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกรายการสินค้า	12,616.03	100.00
1	HS2710	น้ำมันปิโตรเลียมและน้ำมันที่ได้จากแร่ปิโตรลีนัส นอกจากนี้เป็น น้ำมันดิบ รวมทั้งสิ่งปรุงแต่งที่ไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น ซึ่งมี น้ำมันปิโตรเลียม หรือน้ำมันที่ได้จากแร่ปิโตรลีนัสตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไปโดยน้ำหนัก ซึ่งน้ำมันเหล่านี้เป็นองค์ประกอบหลักของ สิ่งปรุงแต่งนั้น เศษน้ำมัน	4,449.58	6.14
2	HS8517	เครื่องโทรศัพท์รวมทั้งเครื่องโทรศัพท์สำหรับเครือข่ายเซลลูลาร์ หรือสำหรับเครือข่ายไร้สายอื่น ๆ เครื่องอุปกรณ์อื่น ๆ สำหรับ การส่งหรือการรับเสียง ภาพ หรือข้อมูลอื่น ๆ รวมถึงเครื่อง อุปกรณ์สำหรับการสื่อสารในระบบเครือข่ายทางสายหรือไร้สาย (เช่น เครือข่ายเฉพาะกลุ่ม หรือเครือข่ายบริเวณกว้าง) นอกจากนี้ เครื่องส่งหรือเครื่องรับตามประเภทที่ 84.43 85.25 85.27 หรือ 85.28	1,266.06	1.75
3	HS8704	ยานยนต์สำหรับขนส่งของ	1,727.73	2.38
4	HS1511	น้ำมันปาล์มและแฟรกชันของน้ำมันปาล์ม จะทำให้บริสุทธิ์ หรือไม่ก็ตาม แต่ต้องไม่ตัดแปลงทางเคมี	1,702.39	2.35
5	HS8703	รถยนต์และยานยนต์อื่น ๆ ที่ออกแบบสำหรับขนส่งบุคคลเป็น หลัก (นอกจากของตามประเภทที่ 87.02) รวมถึงสแตชันเวกอน และรถแข่ง	1,472.23	2.03
OTHER		อื่นๆ	61,860.92	85.35

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

1.3.2. ภาพรวมการค้าบริการ

1.3.2.1. การส่งออก

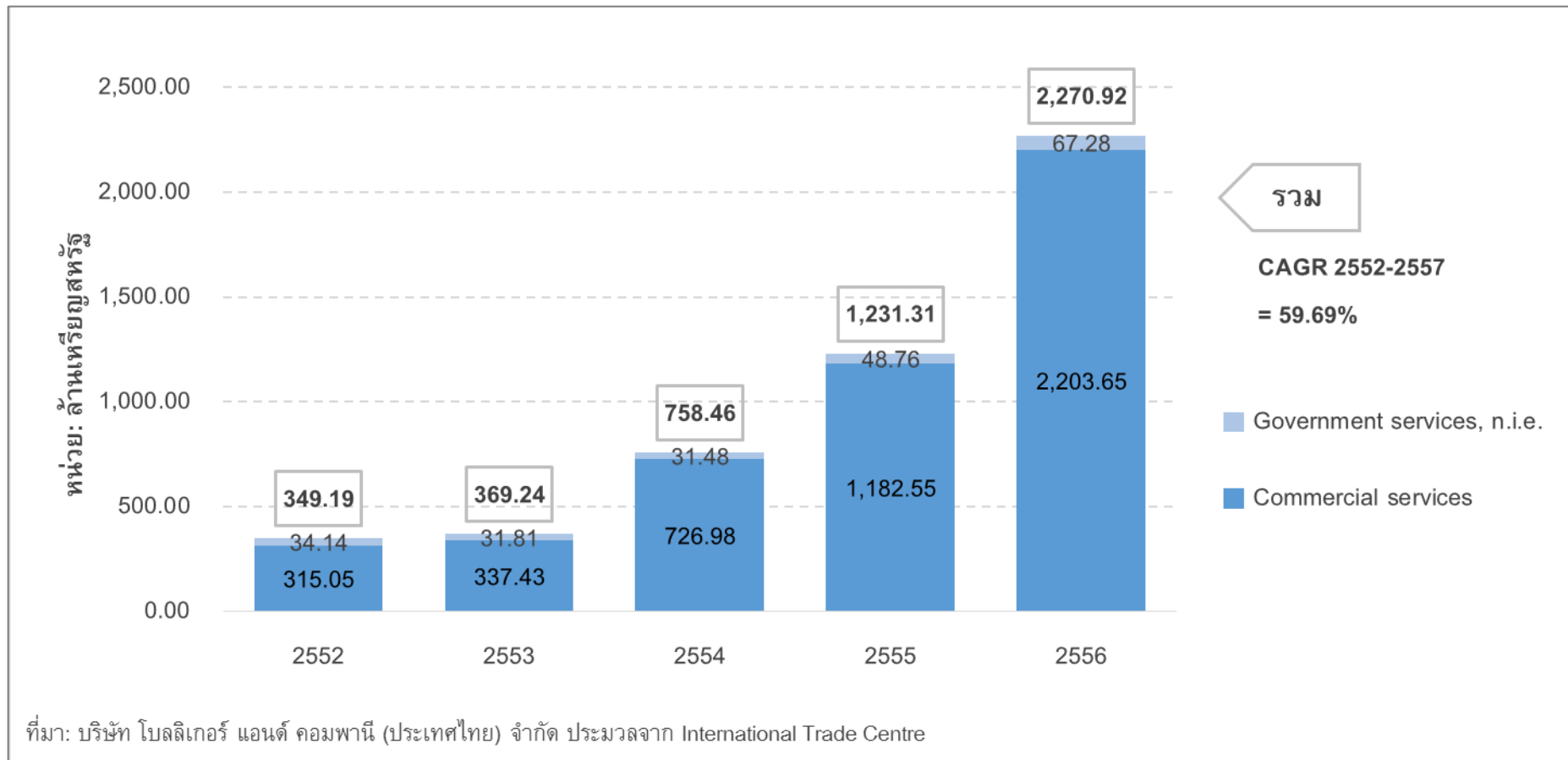
สำหรับด้านการส่งออกบริการของประเทศเมียนมา หากพิจารณาโดยรวมนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 ถึงปี พ.ศ. 2556 พบว่าการส่งออกบริการของเมียนมาเพิ่มขึ้นจาก 349.19 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 2270.92 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2556 โดยมีอัตราการเติบโตแบบ CAGR อยู่ที่ร้อยละ 59.69 ดังแสดงในภาพที่ 1-20

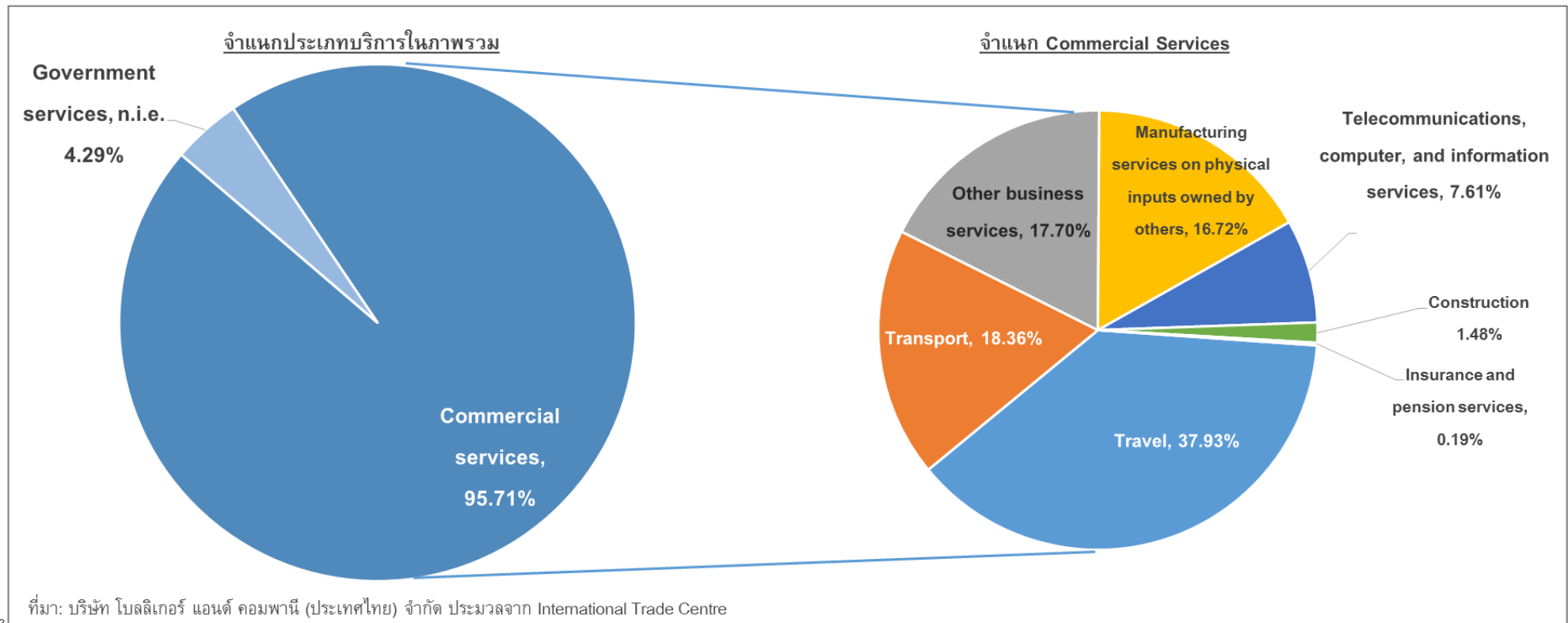
ทั้งนี้ ประเทศเมียนมาเป็นประเทศที่เน้นการส่งออกบริการเชิงพาณิชย์มากกว่าบริการภาครัฐ อันเห็นได้จากสัดส่วนมูลค่าการส่งออกบริการเชิงพาณิชย์ที่สูงกว่าการส่งออกบริการภาครัฐอย่างชัดเจน โดยบริการเชิงพาณิชย์ที่ส่งออกส่วนมาก ได้แก่ บริการด้านการท่องเที่ยว (Travel) บริการด้านการขนส่ง (Transportation) และบริการด้านธุรกิจอื่นๆ (Other business services) ดังแสดงในภาพที่ 1-21

ภาพที่ 1-20 มูลค่าการส่งออกบริการของประเทศเมียนมาทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2556 จำแนกตามประเภทบริการ

ภาพที่ 1-21 สัดส่วนประเภทบริการที่ประเทศเมียนมาส่งออกเฉลี่ยปี พ.ศ. 2552-2556

1.3.2.2. การนำเข้า

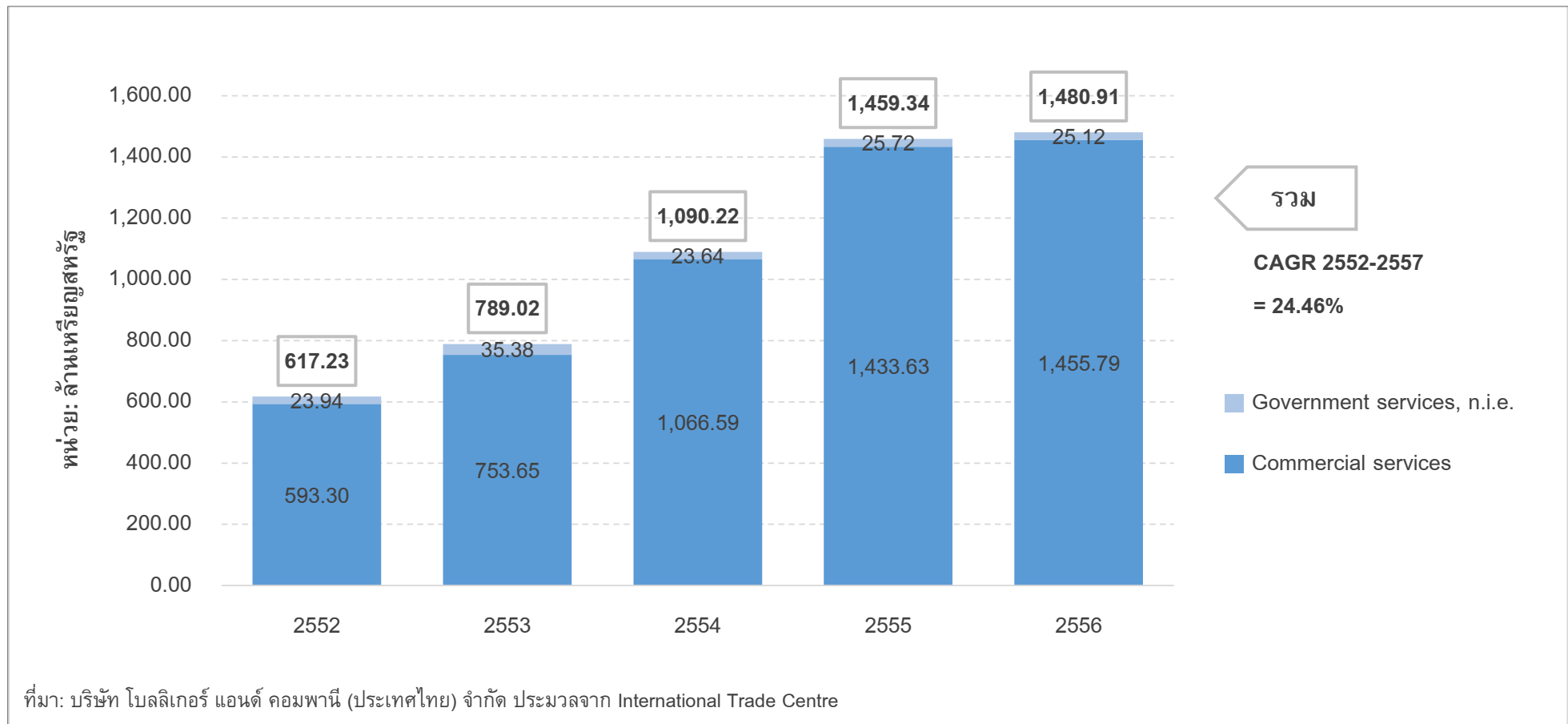
เมียนมามีการนำเข้าบริการในทิศทางที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องระหว่างปี พ.ศ. 2552-2556 โดยมูลค่าการนำเข้าบริการของเมียนมาเพิ่มขึ้นจาก 617.23 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 1,480.91 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2556 คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับ ร้อยละ 24.46 ดังแสดงในภาพที่ 1-22

ทั้งนี้ ประเทศเมียนมาเป็นประเทศที่เน้นการนำเข้าบริการเชิงพาณิชย์มากกว่าบริการภาครัฐ อันเห็นได้จากสัดส่วนมูลค่าการนำเข้าบริการเชิงพาณิชย์ที่สูงกว่าการส่งออกบริการภาครัฐ อย่างชัดเจน โดยบริการเชิงพาณิชย์ที่นำเข้าส่วนมาก ได้แก่ บริการด้านการขนส่ง (Transportation) บริการด้านธุรกิจอื่นๆ (Other business services) และบริการด้านการท่องเที่ยว (Travel) ดังแสดงในภาพที่ 1-23

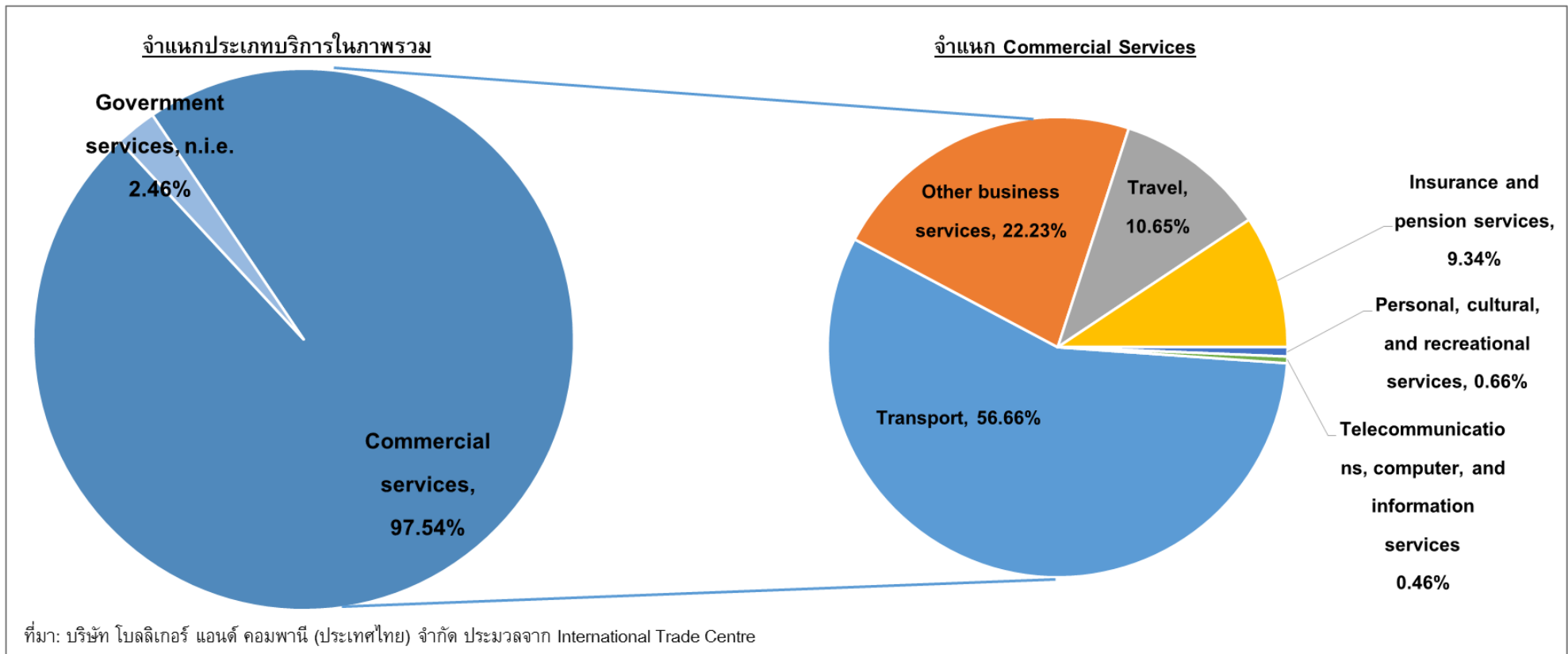

ภาพที่ 1-22 มูลค่าการนำเข้าบริการของประเทศเมียนมาทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2556 จำแนกตามประเภทบริการ

ภาพที่ 1-23 สัดส่วนประเภทบริการที่ประเทศเมียนมานำเข้าเฉลี่ยปี พ.ศ. 2552-2556

1.3.3. ภาพรวมการลงทุน

สำหรับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของเมียนมา พบว่า มีประเทศที่เข้ามาลงทุนในประเทศเมียนมา ได้แก่ ประเทศจีน (ร้อยละ 31.83) รองลงมาคือ สิงคโปร์ (ร้อยละ 22.13) ฮองกง (ร้อยละ 15.02) สหราชอาณาจักร (ร้อยละ 7.12) เกาหลีใต้ (ร้อยละ 6.94) และไทย (ร้อยละ 6.62) ดังที่แสดงในตารางที่ 1-13 ทั้งนี้ หากพิจารณาตามประเภทธุรกิจ พบว่า อุตสาหกรรมที่มีการลงทุนจากต่างประเทศมากที่สุด ได้แก่ อุตสาหกรรมน้ำมันและแก๊ส (ร้อยละ 39.20) รองลงมาเป็น อุตสาหกรรมพลังงาน (ร้อยละ 27.84) และอุตสาหกรรมการผลิต (ร้อยละ 10.26) ดังที่แสดงในตารางที่ 1-14

ตารางที่ 1-13 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ แยกรายประเทศ

No.	Country	Existing Enterprises		
		No.	Approved Amount (mn USD)	%
1	China	83	15,198.304	31.83
2	Singapore	142	10,563.741	22.13
3	Hong Kong	96	7,172.671	15.02
4	U.K.*	48	3,400.591	7.12
5	Republic of Korea	108	3,313.211	6.94
6	Thailand	51	3,161.571	6.62
7	Malaysia	25	1,065.019	2.23
8	The Netherlands	10	747.491	1.57
9	India	21	726.149	1.52
10	Viet Nam	9	690.908	1.45
11	France	3	537.610	1.13
12	Japan	68	472.048	0.99
13	Canada	5	156.326	0.33
14	Russia Federation	2	94.000	0.20
15	Republic of Liberia**	4	79.201	0.17
16	Brunei Darussalam	14	66.100	0.14
17	Luxembourg	3	45.750	0.10
18	Mauritius	3	39.584	0.08
19	Indonesia	4	35.390	0.07
20	Samoa	3	30.214	0.06
21	Switzerland	2	27.000	0.06
22	Australia	3	26.508	0.06

No.	Country	Existing Enterprises		
		No.	Approved Amount (mn USD)	%
23	Panama	1	26.000	0.05
24	Sweden	1	14.300	0.03
25	Norway	1	11.800	0.02
26	Philippines	2	7.173	0.02
27	Taiwan	5	6.249	0.01
28	United Arab Emirates	2	6.192	0.01
29	Germany	2	6.100	0.01
30	U.S.A.	2	4.651	0.01
31	Qatar	1	4.500	0.01
32	Republic of the Marshall Island	1	4.499	0.01
33	South Africa	1	1.309	0.00
34	Sri Lanka	1	1.250	0.00
35	Austria	1	1.000	0.00
36	Laos	1	0.883	0.00
	Total	729	47,745.293	100.00

ที่มา: Directorate of Investment and Company Administration (DICA), Myanmar (ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2558)

หมายเหตุ: *British Overseas Territories

**The name of promoter and principal organization was changed from Singapore to Republic of Liberia

ตารางที่ 1-14 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ แยกรายสาขา

No.	Sector	Existing Enterprises		
		No.	Approved Amount (mn USD)	%
1	Oil and Gas	93	18,718.361	39.20
2	Power	7	13,294.542	27.84
3	Manufacturing	470	4,899.275	10.26
4	Transport & Communication	19	3,714.822	7.78
5	Mining	10	2,341.218	4.90
6	Hotel and Tourism	42	1,955.464	4.10
7	Real Estate	19	1,729.190	3.62
8	Agriculture	14	214.005	0.45
9	Livestock & Fisheries	16	193.423	0.41
10	Industrial Estate	2	179.113	0.38
11	Other Services	37	505.880	1.06
	Total	729	47,745.293	100.00

ที่มา: Directorate of Investment and Company Administration (DICA), Myanmar (ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2558)

1.4. นโยบาย กฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องด้านการลงทุนของ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

1.4.1. นโยบายด้านการลงทุน

ในอดีต ประเทศเมียนมาดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจแบบปิดมาเป็นเวลายาวนานจากการเป็นรัฐสวัสดิการที่ได้ตั้งข้อกำหนดต่างๆ ที่ห้ามการลงทุนจากต่างประเทศในเกือบทุกอุตสาหกรรม รัฐบาลทหารจึงมีบทบาทหลักในการวางทิศทางนโยบายทางเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม โดยควบคุมกิจการในทุกอุตสาหกรรมให้เป็นของรัฐ แต่กลับเป็นนโยบายที่ล้มเหลวและส่งผลให้ประเทศเมียนมาได้รับการจัดอันดับเป็นกลุ่มประเทศที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจน้อยที่สุดในโลก (Least Developed Country) โดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations) ใน พ.ศ. 2530

จนกระทั่งปี พ.ศ. 2531 รัฐบาลเมียนมาได้เริ่มการดำเนินนโยบายทางการลงทุนที่เปิดมากขึ้น ส่งผลให้มีการลงทุนจากต่างประเทศหลั่งไหลเข้ามาเป็นจำนวนมาก ซึ่งเหมือนกับว่าสถานการณ์การลงทุนในประเทศเมียนมากำลังพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น ทว่าในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึงปี พ.ศ. 2540 ความไม่สงบทางการเมืองกลับส่งผลให้รัฐบาลในประเทศต่างๆ อาทิ สหรัฐฯ หรือประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปประกาศการคว่ำบาตรทางการค้าต่อประเทศเมียนมา ส่งผลให้เงินทุนที่กำลังหลั่งไหลเข้ามาต้องหยุดชะงักไปอีกครั้ง

ทั้งนี้ ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา แนวโน้มการลงทุนจากต่างประเทศได้ปรับตัวสูงขึ้น อย่างเห็นได้ชัด เพราะหากพิจารณาจากมูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเมียนมา (Myanmar Investment Commission) จะพบว่ามียุทธศาสตร์สูงสุดนับตั้งแต่เมียนมาเปิดประเทศในปี พ.ศ. 2531 โดยโครงการการลงทุนในปี พ.ศ. 2548 และปี พ.ศ. 2553 มีมูลค่าสูงกว่า 6,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ 20,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ และหากพิจารณาจากจำนวนโครงการที่ได้รับอนุญาตต่อปี จะพบว่าในปี พ.ศ. 2555 มีโครงการการลงทุนที่ได้รับอนุญาตมากกว่า 90 โครงการ ซึ่งสูงสุดนับตั้งแต่ประเทศเมียนมาเปิดประเทศ ส่วนระหว่างปี พ.ศ. 2557 ถึงเดือนกันยายน 2558 มีโครงการการลงทุนที่ได้รับอนุญาตทั้งหมด 126 โครงการ

ในส่วนของนโยบายภาครัฐ รัฐบาลเมียนมาได้ริเริ่มมาตรการเปิดเสรีการลงทุนนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ภายใต้แผนการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคม (Framework for Economic and Social Reform, 2012) โดยมุ่งผ่อนคลายกฎระเบียบการลงทุน และปรับปรุงขั้นตอนการขออนุญาตดำเนินธุรกิจในประเทศให้ง่ายยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ประเด็นท้าทายสำคัญต่อการลงทุนในเมียนมาคือ

กฎระเบียบทางด้านการลงทุนที่มีความคลุมเครือ และเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว รัฐบาลเมียนมาจึงออกกฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างประเทศ พ.ศ. 2555 (Foreign Investment Law, 2012) โดยได้กำหนดข้อบังคับและกฎเกณฑ์พิเศษต่างๆ ที่ชาวต่างชาติต้องปฏิบัติตามในการเข้ามาลงทุนในประเทศเมียนมา

แผนดังกล่าวยังได้เน้นถึงความสำคัญของการลงทุนจากต่างประเทศและการดึงดูดผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศต่อการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจในพื้นที่เอกชน นักลงทุนชาวต่างชาติจึงได้รับสิทธิประโยชน์ทางการลงทุนในรูปแบบต่างๆ เช่น การอนุญาตให้ชาวต่างชาติเข้าถือหุ้นกิจการในประเทศได้ร้อยละ 100 การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และสิทธิในการเช่าที่ดินระยะยาว อย่างไรก็ตาม รัฐบาลเมียนมายังกำหนดข้อห้ามการลงทุนจากต่างประเทศในหลายสาขาอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการลงทุนในสาขาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และกิจการขนาดย่อมในชนบท

ในส่วนการอำนวยความสะดวกการลงทุนและการจัดตั้งฐานการผลิต เนื่องจากประเทศเมียนมายังไม่มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคที่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ รัฐบาลเมียนมาจึงเห็นถึงความสำคัญของการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรม (Industrial Zones) และเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones) ซึ่งเป็นรูปแบบการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมในระยะยาวที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในประเทศกำลังพัฒนา โดยมีแนวทางคือ เน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคในพื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจบางแห่ง โดยพื้นที่เหล่านั้นจะต้องอยู่ใกล้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติและชายแดนที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านหรือท่าเรือสำคัญ รวมถึงกำหนดสิทธิประโยชน์ทางการลงทุนในรูปแบบต่างๆ ซึ่งจะเพิ่มความน่าดึงดูดทางการลงทุนทั้งในเชิงความพร้อมของพื้นที่ในการจัดตั้งฐานการผลิต และสิทธิประโยชน์ทางการเงินที่จะได้รับ โดยการดำเนินนโยบายเช่นนี้ จะส่งผลให้รัฐบาลเมียนมาสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในแต่ละสาขาได้ชัดเจน รวมถึงจะทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างมีระเบียบที่เกื้อกูลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมคู่ขนานอื่นๆ ในอนาคต

สรุปคือ ในอดีต ประเทศเมียนมาดำเนินนโยบายโดดเดี่ยวทางเศรษฐกิจมาอย่างยาวนานจนกระทั่งปี พ.ศ. 2531 ที่เมียนมาเริ่มจะเปิดรับการค้าการลงทุนจากต่างประเทศ แต่กลับไม่สามารถดึงดูดการลงทุนได้ตามเป้า เพราะว่ามีปัจจัยในประเทศที่ยังไม่มีความแน่นอน เช่น การขาดเสถียรภาพทางการเมือง แต่ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา รัฐบาลเมียนมามีท่าทีชัดเจนยิ่งขึ้นต่อการลงทุนจากต่างประเทศ กล่าวคือดำเนินนโยบายทางการลงทุนที่เกื้อกูลต่อการลงทุนจากต่างประเทศ โดยอนุญาตให้ชาวต่างชาติเข้ามาลงทุนตั้งฐานการผลิตในประเทศได้ แต่ไม่ได้เปิด

เสรีการลงทุนในทุกอุตสาหกรรม มีการมอบสิทธิประโยชน์ทางการเงินให้กับการลงทุนในบางสาขา และบางพื้นที่ และยังมีความพยายามในการปรับปรุงพัฒนาขั้นตอนการจัดตั้งธุรกิจให้โปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ก็ยังไม่สามารถอำนวยความสะดวกนักลงทุนได้เต็มที่ เพราะกรอบกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ยังไม่ทันสมัย ยังมีกฎระเบียบที่ไม่สอดคล้องกัน

1.4.2. กฎหมายและกฎระเบียบ

กฎหมายและกฎระเบียบที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการลงทุนจากต่างประเทศ สามารถระบุได้ดังนี้

- กฎระเบียบว่าด้วยการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2558 (Myanmar Special Economic Zone Rules, 2015)
- กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2557 (Myanmar Special Economic Zones Law, 2014)
- กฎหมายว่าด้วยการพำนักถาวรของชาวต่างชาติ ปี พ.ศ. 2557 (Permanent Residence of a Foreigner Rules, 2014)
- กฎหมายการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน พ.ศ. 2556 (Securities and Exchange Law, 2013)
- กฎหมายว่าด้วยการลงทุนภายในประเทศ พ.ศ. 2556 (Myanmar Citizens Investment Law, 2013)
- กฎหมายธนาคารกลาง พ.ศ. 2556 (Central Bank Law, 2013)
- กฎระเบียบว่าด้วยการลงทุนจากชาวต่างชาติ พ.ศ. 2556 (Foreign Investment Rules, 2013)
- กฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างประเทศ พ.ศ. 2555 (Foreign Investment Law, 2012)
- การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยภาษีธุรกิจ พ.ศ. 2554 (Law Amending The Commercial Tax Law, 2011)

ทั้งนี้ ในปัจจุบัน รัฐบาลเมียนมากำลังดำเนินการร่างกฎหมายว่าด้วยการลงทุน พ.ศ. 2558 (Investment Law of Myanmar, 2015) ซึ่งเป็นการรวมกฎระเบียบข้อบังคับการลงทุนโดยชาวต่างชาติและชาวเมียนมาไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน ซึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงสิทธิประโยชน์ทางการลงทุน ประเภทอุตสาหกรรมที่จะได้รับการเปิดเสรี หรือกฎระเบียบข้อบังคับ

ทางการลงทุนที่อาจจะเปลี่ยนไป นักลงทุนจึงควรติดตามข่าวสารล่าสุดเกี่ยวกับความคืบหน้าในการร่างกฎหมายฉบับนี้

1.4.2.1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านการลงทุนของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

สำหรับส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนจากต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2555 ประเทศเมียนมาได้เริ่มบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างประเทศ พ.ศ. 2555 (Foreign Investment Law, 2012) โดยสามารถสรุปสาระสำคัญจากแต่ละประเด็นได้ดังนี้

เพื่อสนับสนุนการลงทุนในประเทศ รัฐบาลเมียนมาจึงใช้อำนาจภายใต้กฎหมายฉบับนี้จัดตั้ง Myanmar Investment Commission โดยกำหนดให้คณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่ในการสนับสนุนการลงทุนภายในประเทศ ทั้งที่เป็นการลงทุนโดยจากในประเทศเองและการลงทุนจากต่างประเทศ สอดส่องดูแลการดำเนินกิจการของผู้ลงทุน และเป็นหน่วยงานที่รับพิจารณาคำขอลงทุนในประเทศและมีอำนาจในการตัดสินใจอนุมัติการดำเนินการลงทุน

นอกจากที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น รัฐบาลเมียนมายังได้ออกกฎระเบียบว่าด้วยการลงทุนจากชาวต่างชาติ พ.ศ. 2556 (Foreign Investment Rules, 2013) เพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่นักลงทุนชาวต่างชาติพึงปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจในประเทศเมียนมา ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างประเทศ พ.ศ. 2555 (Foreign Investment Law, 2012)

➤ รูปแบบการลงทุนจากต่างประเทศที่สามารถทำได้ในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

เมียนมาไม่ได้ตั้งข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นต่างชาติ โดยชาวต่างชาติสามารถถือหุ้นในการลงทุนทั้งหมด หรือร่วมทุนกับชาวเมียนมาก็ได้ โดยกฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างประเทศ พ.ศ. 2555 (Foreign Investment Law, 2012) ได้กำหนดการลงทุนจากต่างประเทศไว้สามรูปแบบด้วยกัน ได้แก่

- การลงทุนจากต่างประเทศที่ชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด (One Hundred Percent Foreign Capital) โดยการลงทุนดังกล่าวต้องได้รับการอนุญาตจากคณะกรรมการการลงทุนแห่งประเทศเมียนมา (Myanmar Investment Commission)
- การร่วมลงทุน (Joint Venture) ระหว่างชาวต่างชาติกับพลเมืองของประเทศเมียนมา หรือหน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐของประเทศเมียนมา

- การดำเนินกิจการทางธุรกิจภายใต้สัญญาการดำเนินงานร่วม (Mutual Contract) โดยอาจจะเป็นการดำเนินงานแบบ Built-Transfer-Operate (BTO) Build Operate Transfer (BOT) หรือรูปแบบการดำเนินงานอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม ยังมีธุรกิจบางประเภทที่นักลงทุนชาวต่างชาติไม่สามารถเข้ามาดำเนินกิจการได้หรือมีข้อจำกัดในการเข้ามาดำเนินกิจการ ตามประกาศฉบับที่ 49/2014 ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ด้ระบุถึงประเภทธุรกิจ หรือประเภทของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มประเภทธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้นักลงทุนชาวต่างชาติเข้ามาดำเนินกิจการ 2) กลุ่มประเภทธุรกิจที่อนุญาตให้นักลงทุนชาวต่างชาติเข้ามาดำเนินกิจการภายใต้รูปแบบการร่วมทุน (Joint Venture) กับนักลงทุนท้องถิ่นเท่านั้น และ 3) กลุ่มประเภทธุรกิจที่อนุญาตให้นักลงทุนชาวต่างชาติดำเนินกิจการภายใต้เงื่อนไขที่เฉพาะเจาะจง โดยที่ประเภทและรายละเอียดของธุรกิจในแต่ละกลุ่ม มีดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1: ประเภทธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้นักลงทุนชาวต่างชาติเข้ามาดำเนินกิจการ (List of Economic Activities under Prohibition)

**ตารางที่ 1-15 ประเภทธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้นักลงทุนชาวต่างชาติเข้ามาดำเนินกิจการ
(List of Economic Activities under Prohibition)**

Sr. No.	Type of Economic Activities
1	Manufacturing and Related Services of Arms and Ammunition for the National Defence
2	Management of Natural Forest
3	Prospecting, Exploration and Production of Jade/Gem Stones
4	Production of Minerals by Medium Scale and Small Scale
5	Supervisory Control of Electric Power System
6	Inspection of Electrical Works
7	Air Navigation Services
8	Exploitation of Minerals Including Gold in the Reverting and Waterway
9	Pilotage
10	Cross Ownership between Print Media and Broadcasting Media Service without Approval of the Union Government
11	Periodicals in Languages of National Races Including Myanmar

ที่มา: Myanmar Investment Commission Notification No. 49/2014

กลุ่มที่ 2: กลุ่มประเภทธุรกิจที่อนุญาตให้นักลงทุนชาวต่างชาติเข้ามาดำเนินกิจการภายใต้รูปแบบการร่วมทุน (Joint Venture) กับนักลงทุนท้องถิ่นเท่านั้น (List of Economic Activities to be Allowed only in the Form of Joint Venture with Myanmar Citizens)

ตารางที่ 1-16 ประเภทธุรกิจที่อนุญาตให้นักลงทุนชาวต่างชาติเข้ามาดำเนินกิจการภายใต้รูปแบบการร่วมทุน (Joint Venture) กับนักลงทุนท้องถิ่นเท่านั้น (List of Activities to Be Allowed Only in the Form of Joint Venture with Myanmar Citizens)

Sr. No.	Type of Economic Activities
1	Production and Distribution of Hybrid Seeds
2	Production and Propagation of High-Yield Seeds and Local Seeds
3	Manufacturing and Domestic Marketing, Distribution, and Sale of Cereal Products such as Biscuits, Wafers, All Kind of Noodles, Vermicelli and Other Cereal Relate Food Products
4	Manufacturing and Domestic Marketing of All Kinds of Confectionery Including those of Sweets, Cocoa, and Chocolate
5	Preserving, Manufacturing, Canning and Marketing of Other Food Products Except Milk and Milk Products in Domestic
6	Manufacturing and Marketing of Malt and Malt Liquors and Non-Aerated Products
7	Distilling, Blending, Rectifying, Bottling and Marketing of All Kinds of Spirits, Alcohol, Alcoholic Beverages and Non-Beverages
8	Manufacturing and Marketing of all Kinds of Purified Ice
9	Manufacturing of Purified Drinking Water
10	Manufacturing and Marketing of all Kinds of Rope
11	Manufacturing and Domestic Marketing of Enamelware, Cutlery, Crockery of All Kinds
12	Manufacturing and Domestic Marketing of Plastic Wares
13	Manufacturing of Rubber and Rubber Products
14	Packaging
15	Processing of Hides, Skins and Leathers of All Kinds, Excluding Synthetic Leather, and Manufacturing and Domestic Marketing Thereof Including Foot Wears, Handbags
16	Manufacturing and Marketing of All Kinds of Paper, Raw Materials for Paper, All Kinds of Products Made by Paper, Paper Board Including Carbon Paper, Waxed Paper, Toilet Paper, etc.
17	Manufacturing and Marketing of Chemicals Based on Natural Resources Available Domestically (Excluding Products of Petroleum and Gas)

Sr. No.	Type of Economic Activities
18	Manufacturing and Marketing of Solid, Liquid, Gaseous Fuels and Aerosol (Acetylene, Gasoline, Propane, Hair Sprays, Perfume, Deodorant, Insect Spray) (Excluding Products of Petroleum and Gas)
19	Manufacturing and Marketing of Oxidants (Oxygen, Hydrogen Peroxide), Compressed (Acetone, Argon, Hydrogen, Nitrogen, Acetylene)
20	Manufacturing and Marketing of Corrosive Chemicals (Sulfuric Acid, Nitric Acid)
21	Manufacturing and Marketing of Industrial Chemical Gases Including Compressed, Liquefied and Solid Forms
22	Manufacturing of Pharmaceutical Raw Material
23	Small and Medium Scale Production of Electricity
24	Development of International Standard Golf Courses and Resorts
25	Development, Sales and Lease of Residential Apartment/Condominiums
26	Development and Sales of Office/Commercial Buildings
27	Development, Sales and Lease of Residential Apartments in Areas Related to Industrial Zones
28	Development of Affordable Housing
29	Domestic Air Transport Service
30	International Air Transport Service

ที่มา: Myanmar Investment Commission Notification No. 49/2014

กลุ่มที่ 3: กลุ่มประเภทธุรกิจที่อนุญาตให้นักลงทุนชาวต่างชาติดำเนินกิจการภายใต้เงื่อนไขที่เฉพาะเจาะจง

ในกลุ่มประเภทธุรกิจนี้ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 3.1) กลุ่มประเภทธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงที่เกี่ยวข้องก่อนการเข้ามาดำเนินกิจการ และต้องดำเนินกิจการภายใต้รูปแบบการร่วมทุน (Joint Venture) กับนักลงทุนท้องถิ่น และ 3.2) กลุ่มประเภทธุรกิจที่อนุญาตให้ชาวต่างชาติดำเนินกิจการภายใต้เงื่อนไขที่เฉพาะเจาะจงของธุรกิจแต่ละประเภท และต้องดำเนินกิจการแบบร่วมทุน

กลุ่มที่ 3.1: กลุ่มประเภทธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงที่เกี่ยวข้องก่อนการเข้ามาดำเนินกิจการ และต้องดำเนินกิจการภายใต้รูปแบบการร่วมทุน (Joint Venture) กับนักลงทุนท้องถิ่น

ตารางที่ 1-17 ประเภทธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงที่เกี่ยวข้องก่อนการเข้ามา
ดำเนินกิจการ และต้องดำเนินกิจการภายใต้รูปแบบการร่วมทุน (Joint Venture) กับ
นักลงทุนท้องถิ่น (List of Economic Activities Permitted with the Recommendation of
the Relevant Ministry and Required Joint Venture with the Citizen)

Sr. No.	Type of Economic Activities
1	Permitted with the Recommendation of Ministry of Livestock, Fisheries and Rural Development
1	Production of Bee and Bee Products
2	Manufacturing of Fishing Net
3	Construction of Fishing Jetty and Fish Auction Market
4	Research Activities for the Livestock and Fisheries Product (Department of Fisheries), Research on Livestock Breeding and Fisheries (Livestock Breeding and Veterinary)
5	Fishing Activities on Sea
6	Processing and Manufacturing of Fisheries Products
7	Export/Import of Animals and Fishery Products Including Live Fish Species
8	Culture of Fresh Water and Marine Fish and Prawn
2	Permitted with the Recommendation of Ministry of Environmental Conservation and Forestry
1	National Park
2	Ecotourism
3	Business Related to Reduction of Carbon Emission
4	Establishment of Forest Plantations for Production Purpose in Forest Lands (Reserve Forests and Protected Public Forest) with Long Term Leases
5	Import, Multiplication and Sale Genetically Modified Organism and Living Modified Organism
6	Technical Research and Business Related to Breeding, Culture and Production of Genetically Superior Quality Seeds, Propagules, Tissues, etc. of Valuable and Rare Flora Species
7	Development of High Technology, Research and Human Resources in forestry sector
8	Extraction of Natural Resources in Forest Land and Forested Land at the Disposal of the Government
9	Importing, Exporting, Breeding and Production of Wild Flora and Fauna Species for Commercial Purposes

Sr. No.	Type of Economic Activities
3	Permitted with the Recommendation of Ministry of Industry
1	Manufacturing and Marketing of Soft Beverages, Aerated and Non-aerated Product
2	Production of Seasoning Powder
3	Production of the Medicinal Drugs by Using the Controlled Chemical
4	Permitted with the Recommendation of Ministry of Transport
1	Passengers and Cargo Transport Services by Vessels and Barges
2	To Establish Nautical and Training School
3	Dockyard Services
4	Water Transport Related Services on Land Plots Owned by Inland Water Transport
5	Permitted with the Recommendation of Ministry of Communications and Information Technology
1	Domestic and International Postal Service
6	Permitted with the Recommendation of Ministry of Health
1	Private Hospital Services
2	Private Clinic Services
3	Private Diagnostic Services
4	Private Pharmaceuticals and Medical Devices Production
5	Research on Vaccine and Diagnostic Test Kit Production
6	Private Medical Institute and Health Related Institute and Training School
7	Trading of Traditional Pharmaceutical Raw Materials
8	Traditional Herbal Cultivation and Production
9	Traditional Medicine Research and Laboratory
10	Manufacturing of Traditional Drugs
11	Traditional Hospitals
7	Permitted with the Recommendation of Ministry of Information
1	Publishing of Periodical Newspapers in Foreign Languages (or) Publishing Newspaper in Foreign Languages
2	FM Radio Programmes
3	Business on Broadcasting Industry Direct to Home (DTH) System
4	Business on Broadcasting Industry Using DVB-T2 System
5	Business on Broadcasting Industry Using Cable TV System
6	Business on Movies Production
7	Business on Movies Showing

ที่มา: Myanmar Investment Commission Notification No. 49/2014

กลุ่มที่ 3.2: กลุ่มประเภทธุรกิจที่อนุญาตให้ชาวต่างชาติดำเนินกิจการภายใต้เงื่อนไขที่เฉพาะเจาะจงของธุรกิจแต่ละประเภท และต้องดำเนินกิจการแบบร่วมทุน

สำหรับนักลงทุนที่ประสงค์จะดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจที่ปรากฏอยู่ในตารางที่ 1-18 จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เฉพาะเจาะจง ดังนี้

ตารางที่ 1-18 ธุรกิจที่อนุญาตให้ชาวต่างชาติดำเนินกิจการภายใต้เงื่อนไขที่เฉพาะเจาะจงของธุรกิจแต่ละประเภท และต้องดำเนินกิจการแบบร่วมทุน (List of Economic Activities Permitted with Other Condition and Required Joint Venture)

Type of Economic Activities	Condition
Construction and Implementation of Storage Tank, Loading Port, Pipe Line, Related Machineries and Equipment and Construction of Building for Importing, Transporting, Storage, Distribution and Selling of Oil, gas and Petroleum Products.	Permitted Only Under the Condition of the Joint Venture with the Ministry of Energy.
Importing, Producing, Constructing and Installing of Equipment, Accessories and Part of Installations as for Exploring and Interpreting of Oil and Gas by Geologically, Geophysically and Geochemically Methods.	
Importing, Producing, Constructing and Installing of Equipment, Accessories and Part of Installations as for Exploiting, Producing and Researching of Oil and Gas.	
Importing, Producing, Constructing and Installing of Equipment, Accessories and Part of Installations as for Transporting and Constructing the Pipeline Network for Oil and Gas.	
Importing, Producing, Constructing and Installing of Equipment, Accessories and Part of Installations as for Construction of the Various Kind of Offshore Drilling.	
Construction of the Various Type of Refinery, Maintaining and Upgrading the Old Refinery and Implementation of the Work.	
Manufacturing of Cigarette	

Type of Economic Activities	Condition
	<p>50% of Raw Materials Bought from the Export Earnings of Local Virginia Shall Be Used in the Production.</p> <p>The Export Shall Be 90%. The List of Local Raw Materials to Be Used and Planned Exportation Must Be Attached in the Investment Proposal. Required the Recommendation of the Ministry of Industry.</p>
Production and Marketing of Explosive Chemicals (TNT, Nitro-glycerin, Ammonium Nitrite).	Permitted Only for Joint Venture with the State Government.
Production and Marketing of Flammable Liquid and Solid. (Titanium Powder), Self-Reactive Substance (Potassium Sulfide), Substance Which is Contact with Water, Emit Flammable Gases (Calcium Phosphide).	
Distribution in Local Market and Exporting Crops after Cultivating and Producing Using Imported Necessary Input Materials.	Permitted Only for Production of Value Added Products. Allow Foreigner Shareholding up to 49 Percent. Allow Trading Locally/Export Sales, Depending on the Production of Such JV. Strictly Prohibited for Exporting Paddy by Sea or through Border Trade.
E-Lottery	<p>Required to Obtain Recommendation of Ministry of Finance.</p> <p>Only Permitted for Joint Venture with the Government.</p>
Development of New Satellite Town	Need Recommendation of Ministry of Construction. It is Only Allowed to Do Joint Venture with the Government.
Urban Redevelopment	
Construction of New Railway Line, New Station and New Building	Need Permission of Union Government. It is Allowed to Joint Venture with Relevant. Enterprise/directorate. Require Recommendation of Ministry of Rail Transportation.
Train Operation and Maintenance	
Manufacture and Maintenance of Locomotive, Carriages, Wagons and Spare Parts.	

Type of Economic Activities	Condition
Laying Fiber Optic Cable, Construction of Tower, Machine Room on the Land Owned by Ministry of Rail Transportation.	
Comprehensive Utilization of Land and Building Owned by Ministry of Rail Transportation for Commercial Purpose.	Need Permission of Union Government. It is Allowed to Joint Venture with Relevant Enterprise/ Department. Require Recommendation of Ministry of Rail Transportation.
Automobile Services for Passenger and Freight Transport Operating under the Ministry of Rail Transportation.	Need Permission of Union Government. It is Allowed to Joint Venture with Relevant Enterprise/ Department/Organization (Department and Private). Require Recommendation of Ministry of Rail Transportation.
Vehicle Inspection, Driving Training Centre, Repair and Maintenance Training	
Generation of Electric Power to Be Used for Train Operation.	Need Permission of Union Government. It is Allowed to Joint Venture with Relevant Enterprise/ Department. Require Recommendation of Ministry of Rail Transportation.

ที่มา: Myanmar Investment Commission Notification No. 49/2014

➤ ข้อบังคับเรื่องเงินลงทุนจากต่างประเทศ

สำหรับสิทธิในการโอนเงินตราต่างประเทศภายใต้กฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างประเทศ พ.ศ. 2555 (Foreign Investment Law, 2012) นักลงทุนชาวต่างชาติมีสิทธิในการโอนเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศผ่านทางธนาคารที่ได้รับการรับรองจากธนาคารกลางเมียนมา ณ ระดับอัตราแลกเปลี่ยนที่มีการกำหนดไว้ใน 4 กรณี ต่อไปนี้

- 1) เงินตราต่างประเทศที่นักลงทุนนำเข้ามาในเมียนมาเอง
- 2) เงินตราต่างประเทศที่นักลงทุนถอนออกจากธนาคารที่ได้รับการอนุมัติจาก Myanmar Investment Commission (MIC)
- 3) ผลกำไรสุทธิหลังหักภาษี และกองทุนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของนักลงทุน
- 4) เงินได้ส่วนอื่นๆ นอกเหนือจากเงินเดือนและรายได้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย หลังจากชำระภาษี และค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลและครอบครัว

➤ ขั้นตอนการขออนุญาตการลงทุนในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

แนวทางปฏิบัติและขั้นตอนการลงทุนในเมียนมาประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่

- 1) ขั้นตอนการขออนุญาตการลงทุน
- 2) ขั้นตอนการพิจารณาและอนุมัติโครงการลงทุน และ
- 3) ขั้นตอนการยื่นขออนุญาตทำการค้า

ในขั้นแรก นักลงทุนต้องนำข้อมูลสำคัญ ซึ่งได้แก่ ชื่อบริษัท สัญชาติ ที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ในต่างประเทศ สถานที่ตั้งกิจการในเมียนมา ประเภทของธุรกิจที่จะลงทุน และเอกสารประกอบอื่นๆ มายื่นให้กับ Myanmar Investment Commission (MIC) และหากมีการร่วมทุน (Joint Venture) กับภาครัฐหรือภาคเอกชนของเมียนมา จะต้องระบุชื่อบุคคลที่จะร่วมลงทุนด้วย ทั้งนี้ หากการลงทุนเป็นในรูปแบบห้างหุ้นส่วน นักลงทุนจะต้องแจ้งรายละเอียดของสัดส่วนเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นแต่ละราย รวมถึงแนวทางการแบ่งสรรผลกำไรของบริษัท แต่หากการลงทุนเป็นในรูปแบบบริษัท นักลงทุนจะต้องส่งร่างหนังสือบริคณห์สนธิ กฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท รายละเอียดจำนวนผู้ถือหุ้น และสัดส่วนหุ้นของผู้ถือหุ้นแต่ละราย

สำหรับในขั้นตอนนี้ เอกสารที่นักลงทุนต้องนำมาแสดงให้กับคณะกรรมการการลงทุนเมียนมา มีดังต่อไปนี้

- เอกสารเกี่ยวกับฐานะทางการเงินของเอกชนหรือบริษัทที่ต้องการจะลงทุน
- เอกสารจากธนาคาร ซึ่งแสดงฐานะทางการเงินของบริษัท
- รายละเอียดสำคัญของโครงการลงทุน อาทิ ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการลงทุน ระยะเวลาในการดำเนินการ ประมาณการผลกำไรสุทธิ คาดการณ์รายได้ต่อปีจากอัตราแลกเปลี่ยน ความต้องการเงินตราต่างประเทศของโครงการต่อปี แผนการจ้างงาน โอกาสในการเพิ่มรายได้ประชาชาติของเมียนมา เจือจางทางการตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และเป้าหมายการใช้วัตถุดิบในประเทศ
- สัญญาร่วมทุนระหว่างผู้ลงทุนชาวต่างชาติและคู่สัญญาชาวเมียนมา ในกรณีร่วมทุนกับนักลงทุนท้องถิ่น
- สัญญาที่ทำกับหน่วยภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่เป็นการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในอัตราร้อยละ 100
- สัญญาความร่วมมือธุรกิจ
- ข้อตกลงการเช่าที่ดิน

- เอกสารขอยกเว้นภาษี หรือลดภาษีตามกฎหมายการลงทุนเมียนมา
- เอกสารอื่นๆ อาทิ เทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ ปริมาณพลังงานที่ใช้ ปริมาณและมูลค่าของเครื่องจักร และปริมาณและมูลค่าของวัตถุดิบ ฯลฯ

ในขั้นต่อมา หลังจากที่นักลงทุนยื่นเอกสารให้แก่ MIC แล้ว จะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาและอนุมัติโครงการลงทุน โดยมีขั้นตอนดังนี้

ตารางที่ 1-19 ขั้นตอนการอนุมัติโครงการของ Myanmar Investment Commission

ขั้นตอน	รายละเอียด	ระยะเวลาโดยประมาณ (หลังจากได้รับเอกสารและ ข้อมูลครบถ้วน)
เจรจากับผู้ร่วมทุน และเจ้าของที่ดิน	นักลงทุนเจรจากับผู้ร่วมทุนและเจ้าของที่ดินเพื่อร่างสัญญา	-
เตรียมเอกสารและส่งใบสมัครและข้อเสนอโครงการ	- MIC ตรวจสอบเอกสารและส่งต่อไปยัง MIC Proposal Assessment Team (PAT). - นักลงทุนเข้าร่วมการประชุมกับ PAT โดยเจ้าหน้าที่ PAT เป็นผู้ตัดสินใจว่าจะรับหรือไม่รับข้อเสนอโครงการ	การประชุม PAT จัดขึ้นทุกสัปดาห์
ข้อเสนอแนะจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง	MIC สอบถามความคิดเห็นไปยังกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับโครงการและรอผลตอบรับ	1-2 เดือน
เตรียมการนำเสนอ	นักลงทุนเตรียมการนำเสนอโครงการต่อ MIC	-
การประชุม MIC	MIC เชิญนักลงทุนมาประชุมครั้งสุดท้าย	ทุกสัปดาห์ (ขึ้นกับตารางงานของเจ้าหน้าที่ MIC)
ส่งข้อเสนอที่ได้รับอนุมัติ	ถ้าข้อเสนอโครงการได้รับการอนุมัติจาก MIC นักลงทุนต้องส่งเอกสารข้อเสนอโครงการจำนวน 3 ชุด โดยเซ็นชื่อกำกับทุกหน้า	ภายใน 1 สัปดาห์หลังจากการประชุม
MIC permit	ถ้าการประชุมของ Union Government อนุมัติโครงการ นักลงทุนจะได้รับ MIC permit	ภายใน 1-2 เดือนหลังจากการประชุม MIC

ที่มา : Doing Business in Myanmar June 2015

ในขั้นตอนสุดท้าย หลังจากที่ผู้ลงทุนได้รับใบอนุญาตการลงทุนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นักลงทุนต้องนำใบอนุญาตการลงทุนดังกล่าวเพื่อมาขออนุญาตทำการค้า (Permit to Trade) จาก Companies Registration Office หลังจากนั้น ผู้ลงทุนจะต้องซื้อประกันจากบริษัทประกันของเมียนมา เปิดบัญชีบริษัทกับธนาคารที่กำหนด และจดทะเบียนบริษัท นอกจากนี้ ในกรณีที่ผู้ลงทุนมีการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ ผู้ลงทุนจะต้องจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าและ/หรือส่งออกกับ Export-Import Registration Office ที่ Ministry of Commerce (Myanmar)

➤ ข้อกำหนดการดำเนินการลงทุนหลังจากได้รับใบอนุญาตการลงทุน

เพื่อให้การลงทุนเป็นไปในทิศทางที่กำหนด กฎระเบียบว่าด้วยการลงทุนจากชาวต่างชาติ พ.ศ. 2556 (Foreign Investment Rule, 2013) ยังกำหนดข้อแม้ที่นักลงทุนต้องปฏิบัติตามภายหลังจากที่ได้รับใบอนุญาตการลงทุน ในประเด็นเรื่องการก่อสร้างและการเริ่มการผลิต ดังต่อไปนี้

- นักลงทุนจะต้องก่อสร้างโรงงานให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ โดยหากนักลงทุนคาดว่าจะไม่สามารถก่อสร้างได้เสร็จทันกำหนดการ จะต้องยื่นคำร้องขอขยายกำหนดเวลาภายใน 60 วันก่อนครบกำหนดเวลาที่ได้ระบุไว้ในตอนแรก
- Myanmar Investment Commission (MIC) จะขยายกำหนดเวลา ก่อสร้างให้อีกไม่เกินครึ่งของกำหนดเวลาเดิม
- Myanmar Investment Commission (MIC) จะขยายกำหนดเวลาการก่อสร้างให้ไม่เกินสองเท่าของกำหนดเวลาเดิม เว้นแต่ในกรณีที่นักลงทุนประสบเหตุสุดวิสัย เช่น ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ความไม่สงบ หรือสงคราม
- Myanmar Investment Commission (MIC) จะเพิกถอนใบอนุญาตการลงทุนหากนักลงทุนไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ทันตามกำหนดเวลา

➤ ขั้นตอนการรายงานความคืบหน้าการลงทุน

หลังจากที่นักลงทุนได้รับใบอนุญาตการลงทุนจาก Myanmar Investment Commission (MIC) นักลงทุนจะต้องส่งรายงานความคืบหน้าการลงทุน (Business Report) ทุก ๆ 3 เดือน ตลอดช่วงระยะเวลาก่อนเริ่มดำเนินการผลิตจริง

1.4.2.2. กฎหมายแรงงาน

กฎระเบียบด้านแรงงานของประเทศเมียนมาถูกกำหนดไว้ภายใต้กรอบของกฎหมายหลายฉบับซึ่งรวมถึง กฎหมายโรงงาน ปี พ.ศ. 2494 (Factory Act, 1951) ซึ่งกำหนดข้อบังคับทั่วไปเกี่ยวกับชั่วโมงการทำงานและข้อบังคับด้านความปลอดภัยต่างๆ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

➤ ข้อกำหนดเรื่องเวลาการทำงานและวันลาในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

กฎหมายโรงงาน ปี พ.ศ. 2494 (Factory Act, 1951) กำหนดไว้ว่า แรงงานในเมียนมาสามารถทำงานได้ไม่เกิน 8 ชม. ต่อหนึ่งวัน (หรือ 44 ชม. ต่อหนึ่งอาทิตย์) แต่ถ้าหากเป็นการทำงานต่อเนื่อง (Continuous Work) จะสามารถทำงานได้ไม่เกิน 48 ชม. ต่อหนึ่งสัปดาห์ และต้องมีเวลาพักเป็นเวลอย่างน้อย 30 นาทีต่อการทำงานทุก 5 ชม. ทั้งนี้ นายจ้างจะต้องกำหนดเวลาทำงานให้มีเวลาทั้งหมดในที่ทำงานต่อวันไม่เกิน 10 ชม. (รวมทั้งเวลาปฏิบัติงานและเวลาพัก) โดยจะได้รับอัตราค่าแรงตอบแทนในอัตราปกติ แต่จะสามารถทำงานล่วงเวลาปกติ (Overtime) ได้เป็นเวลาไม่เกิน 12 ชม. ต่อหนึ่งสัปดาห์ (หรือ 16 ชม. ต่อหนึ่งอาทิตย์หากเป็นการทำงานต่อเนื่อง) โดยจะต้องได้รับค่าตอบแทนเป็นสองเท่าของอัตราค่าตอบแทนในเวลาปกติ ทั้งนี้ นายจ้างจะต้องขออนุญาตจาก Factories General Labour Laws Inspection Department เพื่อจ้างแรงงานที่จะทำงานล่วงเวลาปกติ แต่กฎหมายยังมีได้วางข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับอายุแรงงานขั้นต่ำ

นอกจากนี้ ยังมีขั้นตอนด้านความปลอดภัยและสุขภาพทั่วไปที่นายจ้างต้องปฏิบัติตามหลายประการ เช่น การจัดสรรน้ำดื่มที่เพียงพอ การจัดสรรอุปกรณ์ปฐมพยาบาล การจัดสรรจุดล้างมือและทำความสะอาด แต่นอกเหนือจากข้อกำหนดทั่วไป ยังมีข้อกำหนดพิเศษบางประการที่นายจ้างจะต้องปฏิบัติตามเมื่อว่าจ้างแรงงานมากขึ้น ได้แก่

- เมื่อโรงงานมีพนักงานมากกว่า 250 คน นายจ้างจะต้องจ้างพยาบาลหนึ่งคนประจำที่โรงงาน
- เมื่อโรงงานมีพนักงานหญิงมากกว่า 50 คน นายจ้างจะต้องสร้างศูนย์เด็กเล็กเพื่อรองรับเด็กอายุน้อยกว่า 6 ปี

ในส่วนของการอนุญาตวันลา กฎหมายวันลา พ.ศ. 2494 (Leave and Holiday Act, 1951) กำหนดให้นายจ้างต้องอนุญาตให้แรงงานลางานโดยยังได้รับค่าตอบแทน ดังนี้

- วันลาจิก (Casual Leave) – เป็นเวลา 6 วันต่อปีเป็นอย่างน้อย และอนุญาตให้ลาจิกต่อเนื่องได้มากที่สุดเป็นเวลา 3 วัน
- วันลาทั่วไป (Earned Leave) – เป็นเวลา 10 วันต่อปีเป็นอย่างน้อย อนุญาตให้ยื่นขอลาได้เมื่อปฏิบัติงานครบ 12 เดือนเป็นอย่างช้า และจะต้องอนุญาตให้ยกยอดได้เป็นเวลา 3 ปี
- วันลาป่วย (Medical Leave) – เป็นเวลา 30 วันต่อปีเป็นอย่างน้อย และอนุญาตให้ลาป่วยได้เมื่อปฏิบัติงานครบ 6 เดือนเป็นอย่างช้า
- วันลาคคลอด (Maternity Leave) – เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ก่อนการให้กำเนิด และอีก 6 สัปดาห์ภายหลังการให้กำเนิด

➤ ข้อกำหนดเรื่องประกันสังคมในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

กฎหมายประกันสังคม พ.ศ. 2555 (Social Security Law, 2012) ได้วางข้อกำหนดเรื่องกองทุนประกันสังคมที่นายจ้างต้องปฏิบัติตาม โดยนายจ้างจะต้องยื่นขอจดทะเบียนธุรกิจกับสำนักงานประกันสังคม (Social Security Office) ภายใน 30 วันนับจากวันที่เริ่มดำเนินการผลิตและนับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2557 กิจการหรือธุรกิจต่างๆ ที่ว่าจ้างแรงงานในประเทศเมียนมาต้องมีส่วนร่วมสมทบเงินกองทุนประกันสังคมและสุขภาพ (Health and Social Care Fund) และกองทุนค่าประกันการบาดเจ็บ (Injury Fund) ในรูปแบบดังต่อไปนี้

- สมทบทุนในกองทุนประกันสังคมและสุขภาพ (Health and Social Care Fund) – โดยให้นายจ้างสมทบทุนคิดเป็นเงินมูลค่าร้อยละ 2 ของอัตราค่าจ้าง และให้ลูกจ้างสมทบทุนคิดเป็นเงินมูลค่าร้อยละ 2 ของอัตราค่าจ้างเช่นกัน
- สมทบทุนในกองทุนค่าประกันการบาดเจ็บ (Injury Fund) – โดยให้นายจ้างสมทบทุนคิดเป็นเงินมูลค่าร้อยละ 1 ของอัตราค่าจ้าง

ทั้งนี้ ลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้างต่อเดือนในอัตราที่ต่ำกว่า 300,000 จ๊าดต่อเดือนเท่านั้น ที่จะได้รับสิทธิเข้าร่วมโครงการกองทุนประกันสังคม

➤ การจ่ายเงินค่าตอบแทนการทำงาน และอัตราค่าแรงขั้นต่ำ (Minimum Wage)

สำหรับการจ่ายเงินค่าตอบแทนการทำงาน ธุรกิจหรือกิจการในเมียนมาจะต้องกำหนดระยะเวลาค่าตอบแทนไม่เกิน 1 เดือน และต้องจ่ายเงินค่าจ้างภายในไม่เกิน 7 วันนับจากวันสิ้นสุดงวดค่าตอบแทน โดยวันจ่ายค่าจ้างจะต้องเป็นวันทำงานเท่านั้น แต่สำหรับกิจการที่ว่าจ้างแรงงานมากกว่า 1,000 คน นายจ้างจะต้องจ่ายค่าจ้างภายในไม่เกิน 10 วันนับจากวันสิ้นสุดรอบค่าจ้าง

ทั้งนี้ นายจ้างจะมีสิทธิในการหักค่าจ้าง (Deduction) ในกรณีที่ลูกจ้างไม่สามารถปฏิบัติตามข้อแม้ที่กำหนดไว้ในสัญญาว่าจ้าง อาทิ การขาดงาน ค่าปรับความเสียหายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในสถานที่ทำงาน รวมถึงในกรณีที่นายจ้างเป็นผู้จัดหาที่อยู่อาศัย หรือได้ชำระเงินค่าตอบแทนล่วงหน้าไปแล้ว โดยในการจ่ายค่าตอบแทนแต่ละครั้ง นายจ้างจะไม่สามารถหักค่าจ้างได้เกินร้อยละ 50 ของอัตราค่าจ้าง

สำหรับอัตราค่าแรงขั้นต่ำ ประเทศเมียนมาได้เริ่มบังคับใช้กฎหมายค่าแรงขั้นต่ำ (Minimum Wage Law, 2013) ในปี พ.ศ. 2556 แต่เพิ่งได้มีการประกาศอัตราค่าแรงขั้นต่ำไปเมื่อเดือนสิงหาคม 2558 โดยนายจ้างต้องให้ค่าตอบแทนอย่างน้อยวันละ 3,600 จ๊าด (ประมาณวันละ 100 บาท)

➤ ข้อกำหนดการจ้างแรงงานชาวต่างชาติ

นักลงทุนที่ดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจภายใต้กฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างประเทศ พ.ศ. 2555 (Foreign Investment Law, 2012) โดยได้รับใบอนุญาตการลงทุน (Investment Permit) จาก Myanmar Investment Commission (MIC) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับเพิ่มเติมเกี่ยวกับการว่าจ้างแรงงานชาวเมียนมา โดยบังคับให้บริษัทต่างชาติต้องว่าจ้างแรงงานในประเทศในตำแหน่งงานฝีมือ (Skilled Work) อันเป็นแนวทางหนึ่งที่จะส่งผลให้ชาวเมียนมาได้เพิ่มพูนความรู้ความชำนาญขั้นสูงในสาขางานต่างๆ อีกทั้งยังได้กำหนดกรอบแนวปฏิบัติในการว่าจ้างแรงงานชาวต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

- กิจการต่างชาติที่ว่าจ้างพนักงานที่มีฝีมือ (Skilled Labor) สำหรับในสองปีแรกของการดำเนินกิจการ ร้อยละ 25 ของกลุ่มพนักงานมีฝีมือจะต้องเป็นชาวเมียนมา และสัดส่วนนี้จะเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 50 และร้อยละ 75 ในปีี่สามถึงสี่ และปีที่ห้าถึงหกตามลำดับ

- กิจการต่างชาติที่จ้างแรงงานไม่มีฝีมือ (Unskilled Labor) จะต้องว่าจ้างชาวเมียนมาเท่านั้น

1.4.2.3. กฎหมายที่ดิน

กฎหมายการโอนย้ายอสังหาริมทรัพย์ (Transfer of Immovable Property Restriction Law, 1987) กำหนดไว้ชัดเจนว่า ชาวต่างชาติไม่มีสิทธิในการเป็นเจ้าของที่ดินในประเทศเมียนมา ดังนั้น นักลงทุนชาวต่างชาติจะต้องเช่าที่ดิน (Land Lease) เพื่อเปิดกิจการในประเทศเมียนมา

➤ การเช่าที่ดินเพื่อตั้งกิจการการลงทุนจากต่างประเทศ

กฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างประเทศ พ.ศ. 2556 (Foreign Investment Law, 2013) อนุญาตให้นักลงทุนชาวต่างชาติเช่าที่ดินในประเทศเมียนมาได้เป็นเวลาสูงสุด 50 ปี โดยจะสามารถขอขยายระยะเวลาการเช่าที่ดินได้อีก 10 ปี ทั้งหมดสองครั้ง รวมระยะเวลาทั้งหมดเป็น 70 ปี ซึ่งที่ดินดังกล่าวอาจจะเป็นที่ดินของรัฐ (Government Land) หรือของประชาชนทั่วไป (Privately Owned Land) ก็ได้ โดยขออนุญาตเช่าที่ดินจาก Myanmar Investment Commission (MIC)

แต่สำหรับนักลงทุนชาวต่างชาติที่ลงทุนในธุรกิจการเกษตร (Agriculture) และการเพาะพันธุ์ปศุสัตว์ (Livestock Breeding) ในพื้นที่ดินว่างเปล่า (Virgin Land) จะต้องได้รับอนุญาตเป็นพิเศษจาก Central Management Committee โดยจะได้รับสัมปทานเช่าที่ดินเป็นเวลาสูงสุด 30 ปี โดยจะสามารถขอขยายระยะเวลาของสัมปทานได้เมื่อสิ้นสุดอายุ

1.4.2.4. ระบบภาษีในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

ในกรณีของประเทศเมียนมา ภาษีสำคัญสองประเภทที่จะนักลงทุนต้องชำระคือ Corporate Income Tax และ Commercial Tax

➤ Corporate Income Tax

บริษัทจำกัดที่จดทะเบียนในประเทศไทยจะต้องชำระ Corporate Income Tax ในอัตราร้อยละ 25 เว้นแต่จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางการลงทุนอื่นๆ ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างประเทศ ทั้งนี้ หากเป็นกรณีของสาขาบริษัทต่างชาติที่เข้ามาจัดตั้งสำนักงานในประเทศไทย จะต้องเสีย Corporate Income Tax ในอัตราร้อยละ 25

ปีงบประมาณของประเทศไทยเริ่มขึ้นในวันที่ 1 เมษายนของทุกปี และสิ้นสุดลงในวันที่ 31 มีนาคมของทุกปี และตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ธุรกิจในประเทศไทยจะต้องส่งงบการเงินประจำปีภายในวันที่ 30 มิถุนายนของทุกปี

➤ Commercial Tax

Commercial Tax แตกต่างกันไปตามประเภทธุรกรรม ได้แก่

- หากเป็นกรณีของธุรกรรมการค้าขายบริการ (Services) จะต้องชำระ Commercial Tax ในอัตราร้อยละ 5
- หากเป็นกรณีของธุรกรรมการค้าขายสินค้าทั่วไป จะต้องชำระ Commercial Tax ในอัตราร้อยละ 5
- หากเป็นกรณีของธุรกรรมการค้าขายสินค้าประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ หรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม จะต้องชำระ Commercial Tax ในอัตราร้อยละ 8 ถึงร้อยละ 100

1.4.2.5. การจัดตั้งบริษัทในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

➤ รูปแบบการจัดตั้งบริษัทในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

นักลงทุนชาวต่างชาติมีสิทธิในการเลือกรูปแบบการจดทะเบียนธุรกิจได้หลายรูปแบบ รวมถึง

- บริษัทจำกัด (Limited Liability Company) – เป็นรูปแบบที่กิจการการลงทุนจากต่างประเทศให้ความนิยมมากที่สุด เพราะสามารถเป็นได้ทั้งกิจการที่ต่างชาติถือหุ้นทั้งหมด (100 Percent Foreign Capital) หรือกิจการที่ชาวต่างชาติร่วมลงทุนกับชาวเมียนมา (Joint Venture) ก็ได้

- สำนักงานสาขา (Branch Office)
- สำนักงานตัวแทน (Representative Office)

ทั้งนี้ โดยขั้นตอนทั่วไปแล้ว บริษัท/กิจการที่จัดตั้งขึ้นในประเทศเมียนมาจะต้องได้รับการจดทะเบียนการค้า (Trade Permit) เพื่อดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจใดๆ

➤ ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทจำกัดในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

สำหรับขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทจำกัดในเมียนมาสามารถทำได้ 6 แบบ คือ การจัดตั้งบริษัทเอกชนโดยนักลงทุนเมียนมา (Private Company by Myanmar Citizens) การจัดตั้งบริษัทมหาชนโดยนักลงทุนเมียนมา (Public Company by Myanmar Citizens) การจัดตั้งบริษัทต่างชาติ (Foreign Company) การจัดตั้งสำนักงานสาขา (Branch or Representative Office of a Foreign Company) การจัดตั้งบริษัทภายใต้การร่วมทุนกับภาครัฐเมียนมา (Joint Venture Company with the Government of Myanmar) และการจัดตั้งสมาคมธุรกิจ (Business Association) ซึ่งในแต่ละรูปแบบจะมีขั้นตอนในการจัดตั้งที่แตกต่างกันออกไป

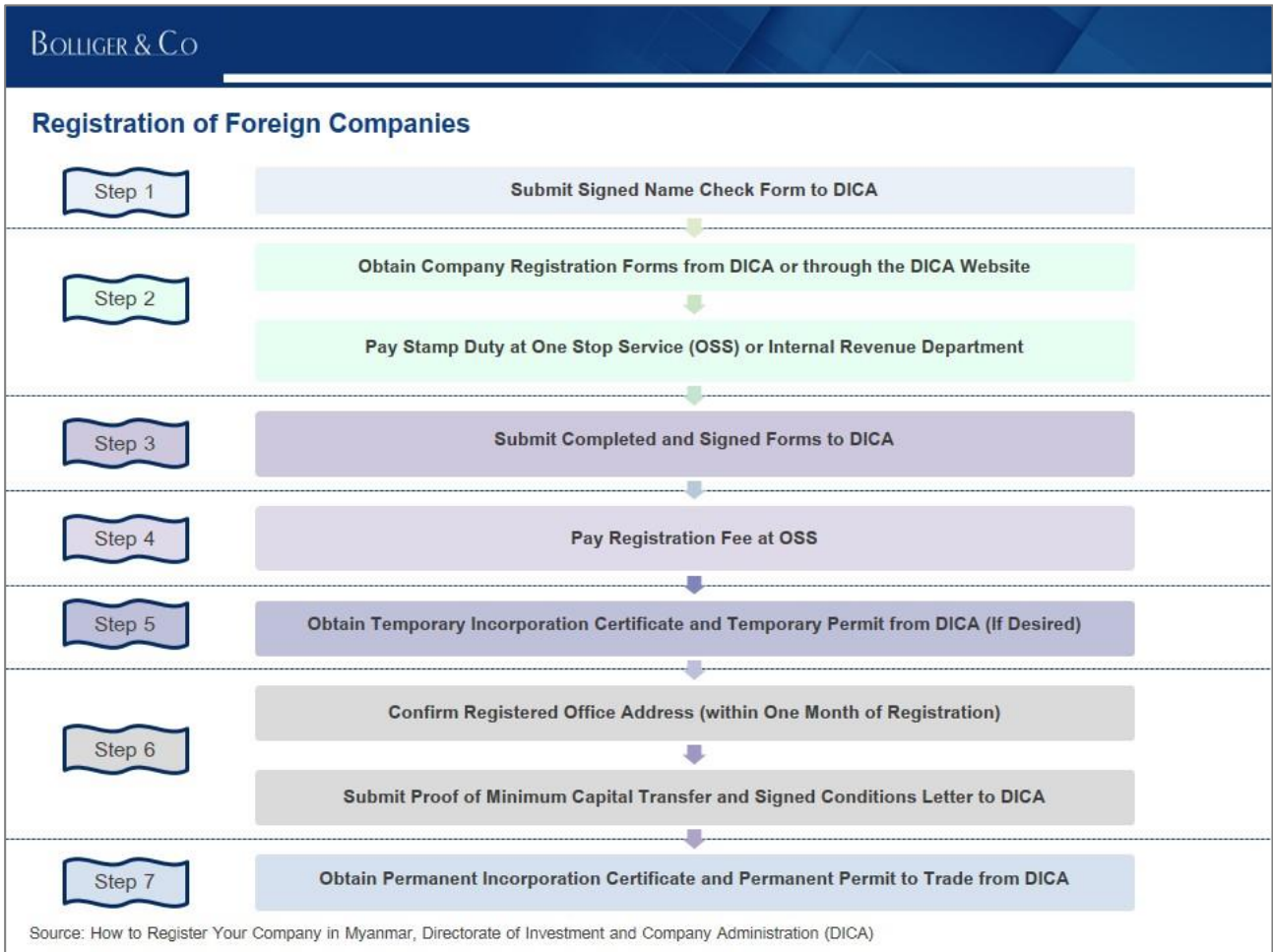
ทางคณะผู้วิจัยจะนำเสนอขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทจำกัดเพียง 4 รูปแบบ ซึ่งได้แก่ 1) การจัดตั้งบริษัทต่างชาติ 2) การจัดตั้งสำนักงานสาขา 3) การจัดตั้งบริษัทภายใต้การร่วมทุนกับภาครัฐเมียนมา และ 4) การจัดตั้งสมาคมธุรกิจ เนื่องจากเป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในหัวข้อนี้

ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทต่างชาติ (Registration of Foreign Company)

ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทต่างชาติมีด้วยกัน 7 ขั้นตอนหลัก โดยมีรายละเอียดดังแสดงในภาพที่ 1-24

ภาพที่ 1-24 ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทต่างชาติ (Registration of Foreign Companies)

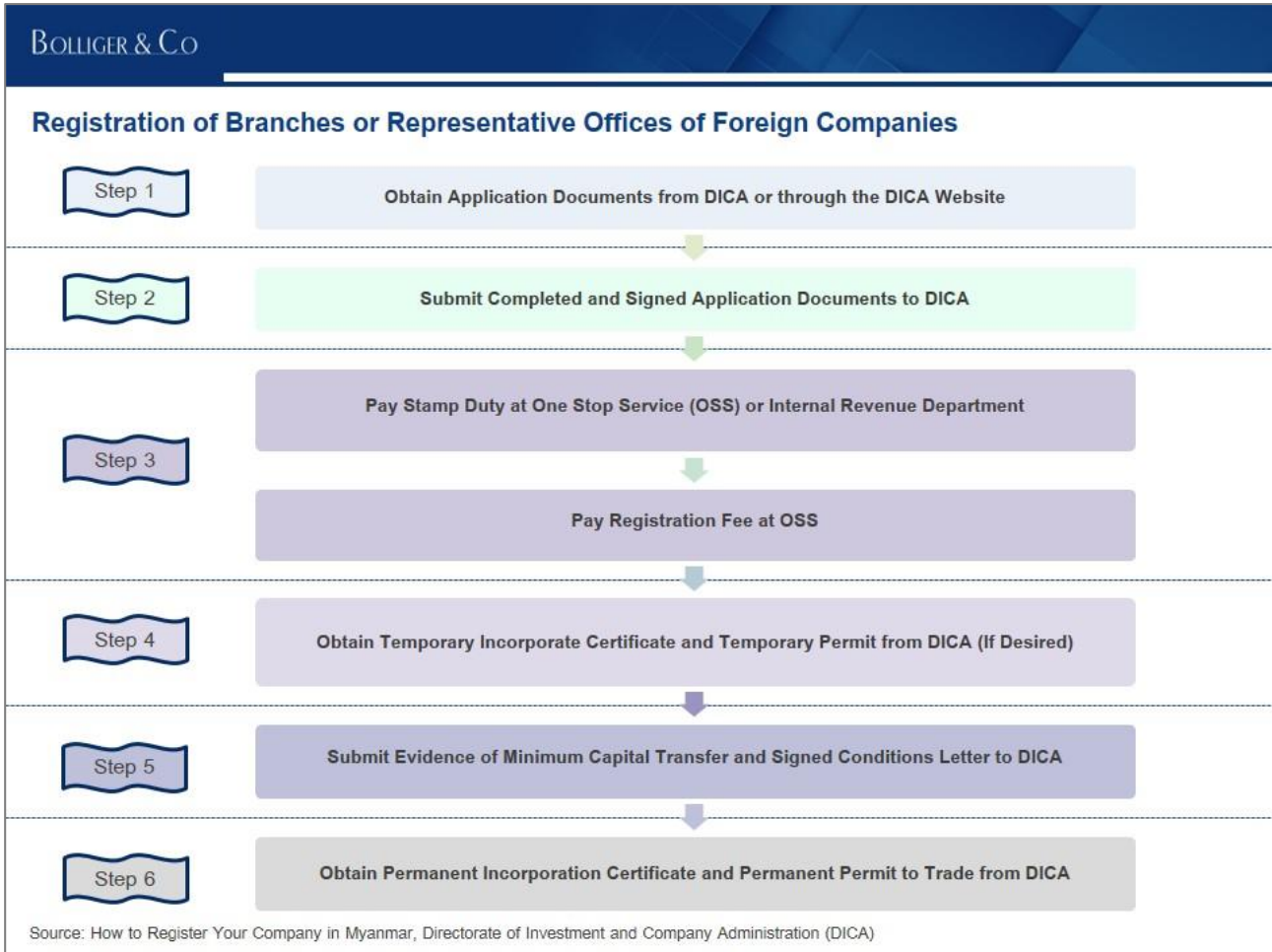

ขั้นตอนการจัดตั้งสำนักงานสาขา (Registration of Branches or Representative Offices of Foreign Companies)

ขั้นตอนการจัดตั้งสำนักงานสาขาในเมียนมามีด้วยกัน 6 ขั้นตอนหลัก โดยมีรายละเอียดดังแสดงในภาพที่ 1-25

ภาพที่ 1-25 ขั้นตอนการจัดตั้งสำนักงานสาขา (Registration of Branches or Representative Offices of Foreign Companies)

ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทภายใต้การร่วมทุนกับภาครัฐเมียนมา (Registration of Joint Venture Companies)

ขั้นตอนในการจัดตั้งบริษัทภายใต้การร่วมทุนกับภาครัฐเมียนมามีด้วยกัน 5 ขั้นตอนหลัก โดยมีรายละเอียดดังแสดงในภาพที่ 1-26

ภาพที่ 1-26 ขั้นตอนในการจัดตั้งบริษัทภายใต้การร่วมทุนกับภาครัฐเมียนมา
(Registration of Joint Venture Companies)

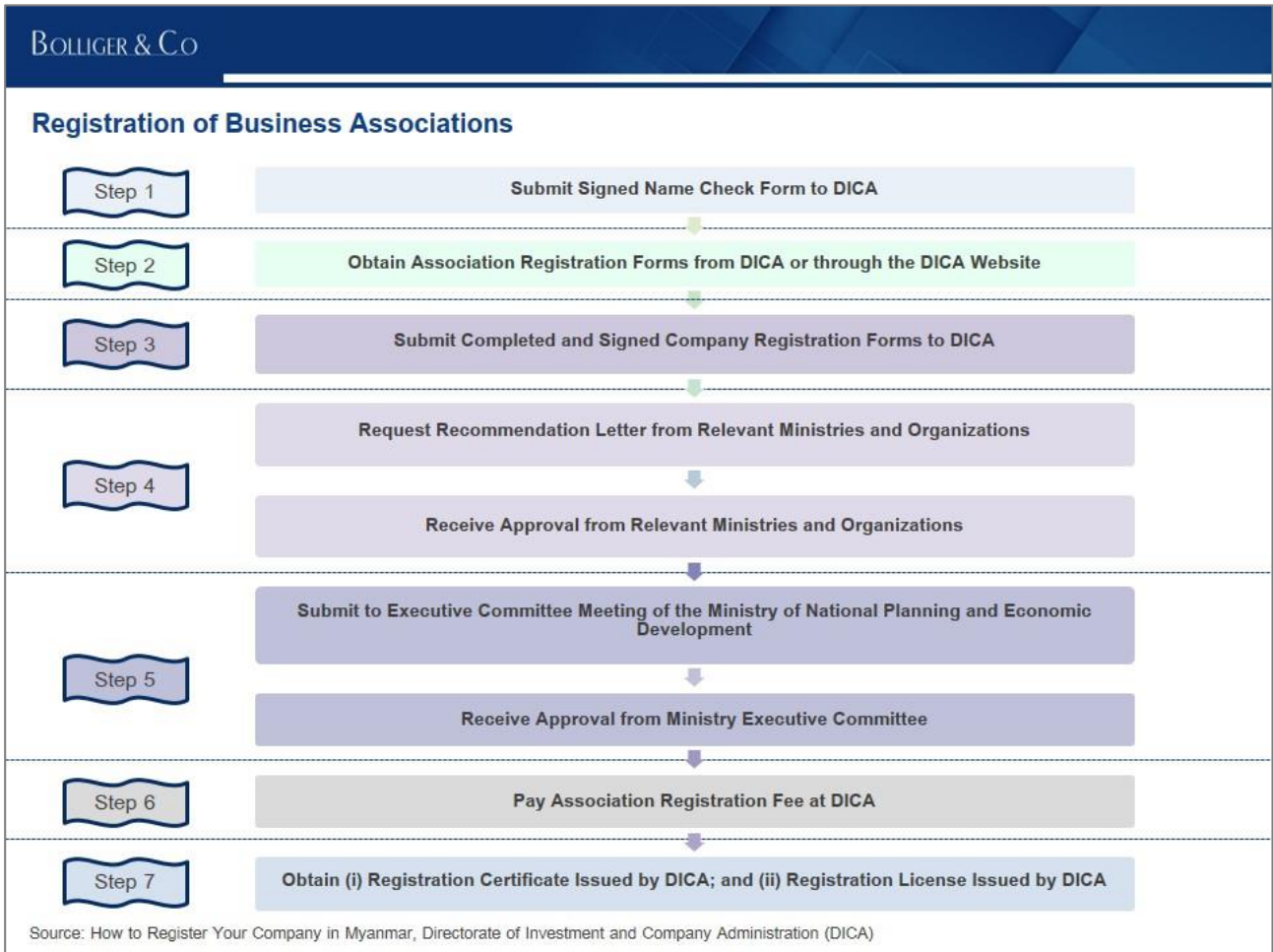

ขั้นตอนการจัดตั้งสมาคมธุรกิจ (Registration of Business Association)

ขั้นตอนในการจัดตั้งสมาคมธุรกิจมีด้วยกัน 7 ขั้นตอนหลัก โดยมีรายละเอียดดังแสดงในภาพที่ 1-27

ภาพที่ 1-27 ขั้นตอนในการจัดตั้งสมาคมธุรกิจ (Registration of Business Association)

1.4.3. การลงทุนที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางการลงทุน

เมียนมาให้สิทธิพิเศษในการลงทุนสำหรับนักลงทุนต่างชาติ โดยเฉพาะนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Investor in Special Economic Zones) และนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาจัดสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Developers) ซึ่งสิทธิประโยชน์ต่างๆ มีความแตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 1-20

ตารางที่ 1-20 เปรียบเทียบความแตกต่างของสิทธิประโยชน์ที่ได้รับระหว่างนักลงทุน (Investors) ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ และนักลงทุนจัดสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Developers)

ประเภทสิทธิประโยชน์	นักลงทุน (Investors) ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ		นักลงทุนจัดสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Developers)
	Free Zone	Promotion Zone	
สิทธิประโยชน์ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Income Tax Exemption)	ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 7 ปี นับจากปีที่เริ่มดำเนินการผลิต	ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 5 ปี นับจากปีที่เริ่มดำเนินการผลิต	ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 8 ปี นับจากปีที่เริ่มดำเนินการผลิต
สิทธิประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล (Income Tax Relief)	ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 50 เป็นเวลาเพิ่มเติมอีก 5 ปี ภายหลังจากหมดสิทธิประโยชน์ในระยะแรกไปแล้ว	ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 50 เป็นเวลาเพิ่มเติมอีก 5 ปี ภายหลังจากหมดสิทธิประโยชน์ในระยะแรกไปแล้ว	ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 50 เป็นเวลาเพิ่มเติมอีก 5 ปี ภายหลังจากหมดสิทธิประโยชน์ในระยะแรกไปแล้ว
สิทธิประโยชน์จากการสำรองเงินจากกำไรของกิจการ (Reserve Fund Reinvestment)	ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 50 เป็นเวลาเพิ่มเติมอีก 5 ปี ภายหลังจากหมดสิทธิประโยชน์ในระยะแรกและระยะที่สองไปแล้ว	ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 50 เป็นเวลาเพิ่มเติมอีก 5 ปี ภายหลังจากหมดสิทธิประโยชน์ในระยะแรกและระยะที่สองไปแล้ว	ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 50 เป็นเวลาเพิ่มเติมอีก 5 ปี ภายหลังจากหมดสิทธิประโยชน์ในระยะแรกและระยะที่สองไปแล้ว
สิทธิประโยชน์ในการยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักร (Machinery Import Duty Exemption)	ได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าวัตถุดิบ เครื่องจักร ชิ้นส่วนเครื่องจักร วัสดุก่อสร้าง และยานยนต์ที่ใช้ในการก่อสร้างโรงงาน โกดัง หรืออาคารสำนักงาน และภาษีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	-	ได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักร วัสดุก่อสร้าง และยานยนต์ที่ใช้ในการก่อสร้างเศรษฐกิจพิเศษ และภาษีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
สิทธิประโยชน์ในการยกเว้นภาษีนำเข้า (Import Duty Exemption)	-	ได้รับการลดหย่อนภาษีนำเข้าอุปกรณ์สำนักงาน ที่มีได้นำมาขายต่อ และวัสดุก่อสร้างที่ใช้ในการก่อสร้างโรงงาน โกดัง หรืออาคารสำนักงาน ในสัดส่วนร้อยละ 50 เป็นเวลา 5 ปี	-

ประเภทสิทธิประโยชน์	นักลงทุน (Investors) ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ		นักลงทุนจัดสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Developers)
	Free Zone	Promotion Zone	
สิทธิประโยชน์ในการยกยอดผลขาดทุน (Loss Carry Forward)	มีสิทธิในการยกยอดผลขาดทุนได้เป็นเวลา 5 ปี เพื่อลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้	มีสิทธิในการยกยอดผลขาดทุนได้เป็นเวลา 5 ปี เพื่อลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้	มีสิทธิในการยกยอดผลขาดทุนได้เป็นเวลา 5 ปี เพื่อลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

ที่มา: Myanmar Special Economic Zones Law (2014)

➤ การคุ้มครองการลงทุน (Investment Guarantee and Protection)

กฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างประเทศ พ.ศ. 2555 (Foreign Investment Law, 2012) ยังได้กำหนดข้อคุ้มครองต่อการลงทุนจากต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตจาก Myanmar Investment Commission ว่านักลงทุนชาวต่างชาติจะมีสิทธิในการส่งเงินกำไรหรือเงินลงทุนกลับต่างประเทศในสกุลเงินต่างชาติได้ และจะได้รับความคุ้มครองจากการควมรวมกิจการให้เป็นของรัฐ (Nationalization)

ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2557 (Myanmar Special Economic Zones Law) ชาวต่างชาติที่ลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones) จะได้รับการคุ้มครองทางการลงทุนในรูปแบบเดียวกัน รวมถึงการรับประกันว่ารัฐบาลเมียนมาจะไม่แทรกแซงกระบวนการการตั้งราคาสินค้า

1.4.4. สรุปต้นทุนการประกอบธุรกิจ (Cost of Doing Business) ในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

1.4.4.1. ค่าธรรมเนียมการตรวจคนเข้าเมือง

ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางธรรมดา หรือการยกเว้นวีซ่าระหว่างไทยกับเมียนมา มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2558 อนุญาตให้คนไทยและเมียนมา ที่ถือหนังสือเดินทางธรรมดาที่มีอายุไม่น้อยกว่า 6 เดือนได้รับการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับการเดินทางเข้า-ออก หรือผ่านแดนของอีกฝ่ายหนึ่งผ่านท่าอากาศยานนานาชาติ และมีสิทธิพำนักในดินแดนของอีกฝ่ายหนึ่งไม่เกิน 14 วัน

1.4.4.2. ค่าใช้จ่ายในการเริ่มต้นประกอบกิจการ

ตารางที่ 1-21 ค่าใช้จ่ายในการเริ่มต้นธุรกิจ

ลำดับที่	ขั้นตอน	ระยะเวลาในการดำเนินการ	ค่าธรรมเนียมในการดำเนินการ
1	Conduct a Name Check at the Company Registration Office (CRO) at the Directorate of Investment and Company Administration (DICA)	1 Day	Kyat 1,000 (form fee)

ลำดับที่	ขั้นตอน	ระยะเวลาในการดำเนินการ	ค่าธรรมเนียมในการดำเนินการ
2	Obtain Reference Letter from the Ward Chief	2 Day	No Charge
3	Obtain Criminal History from the Township Police Station	1 Day	No Charge
4	Request Business Incorporation Certificate	1 Day	Kyat 5,100 (Application Fee)
5	Obtain Signature of the Directors Before a Lawyer or Certified Public Accountant	1 Day	Kyat 40,000 for witnessing the signature of the memorandum and articles of association
6	Payment of Stamp Duty and Registration Fees	1 Day	Kyat 1 Million (Registration Fees) + Kyat 60,000 (Stamp Duty)
7	Open Bank Account	1 Day	No Charge
8	Obtain Certificate of Incorporation	3 Day	Paid as Part of Company Incorporation Fees
9	Submit Certification of Registration Documents (CRD)	1 Day	No Charge
10	Obtain a Seal or a Rubber Stamp	1 Day	Kyat 2,000
11	Register for Commercial Tax	1 Day	No Charge

ที่มา: Doing Business 2016, <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/myanmar/#starting-a-business>

1.4.4.3. ค่าใช้จ่ายในการขออนุญาตก่อสร้าง

ตารางที่ 1-22 ค่าใช้จ่ายในการขออนุญาตก่อสร้าง

ลำดับที่	ขั้นตอน	ระยะเวลาดำเนินการ	ค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน
1	Obtain a Land Title Certificate and a Cadastral Map at the Yangon City Development Committee (YCDC) Land Department	30 Days	Kyat 12,945
2	Obtain Consent from the Neighbors	1 Day	No Charge
3	Obtain a Recommendation Letter or Certificate from the Ward	1 Day	No Charge
4	Obtain Debt Clearance Letter from YCDC Township Executive Office	7 Days	No Charge

ลำดับที่	ขั้นตอน	ระยะเวลา ดำเนินการ	ค่าใช้จ่ายการ ดำเนินงาน
5	Apply and Obtain a Construction Permit at the YCDC Engineering Department (Building)	30 Days	Kyat 504,000
6	Receive an Inspection from a YCDC Technician	1 Day	No Charge
7	Request and Receive Foundation Inspection	1 Day	No Charge
8	Request and Receive Flooring Inspection	1 Day	No Charge
9	Request and Receive Roofing Inspection	1 Day	No Charge
10	Request a Building Completion Certificate from the YCDC	1 Day	Kyat 126,000
11	Receive Final Inspection to Obtain Completion Certificate from the YCDC	3 Days	No Charge
12	Obtain Completion Certificate from the YCDC	21 Days	No Charge
13	Request and Obtain an Excavation Permit from YCDC for the Well	5 Days	Kyat 40,000
14	Drill Well for Water Supply	7 Days	Kyat 1,600,000

ที่มา: Doing Business 2016, <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/myanmar/#dealing-with-construction-permits>

1.4.4.4. ราคาเช่าที่อยู่อาศัย

➤ ราคาเช่าที่อยู่อาศัย จำแนกตามพื้นที่

ตารางที่ 1-23 อัตราค่าเช่าที่อยู่อาศัยต่อเดือน จำแนกตามพื้นที่

ประเภท	ราคาเช่า
อพาร์ทเมนท์ 1 ห้องนอน ในใจกลางเมือง	431.23 เหรียญสหรัฐ
อพาร์ทเมนท์ 1 ห้องนอน บริเวณห่างจากศูนย์กลางเมือง	167.7 เหรียญสหรัฐ
อพาร์ทเมนท์ 3 ห้องนอน ในใจกลางเมือง	1,752.06 เหรียญสหรัฐ
อพาร์ทเมนท์ 3 ห้องนอน บริเวณห่างจากศูนย์กลางเมือง	328.72 เหรียญสหรัฐ

ที่มา: http://www.numbeo.com/cost-of-living/country_result.jsp?country=Myanmar

➤ ราคาที่อยู่อาศัย จำแนกตามพื้นที่

ตารางที่ 1-24 ราคาที่อยู่อาศัยในประเทศเมียนมา

ประเภท	ราคา
ราคาต่อตารางเมตร บริเวณ ใจกลางเมือง	2,622.57 เหรียญสหรัฐ
ราคาต่อตารางเมตร บริเวณ นอกศูนย์กลางเมือง	1,324 เหรียญสหรัฐ

ที่มา: http://www.numbeo.com/cost-of-living/country_result.jsp?country=Myanmar

1.4.4.5. อัตราภาษี

➤ อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

ตารางที่ 1-25 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

ประเภทของผู้เสียภาษีหรือรายได้	อัตราภาษี
<i>บริษัท ที่จดทะเบียนในประเทศเมียนมาภายใต้ Myanmar Companies Act</i>	
▪ รายได้จากการค้า / การประกอบธุรกิจ	25 %
▪ รายได้จากการให้เช่าสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์	25 %
ธุรกิจที่มีการดำเนินการภายใต้ Myanmar Foreign Investment Law	25 %
องค์กรต่างประเทศที่ดำเนินกิจการภายใต้โครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ หรือผู้ประกอบการทั่วไป	25 %
องค์กรต่างประเทศที่มีได้จัดตั้งในประเทศเมียนมา เช่น สาขาของบริษัทต่างชาติ	25 %
<i>ภาษีกำไรจากการขายสินทรัพย์ (Capital Gains Tax) (ยกเว้นผู้ประกอบการในธุรกิจแก๊สหรือน้ำมันที่จะต้องจ่ายภาษีในอัตราร้อยละ 40 ถึง 50)</i>	
▪ บริษัทท้องถิ่น	10 %
▪ บริษัทต่างชาติ	10 %

ที่มา: PWC (2015). Myanmar Business Guide. Third Edition. July 2015.

➤ อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ตารางที่ 1-26 อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย

รายละเอียด	ผู้มีสัญชาติเมียนมา หรือชาวต่างชาติผู้มีถิ่นที่อยู่ในเมียนมา ^a	ชาวต่างชาติหรือชาวเมียนมาไม่ได้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศเมียนมา ^b
การชำระดอกเบี้ย	0 %	15 %
ค่าสิทธิ์สำหรับการใช้ใบอนุญาต เครื่องหมายการค้า และสิทธิบัตร ฯลฯ	15 %	10 %
การชำระหนี้ตามสัญญา ข้อตกลง หรือข้อตกลงอื่นๆ ที่กระทำโดยองค์กรรัฐ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น สหกรณ์ ห้างหุ้นส่วนบริษัท และนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นภายใต้กฎหมายที่มีผลบังคับใช้สำหรับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริการภายในประเทศ	2 %	3.5 %
การชำระหนี้ตามสัญญา ข้อตกลง หรือข้อตกลงอื่นๆ ที่กระทำโดยบริษัทต่างชาติสำหรับการดำเนินงานและการจัดซื้อจัดจ้างที่เกิดขึ้นภายในประเทศ	2 %	3.5 %

จากกระทรวงการคลังและประกาศกระทรวงการคลัง ลงนามวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2556 หน่วยงานจัดเก็บภาษีของเมียนมาจะมีการจัดเก็บภาษีรายได้ล่วงหน้าในอัตราร้อยละ 2 จากผู้เสียภาษีในการนำเข้าและส่งออกสินค้า ทั้งนี้ ภาษีที่จัดเก็บล่วงหน้าอาจจะนำมาหักลดภาษีที่คำนวณจากฐานเงินได้สุทธิจากการประเมินเงินได้ของบริษัท อย่างไรก็ตามอาจมีข้อยกเว้นบางประการ^a

ที่มา: PWC (2015). Myanmar Business Guide. Third Edition. July 2015.

หมายเหตุ: a สำหรับผู้ที่พำนักในเมียนมา การหักลดหย่อนภาษีข้างต้น จะต้องหักจากรายได้ประเมินขั้นสุดท้ายของบริษัท

b สำหรับผู้มีได้พำนักในเมียนมา อัตราภาษีข้างต้นที่ชำระต่อบริษัทต่างชาติถือเป็นอัตราภาษีสุดท้าย (ประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 41/2010 ลงนามวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2553)

1.4.4.6. ต้นทุนต่างๆ ที่เกี่ยวกับการว่าจ้างแรงงาน

ตารางที่ 1-27 รายละเอียดเกี่ยวกับการจ้างงาน

รายละเอียดการจ้างงาน	ข้อกำหนดทางกฎหมาย
ความยาวสูงสุดของสัญญากำหนดระยะเวลา 1 สัญญา (เดือน)	ไม่มีข้อกำหนดทางกฎหมาย
การขยายสัญญาแบบ contract (เดือน)	ไม่มีข้อกำหนด
อัตราราคาขั้นต่ำที่สามารถรับได้ (เหรียญสหรัฐ/เดือน)	ไม่มีข้อมูล
อัตราส่วนของค่าจ้างขั้นต่ำที่จะเพิ่มมูลค่าต่อผู้ปฏิบัติงาน	0.6
จำนวนวันทำงานได้มากสุดใน 1 สัปดาห์	6

รายละเอียดการจ้างงาน	ข้อกำหนดทางกฎหมาย
ค่าแรงพิเศษในการทำงานล่วงเวลา (ร้อยละของจำนวนชั่วโมงที่ทำ)	ไม่มีข้อมูล
ไม่มีข้อห้ามในการทำงานเวลากลางคืน หรือ วันหยุดราชการ	
การจ่ายเงินชดเชยในกรณีที่เลิกจ้าง ทำงานมา 1 ปี	10.0
การจ่ายเงินชดเชยในกรณีที่เลิกจ้าง ทำงานมา 5 ปี	10.0
การจ่ายเงินชดเชยในกรณีที่เลิกจ้าง ทำงานมา 10 ปี	10.0
วันหยุดตามประเพณี	21 วัน
ลาพักร้อน	6 วัน
ลากิจ	10 วัน
ลาป่วย	30 วัน
ลาคลอด	ก่อนคลอดได้ 45 วัน หลังคลอดได้ 45 วัน

ที่มา: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreconomies/myanmar/labor-market-regulation>

1.4.4.7. ค่าสาธารณูปโภค

ตารางที่ 1-28 ค่าไฟฟ้าและค่าน้ำ

ประเภทการใช้งาน	ค่าบริการ (เหรียญสหรัฐ)
ค่าไฟฟ้า (อัตราต่อกิโลวัตต์)	
ค่าไฟฟ้าสำหรับการประกอบธุรกิจ	0.049 – 0.056
ค่าไฟฟ้าทั่วไป	0.08
ค่าน้ำ (อัตราต่อลูกบาศก์เมตร)	
ค่าน้ำสำหรับการประกอบธุรกิจ	0.88
ค่าน้ำทั่วไป	0.44

ที่มา: กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์, คู่มือ การค้าและการลงทุนสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

1.4.4.8. ค่าโทรคมนาคม

ตารางที่ 1-29 อัตราค่าโทรคมนาคม

ประเภท	ค่าบริการ (เหรียญสหรัฐ)
โทรศัพท์มือถือ ไม่มีโปรโมชั่น	0.07
อินเทอร์เน็ต (10 Mbps, Unlimited Data, Cable/ADSL)	110.0

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงย่างกุ้ง, เมียนมา

บทที่ 2

โอกาสและศักยภาพการลงทุนไทย ในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

2.1. การวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของสาธารณรัฐแห่ง สหภาพเมียนมา

2.1.1. ภาพรวมและความสำคัญของอุตสาหกรรม

ในแต่ละปีประเทศเมียนมามีจำนวนยานพาหนะที่จดทะเบียนในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงอุปสงค์ของคนในประเทศ ซึ่งปัจจุบันประเทศเมียนมามีรถจักรยานยนต์กว่า 3 ล้านคัน และรถยนต์นั่งส่วนบุคคลกว่า 3 แสนคัน อย่างไรก็ตาม การผลิตยานยนต์ในประเทศเมียนมามีจำนวนไม่มากนัก เนื่องจากนโยบายยานยนต์ของรัฐบาล โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นมา รัฐบาลได้ผ่อนคลายนโยบายการนำเข้ารถยนต์มือสองจากต่างประเทศ ทำให้มีรถยนต์ไหลเข้าประเทศเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม มีครัวเรือนเมียนมาเพียงร้อยละ 3 เท่านั้นที่เป็นเจ้าของรถยนต์ รถกระบะ หรือรถตู้ ทั้งนี้ รัฐบาลอยู่ในระหว่างการจัดทำนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมยานยนต์ โดยจะให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการลงทุนผลิตรถยนต์ภายในประเทศมากขึ้น และส่งเสริมนักลงทุนจากต่างชาติเข้ามาลงทุน

ตารางที่ 2-1 แสดงความสำคัญของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนที่มีต่อเศรษฐกิจประเทศเมียนมา โดยจะพบว่า ในแง่ของการค้าประเทศเมียนมามีการนำเข้าสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์เพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 - 2557 ตลอดมา โดยในปี พ.ศ. 2557 ประเทศเมียนมานำเข้าสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์เป็นมูลค่า 990.52 ล้านดอลลาร์ คิดเป็นร้อยละ 4.55 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมด ในขณะที่การส่งออกสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์มีมูลค่าต่ำอย่างเห็นได้ชัด โดยในปี พ.ศ. 2557 ประเทศเมียนมาส่งออกสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์เป็นมูลค่า 6.56 ล้านดอลลาร์ เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศ

ตารางที่ 2-1 ความสำคัญของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนของประเทศเมียนมา

ประเด็นความสำคัญ	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557
ด้านการบริโภค			
จำนวนรถยนต์นั่งส่วนบุคคล (Private Car) ทั้งหมด (หน่วย: คัน)	267,600	331,500	389,441
จำนวนรถจักรยานยนต์ (Motorcycle) ทั้งหมด (หน่วย: คัน)	1,955,500	3,219,200	3,747,785
จำนวนรถประจำทาง (Bus) ทั้งหมด (หน่วย: คัน)	19,600	19,800	22,369
จำนวนรถบรรทุก (Truck) ทั้งหมด (หน่วย: คัน)	67,800	74,500	79,536
ด้านการค้า			
มูลค่าการส่งออกสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเมียนมา (หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	6.29	3.49	6.56
ส่วนแบ่งมูลค่าการส่งออกสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ต่อการส่งออกทั้งหมดของประเทศเมียนมา(หน่วย: ร้อยละ)	0.07%	0.03%	0.03%
มูลค่าการนำเข้าสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเมียนมา (หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	775.38	984.28	990.52
ส่วนแบ่งมูลค่าการนำเข้าสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ต่อการนำเข้าทั้งหมดของประเทศเมียนมา(หน่วย: ร้อยละ)	5.03%	5.27%	4.55%
ด้านอื่นๆ			
จำนวนบริษัทในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ (หน่วย: ราย)	N/A	3	N/A
จำนวนโชว์รูมรถยนต์ (หน่วย: ราย)	N/A	120	N/A
จำนวนผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้อง (Auto Services)(หน่วย: ราย)	N/A	50-60	N/A

ที่มา : บริษัท โพลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

สำหรับผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศเมียนมานั้น มีจำนวนไม่มาก เนื่องจากการผลิตรถยนต์ในท้องถิ่นของประเทศเมียนมาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ Ministry of Industry ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการนำเข้ายานพาหนะอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันรัฐบาลอนุญาต ให้ประชาชนนำเข้ายานพาหนะเพื่อใช้ส่วนบุคคลและพาณิชย์ได้จากเดิมนำเข้าโดยภาครัฐเท่านั้น จึงส่งผลให้ราคารถยนต์ในประเทศลดลง

จากข้อมูลปี พ.ศ. 2556 ผู้ประกอบการที่มีฐานการผลิตและประกอบยานยนต์ในเมียนมาเป็น SKD (Semi Knocked Down) คือเป็นการนำรถเข้ามาแบบเกือบสำเร็จรูป แล้วนำมาประกอบเพิ่มเติมในประเทศอีกเล็กน้อย โดยคิดเป็นสัดส่วนน้อยกว่าร้อยละ 10 ของยอดขายรถทั้งหมด ส่วนที่เหลือเป็น CBU (Completely Built Unit) เป็นการนำรถทั้งคันเข้ามาขาย การผลิตรถยนต์ในประเทศอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล โดยบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ที่เป็นการร่วมทุนและกำกับดูแลของภาครัฐ ได้แก่ Chery, Tata, Isuzu

นอกจากนี้ มีบริษัทที่เข้าไปลงทุนที่เป็นระดับการผลิตขนาดเล็ก เช่น Super Seven Star Motor Company ส่วน Suzuki เคยเข้าไปทำการผลิตโดยร่วมทุนกับรัฐบาลในช่วงปี พ.ศ. 2541-2551 และถูกเพิกถอนใบอนุญาตในปี พ.ศ. 2551 หลังจากนั้น ในปี พ.ศ. 2556 Suzuki ได้กลับมาทำการผลิตอีกครั้งโดยเป็นเจ้าของเอง 100% ทำให้เป็นบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ต่างชาติรายแรกๆ ที่ดำเนินการโดยเจ้าของต่างชาติ 100% สำหรับโซวีรูมรถยนต์มีผู้ประกอบการประมาณ 120 แห่ง และมีผู้ให้บริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์ เช่น การซ่อมบำรุง และบริการคาร์แคร์ (Car Care) ประมาณ 50-60 ราย¹

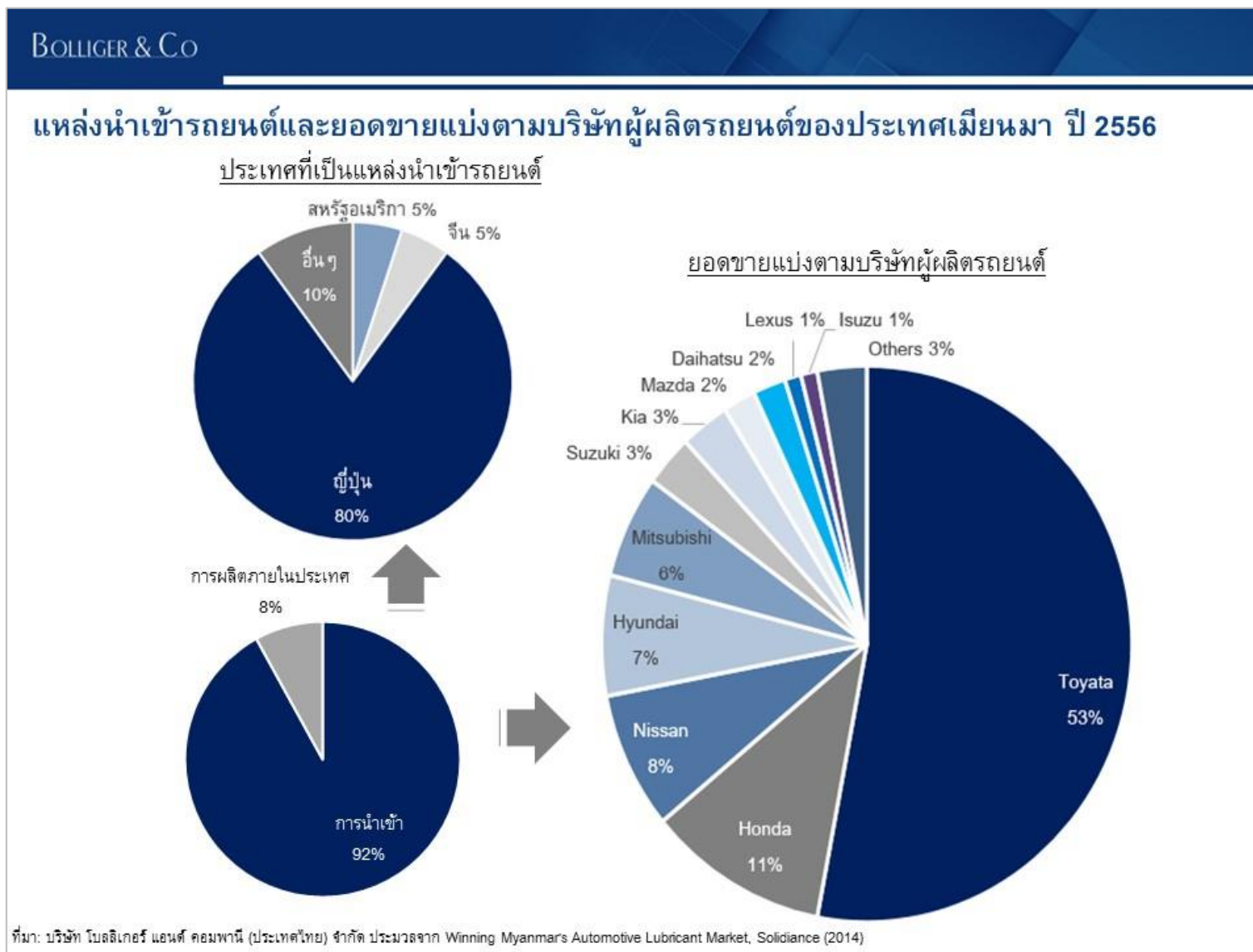
ภาพที่ 2-1 แสดงที่มาของยานพาหนะในเมียนมา แหล่งนำเข้าของยานพาหนะ และยอดขายของบริษัทผู้ผลิตรถยนต์รายสำคัญในประเทศเมียนมา โดยจะพบว่ายานพาหนะในประเทศเมียนมากกว่าร้อยละ 92 มาจากการนำเข้า ในขณะที่การผลิตภายในประเทศมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 8 เท่านั้น สำหรับประเทศที่เป็นแหล่งนำเข้าที่สำคัญเป็นอันดับ 1 คือ ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 80 ของการนำเข้ายานพาหนะทั้งหมด ในขณะที่ สหรัฐอเมริกา และจีน ส่งออกยานพาหนะมายังเมียนมาในสัดส่วนร้อยละ 5 เท่ากัน

สำหรับยอดขาย บริษัทที่มียอดขายสูงที่สุดในตลาดยานยนต์ของเมียนมา คือ โตโยต้า ซึ่งมีส่วนแบ่งในตลาดกว่าร้อยละ 53 รองลงมาคือ ฮอนด้า (มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 11) และนิสสัน (มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 8) ตามลำดับ

¹ ข้อมูลจาก <http://www.myanmarautomotiveconsulting.com/>

ภาพที่ 2-1 แหล่งนำเข้ารถยนต์และยอดขายแบ่งตามบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ของประเทศเมียนมา ในปี พ.ศ. 2556

2.1.1.1. ภาพรวมการผลิตของประเทศ

แม้ว่าประเทศเมียนมาจะมีอุปสงค์ต่อยานยนต์สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การผลิตและประกอบรถยนต์ในประเทศยังถือว่ามียังมีปริมาณน้อยมาก เนื่องจากประเทศเมียนมาเพิ่งเปิดประเทศได้ไม่นาน ทำให้มีการลงทุนต่างประเทศในอุตสาหกรรมดังกล่าวไม่มากนัก อีกทั้งประชาชนส่วนใหญ่ยังมีความชื่นชอบรถยนต์มือสองที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ จึงทำให้ยานยนต์ที่ประชาชนซื้อมาจากการนำเข้ากว่าร้อยละ 92 ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในข้างต้น

ทั้งนี้ อุปสงค์ต่อยานพาหนะของประชาชนเมียนมา สามารถแสดงผ่านจำนวนยานพาหนะที่จดทะเบียนได้โดยจากตารางที่ 2-2 ซึ่งแสดงตัวเลขจำนวนยานพาหนะที่จดทะเบียนในประเทศเมียนมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 - 2557 พบว่า การจดทะเบียนของยานยนต์ทุกประเภทของประเทศเมียนมา มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะรถจักรยานยนต์ (Motorcycle) ซึ่งเป็นยานพาหนะหลัก จำนวนที่จดทะเบียนมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยแบบ CAGR อยู่ที่ร้อยละ 18.38 เพิ่มขึ้นจากเดิม 1,612,400 ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 3,747,785 ในปี พ.ศ. 2557 ซึ่งเป็นการเติบโตที่สูงที่สุดเมื่อเทียบกับยานพาหนะประเภทอื่น สำหรับจำนวนรถยนต์นั่งส่วนบุคคล (Passenger Car) ที่จดทะเบียน เพิ่มขึ้นจาก 239,900 คันในปี พ.ศ. 2552 เป็น 389,441 คัน ในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบเฉลี่ย (CAGR) ในช่วงเวลาดังกล่าว เท่ากับร้อยละ 10.17 รองลงมาคือรถบรรทุก อัตราการเติบโตแบบ CAGR อยู่ที่ร้อยละ 6.19

ตารางที่ 2-3 แสดงจำนวนยานยนต์ของประเทศเมียนมาที่กระจายอยู่ในรัฐและภูมิภาคต่างๆ ของปี พ.ศ. 2556 ภูมิภาคมัณฑะเลย์เป็นพื้นที่ที่มียานยนต์มากที่สุดในประเทศโดยมีจำนวนยานยนต์ทั้งหมด 984,423 คัน ซึ่งเป็นรถจักรยานยนต์ 910,070 คัน สำหรับพื้นที่ที่มีรถยนต์นั่งส่วนบุคคล (Private Car) และรถโดยสาร (Passenger Car) สูงที่สุด คือ ย่างกุ้ง โดยมีรถยนต์นั่งส่วนบุคคลกว่า 194,926 คัน และรถโดยสารจำนวน 10,998 คัน

ตารางที่ 2-2 จำนวนยานพาหนะที่จดทะเบียนของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557 จำแนกตามประเภทของยานพาหนะ

(หน่วย: คัน)

จำนวนยานพาหนะที่จดทะเบียนในประเทศเมียนมา							อัตราการเติบโตแบบ CAGR ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557
ประเภทของยานพาหนะ	2552	2553	2554	2555	2556	2557	
รถยนต์นั่งส่วนบุคคล (Private Car)	239,900	254,800	279,100	267,600	331,500	389,441	10.17%
รถบรรทุก (Truck)	58,900	61,100	64,900	67,800	74,500	79,536	6.19%
รถประจำทาง (Bus)	19,700	19,800	20,900	19,600	19,800	22,369	2.57%
รถจักรยานยนต์ (Motorcycle)	1,612,400	1,749,100	1,884,000	1,955,500	3,219,200	3,747,785	18.38%
รวม	1,930,900	2,084,800	2,248,900	2,310,500	3,609,615	4,239,131	17.03%

ที่มา: บริษัท โพลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก Automotive in Myanmar, Ipsos (2013) และ The Rise of Myanmar's Automotive Aftermarket, Solidiance (2015)

ตารางที่ 2-3 จำนวนยานยนต์ของประเทศเมียนมา ในพื้นที่ต่าง ๆ ของปี พ.ศ. 2556

จำนวนยานยนต์ของประเทศเมียนมา ในพื้นที่ต่าง ๆ ของปี พ.ศ. 2556								
Machinery	Private Car	Truck (Light Duty)	Truck Heavy Duty)	Passenger Car	Motorcycles	Trawlergi	Heavy Machinery	Total
Nay Pyi Taw	8,155	561	1,232	858	30,827	699	97	42,429
Yangon	194,926	16,831	11,942	10,998	110,547	1,539	262	347,045
Mandalay	49,437	4,770	10,177	2,222	910,070	7,640	107	984,423
Shan	14,883	1,304	4,076	857	439,213	10,867	45	465,088
Bago	3,747	948	3,066	507	267,017	1,245	80	276,610
Sagaing	5,923	2,171	3,615	1,378	391,222	982	76	405,367
Mon	2,606	495	847	281	183,403	1,506	11	189,149
Magway	3,693	1,095	3,046	634	288,933	1,006	10	298,417
Tanintharyi	1,568	568	431	304	121,869	1,233	22	125,995
Ayerwaddy	1,212	529	1,084	815	200,146	3,571	1	207,358
Kachin	2,257	270	1,460	99	106,226	2,645	12	112,969
Kayin	1,011	205	416	95	72,422	1,097	59	75,305
Rakhine	548	260	238	141	26,060	312	-	27,559
Kayah	469	97	338	89	39,699	256	16	40,964
Chin	163	22	77	31	10,626	18	-	10,937
Total	284,441	30,126	42,045	19,309	3,198,280	34,616	798	3,609,615

ที่มา: บริษัทโบลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก Automotive in Myanmar, Ipsos (2013).

2.1.1.2. ภาพรวมการค้าของประเทศ

➤ การค้าของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมากับตลาดโลก

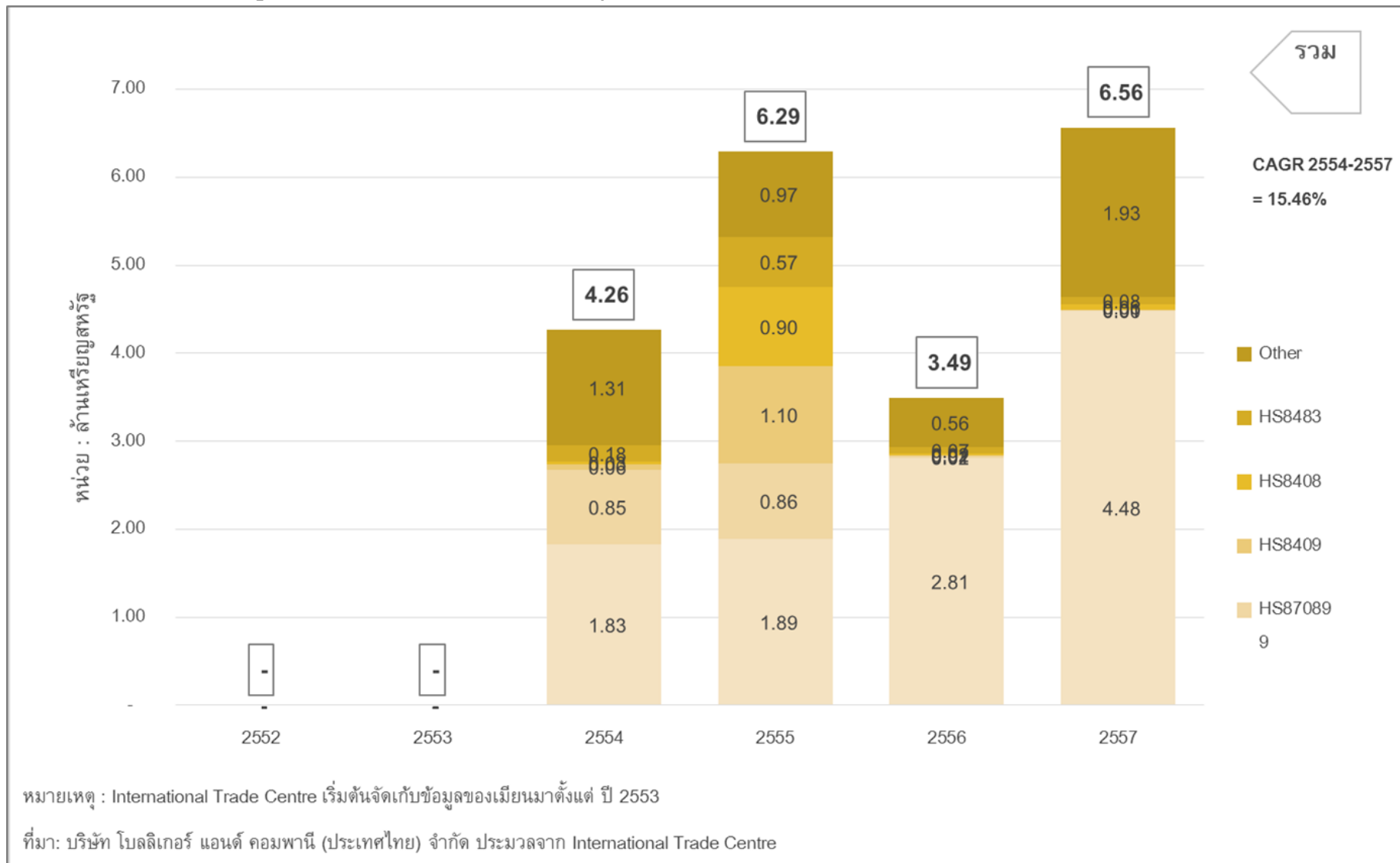
การส่งออก

ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2557 ประเทศเมียนมามีการส่งออกสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์เพิ่มขึ้นจากเดิม 4.26 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2554 เป็น 6.56 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 15.46

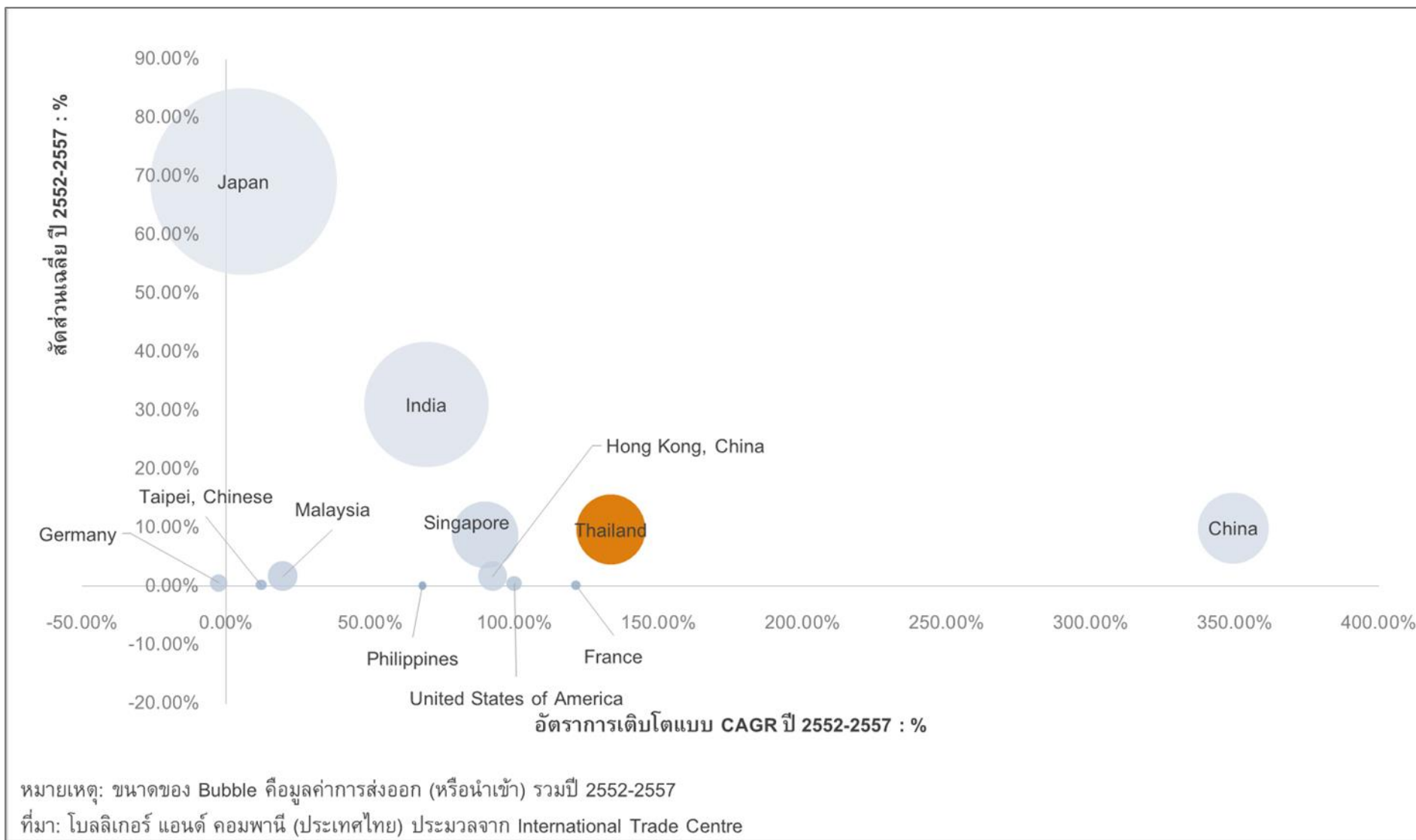
ทั้งนี้ ประเทศเมียนมามีการส่งออกไปยังญี่ปุ่น อินเดีย จีน ไทย และสิงคโปร์ เป็นสัดส่วนมากที่สุด 5 อันดับแรก และสินค้าส่งออกสำคัญของประเทศเมียนมาเป็นอันดับหนึ่งคือ อุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับตัดต่อหรือป้องกันวงจรไฟฟ้า เช่น สวิตช์ รีเลย์ ฟิวส์ เต้ารับ เป็นต้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53.44 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เครื่องยนต์สันดาป ส่วนประกอบเครื่องยนต์ กระจุกเกียร์ ชิ้นส่วนต่างๆ เพลาส่งกำลัง

ภาพที่ 2-2 มูลค่าการส่งออกทั้งหมดของสินค้าอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2553-2557

ภาพที่ 2-3 ตลาดส่งออกสำคัญสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-4 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่ส่งออก 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา

(หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ)

สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่ส่งออกเป็นหลักของประเทศเมียนมา				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการส่งออกของเมียนมาทั้งหมดปี พ.ศ. 2553-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	20.61	100.00
1	HS8536	เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับตัดต่อหรือป้องกันวงจรไฟฟ้าหรือสำหรับต่อกับวงจรไฟฟ้าหรือต่อภายในวงจรไฟฟ้า (เช่น สวิตช์ รีเลย์ ฟิวส์ เครื่องกำจัดกระแสเซอร์จ ปลั๊ก เต้ารับกระจุบหลอดไฟฟ้า และขั้วต่ออื่น ๆ กล่องชุมสายไฟฟ้า) สำหรับแรงดันไฟฟ้าไม่เกิน 1,000 โวลต์ รวมทั้งขั้วต่อสำหรับเส้นใยนำแสงสำหรับกลุ่มเส้นใยนำแสงหรือสำหรับเคเบิลเส้นใยนำแสง	11.01	53.44
2	HS870899	ชิ้นส่วนอื่นๆ	1.73	8.39
3	HS8409	ส่วนประกอบที่เหมาะสมสำหรับใช้เฉพาะหรือส่วนใหญ่ใช้กับเครื่องยนต์ตามประเภทที่ 84.07 หรือ 84.08	1.19	5.75
4	HS8408	เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบชนิดจุดระเบิดด้วยการอัด (เครื่องยนต์ดีเซลหรือกึ่งดีเซล)	1.01	4.90
5	HS8483	เพลาส่งกำลัง (รวมถึงเพลาลูกเบี้ยว และเพลาช้อเหวี่ยง) และข้อเหวี่ยงตุ๊กตาและเพลนชาฟต์แบร์ริง เกียร์และเครื่องเกียร์บอลล์สกรูหรือโรลเลอร์สกรูกระปุกเกียร์และเครื่องเปลี่ยนความเร็วอื่น ๆ รวมถึงทอร์คคอนเวอร์เตอร์ล้อยนต์ุนแรงและพูลเลย์ รวมทั้งพูลเลย์บล็อก คลัตช์และประกบเพลลา (รวมถึงข้อต่อ-ยูนิเวอร์แซล)	0.90	4.37

ที่มา: บริษัท โมลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

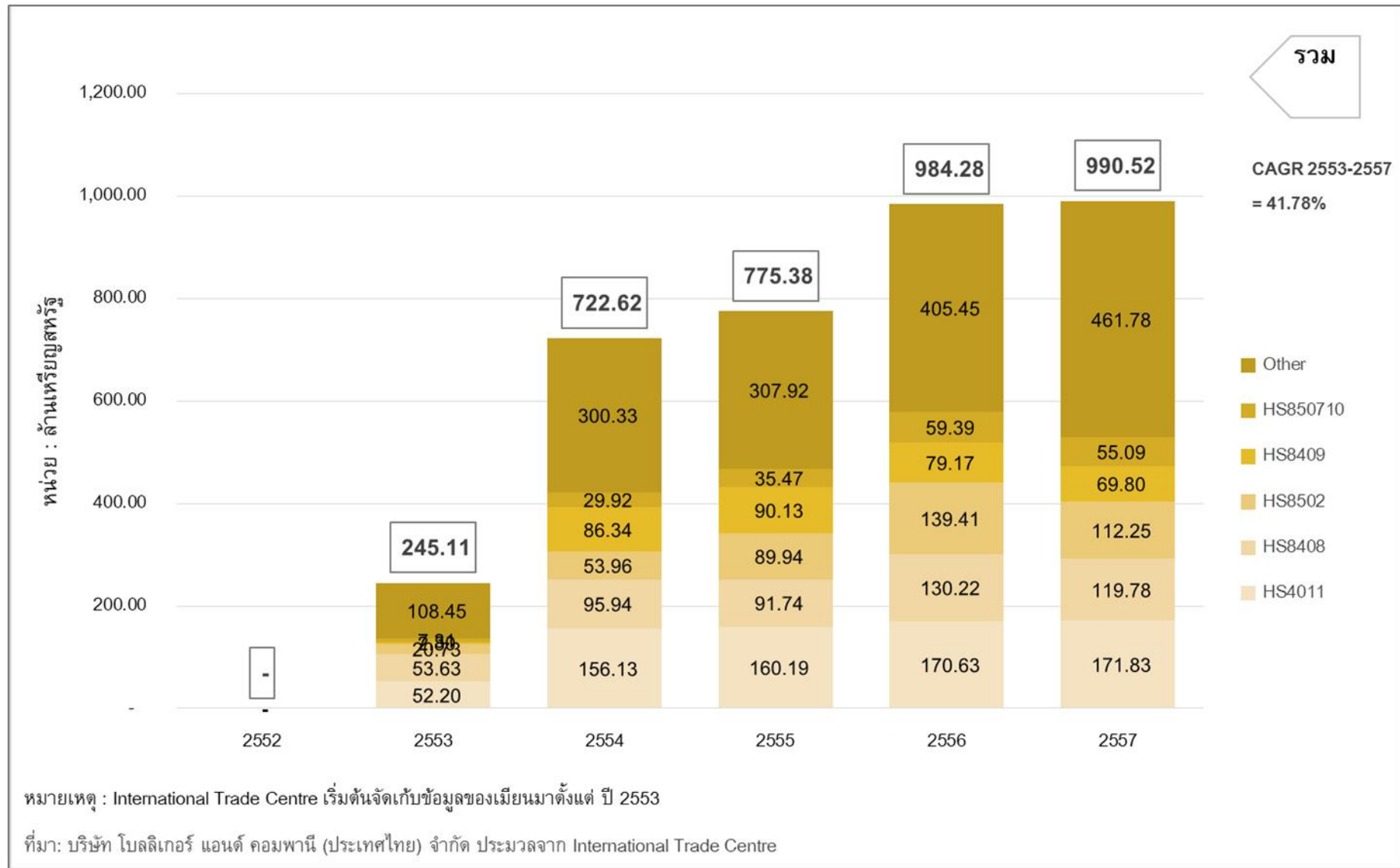
การนำเข้า

สำหรับในฝั่งนำเข้าของเมียนมา ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2557 การนำเข้าสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์มีการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 41.78 โดยมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 245.11 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2553 เป็น 990.52 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 ทั้งนี้ ประเทศเมียนมา มีการนำเข้าจากแหล่งนำเข้าหลัก 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน ไทย สิงคโปร์ อินเดีย และญี่ปุ่น

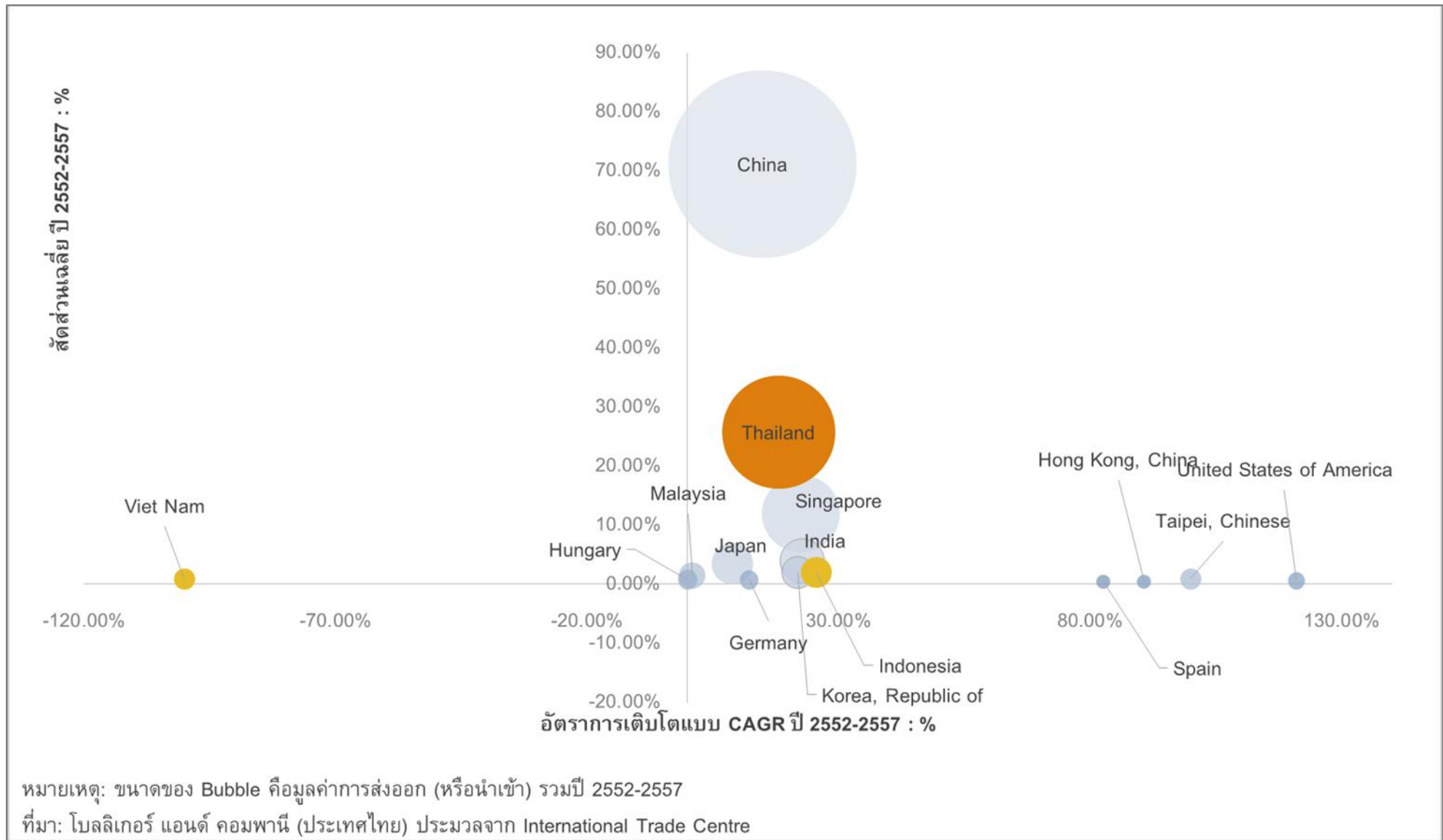
สินค้านำเข้าสำคัญของประเทศเมียนมา ได้แก่ ยานอกชนิดอัดลมที่เป็นของใหม่ เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบชนิดจุดระเบิดด้วยการอัด ชุดเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ส่วนประกอบที่ใช้เฉพาะ และหม้อสะสมไฟฟ้าเลดแอซิดสำหรับสตาร์ทเครื่องยนต์

ภาพที่ 2-4 มูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2553-2557

ภาพที่ 2-5 แหล่งนำเข้าสำคัญสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-5 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่นำเข้า 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา

(หน่วย:ล้านเหรียญสหรัฐ)

สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่นำเข้าเป็นหลักของประเทศเมียนมา				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการนำเข้าของเมียนมา ทั้งหมด ปี พ.ศ. 2553-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	3,717.91	100.00
1	HS4011	ยางนอกชนิดอัดลมที่เป็นของใหม่	710.98	19.12
2	HS8408	เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบชนิดจุดระเบิดด้วยการอัด (เครื่องยนต์ดีเซลหรือกึ่งดีเซล)	491.30	13.21
3	HS8502	ชุดเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและเครื่องเปลี่ยนไฟฟ้าชนิดหมุน (โรตารีคอนเวอร์เตอร์)	416.28	11.20
4	HS8409	ส่วนประกอบที่เหมาะสมสำหรับใช้เฉพาะหรือส่วนใหญ่ใช้กับเครื่องยนต์ตามประเภทที่ 84.07 หรือ 84.08	328.24	8.83
5	HS850710	หม้อสะสมไฟฟ้าเลดแอซิดสำหรับสตาร์ทเครื่องยนต์แบบลูกสูบ	187.18	5.03

ที่มา:บริษัท โบลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

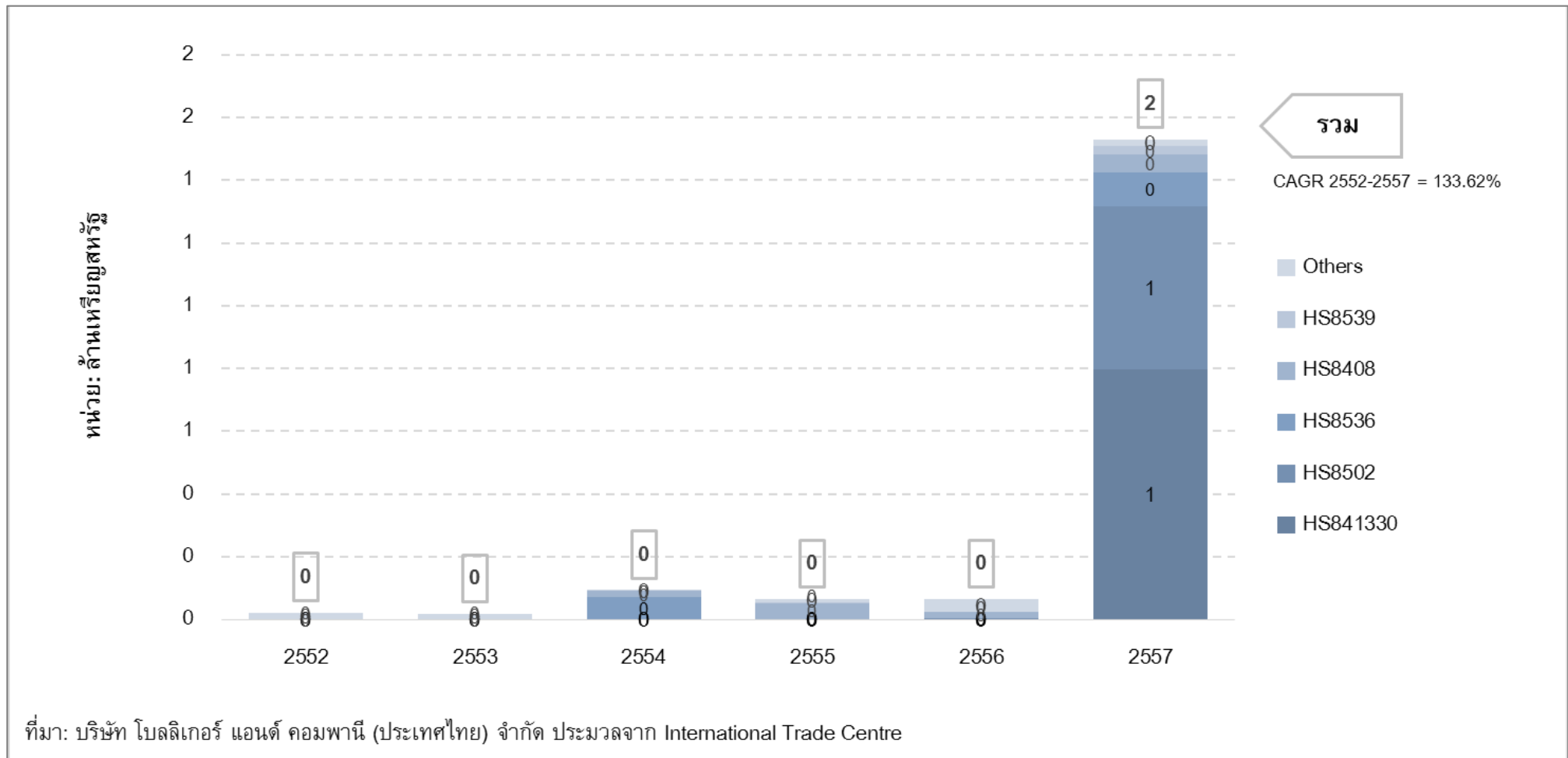
➤ การค้าของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมากับประเทศไทย

การส่งออก

ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 เมียนมาเพิ่มมีการส่งออกสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์มายังประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นมูลค่าเท่ากับ 2 ล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งมีอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 133.62 ทั้งนี้ สินค้าสำคัญที่ประเทศเมียนมาส่งออกมายังไทย ได้แก่ เครื่องสูบล้อเชื้อเพลิง ชุดเครื่องกำเนิดไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับตัดต่อหรือป้องกันวงจรไฟฟ้า เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบ และหลอดไฟฟ้า

ภาพที่ 2-6 มูลค่าการส่งออกสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเมียนมาไปยังไทย ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-6 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่ส่งออกไปไทย 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา

(หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ)

สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่ส่งออกมายังไทยเป็นหลักของประเทศเมียนมา				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการส่งออกของเมียนมาไปยังไทยทั้งหมดปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	1.79	100.00
1	HS841330	เครื่องสูบลมเชื้อเพลิง	0.80	44.69
2	HS8502	ชุดเครื่องกำเนิดไฟฟ้า และเครื่องเปลี่ยนไฟฟ้าชนิดหมุน (โรตารีคอนเวอร์เตอร์)	0.52	29.05
3	HS8536	เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับตัดต่อหรือป้องกันวงจรไฟฟ้า หรือสำหรับต่อกับวงจรไฟฟ้าหรือต่อภายในวงจรไฟฟ้า (เช่น สวิตช์ รีเลย์ ฟิวส์ เครื่องกำเนิดกระแสเซอร์จ ปลั๊ก ตัวรับกระจุบหลอดไฟฟ้า และขั้วต่ออื่นๆ ก่องขุมสายไฟฟ้า) สำหรับแรงดันไฟฟ้าไม่เกิน 1,000 โวลต์ รวมทั้งขั้วต่อสำหรับเส้นใยนำแสงสำหรับกลุ่มเส้นใยนำแสงหรือสำหรับเคเบิลเส้นใยนำแสง	0.18	10.06
4	HS8408	เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบชนิดจุดระเบิดด้วยการอัด (เครื่องยนต์ดีเซลหรือกึ่งดีเซล)	0.15	8.38
5	HS8539	หลอดไฟฟ้าแบบมีไส้หรือแบบดิสชาร์จ รวมถึงหลอดไฟฟ้าแบบซีลบีมและหลอดอัลตราไวโอเล็ตหรือหลอดอินฟราเรด รวมทั้งอาร์กแลมปี	0.03	1.68

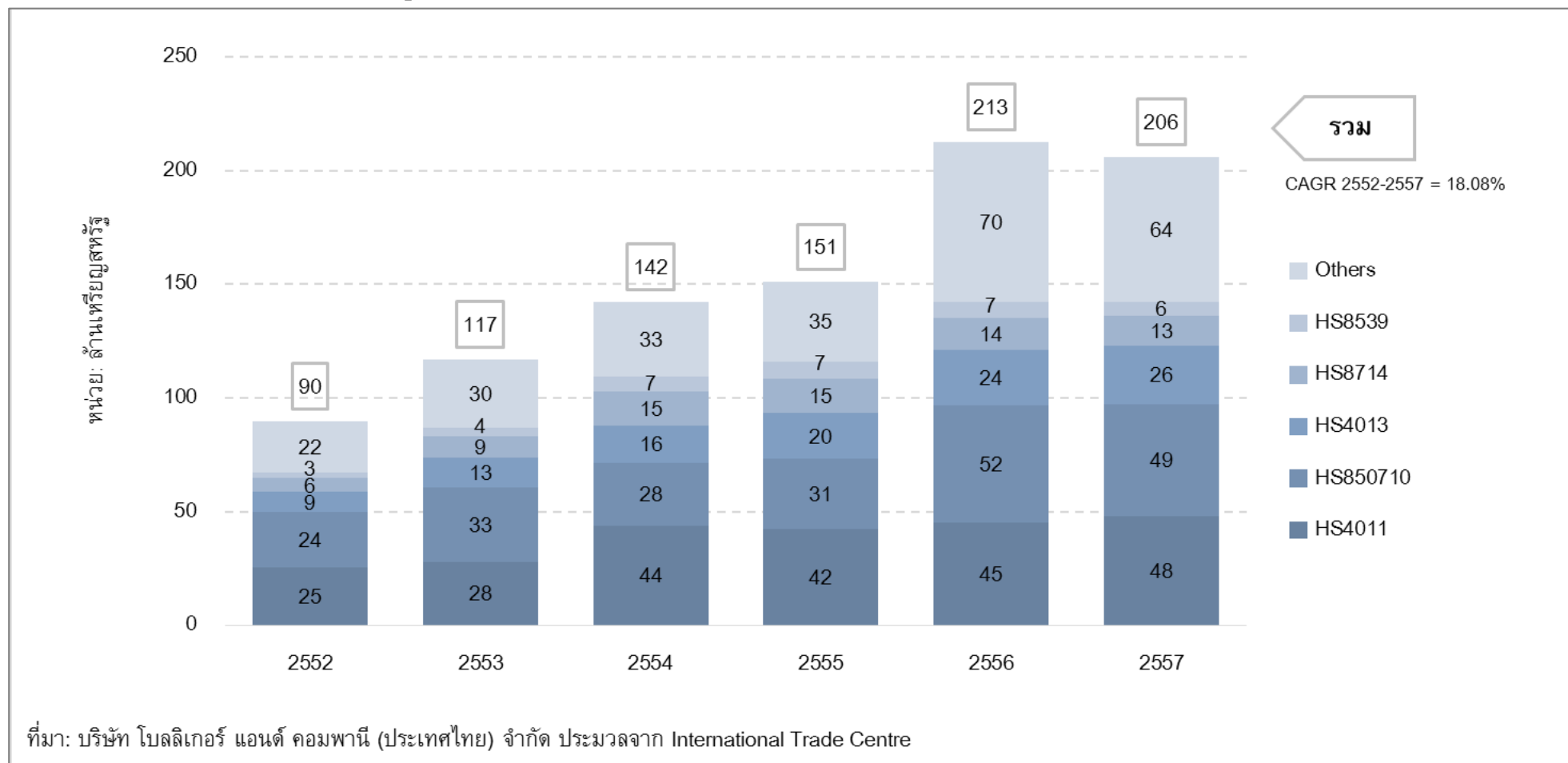
ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

การนำเข้า

ในด้านการนำเข้าสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์จากประเทศไทย ประเทศเมียนมามีการนำเข้าสินค้านี้ดังกล่าวจากไทยในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นมูลค่าเท่ากับ 206 ล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งเติบโตขึ้นจากปี พ.ศ. 2552 ที่มีมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 90 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยอัตราการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 18.08 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่ประเทศเมียนมานำเข้าจากไทยมากที่สุด 5 อันดับแรก ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 ได้แก่ ยางนอกชนิดอัดลม หม้อสะสมไฟฟ้าเลดแอซิด ยางใน ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของยานยนต์ และหลอดไฟฟ้าแบบต่างๆ

ภาพที่ 2-7 มูลค่าการนำเข้าสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเมียนมาจากไทย ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-7 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่นำเข้าจากไทย 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา

(หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ)

สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่นำเข้าจากไทยเป็นหลักของประเทศเมียนมา				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการนำเข้าของเมียนมาจากไทย ทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	918.16	100.00
1	HS4011	ยางนอกชนิดอัดลม ที่เป็นของใหม่	232.62	25.34
2	HS850710	หม้อสะสมไฟฟ้าเลดแอซิดสำหรับสตาร์ทเครื่องยนต์แบบลูกสูบ	215.82	23.51
3	HS4013	ยางใน	108.80	11.85
4	HS8714	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของยานยนต์ตามประเภทที่ 87.11 ถึง 87.13	73.09	7.96
5	HS8539	หลอดไฟฟ้าแบบมีไส้หรือแบบดิสชาร์จ รวมถึงหลอดไฟฟ้าแบบซีลบีมและหลอดอัลตราไวโอเลตหรือหลอดอินฟราเรด รวมทั้งอาร์กแลมป์	33.62	3.66

ที่มา:บริษัท โบลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

➤ การค้าชายแดน

ในส่วนของการค้าชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเมียนมา จากสถิติของกรมศุลกากรไทยพบว่าในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยมีการส่งออกสินค้าประเภทยานยนต์และชิ้นส่วนไปยังประเทศเมียนมาในสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อย เนื่องจากประเทศเมียนมาส่วนใหญ่มีการนำเข้าสินค้าประเภทดังกล่าวจากประเทศจีน โดยเมื่อพิจารณาจากสถิติการค้าชายแดนช่วงปี พ.ศ. 2556-2558 (ตารางที่ 2-8) พบว่า ใน 10 อันดับแรกไม่มีการส่งออก-นำเข้าสินค้าในหมวดยานยนต์

ตารางที่ 2-8 สถิติมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเมียนมา

(รายสินค้า) พ.ศ. 2556-2558 (ม.ค. - ส.ค.)

การส่งออก

ลำดับที่	รายการสินค้าส่งออก	2556	2557	2557	2558	△%
				(ม.ค.-ส.ค.)		
						58/57 (ม.ค.-ส.ค.)
1	เครื่องตัดที่มีแอลกอฮอล์	5,068.58	6,874.37	4,734.79	4,433.66	-6.36
2	น้ำมันดีเซล	7,664.48	8,011.68	5,373.11	4,070.73	-24.24
3	เครื่องโทรสาร โทรพิมพ์ โทรศัพท์ อุปกรณ์ฯ	2,033.78	4,073.70	2,281.73	3,209.21	40.65
4	เครื่องตัดที่ไม่มีแอลกอฮอล์	3,736.42	4,447.65	3,013.38	3,082.90	2.31
5	ผ้าฝ้ายและด้าย	3,899.65	4,376.54	2,839.43	3,009.21	5.98
6	น้ำมันเบนซิน	4,576.08	5,524.65	3,647.13	2,521.64	-30.86

ลำดับที่	รายการสินค้าส่งออก	2556	2557	2557	2558	△%
				(ม.ค.-ส.ค.)		
7	สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตรอื่นๆ	3,324.30	3,541.01	2,351.39	2,218.95	-5.63
8	ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า	3,170.44	2,881.53	1,686.91	2,000.72	18.60
9	เบหมีกิ่งสำเร็จรูปและอาหารสำเร็จ	1,942.85	2,729.64	1,761.00	1,780.23	1.09
10	ปูนซีเมนต์	1,491.31	2,154.87	1,466.33	1,730.35	18.01
	รวม 10 อันดับ	36,907.89	44,615.64	29,155.20	28,057.60	-3.76
	อื่นๆ	42,539.31	49,391.03	31,852.46	36,027.07	13.11
	มูลค่ารวม	79,447.20	94,006.67	61,007.66	64,084.68	5.04

การนำเข้า

ลำดับที่	รายการสินค้าส่งออก	2556	2557	2557	2558	△%
				(ม.ค.-ส.ค.)		
1	ก๊าซธรรมชาติ	112,662.47	115,003.52	57,996.83	78,350.93	35.10
2	โค กระบือ สุกร แพะ แกะ	979.03	1,671.89	1,243.81	540.24	-56.57
3	ผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากสัตว์	32.68	204.44	112.75	239.94	112.81
4	สัตว์น้ำ	719.51	610.81	456.20	198.29	-56.53
5	ผลิตภัณฑ์ไม้อื่นๆ	492.96	418.99	315.39	190.42	-39.62
6	เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมและ ส่วนประกอบ	11.26	123.04	43.51	141.22	224.57
7	สินแร่ โลหะอื่นๆ เศษโลหะอื่นๆ และ ผลิตภัณฑ์	343.25	280.99	217.94	133.67	-38.67
8	ผลิตภัณฑ์โลหะทำด้วยเหล็ก	172.91	17.53	4.08	121.55	2879.17
9	ปลาหมึกสด แช่เย็น แช่แข็ง	32.48	7.97	7.92	41.86	428.54
10	ผลไม้และของปรุงแต่งจากผลไม้	169.79	108.59	80.90	40.88	-49.47
	รวม 10 อันดับ	115,616.34	118,447.77	977.72	956.35	-2.19
	อื่นๆ	1,798.04	1,932.79	61,122.02	79,256.84	29.67
	มูลค่ารวม	117,414.38	120,380.56	62,099.74	80,213.20	29.17

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: △% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

2.1.1.3. ภาพรวมด้านการลงทุน

บริษัทต่างชาติที่ผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนได้ให้ความสนใจในการลงทุนในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศเมียนมา โดยหลายบริษัทได้เข้ามาลงทุนในเมียนมาก่อนที่จะเปิดประเทศ ซึ่งผู้ประกอบการบริษัทรถยนต์รายสำคัญซึ่งเข้าไปลงทุนจัดตั้งศูนย์บริการ โชว์รูมตัวแทนจำหน่าย (Dealer) และสำนักงานขายในประเทศเมียนมา ประกอบด้วย Suzuki, Toyota, Daihatsu, Honda, Nissan, Mitsubishi, Isuzu และ Mazda ซึ่งเป็นผู้ประกอบการจากประเทศ

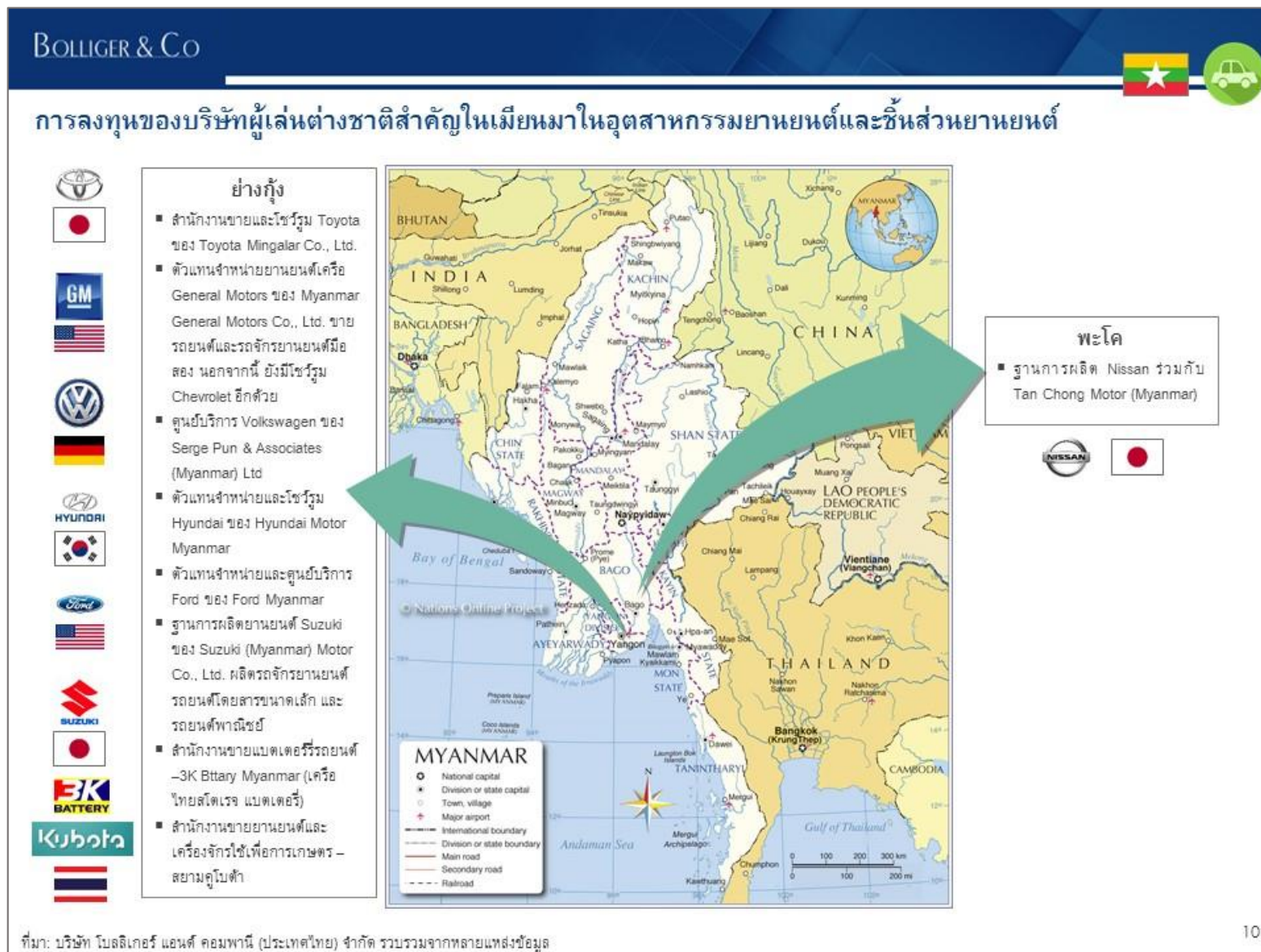

ญี่ปุ่น Hyundai และ Kia จากประเทศเกาหลีใต้ Mercedes Benz, Ford และ Chevrolet จากฝั่งประเทศตะวันตก

ทั้งนี้ บริษัทสัญชาติไทยในประเทศเมียนมา ได้แก่ บริษัท ไทยสโตเรจ จำกัด ซึ่งเป็นผู้ผลิต 3K Battery จัดตั้งสำนักงานขายแบตเตอรี่รถยนต์ และ บริษัท สยามคูโบต้า จำกัด ผู้ผลิตเครื่องจักรและยานยนต์เพื่อใช้ในการเกษตร

ภาพที่ 2-8 การลงทุนของบริษัทต่างชาติในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนในประเทศเมียนมา

2.1.2. นโยบายและมาตรการจากภาครัฐ

2.1.2.1. นโยบายที่ส่งผลต่อการนำเข้ารถยนต์และรถจักรยานยนต์

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 รัฐบาลเมียนมาได้ออกมาตรการที่ผ่อนคลายการครอบครองรถยนต์และพาหนะต่างๆ ของประชาชนในประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2554 ได้มีมาตรการทดแทนรถยนต์เก่า (Old Car Replacement Plan) กล่าวคือ รัฐบาลอนุญาตให้ผู้ที่เป็นเจ้าของรถยนต์ที่มีอายุตั้งแต่ 20-40 ปี สามารถนำเข้ารถยนต์คันใหม่ เพื่อทดแทนรถยนต์คันเก่าได้ โดยรถยนต์คันใหม่จะต้องผลิตหลังจากปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นไป และสำหรับผู้ที่ไม่ต้องการรถยนต์นำเข้า สามารถซื้อรถได้จากโชว์รูมที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลได้

ต่อมาในปี พ.ศ. 2555 รัฐบาลอนุญาตให้บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และบุคคลที่มีบัญชีอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ สามารถนำเข้ารถยนต์นั่งส่วนบุคคล (Passenger Cars) ที่ทำการผลิตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นมาได้ ทั้งนี้ สำหรับรถยนต์ที่ใช้เพื่อการพาณิชย์ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลเมียนมา

หลังจากนั้น ในปี พ.ศ. 2556 รัฐบาลจึงได้ลดความเข้มงวดของมาตรการนำเข้ารถยนต์เพื่อใช้ในการพาณิชย์ กล่าวคือ บริษัทหรือนิติบุคคล หรือบุคคล สามารถนำเข้ารถยนต์และรถบรรทุกที่มีน้ำหนักน้อยกว่า 3 ตัน เพื่อใช้ในการพาณิชย์ได้ ซึ่งมาตรการที่ผ่อนคลายลง ส่งผลให้จำนวนยานพาหนะที่จดทะเบียนในประเทศเมียนมาในช่วงปี พ.ศ. 2556-2557 เพิ่มขึ้นเป็น 4,407,741 คัน จาก 2,308,521 คัน ในช่วงปี พ.ศ. 2553-2554 ก่อนที่มาตรการนำเข้ารถยนต์จะมีการผ่อนคลาย

2.1.2.2. นโยบายที่ส่งผลต่อการผลิตรถยนต์และรถจักรยานยนต์

Myanmar Japan Thilawa Development Limited จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษติลาวา (Thilawa Special Economic Zone) ซึ่งอุตสาหกรรมหลักที่ต้องการพัฒนาในพื้นที่ดังกล่าวคือ อุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ทั้งนี้ บริษัทดังกล่าวเป็นการร่วมทุนระหว่าง (1) MMS Thilawa Development - สัดส่วนทุนร้อยละ 39 (ประกอบด้วย Mitsubishi Corporation, Marubeni Corporation และ Sumitomo Corporation) (2) JICA - สัดส่วนทุนร้อยละ 10 (3) Myanmar Private SPC - สัดส่วนทุนร้อยละ 41 และ (4) รัฐบาลเมียนมา - สัดส่วนทุนร้อยละ 10

โดยบริษัทที่เข้ามาตั้งโรงงานการผลิตในเขตเศรษฐกิจพิเศษติลาวา จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี สิทธิประโยชน์จากโครงสร้างสาธารณูปโภคที่สมบูรณ์ อาทิ ระบบน้ำ ระบบกำจัดของเสีย ระบบพลังงาน และระบบการสื่อสารและโทรคมนาคม อีกทั้ง เขตเศรษฐกิจดังกล่าวยังตั้งอยู่ใกล้กับท่าเรือติลาวา (Thilawa Port) ส่งผลให้เอื้อต่อการขนส่งสินค้าทางเรือ และการนำเข้าวัตถุดิบและส่วนประกอบต่างๆ ซึ่งปัจจุบัน มีบริษัทผู้ผลิตยานยนต์ที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าวแล้ว ได้แก่ ซูซูกิ (Suzuki) และโตโยต้า (Toyota)

2.1.3. SWOT ของอุตสาหกรรม

2.1.3.1. จุดแข็ง

รถจักรยานยนต์และรถยนต์ถือเป็นยานพาหนะที่สำคัญของชาวเมียนมา โดยพื้นที่ที่มีการใช้รถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นอย่างมากในการสัญจร คือ มณฑลมัณฑะเลย์ ซึ่งพิจารณาจากจำนวนการจดทะเบียนยานพาหนะในแต่ละพื้นที่ โดยมณฑลมัณฑะเลย์มีจำนวนยานพาหนะ (รถยนต์ส่วนบุคคล รถบรรทุก และรถจักรยานยนต์) กว่า 980,000 คัน ในขณะที่มณฑลย่างกุ้งมีจำนวนยานพาหนะประมาณ 347,000 คัน ทั้งนี้ เป็นเพราะในเขตพื้นที่ตัวเมืองย่างกุ้งได้มีการจำกัดไม่ให้ใช้รถจักรยานยนต์ โดยจำนวนรถจักรยานยนต์ในมณฑลย่างกุ้งมีจำนวน 110,547 คัน ในขณะที่รถจักรยานยนต์ในมณฑลมัณฑะเลย์มีจำนวนมากถึง 910,070 คัน สำหรับรถยนต์ส่วนบุคคลนั้น ในมณฑลย่างกุ้งมีปริมาณมากถึง 194,926 คัน ในขณะที่มณฑลมัณฑะเลย์มีรถยนต์ส่วนบุคคลเพียง 49,437 คัน เท่านั้น ส่งผลให้ปัจจุบันในเมืองย่างกุ้งประสบกับปัญหาการจราจรติดขัดอย่างมาก²

นอกจากยานยนต์แล้ว ประเทศเมียนมามีความต้องการเครื่องจักรเพื่อใช้ในการเกษตร เนื่องจากประชาชนกว่าร้อยละ 70 ของประเทศยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นสาขาที่สร้างมูลค่าได้ถึงร้อยละ 37.1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ (GDP)

จากปัจจัยการขยายตัวของเมือง (Urbanization) และการเพิ่มขึ้นของระดับรายได้ของประชากรในประเทศจากเศรษฐกิจที่ขยายตัว อันเนื่องมาจากการเปิดประเทศ ส่งผลให้ความต้องการในรถยนต์ รถจักรยานยนต์ รวมถึงชิ้นส่วน/อะไหล่ เพื่อใช้ในการซ่อมบำรุงเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้บริโภคชาวเมียนมานิยมนำเข้ารถมือสองทั้งจากประเทศญี่ปุ่น จีน และไทย จึงทำให้มีความต้องการชิ้นส่วน/อะไหล่ มาเพื่อซ่อมแซม

² ข้อมูลจำนวนยานพาหนะในเมียนมาจาก Automotive in Myanmar. (2013). IPSOS Business Consulting.

ดังนั้น อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์จึงถือเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมในกลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วนที่ผู้ประกอบการและนักลงทุนไทยมีโอกาสในการเข้าไปลงทุนในประเทศเมียนมา โดยเฉพาะการบริการที่เกี่ยวข้อง อาทิ ร้านซ่อมบำรุงยานยนต์ ร้านทำความสะอาดยานยนต์ (Car Care) รวมถึงการเข้าไปลงทุนจัดตั้งโรงงานผลิตชิ้นส่วนรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เพื่อเป็นแหล่งวัตถุดิบให้กับอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ภายในประเทศ หรือการผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรทางการเกษตรหรือยานยนต์ที่ใช้เพื่อการทำการเกษตร

2.1.3.2. จุดอ่อน

จุดอ่อนที่สำคัญในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์เมียนมานั้น คือ ความไม่พร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภคภายในประเทศ โดยในบางพื้นที่ การผลิตไฟฟ้ายังมีกำลังไม่มากพอที่จะตอบสนองต่อความต้องการใช้งานของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาไฟฟ้าดับบ่อยครั้ง ผู้ประกอบการอาจต้องมีเครื่องปั่นไฟไว้เพื่อสร้างกระแสไฟฟ้าไว้ใช้ในกิจการของตน นอกจากนี้ ในหลายพื้นที่ยังไม่มีถนนตัดผ่าน โดยมีเพียงร้อยละ 21 ของพื้นที่ถนนในประเทศเท่านั้น ที่มีการก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว อีกทั้งในเขตเมืองอย่างกุ้ง จะพบว่า มีปัญหาการจราจรติดขัดมากขึ้นจากในช่วงปีก่อนๆ มาก เนื่องจาก จำนวนรถยนต์ที่เพิ่มขึ้นเกินกว่าถนนที่สามารถรองรับได้ ซึ่งรัฐบาลยังอยู่ในระหว่างการเร่งก่อสร้างถนน และทางด่วนเพิ่ม นอกจากนี้ ความไม่พร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน ยังส่งผลกระทบต่อระบบโลจิสติกส์ภายในประเทศ อาทิ ระบบวางระบบการขนส่งทางน้ำ และการขนส่งทางบก ซึ่งยังไม่สามารถเชื่อมโยงกันได้

จุดอ่อนอีกประการที่สำคัญคือ แรงงานในพื้นที่ชนบท หรือแรงงานที่มีทักษะและความชำนาญสูง เดินทางออกไปยังต่างประเทศที่มีสภาพเศรษฐกิจดีกว่า ได้แก่ ไทยและสิงคโปร์ จึงทำให้แรงงานที่อยู่ภายในประเทศส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องจัดให้มีการอบรมทักษะเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน

2.1.3.3. โอกาส

นอกจากปัจจัยการขยายตัวของเมือง (Urbanization) และรายได้ของประชากรภายในประเทศที่เพิ่มขึ้นจากการเปิดประเทศ ยังมีมาตรการทดแทนรถยนต์เก่า (Old Car Replacement Plan) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการผ่อนคลายมาตรการในการนำเข้ารถยนต์ของประเทศเมียนมา โดยการที่รัฐบาลอนุญาตให้ประชาชนสามารถนำเขารถที่ผลิตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ได้ในปี พ.ศ. 2555 จึงส่งผลให้ราคาของรถยนต์ในประเทศเมียนมาลดลงกว่าร้อยละ 30 ประกอบ

กับมาตรการลดภาษีนำเข้ารถยนต์ ส่งผลให้ราคาของรถยนต์ที่นำเข้ามาในประเทศต่ำลงมาก ประชาชนสามารถครอบครองได้ง่ายขึ้น รวมถึงรถจักรยานยนต์ด้วยเช่นกัน ซึ่งชาวเมียนมาส่วนใหญ่จะชื่นชอบรถจักรยานยนต์ที่ผลิตในไทยมากกว่ารถที่ผลิตจากจีน เนื่องจากรถมีคุณภาพดีกว่า ทนทาน และใช้ได้นานกว่า อย่างไรก็ตาม รถจักรยานยนต์ส่วนใหญ่ที่นำเข้าจากไทยมักจะเป็นรถมือสอง เนื่องจากรถจักรยานยนต์รุ่นใหม่ของไทย (มือหนึ่ง) มีราคาสูง สนนราคาอยู่ที่ 1,800,000 บาท ในขณะที่รถจักรยานยนต์ของจีนมีราคาเพียง 500,000 บาทเท่านั้น

จากการนำเข้ารถยนต์และรถจักรยานยนต์มือสอง ประกอบกับอุปสงค์ต่อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ภายในประเทศเมียนมาเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ประชาชนเมียนมามีความต้องการชิ้นส่วนและอะไหล่รถยนต์ เพื่อเปลี่ยนและซ่อมบำรุงรถ เป็นโอกาสที่ดีให้กับผู้ประกอบการไทยในการเข้าไปลงทุนในกิจการซ่อมบำรุง และร้านทำความสะอาดรถ ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลเชิงลึกและการลงพื้นที่ ได้รับข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในการจัดฝึกสอนซ่อมบำรุงรถยนต์และรถจักรยานยนต์ เพื่อเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการลงทุนของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนในท้องถิ่น

ในหลายพื้นที่ของประเทศเมียนมามีความพร้อมและมีแนวโน้มของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจะสามารถดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศได้มาก อาทิ เขตเมืองย่างกุ้ง - นิคมอุตสาหกรรมดากองใต้ (South Dagon Industrial Zone) เขตเมืองพะโค (Bago) และเขตเศรษฐกิจพิเศษติลาวา (Thilawa SEZ) ซึ่งการตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม หรือในเขตเศรษฐกิจพิเศษ จะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ประกอบการในแง่ของการจัดหาสาธารณูปโภค และการรวมกลุ่มกันของผู้ประกอบการยังเอื้อต่อการขนส่งสินค้าระหว่างกัน (ขนส่งชิ้นส่วนยานยนต์ไปให้แก่ลูกค้าซึ่งเป็นโรงประกอบรถยนต์)

2.1.3.4. อุปสรรค

ผู้ประกอบการไทยอาจต้องเผชิญกับต้นทุนในการเริ่มประกอบกิจการที่สูงมาก ไม่ว่าจะเป็นค่าเช่าที่ดิน ค่าใช้จ่ายในการจัดหาสาธารณูปโภค ต้นทุนค่าขนส่งและระบบโลจิสติกส์ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของข้อกำหนด และปัญหาด้านภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร เนื่องจากชาวเมียนมาที่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงวัย กับผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษา สำหรับแรงงานที่มีอายุน้อยยังไม่สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้ ดังนั้น หากผู้ประกอบการไทยต้องการลงทุนในด้านการบริการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม อาทิ ร้านทำความสะอาดรถยนต์ บริการรับซ่อมบำรุงรถยนต์ จะต้องคำนึงถึงเรื่องการใช้ภาษาในการสื่อสารเป็นสำคัญ

การปิดประเทศในอดีต ทำให้แรงงานจำนวนมากแสวงหารายได้จากประเทศที่มีภาวะทางเศรษฐกิจดีกว่า จากการศึกษาเชิงลึกและการสำรวจพื้นที่ พบว่าชาวเมียนมาจำนวนมากไม่น้อยได้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในสาขาวิศวกรรมในมหาวิทยาลัยของประเทศสิงคโปร์ จากนั้นก็จะทำงานในประเทศสิงคโปร์ต่อทันที ประกอบกับแรงงานส่วนใหญ่ของประเทศกว่าร้อยละ 70 ยังคงกระจุกตัวอยู่ในภาคเกษตรกรรม ส่งผลให้ประเทศเมียนมาขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องใช้ควบคู่กับเครื่องมือเครื่องจักรที่มีเทคโนโลยีขั้นสูง จึงถือเป็นหนึ่งในอุปสรรคต่อการขยายการผลิตยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ที่สำคัญในประเทศเมียนมา

โดยปกติผู้ประกอบการต่างชาติที่จะเข้าทำการค้าในประเทศเมียนมาจะต้องทำการขอใบอนุญาตทำการค้า (Permit to Trade) และจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคล การติดต่อหน่วยงานรัฐหลายหน่วยงานจึงเป็นการยุ่งยากในการเริ่มทำธุรกิจซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันกฎหมายการลงทุนของเมียนมาอยู่ระหว่างการปรับปรุงซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงสิทธิประโยชน์ทางภาษี จึงแนะนำให้ผู้ลงทุนติดตามกฎหมายดังกล่าวเพื่อมาประกอบการพิจารณา

นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อตกลงด้านการลงทุนระหว่างรัฐบาลเมียนมากับผู้ประกอบการต่างชาติ เป็นเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้ เช่น การห้ามก่อสร้างในพื้นที่ที่ทั้งที่เคยได้รับอนุญาตไปแล้ว เป็นต้น รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศ ซึ่งถือเป็นอุปสรรคที่ก่อให้เกิดเป็นต้นทุนที่ผู้ประกอบการต้องแบกรับ

อีกทั้ง หากพิจารณาถึงกลุ่มลูกค้าของอุตสาหกรรมยานยนต์/ชิ้นส่วนยานยนต์ และบริการที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีเพียงประชาชนกลุ่มเล็กๆ เท่านั้น ที่มีรายได้มากพอที่จะครอบครองรถยนต์เป็นของตนเอง ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงมีรายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้จริงต่ำ (Disposable Income) โดยอัตราส่วนผู้ที่ครอบครองยานยนต์ที่ใช้บนถนน (Road Motor Vehicle) ของเมียนมาอยู่ที่ 7 คันต่อประชากร 1,000 คน ซึ่งต่ำที่สุดในประเทศสมาชิกอาเซียน

และประการสุดท้าย คือ ภาคการเงินและการธนาคารซึ่งไม่เอื้อต่อการเติบโตของอุตสาหกรรม โดยวิธีการชำระเงินหลักของประชาชนเมียนมา ยังคงใช้เงินสดเป็นหลัก ประกอบกับการกู้ยืมเพื่อดำเนินกิจการในประเทศเมียนมานั้น มีระยะเวลาในการผ่อนชำระได้นานสูงสุดเพียง 12 เดือนเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาอุปสรรคหลัก ที่มีส่วนขัดขวางการเติบโตของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ ยังคงเป็นความไม่เสถียรของระบบไฟฟ้า และสาธารณูปโภคอื่นๆ รวมไปถึงถนนที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้งาน และคุณภาพของการขนส่งทางถนน

ตารางที่ 2-9 SWOT ของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ประเทศเมียนมา

SWOT ของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์เมียนมา	
จุดแข็ง	จุดอ่อน
ตลาดรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในประเทศมีขนาดใหญ่ และมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง	โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคยังไม่พร้อมและไม่เพียงพอต่อความต้องการ เช่น กำลังการผลิตไฟฟ้า และระบบโลจิสติกส์
มีพื้นที่ติดชายฝั่ง ซึ่งเป็นที่ตั้งของท่าเรือที่สำคัญ อีกทั้ง ยังมีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones) ในพื้นที่ที่ใกล้กับท่าเรืออีกด้วย	การตัดถนนยังไม่ครอบคลุมในทุกพื้นที่ของประเทศ โดยมีเพียงร้อยละ 21 ของพื้นที่ถนนเท่านั้นที่มีถนนพร้อมใช้งาน
ตลาดแรงงานมีขนาดใหญ่ และมีอัตราค่าแรงที่ต่ำกว่าแรงงานของไทย	แรงงานที่อยู่ในประเทศส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ไม่มีทักษะ
โอกาส	อุปสรรค
ความเป็นเมือง และรายได้ของประชาชนที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับอัตราการเติบโตที่ต่ำลง ส่งผลให้ประชาชนมีความต้องการรถยนต์มากขึ้น	เมียนมาขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ต้องอยู่ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง
มีมาตรการที่ช่วยกระตุ้นการนำเข้ารถยนต์ในเมียนมา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรถมือสอง ส่งผลให้เกิดความต้องการชิ้นส่วนและอะไหล่มาเพื่อซ่อมแซม	กฎหมายการลงทุนของเมียนมายังอยู่ในระหว่างการปรับปรุง ทำให้เกิดความสับสนในการขออนุญาตลงทุนในบางกรณี
อุปสงค์ต่อรถยนต์ภายในประเทศที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นโอกาสให้บริษัทผู้ผลิตรถยนต์ขยายฐานการผลิตมายังเมียนมา	รัฐบาลเมียนมาอาจเปลี่ยนแปลงข้อตกลงด้านการลงทุนได้ รวมถึงอาจมีสถานการณ์ทางการเมือง ซึ่งผู้ลงทุนต้องระมัดระวัง
ความนิยมในการนำเข้ารถยนต์และรถจักรยานยนต์มือสอง ส่งผลให้เกิดอุปสงค์ต่อการบริการที่เกี่ยวข้อง อาทิ การซ่อมบำรุงรถยนต์ และบริการทำความสะอาด	ประชาชนส่วนใหญ่ยังมีรายได้ต่ำ และมีเพียงประชาชนส่วนน้อยเท่านั้น ที่สามารถครอบครองรถยนต์ได้
ภาครัฐมีการสนับสนุนในอุตสาหกรรมดังกล่าว โดยการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อช่วยส่งเสริมด้านสาธารณูปโภค และส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการ	ภาคการเงินและการธนาคารไม่เอื้อต่อการเติบโตของอุตสาหกรรม โดยระยะเวลาในการกู้ยืมสามารถผ่อนชำระได้นานที่สุดเพียง 12 เดือน อีกทั้ง ประชาชนส่วนใหญ่ยังใช้เงินสดเป็นหลัก

ที่มา : บริษัท โพลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด

2.1.4. โอกาสในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์สำหรับนักลงทุนไทย

หากประเมินระดับความสามารถ ศักยภาพ และข้อจำกัดต่างๆ ที่ผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่ลงทุนในประเทศไทยและผู้ประกอบการที่ลงทุนในประเทศเมียนมา จะพบว่า

ผู้ประกอบการไทยนั้นถือว่ามีความได้เปรียบอยู่หลายประการจากจุดแข็งและศักยภาพต่างๆ ของประเทศไทยและอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนของไทยเอง ประเด็นหนึ่งคือ ประเทศไทยนั้นมีระบบการขนส่งและระบบโลจิสติกส์โดยรวมที่ค่อนข้างดี มีการเชื่อมโยงระหว่างการขนส่งในหลายรูปแบบจึงส่งผลให้การขนส่งสินค้าและวัตถุดิบ หรือแม้แต่เครื่องจักรการผลิต ทำได้สะดวกกว่าโดยเปรียบเทียบ

ในขณะเดียวกัน แรงงานในประเทศไทยมีทักษะและความสามารถในการทำงานที่สูงกว่าสามารถรองรับการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูงได้ เนื่องจากไทยมีอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีจำนวนมาก ช่วยขัดเกลาฝีมือของแรงงาน รวมไปถึงมีจิตใจในการบริการที่ดีกว่าโดยเปรียบเทียบจึงเอื้อต่อการบริการ (การซ่อมบำรุง การทำความสะอาด บริการหลังการขาย และตัวแทนจำหน่าย)

หากพิจารณาในภาพรวมของอุตสาหกรรม จะพบว่า อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนของไทยมีความได้เปรียบจากการเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิต (supply chain) ที่ค่อนข้างสมบูรณ์ตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำ (การผลิตชิ้นส่วนและส่วนประกอบต่างๆ) ไปจนถึงอุตสาหกรรมปลายน้ำ (การประกอบรถยนต์/จักรยานยนต์) ในขณะที่อุตสาหกรรมดังกล่าวของเมียนมายังคงเป็นการนำเข้าชิ้นส่วนจากต่างประเทศ และนำมาประกอบเป็นยานยนต์ภายในประเทศเท่านั้น

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีการผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในรถยนต์ อาทิ แบตเตอรี่ และยางรถยนต์ เป็นต้น และยังมีตัวแทนจำหน่ายที่ให้บริการหลังการขายควบคู่กันจำนวนมาก ส่งผลให้ตลาดของการบริการหลังการขายในไทยมีคุณภาพและมีศักยภาพในการบริการสูงกว่า

อย่างไรก็ตาม สำหรับความได้เปรียบของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนเมียนมาที่เหนือกว่าผู้ประกอบการที่ลงทุนในไทย มีเพียงอัตราค่าจ้างแรงงานไร้ฝีมือที่ต่ำกว่า และมีความร่วมมือระหว่างรัฐบาลที่ชัดเจน กล่าวคือ มีการร่วมลงทุนเพื่อพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษติลาวาระหว่างรัฐบาลเมียนมาและภาคเอกชนของญี่ปุ่น ซึ่งเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยสามารถดึงดูดการลงทุนจากผู้ผลิตรถยนต์สัญชาติญี่ปุ่นให้มาตั้งโรงงานเพิ่มได้

สำหรับจุดเด่นที่คล้ายคลึงกันระหว่างอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ไทยและอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์เมียนมา ซึ่งผู้ประกอบการในทั้งสองประเทศจะได้รับประโยชน์หรือผลกระทบที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่ การรวมตัวกันเป็น Cluster ในเขตนิคมอุตสาหกรรมและเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศ สำหรับประเทศเมียนมา เขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีการรวมกลุ่มเป็น Cluster จะเปิดโครงการ

ภายในปี พ.ศ. 2558 โดยผู้ประกอบการในไทยจะกระจุกตัวอยู่ทางตอนกลางของประเทศในภาคกลาง และภาคตะวันออก ในขณะที่ผู้ประกอบการในประเทศเมียนมาจะลงทุนในบริเวณพื้นที่ใกล้ชายฝั่งทะเลและทางตอนกลางของประเทศ (เมืองย่างกุ้ง และเมืองพะโค) เนื่องด้วยโครงสร้างพื้นฐาน ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภค และระยะทางจากโรงงานผลิตสู่แหล่งตลาดหรือท่าเรือส่งออกอยู่ไม่ห่างจากกันมาก อีกทั้ง ทั้งสองประเทศมีการพึ่งพาเทคโนโลยีการผลิตจากบริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศเป็นหลัก ซึ่งก็คือ ผู้ผลิตชาวญี่ปุ่น

สำหรับปัญหาที่พบในทั้งประเทศไทยและประเทศเมียนมา คือ การพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการขนส่งในระบบราง ซึ่งยังมีการพัฒนาอยู่ในระดับที่ไม่สูงนักในทั้งสองประเทศ ส่งผลให้ต้นทุนค่าขนส่งอยู่ในอัตราสูง

ตารางที่ 2-10 ความได้เปรียบ-เสียเปรียบ และจุดเด่นที่คล้ายคลึงกัน ระหว่างไทยและเมียนมาในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์

ความได้เปรียบของอุตสาหกรรมไทย	ความเสียเปรียบของอุตสาหกรรมไทย	จุดเด่นที่คล้ายคลึงกันระหว่างไทยกับเมียนมา
ประเทศไทยมีระบบการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ในภาพรวมดีกว่าโดยเปรียบเทียบ ส่งผลให้การขนส่งสินค้าและวัตถุดิบ หรือแม้แต่เครื่องจักรการผลิต ทำได้สะดวกกว่า	อัตราค่าจ้างแรงงานไร้ฝีมือที่สูงกว่าโดยเปรียบเทียบ	การกระจุกตัวเป็น Cluster ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยานยนต์ และประกอบยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมและเขตเศรษฐกิจพิเศษ
แรงงานในประเทศมีทักษะและมีความสามารถในการเรียนรู้ที่สูงกว่า และยังมีจิตใจในการบริการที่ดี	มีความร่วมมือระหว่างรัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ไม่ชัดเจน เมื่อเปรียบเทียบกับ	ผู้ประกอบการต่างชาติ (ญี่ปุ่น) เข้ามาลงทุนจัดตั้งฐานการประกอบรถยนต์ในประเทศและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้
ห่วงโซ่การผลิตในประเทศมีความสมบูรณ์กว่า และมีความเชื่อมโยงในระดับที่สูง	ประเทศเมียนมา ที่มีความร่วมมือระหว่างรัฐบาลญี่ปุ่นและรัฐบาลเมียนมาในการส่งเสริมและดึงดูดการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนในประเทศ	การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ในระบบรางยังมีอยู่ไม่ดีพอ ส่งผลให้ต้นทุนค่าขนส่งอยู่ในอัตราสูง
จำนวนผู้ผลิตในอุตสาหกรรมที่มีมากกว่าโดยเปรียบเทียบ		
ตลาดการบริการหลังการขาย และการบริการที่เกี่ยวข้องมีคุณภาพและมีศักยภาพในการให้บริการที่สูงกว่า		

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด

ทั้งนี้ สินค้ายานยนต์ชิ้นส่วนและซ่อมบำรุงที่มีโอกาสในการเพิ่มปริมาณและมูลค่าทางการค้า ได้แก่ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน อะไหล่และชิ้นส่วนยานยนต์ รวมถึง

อุปสรรคระดับยนต์ สินค้าเกี่ยวกับยานยนต์กลายเป็นสินค้าที่ได้รับความสนใจอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการพัฒนาของระบบคมนาคมขนส่งที่เติบโตพร้อมกับการค้าและการพัฒนาของประเทศ ถึงแม้ว่าสินค้าประเภทนี้จะมีข้อจำกัดทางการค้าในแง่ของกฎระเบียบทางการค้าและกฎหมายท้องถิ่น ซึ่งสร้างปัญหาและอุปสรรคอยู่มากก็ตาม แต่ก็ยังเป็นสินค้าที่ตลาดมีความต้องการ นอกจากนี้ กลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอู่ซ่อมรถ การเปลี่ยนยาง ตั้งศูนย์ ถ่วงล้อ การเคลือบสี خودرو ในประเทศนี้ยังมีผู้ประกอบการจำนวนน้อยและไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ยานพาหนะที่นับวันจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

2.1.5. พื้นที่ที่น่าสนใจต่อการเข้าไปลงทุนสำหรับนักลงทุนไทย

สำหรับพื้นที่ที่น่าสนใจในการเข้าไปลงทุนและประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศเมียนมา ควรจะลงในพื้นที่เมืองใหญ่ เนื่องจากสินค้ากลุ่มยานยนต์ถือว่าเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยและจำกัดอยู่เฉพาะผู้ที่มีรายได้ในระดับปานกลางถึงสูง ดังนั้น การค้าสินค้าประเภทนี้ จึงกระจุกตัวอยู่ในเมืองใหญ่ พื้นที่ที่น่าสนใจลงทุน ได้แก่ พื้นที่เมืองย่างกุ้ง (Yangon) เขตเศรษฐกิจพิเศษติลาวา (Thilawa SEZ) เมืองมัณฑะเลย์ (Mandalay) นิคมอุตสาหกรรม ตองยี ในรัฐฉาน และกรุงเนปีดอว์ (Naypyidaw)

พื้นที่ดังกล่าวมีความได้เปรียบกว่าเมืองอื่นๆ เนื่องจากเป็นเมืองที่มีประชากรอาศัยอยู่จำนวนมาก ประกอบกับมีจำนวนรถยนต์ส่วนบุคคลที่จดทะเบียนสูงสุดเป็นสองอันดับแรกของประเทศ (มณฑลย่างกุ้งเป็นอันดับที่ 1 และมณฑลมัณฑะเลย์เป็นอันดับที่ 2) ขณะเดียวกัน ก็มีผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ การบริการซ่อมบำรุงยานยนต์ และตัวแทนจำหน่ายอุปกรณ์และอะไหล่รถยนต์ เป็นจำนวนมากอยู่แล้ว สอดคล้องกับตลาดผู้ใช้ยานพาหนะซึ่งมีขนาดใหญ่มากในสามเมืองดังกล่าวอีกทั้ง ประชากรที่อาศัยอยู่จำนวนมากในเมืองย่างกุ้ง และมัณฑะเลย์ ยังเป็นแหล่งแรงงานที่ดีสำหรับอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์

นอกจากนี้ เมืองย่างกุ้งยังมีท่าเรือย่างกุ้ง ซึ่งเป็นท่าเรือหลักของเมียนมา จึงเอื้อให้เกิดความสะดวกในการขนส่งส่วนประกอบ วัสดุดิบ และเครื่องจักร รวมถึงเอื้อต่อการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศได้อีกด้วย ปัจจุบัน มีบริษัท ชูชุกิ เมียนมา ที่ตั้งฐานการผลิตรถยนต์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมดากองใต้ (South Dagon Industrial Zone) ในเขตเมืองย่างกุ้ง และยังมีเขตเศรษฐกิจพิเศษติลาวา (Thilawa SEZ) เป็นที่ตั้งของโรงงานการผลิตยานยนต์ของบริษัทชูชุกิ และโตโยต้า ในอนาคต จึงอาจกล่าวได้ว่า ทั้งสามพื้นที่เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมทั้งในแง่ตลาดของผู้บริโภค ตลาดแรงงาน แหล่งการผลิต และความสะดวกในการขนส่ง

นิคมอุตสาหกรรมตองยี ตั้งอยู่ในรัฐฉาน ซึ่งมีระบบสาธารณูปโภคพร้อมระดับหนึ่ง และมีจำนวนผู้ประกอบการชาวจีนค่อนข้างมาก โดยส่วนใหญ่ลงทุนในการผลิตรถยนต์ รถปิคอัพ เครื่องจักรกล และชิ้นส่วนอะไหล่ จึงเป็นโอกาสดีที่ผู้ลงทุนไทยจะเข้ามาลงทุนในการผลิตชิ้นส่วนอะไหล่ต่าง ๆ และการซ่อมบำรุง ซึ่งผู้ลงทุนไทยมีความรู้ ความชำนาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี ในอนาคตก็จะสามารถขยายธุรกิจและเติบโตไปพร้อมกับโรงงานผลิตรถยนต์ที่อยู่ในบริเวณนั้น

สำหรับกรุงเนปิดอร์ ซึ่งเป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการ ไม่ใช่ย่านการค้าขาย แต่ก็มีผู้เข้ามาติดต่อหรือใช้เป็นเส้นทางสัญจรผ่านไปยังเมืองอื่น ๆ โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างการขยายถนนให้กว้างขึ้น จึงคาดว่าในอนาคต กรุงเนปิดอร์จะมีอัตราการขยายตัวของประชากรและเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเนปิดอร์น่าจะมีรายได้ที่สูงที่สามารถซื้อสินค้ารถยนต์ และ/หรืออะไหล่ซ่อมรถยนต์ ตลอดจนการใช้บริการอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ car care ที่อาจเพิ่มขึ้นในอนาคต

ภาพที่ 2-9 แผนที่แสดงเมืองย่างกุ้ง เมืองมัณฑะเลย์ และกรุงเนปิดอว์

เมืองย่างกุ้งมีพื้นที่ 598.8 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรหนาแน่นที่สุดของเมียนมา ประมาณ 5,998,000 คน เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจแห่งหนึ่งของเมียนมา โดยมีตัวแทนจำหน่าย และสำนักงานของบริษัทต่างชาติ ตั้งอยู่จำนวนมาก อาทิ ศูนย์บริการฟอร์ด (Ford) โชว์รูมโตโยต้า (Toyota) ฐานการผลิตรถยนต์ซูซูกิ (Suzuki) และสำนักงานขายแบตเตอรี่ FB Battery และ 3K Battery เป็นต้น

ทั้งนี้ อัตราค่าเช่าพื้นที่ในเมืองย่างกุ้งเพื่อตั้งสำนักงานขาย ตัวแทนจำหน่าย หรือศูนย์บริการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนเมียนมา มีอัตราค่าเช่าอยู่ที่ 87.50 เหรียญสหรัฐ/ตารางเมตรต่อเดือน ในขณะที่อัตราค่าเช่าอาคารสำนักงานในตัวเมืองกรุงเทพฯ เท่ากับ 24.17 เหรียญสหรัฐ/ตารางเมตร³

เมืองมัณฑะเลย์ ตั้งอยู่ในมณฑลมัณฑะเลย์ (Mandalay Region) ซึ่งมีพื้นที่ 163.84 ตารางกิโลเมตร มีประชากรอาศัยอยู่ 1,225,553 คน เมืองมัณฑะเลย์เปรียบเสมือนเป็นเมืองหลวงของภาคเหนือเมียนมา โดยเป็นจุดศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวปัจจุบันมีชาวจีนจำนวนมากเข้าไปซื้อที่ดินและประกอบธุรกิจในเมืองมัณฑะเลย์

สำหรับกรุงเนปิดอว์ เป็นเมืองหลวงแห่งใหม่ของประเทศเมียนมา และเป็นศูนย์กลางทางราชการของประเทศ จึงมีแนวโน้มที่จะมีจำนวนรถยนต์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น กรุงเนปิดอว์ จึงถือว่ามีศักยภาพเพียงพอที่จะรองรับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์ อาทิ ร้านซ่อมบำรุงรถยนต์ ร้านบริการล้างรถ โชว์รูมและศูนย์บริการหลังการขาย ทั้งนี้ กรุงเนปิดอว์มีพื้นที่ 705 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรอาศัยอยู่จำนวน 924,608 คน

➤ ผู้ประกอบการรายสำคัญในพื้นที่

ในพื้นที่เมืองย่างกุ้ง มีผู้ประกอบการทั้งท้องถิ่นและต่างชาติเข้าไปลงทุนจัดตั้งโรงงานผลิตรถยนต์ สำนักงานขาย และศูนย์บริการรถยนต์หลายบริษัท เช่น

- ธุรกิจของนักลงทุนท้องถิ่น
  - โชว์รูม B.B.B. – Big Boss Brothers Services Company Limited จำหน่ายรถยนต์และอะไหล่รถยนต์

³ข้อมูลจาก https://www.amchamthailand.com/asp/view_doc.asp?DocCID=3896

- ธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติ
  - สำนักงานขายและโชว์รูม Toyota -Toyota Mingalar Co., Ltd.
  - ตัวแทนจำหน่ายยานยนต์เครื่อง General Motors - Myanmar General Motors Co., Ltd. ซึ่งจำหน่ายรถยนต์และรถจักรยานยนต์มือสอง
  - โรงงานผลิตรถยนต์ขนาดเล็ก และรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ Suzuki - Suzuki (Myanmar) Motor Co.,Ltd.
  - สำนักงานขายยานยนต์และเครื่องจักรใช้เพื่อการเกษตร – บริษัท สยามคูโบต้า จำกัด
  - สำนักงานขายแบตเตอรี่รถยนต์ –3K Battery Myanmar – บริษัท ไทยสโตเรจ แบตเตอรี่ จำกัด
  - ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์จากญี่ปุ่น Sakura Auto Auction Centre –Sakura Corporation Co., Ltd.

2.1.6. บริษัทกรณีศึกษา (Case Study)

➤ Suzuki (Myanmar) Motor Co., Ltd.⁴

บริษัท Suzuki Myanmar Motor (SMMC) เป็นบริษัทในเครือผู้ผลิตรถยนต์รายสำคัญของโลก คือ ซูซูกิ ที่ได้เข้าไปลงทุนจัดตั้งฐานการผลิตในประเทศเมียนมาครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2541 โดยได้เข้าไปร่วมทุนกับกระทรวงอุตสาหกรรมเมียนมา (Myanmar Ministry of Industry) ซึ่งบริษัท ซูซูกิ เมียนมา ถือหุ้นร้อยละ 60 ในขณะที่กระทรวงอุตสาหกรรมเมียนมาถือหุ้นร้อยละ 30 และบริษัทอื่นถือหุ้นอีกร้อยละ 10 ทั้งนี้ บริษัท ซูซูกิ เมียนมา ได้ดำเนินการผลิตมาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งบริษัทได้หยุดการผลิตในปี พ.ศ. 2553 จากนั้น ในปี พ.ศ. 2556 บริษัท ซูซูกิ จึงได้ขอจัดตั้งบริษัทเพื่อทำการผลิตและจัดจำหน่ายยานพาหนะในเมียนมาอีกครั้ง โดยเป็นการลงทุนจากบริษัทแม่ทั้งหมดร้อยละ 100

สำนักงานใหญ่ของบริษัท ซูซูกิ เมียนมา (SMMC) ตั้งอยู่ในเมืองย่างกุ้ง ซึ่งซูซูกิ ถือเป็นบริษัทรถยนต์แห่งแรกที่ตั้งโรงงานผลิตรถยนต์ในเมียนมา ปัจจุบัน มีโรงงานผลิตรถยนต์และรถจักรยานยนต์จำนวน 1 โรงงาน และกำลังจะสร้างโรงงานใหม่อีก 1 โรงงาน เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตให้กับตลาดภายในประเทศ ประกอบด้วย

⁴ข้อมูลจาก <http://www.globalsuzuki.com/>

- **โรงงานดากองใต้ (South Dagon Plant)** – จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 ในนิคมอุตสาหกรรมดากองใต้ (South Dagon Industrial Zone) เมืองย่างกุ้ง โดยเริ่มแรกโรงงานดังกล่าวดำเนินการประกอบรถบรรทุกขนาดเล็ก (Carry Pick-Up Truck) จำหน่ายในประเทศเมียนมา หลังจากหยุดการผลิตไป บริษัท ชูชูกิ เมียนมาได้กลับมาทำการผลิตอีกครั้งในปี พ.ศ. 2556 โดยผลิตรถยนต์ Carry minitrucks ประมาณ 150 คัน/เดือน นอกจากนี้ จะมีการผลิตรถรุ่น Ertiga ด้วยกำลังการผลิตประมาณ 100 คัน/เดือน
- **โรงงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษติลาวา (Plant in Thilawa SEZ)** – เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่รัฐบาลเมียนมาร่วมพัฒนากับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA) เพื่อสร้างให้เป็นแหล่งสำหรับการลงทุนที่ใช้แรงงานเป็นหลักควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงทั้งนี้ บริษัท ชูชูกิ เมียนมา ได้ใช้งบประมาณกว่า 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐในการสร้างโรงงานแห่งนี้ และคาดว่าโรงงานจะพร้อมดำเนินการผลิตในปี พ.ศ. 2560 นอกจากนี้ โรงงานดังกล่าวยังคงคาดว่าจะสามารถผลิตรถยนต์และรถจักรยานยนต์เพื่อจำหน่ายให้กับตลาดภายในประเทศเมียนมาได้มากกว่า 10,000 คัน และสร้างการจ้างงานได้กว่า 300 ตำแหน่ง

➤ 3K Battery⁵

บริษัท ไทยสโตเรจแบตเตอรี่ จำกัด (Thai Storage Battery Company Limited) เป็นผู้ผลิตและจัดจำหน่ายแบตเตอรี่รถยนต์ของไทย โดยมีชื่อทางการค้าว่า “3K Battery” บริษัทดังกล่าวจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2529 และจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทยในปี พ.ศ. 2537

ทั้งนี้ บริษัท ไทยสโตเรจแบตเตอรี่ ได้วางแผนการตลาดในประเทศเมียนมาเป็นเวลานาน ปัจจุบัน 3K Battery ได้รับความนิยมอย่างมากในประเทศเมียนมา โดยบริษัทมีสำนักงานขายตั้งอยู่ในเมืองย่างกุ้ง และมีหุ้นส่วนซึ่งเป็นผู้นำสินค้าเข้ามาจำหน่ายในเมียนมา คือ Yangon Trading Co., Ltd. สำหรับการวางแผนการตลาด บริษัทได้เชิญดารานักแสดง และผู้มีชื่อเสียง มาร่วมกิจกรรมของ 3K Battery พร้อมทั้งมีการแจกของรางวัลให้กับประชาชนที่เข้าร่วมเพื่อให้ 3K Battery เป็นที่รู้จักในกลุ่มผู้บริโภคที่กว้างขึ้น

⁵ ข้อมูลจาก <http://www.3kbattery.com/aboutus.php>

➤ Mitsubishi Corporation Yangon Liaison Office⁶

Mitsubishi Corporation Yangon Liaison Office (บริษัทฯ) เป็นสำนักงานย่อยของ Mitsubishi Corporation ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2497 ทำธุรกิจหลากหลาย และแสวงหาการลงทุนใหม่ๆ ในประเทศเมียนมา ในพื้นที่เมืองย่างกุ้งและมัณฑะเลย์ บริษัทฯ ดำเนินธุรกิจโดยการร่วมทุนกับบริษัทสัญชาติเมียนมา ได้แก่ ร่วมทุนเพื่อจัดตั้ง First Japan Tire Services Company Limited (FJTS) เพื่อให้บริการส่งเสริมทางการขายยางบริดจ์สโตน ร่วมทุนเพื่อจัดตั้ง MC Elevator (Myanmar) Ltd. เพื่อให้บริการครบวงจรเกี่ยวกับลิฟท์ รวมถึงนำเข้ารถบรรทุกอู่ชูจากประเทศไทยมาจัดจำหน่ายในประเทศเมียนมา

บริษัทฯ พยายามจะนำเข้ารถกระบะจากประเทศไทยเข้ามาจัดจำหน่ายในประเทศเมียนมา แต่ความต้องการในตลาดค่อนข้างจำกัด ประชาชนยังมีรายได้ไม่สูง แต่ยังมีโอกาสที่อุปสงค์จะขยายตัวได้ในอนาคต

2.2. การวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

2.2.1. ภาพรวมและความสำคัญของอุตสาหกรรม

ประเทศเมียนมาเป็นประเทศที่มีโอกาสในภาคเกษตรกรรมสูงสุดในกลุ่ม CLMV โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรที่มากถึง 12 ล้านเฮกตาร์ แรงงานภาคเกษตรมีกว่า 19 ล้านคน โดยอัตราค่าแรงงานเมียนมาคิดเป็น 1 ใน 3 ของอัตราค่าแรงคนไทยเท่านั้น (ประมาณ 100 บาท) ประเทศเมียนมายังพึ่งพิงการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปอย่างมาก และมีอัตราการเติบโตของการนำเข้าที่สูง โดยปี พ.ศ. 2557 มูลค่าการส่งออกคิดเป็นมูลค่า 1,897.07 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนมูลค่าการนำเข้าคิดเป็นมูลค่า 2,292.71 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

จากข้อมูลของ Directorate of Investment and Company Administration (DICA) ณ เดือนกรกฎาคม 2558 ระบุว่ามียอดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment : FDI) รวม 56,886.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐโดยประเทศจีนลงทุนมากที่สุดถึง 14,786.86

⁶ ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ของคณะวิจัยในประเทศเมียนมา ช่วงวันที่ 3-7 สิงหาคม พ.ศ. 2558

ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 25.99 ของ FDI ในเมียนมา รองลงมาคือ ไทยด้วยมูลค่าการลงทุน 10,285.68 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 18.08 โดยส่วนใหญ่การลงทุนของไทยอยู่ในภาคพลังงาน รองลงมาคือภาคการผลิต และการท่องเที่ยว ทั้งนี้ FDI ด้านการเกษตรมีมูลค่า 19.37 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 0.19 เท่านั้น ในขณะที่ภาคเกษตรกรรมของเมียนมามีแนวโน้มขยายตัวสูงจากการเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปทำ Contract Farming สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสในการลงทุนด้านเกษตรกรรม รวมถึงความต้องการเครื่องจักรกลการเกษตรเพื่อการใช้งานที่จะตามมา จึงเป็นโอกาสดีสำหรับนักลงทุนไทย เนื่องจากมีความเชี่ยวชาญด้านเกษตรกรรมและเทคโนโลยีการผลิต และแปรรูปสินค้าเกษตรเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 2-11 ความสำคัญของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปเมียนมา

ประเด็นความสำคัญ	ปี พ.ศ.		
	2555	2556	2557
ด้านการค้า			
มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของเมียนมา (หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	1,636.65	1,646.68	1,897.07
ส่วนแบ่งมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปต่อการส่งออกทั้งหมดของประเทศ (หน่วย: ร้อยละ)	19.21	15.14	7.93
มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของเมียนมา (หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	1,793.56	2,005.79	2,292.71
ส่วนแบ่งมูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปต่อการนำเข้าทั้งหมดของประเทศ (หน่วย: ร้อยละ)	11.64	10.73	10.53
ด้านการผลิต			
พื้นที่ทำการเกษตร (ล้านเฮกตาร์)	N/A	N/A	12
จำนวนแรงงานในภาคเกษตร (ล้านคน)	N/A	N/A	19

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากแหล่งข้อมูล ทั้งนี้ เนื่องจากข้อมูลของประเทศเมียนมาก่อนข้างหายากและมีข้อจำกัด จึงทำให้ข้อมูลบางส่วนไม่ครบถ้วนและสมบูรณ์เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ

2.2.1.1. ภาพรวมการผลิตของประเทศ

ห่วงโซ่การผลิตของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของเมียนมายังไม่ครบวงจร กล่าวคือ การผลิตเกือบทั้งหมดอยู่ในอุตสาหกรรมต้นน้ำ เช่น การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ ยังเป็นการทำเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม คือการใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่ ในช่วงหลังเริ่มมีการใช้เครื่องจักรทางการเกษตรเข้ามาช่วยบ้าง แต่ยังเป็นส่วนน้อย ส่วนการลงทุนในรูปแบบอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป เป็นการลงทุนจากต่างชาติเป็นหลัก ทั้งนี้ เนื่องจากประเทศเมียนมามี

ทรัพยากรธรรมชาติที่มากและพื้นที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร รวมถึงทำเลที่ตั้งของประเทศที่อยู่ระหว่างจีนกับอินเดีย ที่เป็นผู้บริโภคอาหารหลักรายใหญ่ของโลก ทำให้มีศักยภาพในการผลิตอาหารสูงมาก โดยประมาณร้อยละ 50 ของ GDP มาจากภาคการเกษตร และประชากรร้อยละ 75 อยู่ในภาคการเกษตร

ตารางที่ 2-12 จำนวนผู้ผลิตอาหารแยกตามประเภทในอย่างกว้าง

No.	Categories	No. of Business
1	Confectionary	142
2	Ice Factory	63
3	Thin Wheat Noodles/Vermicelli	53
4	Foodstuffs	39
5	Drinking Water	34
6	Alcohol & Beer	26
7	Cooking Oil Mill	26
8	Soft Drinks, Juice & Beverages	22
9	Jams	16
10	Wheat Mills	12
11	Instant Noodles	8
12	Coffee Dealers	7
13	Indian Curry Powder Mills	7
14	Ice Cream & Ice Lolly	6
15	Snack	6
16	Wafer	5
17	Condensed Milk	3
18	Soya Bean Sauce	3
19	Fish & Prawn Crackers	2
20	Jelly	2
21	Sunflower Seeds	2
22	Food Flavor	1
	Total	485

ที่มา : UNESCAP ข้อมูล ณ ปี 2010

2.2.1.2. ภาพรวมการค้าของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

➤ การค้าของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมากับตลาดโลก

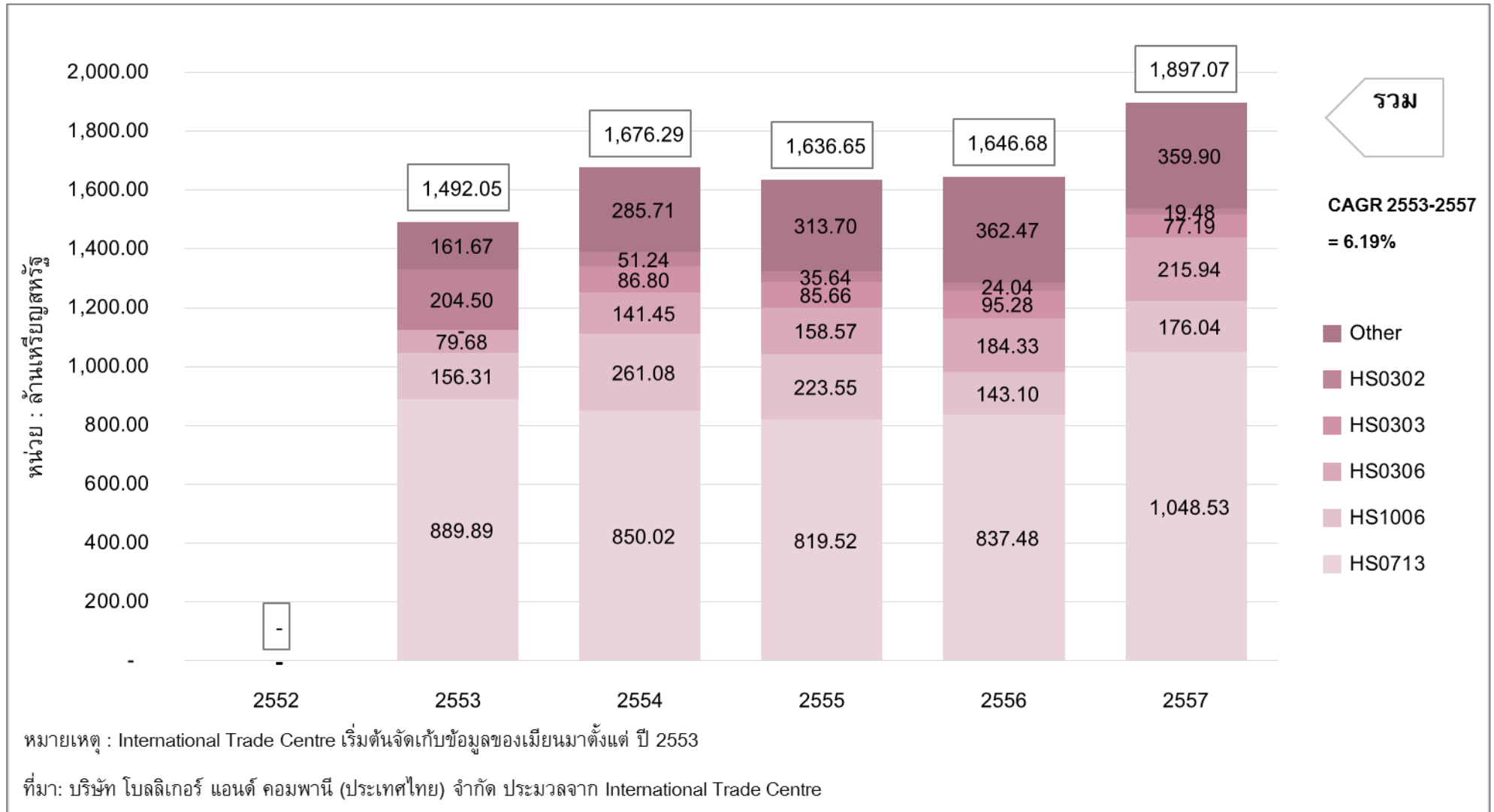
การส่งออก

ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2557 เมียนมามีการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปเพิ่มขึ้นจากเดิม 1,492.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2553 เป็น 1,897.07 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 6.19

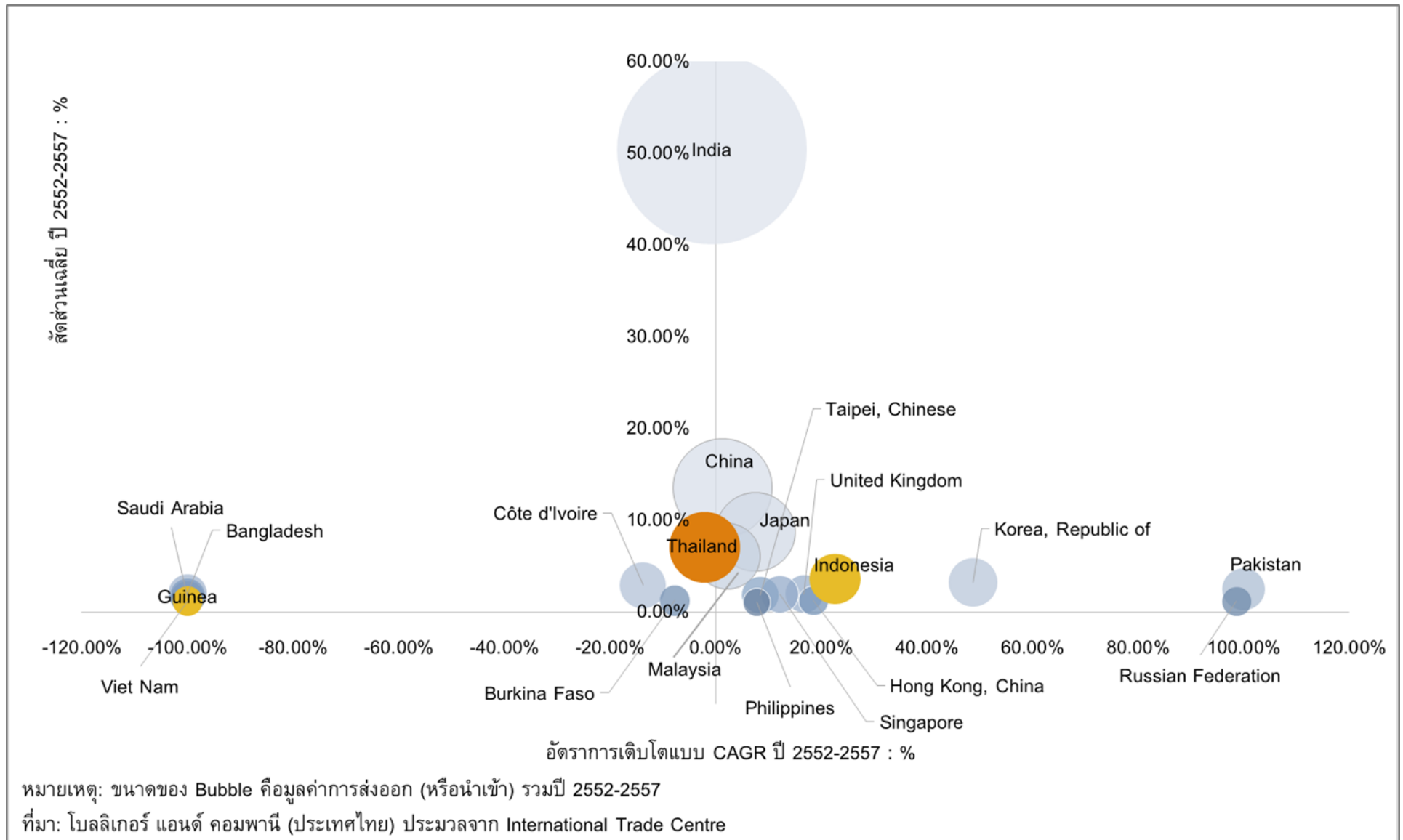
ทั้งนี้ เมียนมามีการส่งออกไปยังอินเดีย จีน ญี่ปุ่น ไทย และมาเลเซียเป็นสัดส่วนมากที่สุด 5 อันดับแรก และสินค้าส่งออกสำคัญของประเทศเมียนมาสูงเป็นอันดับหนึ่งคือ พืชผัก ตระกูลถั่ว รองลงมา ได้แก่ ข้าว สัตว์น้ำ ปลาแช่แข็ง และพลาสติก

ภาพที่ 2-10 มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศไทยมา ปี พ.ศ. 2553-2557

ภาพที่ 2-11 ตลาดส่งออกสำคัญสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-13 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่ส่งออก 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา

(หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ)

สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่ส่งออกเป็นหลักของประเทศเมียนมา				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าส่งออกทั้งหมดของเมียนมา ปี พ.ศ. 2553-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	8,348.74	100.00
1	HS0713	พืชผักตระกูลถั่วแห้งและเอาเปลือกออก จะลอกเยื่อหรือทำให้แยกจากกันหรือไม่ก็ตาม	4,445.44	53.25
2	HS1006	ข้าว	960.08	11.50
3	HS0306	สัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซียจะเอาเปลือกออกหรือไม่ก็ตาม มีชีวิต สด แช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง แห้ง ใสเกลือหรือแช่น้ำเกลือ และสัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซียที่ยังไม่เอาเปลือกออกซึ่งทำให้สุกโดยการนึ่งหรือต้ม จะแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง แห้ง ใสเกลือหรือแช่น้ำเกลือหรือไม่ก็ตามรวมทั้งสัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซียที่ป่นและที่ทำเป็นเฟลเลตซึ่งเหมาะสำหรับมนุษย์บริโภค	779.96	9.34
4	HS0303	ปลาแช่เย็นจนแข็ง ไม่รวมถึงเนื้อปลาแบบฟิลเล และเนื้อปลาแบบอื่น ตามประเภทที่ 03.04	344.91	4.13
5	HS0302	ปลาสดหรือแช่เย็น ไม่รวมถึงเนื้อปลาแบบฟิลเล และเนื้อปลาแบบอื่น ตามประเภทที่ 03.04	334.90	4.01

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

การนำเข้า

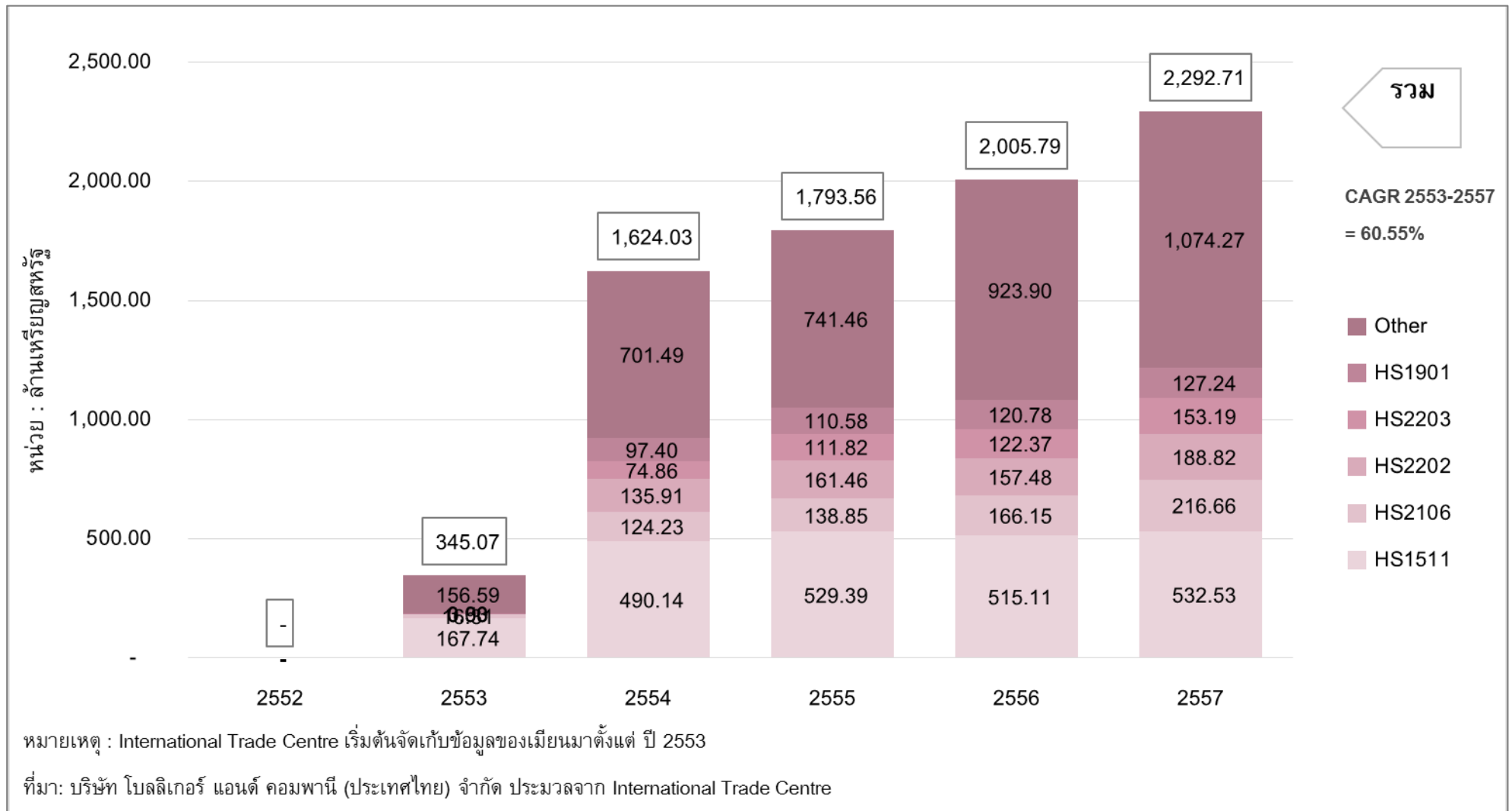
สำหรับในฝั่งนำเข้าของประเทศเมียนมา ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2557 การนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปมีการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 60.55 โดยมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 345.07 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2553 เป็น 2,292.71 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557

ทั้งนี้ ประเทศเมียนมามีการนำเข้าจากแหล่งนำเข้าหลัก 5 อันดับแรก ได้แก่ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และจีน และสินค้านำเข้าสำคัญของเมียนมา 5 อันดับแรก ได้แก่ น้ำมันปาล์มและแพรกซ์ของน้ำมันปาล์ม อาหารปรุงแต่ง น้ำและน้ำอัดลม เบียร์ และสิ่งสกัดจากมอลต์รวมทั้งอาหารปรุงแต่งจากแป้ง

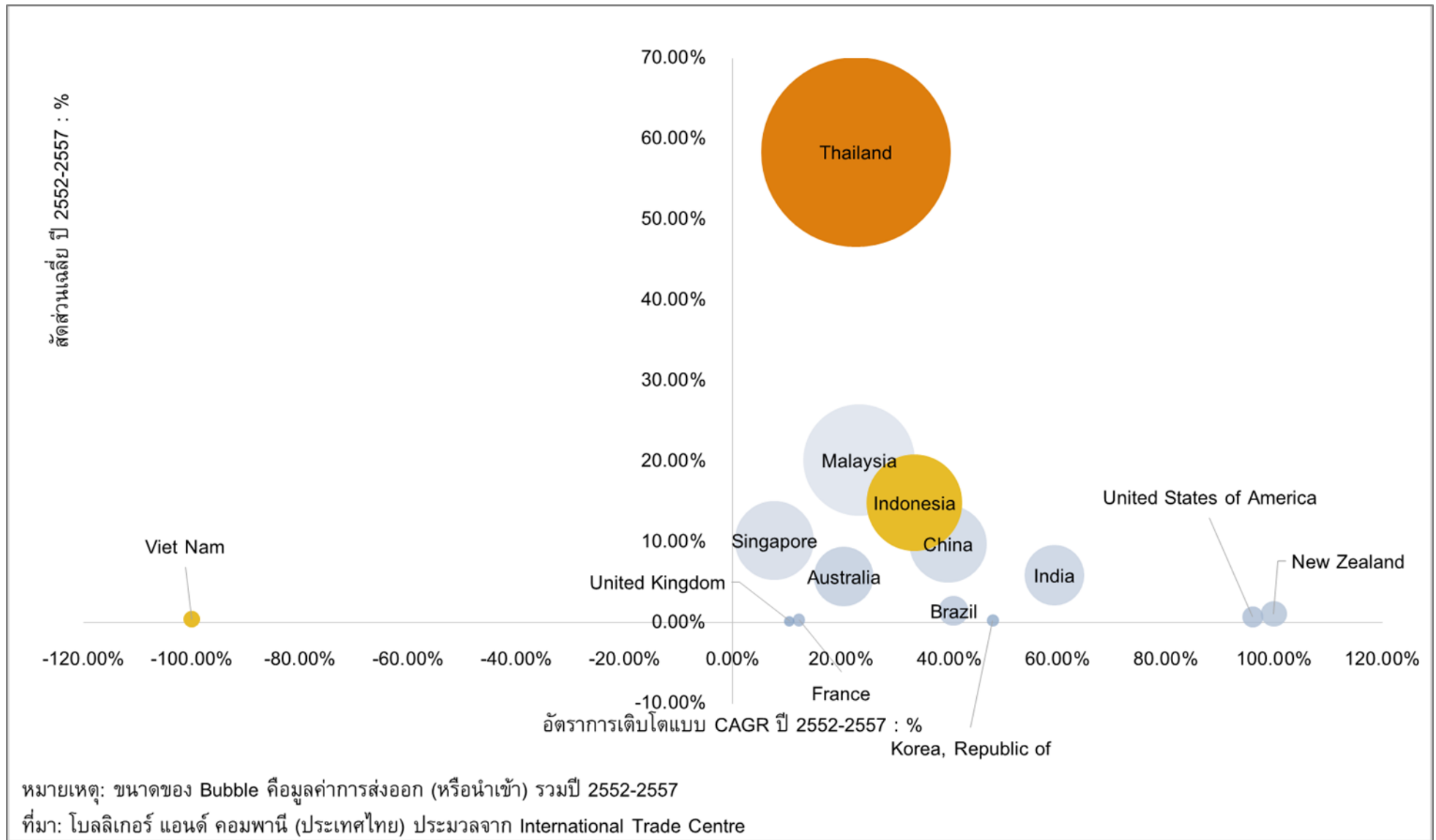

ภาพที่ 2-12 มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2553-2557

ภาพที่ 2-13 แหล่งนำเข้าสำคัญสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-14 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่นำเข้า 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา

(หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ)

สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่นำเข้าเป็นหลักของประเทศเมียนมา				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่านำเข้าทั้งหมด ของเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็น สัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	8,061.16	100.00
1	HS1511	น้ำมันปาล์มและแฟรกชันของน้ำมันปาล์มจะทำให้บริสุทธิ์หรือไม่ก็ตาม แต่ต้องไม่ดัดแปลงทางเคมี	2,234.91	27.72
2	HS2106	อาหารปรุงแต่งที่ไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น	662.19	8.21
3	HS2202	น้ำรวมถึงน้ำแร่และน้ำอัดลม ที่เติมน้ำตาลหรือสารทำให้หวานอื่น ๆ หรือที่ปรุงรกลิ่นรส และเครื่องดื่มอื่น ๆ ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ แต่ไม่รวมถึงน้ำผลไม้หรือน้ำพืชผักตามประเภทที่ 20.09	644.21	7.99
4	HS2203	เบียร์ที่ทำจากมอลต์	462.24	5.73
5	HS1901	สิ่งสกัดจากมอลต์รวมทั้งอาหารปรุงแต่งที่ทำจากแป้ง เมล็ดหัก แป้งหยาบจากสตาร์ชหรือสิ่งสกัดจากมอลต์ ไม่มีโกโก้หรือมีโกโก้ น้อยกว่าร้อยละ 40 โดยน้ำหนักซึ่งคำนวณโดยเอาไขมันออกทั้งหมดแล้วที่ไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่นและอาหารปรุงแต่งที่ทำจากของตามประเภทที่ 04.01 ถึง 04.04 ไม่มีโกโก้หรือมีโกโก้ น้อยกว่าร้อยละ 5 โดยน้ำหนักซึ่งคำนวณโดยเอาไขมันออกทั้งหมดแล้วที่ไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น	459.91	5.71

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

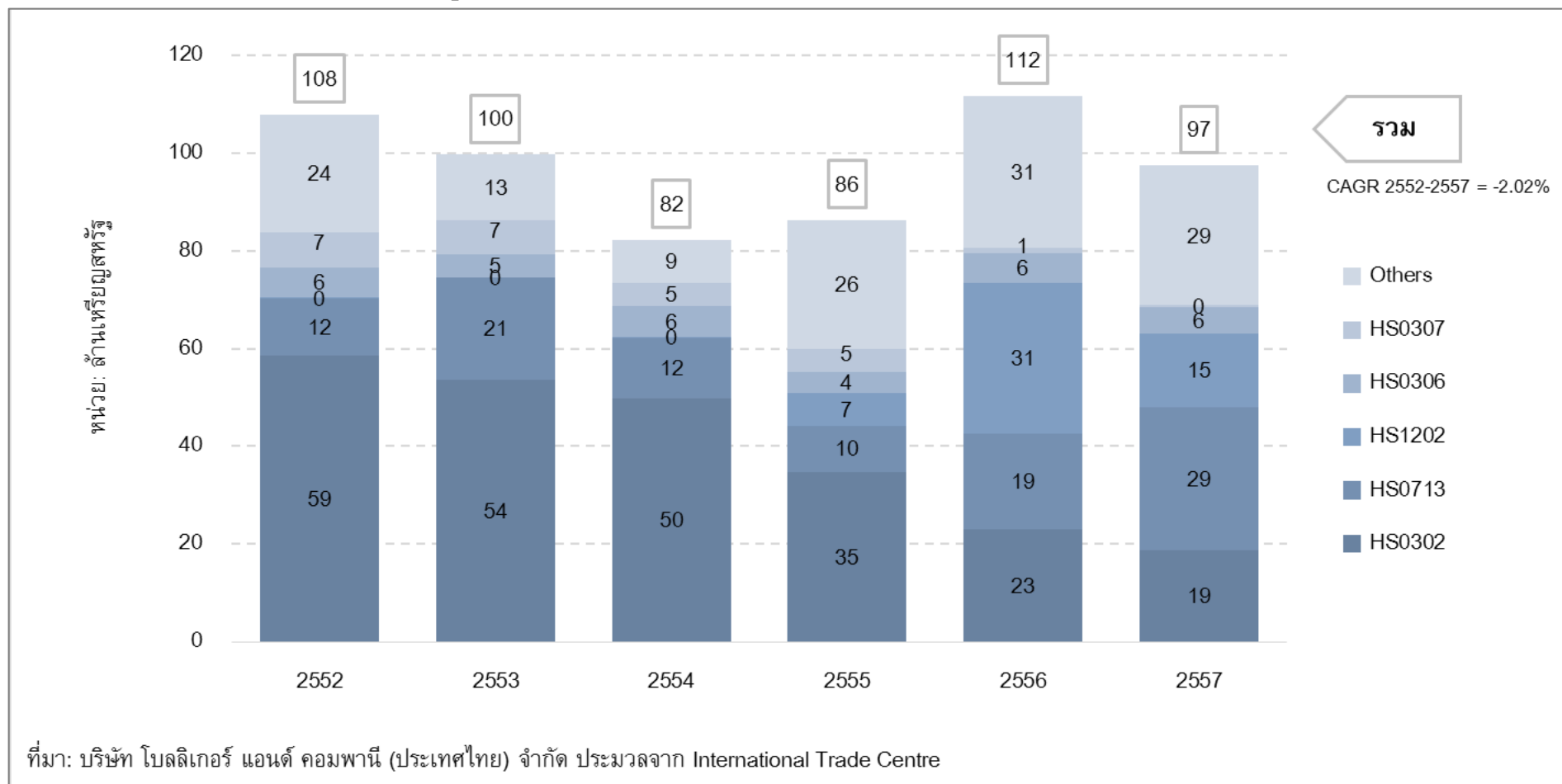
➤ การค้าของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมากับประเทศไทย

การส่งออก

ในปี พ.ศ. 2557 ประเทศเมียนมาส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปมายังไทยคิดเป็นมูลค่า 97 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยมีมูลค่าลดลงจากปีก่อนหน้า เมื่อพิจารณาอัตราการเติบโตระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 อัตราการเติบโตของการส่งออกสินค้าอาหารมายังไทย ลดลงร้อยละ 2.02 โดยสินค้าส่งออกหลักของเมียนมามาไทย ได้แก่ ปลาสดหรือแช่เย็นพืชผักตระกูลถั่ว ถั่วลิสง กุ้ง ปู กุ้งแช่เย็นแช่แข็งปลาหมึกสดแช่เย็นแช่แข็ง

ภาพที่ 2-14 มูลค่าการส่งออกสินค้าอาหารของประเทศเมียนมาไปยังไทย ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-15 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่ส่งออกไปไทย 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา

(หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ)

สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่ส่งออกมายังไทยเป็นหลักของประเทศเมียนมา				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการส่งออกของ เมียนมาไปยังไทย ทั้งหมดปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	585.00	100.00
1	HS0302	ปลา สดหรือแช่เย็น	238.60	40.79
2	HS0713	พืชผักตระกูลถั่วแห้งและเอาเปลือกออกจะลอกเยื่อ หรือทำให้แยกจากกันหรือไม่ก็ตาม	102.98	17.60
3	HS1202	ถั่วลิสง ที่ไม่ได้คั่วหรือทำให้สุกโดยวิธีอื่นจะเอา เปลือกออกหรือทำให้แตกหรือไม่ก็ตาม	53.11	9.08
4	HS0306	กุ้ง ปู กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง	33.16	5.67
5	HS0307	ปลาหมึก สด แช่เย็นแช่แข็ง	24.76	4.23

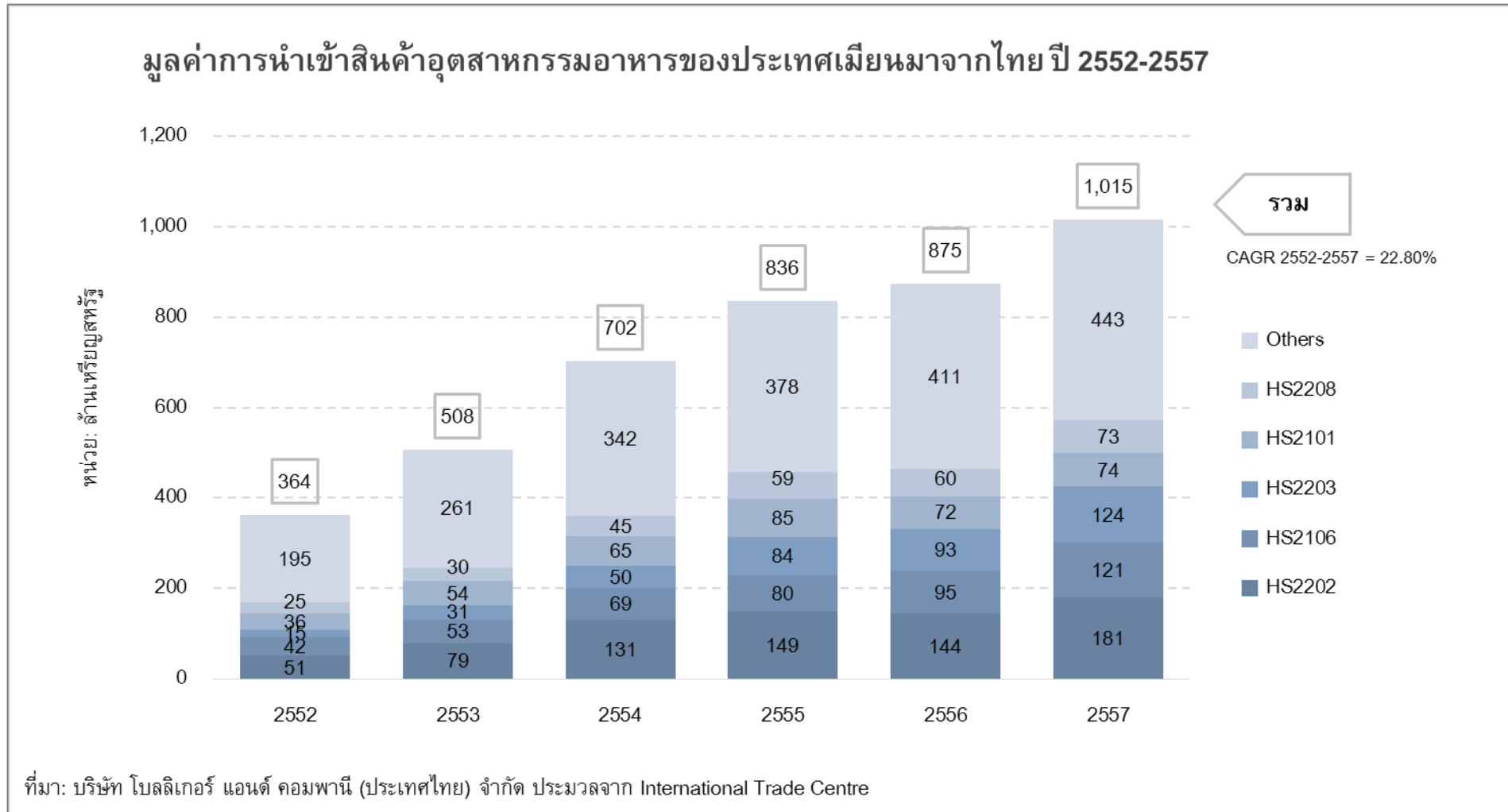
ที่มา:บริษัท โบลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

การนำเข้า

เมียนมานำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปจากไทยเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นมูลค่า 1,015 ล้านเหรียญสหรัฐ อัตราการเติบโตในช่วงปี พ.ศ. 2552-2557 ร้อยละ 22.80 โดยสินค้านำเข้าหลัก 5 อันดับแรก ได้แก่ น้ำและน้ำอัดลม อาหารปรุงแต่ง เบียร์ สิ่งสกัด หัวเชื้อและสิ่งเข้มข้นของกาแฟ เอทิลแอลกอฮอล์ และสุรา

ภาพที่ 2-15 มูลค่าการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเมียนมาจากไทย ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-16 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่นำเข้าจากไทย 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา

(หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ)

สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่นำเข้าจากไทยเป็นหลักของประเทศเมียนมา				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการนำเข้าของ เมียนมาจากไทย ทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็น สัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	4,299.00	100.00
1	HS2202	น้ำ รวมถึงน้ำแร่และน้ำอัดลม ที่เติมน้ำตาลหรือสารทำให้หวานอื่นๆหรือที่ปรุงกลิ่นรส และเครื่องดื่มอื่นๆ ที่ไม่มีแอลกอฮอล์แต่ไม่รวมถึงน้ำผลไม้หรือน้ำพืชผักตามประเภทที่ 20.09	736.40	17.13
2	HS2106	อาหารปรุงแต่งที่ไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น	458.64	10.67
3	HS2203	เบียร์ที่ทำจากมอลต์	396.85	9.23
4	HS2101	สิ่งสกัด หัวเชื้อและสิ่งเข้มข้นของกาแฟ ของชาหรือชา มาเต้และของปรุงแต่งที่มีผลิตภัณฑ์เหล่านี้เป็นหลักหรือที่มีกาแฟ ชาหรือชา มาเต้เป็นหลัก รวมทั้งซีโครีคว์และของอื่นๆ คั่วที่ใช้แทนกาแฟ และสิ่งสกัดหัวเชื้อและสิ่งเข้มข้นของของดั่งกล่าว	386.09	8.98
5	HS2208	เอทิลแอลกอฮอล์ที่ไม่ได้แปลงสภาพ มีความแรง แอลกอฮอล์โดยปริมาตรน้อยกว่าร้อยละ 80 สุรา ลิเกียร์และเครื่องดื่มอื่นๆ ที่เป็นสุรา	290.60	6.76

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

➤ การค้าชายแดน⁷

จากข้อมูลสถิติการค้าชายแดนไทยกับประเทศเมียนมา ไทยมีการส่งออกสินค้าประเภท เครื่องดื่มและอาหารแปรรูป รวมทั้งสินค้าทางการเกษตรไปยังประเทศเมียนมาในมูลค่าสูงมาอย่างต่อเนื่อง อาทิ ไทยส่งออกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงเป็นอันดับ 1 จาก 5,068.58 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2556 เป็น 6,874.31 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นสัดส่วนการเติบโตร้อยละ 35.63 รองลงมาคือ เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ ปี พ.ศ. 2557 ส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.04 จากปี พ.ศ. 2556 และที่น่าสนใจที่สุดคือ สัดส่วนการส่งออกบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปและอาหารสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 40.50 จึงสะท้อนให้เห็นว่าประเทศเมียนมามีปริมาณผลผลิตการเกษตรที่ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ และชาวเมียนมามีความต้องการ หรือรสนิยมในการบริโภคสินค้า อาหารสำเร็จรูปจากไทยเป็นอย่างมาก ส่วนสินค้าเกษตรและอาหารที่ไทยนำเข้าจากประเทศเมียนมาส่วนใหญ่เป็นสินค้าแบบสด ยังไม่แปรรูป

⁷ อ้างอิงข้อมูลตารางที่ 2-8 สถิติการค้าชายแดนระหว่างไทยกับเมียนมา

2.2.1.3. ภาพรวมด้านการลงทุน

การลงทุนโดยตรงจากไทยในประเทศเมียนมา (ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2558) ที่ยังดำเนินกิจการอยู่มีจำนวนทั้งสิ้น 51 โครงการ คิดเป็นมูลค่า 3,161 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยจำนวนบริษัทไทยที่จดทะเบียนกับหน่วยงาน DICA ของเมียนมา มีจำนวนทั้งหมด 494 บริษัท โดยเป็นบริษัทเกี่ยวกับภาคบริการ (Services) จำนวน 310 บริษัท รองลงมาได้แก่ การค้า (Trading) 104 บริษัท และภาคอุตสาหกรรม (Industry) 56 บริษัท รายชื่อบริษัทไทยที่เข้าไปลงทุนในเมียนมา สาขาอุตสาหกรรมเกษตร และอาหารแปรรูป ได้แก่

- เครือเจริญโภคภัณฑ์
- เบทาโกร
- ซอสพริกตราม้าบิน (ซอสพริกไทยรุ่งเรือง)
- เครื่องดื่มตราดีโต้ (ฟู้ดสตาร์)
- อาหารทะเลแช่แข็ง (สุรพลฟู้ด)
- กระทิงแดง (Super Coffee Mix)
- Black Canyon Coffee
- โคคาสุกี้
- Shabushi
- บริษัท สยามน้ำมันละหุ่ง
- ธุรกิจประมง (สัมปทาน) ของบริษัท สยามโจนาธาน จำกัด
- บริษัท ริวจิอินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด
- บริษัท แสงอรุณฟิชซิ่ง จำกัด

2.2.2. นโยบายและมาตรการจากภาครัฐ

ธุรกิจด้านเกษตรกรรม ผู้ลงทุนจะต้องขอใบอนุญาตที่ผ่านการพิจารณาและอนุมัติโครงการลงทุนจาก MIC และกระทรวงเกษตรและชลประทานของประเทศเมียนมา นอกจากนี้ นักลงทุนสามารถขอยื่นอนุมัติโครงการตามแผนการส่งเสริมการเช่าและใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร การจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเกษตร การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมเกษตรขนาดเล็ก และการใช้เทคโนโลยีขั้นต้นในโรงงาน และการค้าผลิตผลทางการเกษตร วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือการเกษตรโดยลักษณะของการลงทุนด้านเกษตรกรรมที่ได้รับการสนับสนุน ได้แก่

- เพาะปลูกผลิตแปรรูปและจำหน่ายพืชล้มลุก (รวมทั้งมันสำปะหลัง และยาสูบ)
- ทำไร่หรือแปรรูปพืชเป็นยา กาแฟ ชา น้ำมันปาล์ม พืชสวน และจำหน่ายผลผลิตของตัวเอง

ส่วนในด้านปศุสัตว์และประมง กระทรวงปศุสัตว์และประมงจะเป็นผู้พิจารณาโครงการลงทุน โดยมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุน และขยายการลงทุนของนักลงทุนเอกชน ดังนี้

- ส่งเสริมการพัฒนาปศุสัตว์และประมงอย่างครบวงจร
- ขยายผลผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศและขายส่งออกนอกประเทศ
- ส่งเสริมการขยายการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- ยกระดับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในกิจการปศุสัตว์และประมง

โดยลักษณะของการลงทุนด้านปศุสัตว์และการประมง ได้แก่

- เพาะเลี้ยงแปรรูปบรรจุกระป๋องและจำหน่ายสัตว์ปีกและผลผลิตของตนได้ (รวมทั้งการเพาะเลี้ยงและแปรรูปเนื้อหมู)
- ผลิตและจำหน่ายอาหารสัตว์ สารเติมแต่ง (Additives) ยารักษาโรคสัตว์ และผลิตภัณฑ์เสริม
- เพาะพันธุ์ จับปลา แปรรูป จำหน่ายปลาทะเลและปลาน้ำจืด กุ้งและสิ่งมีชีวิตในทะเล ซึ่งรวมทั้ง fish fry fingerlings ตัวอ่อนของกุ้ง แต่ทั้งนี้ ไม่รวมการเพาะเลี้ยงปลาหรือกุ้งในการประมงที่รัฐบาลได้สงวนไว้เพื่อการวิจัย ผลิต แปรรูป จำหน่าย อาหารปลาทุกชนิด

2.2.3. SWOT ของอุตสาหกรรม

2.2.3.1. จุดแข็ง

ประเทศเมียนมาเป็นประเทศเกษตรกรรมมียังคงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติสูง และมีภูมิประเทศที่เหมาะสมกับการทำการเกษตรและเลี้ยงสัตว์ อีกทั้งตำแหน่งที่ตั้งยังได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์ เนื่องจากอยู่ติดกับประเทศใหญ่ 2 ประเทศ ได้แก่ จีน และ อินเดียทำให้สามารถส่งออกสินค้าไปยังประเทศต่างๆ โดยรอบได้โดยง่าย

นอกจากนี้ ประเทศเมียนมายังได้เปรียบในเรื่องค่าจ้างแรงงานที่ยังต่ำมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆในภูมิภาค และมีจำนวนแรงงานอยู่เป็นปริมาณมาก แต่เป็นแรงงานที่มาจากภาคการเกษตรที่ยังขาดทักษะ และความรู้อยู่มากรัฐบาลจึงเน้นให้การสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลักและส่งเสริมให้แรงงานได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติม

อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปเป็นอุตสาหกรรมสำคัญ (Priority Sectors) ของประเทศเมียนมา ผู้ประกอบการในประเทศส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายย่อยที่ยังขาดแคลนเครื่องมือที่ทันสมัยและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต ส่งผลทำให้ภาครัฐส่งเสริมด้านการลงทุนเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติในหลายๆ อุตสาหกรรมของประเทศ

2.2.3.2. จุดอ่อน

สำหรับจุดอ่อนที่สำคัญของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปเมียนมา คือ การขาดแคลนเทคโนโลยี ทำให้ผลผลิตที่ได้ค่อนข้างต่ำและไม่คงที่ การผลิตยังใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่ แรงงานยังขาดแคลนความรู้ ความเข้าใจในการใช้เครื่องจักรทันสมัยในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

การทำเกษตรและผลิตอาหารยังเป็นแบบดั้งเดิม ไม่มีการสร้างแบรนด์ (brand) รวมถึงแรงงานยังขาดความเข้าใจในขั้นตอนการผลิตให้ได้มาตรฐานตามหลักสุขอนามัยโลก ทำให้ผู้ประกอบการที่จะเข้าไปลงทุนต้องลงทุนฝึกอบรมแรงงานและพัฒนากระบวนการให้ได้มาตรฐาน

2.2.3.3. โอกาส

เนื่องจากอุตสาหกรรมเกษตร และอาหารแปรรูปของเมียนมายังอยู่ในอุตสาหกรรมขั้นต้น ดังนั้น จึงเป็นโอกาสสำหรับผู้ประกอบการในการเข้าไปเริ่มตั้งโรงงานเพื่อแปรรูปอาหาร เนื่องจากวัตถุดิบในการผลิตหาได้ง่าย ด้วยราคาที่เหมาะสม

นอกจากนี้ แรงงานท้องถิ่นยังยินดีต้อนรับนักลงทุนต่างชาติในการร่วมกันพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป เนื่องจากต้องการเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต รวมถึงการส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศจะได้สิทธิพิเศษจากการที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา

2.2.3.4. อุปสรรค

นอกเหนือจากอุปสรรคทั่วไปเกี่ยวกับความไม่พร้อมของระบบสาธารณูปโภคแล้ว การผลิตสินค้าก็ยังไม่ได้มาตรฐานระดับโลก เนื่องจากขาดแคลนเทคโนโลยี เครื่องจักรที่ทันสมัยที่ช่วยในกระบวนการผลิตให้มีคุณภาพ รวมทั้งแรงงานที่ขาดฝีมือ ไม่มีความรู้เพียงพอ ภาษาที่ใช้สื่อสารส่วนใหญ่ยังใช้ภาษาท้องถิ่น ก็เป็นอุปสรรคที่สำคัญเช่นกัน นอกจากนี้ คู่แข่งขันในอุตสาหกรรมนี้ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การสร้างแบรนด์สินค้าและกลยุทธ์ทางการตลาดจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักลงทุนใหม่ที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศเมียนมา

ตารางที่ 2-17 SWOT ของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเมียนมา

SWOT ของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปเมียนมา	
จุดแข็ง	จุดอ่อน
ภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูงมีความอุดมสมบูรณ์ และมีภูมิอากาศเหมาะสมแก่การทำเกษตรและฟาร์มปศุสัตว์	การเกษตรในประเทศส่วนใหญ่ยังคงเป็นการเกษตรแบบดั้งเดิม ซึ่งมีผลผลิตที่ไม่สูง รวมถึงไม่คงที่ในแต่ละช่วงเวลา
ตำแหน่งยุทธศาสตร์ของประเทศอยู่ใกล้กับประเทศ จีน และอินเดีย และมีพรมแดนติดกับทะเล ทำให้สามารถนำเข้า-ส่งออกสินค้าไปได้โดยง่าย	แรงงานไม่มีทักษะ ขาดความรู้และขาดแคลนเทคโนโลยีการผลิต
ค่าจ้างแรงงานยังอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาค และมีจำนวนแรงงานอยู่เป็นปริมาณมากและสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ ประกอบกับรัฐบาลให้การสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลัก	ไม่มีการทำแบรนด์สินค้า
ตลาดมีขนาดใหญ่ ความต้องการในประเทศเริ่มเติบโตสูงขึ้นจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจในช่วงหลายปีที่ผ่านมา	แรงงานขาดความเข้าใจเรื่องมาตรฐานเกี่ยวกับสุขอนามัยในการผลิตอาหาร
โอกาส	อุปสรรค
โอกาสในการจัดตั้งธุรกิจเนื่องจากยังเป็นอุตสาหกรรมที่ทำเกษตรแบบดั้งเดิม อาศัยแรงงานเป็นหลัก	การผลิตยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานโลก
วัตถุดิบในการผลิตมีมากในราคาที่เหมาะสม	มีการแข่งขันจากแบรนด์อื่นๆ ในตลาด รวมถึงการแข่งขันจากสินค้านำเข้า
แรงงานท้องถิ่นยินดีต้อนรับนักลงทุนต่างชาติโดยเฉพาะต้องการเทคโนโลยีทันสมัยในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	ขาดเครื่องมือ อุปกรณ์ในการทดสอบมาตรฐาน
สามารถส่งออกไปยังตลาดหลักโดยอาศัยสิทธิพิเศษทางภาษี	ขาดแคลนองค์กรในการรับรองมาตรฐานสินค้าหากต้องการส่งออกไปยังต่างประเทศ

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด

2.2.4. โอกาสในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปสำหรับนักลงทุนไทย

ไทยถือว่าเป็นผู้นำในเรื่องอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป โดยมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และเทคโนโลยีการผลิตที่ได้มาตรฐานระดับโลก มีเครือข่ายการผลิตที่ครอบคลุมแรงงาน มีทักษะสูง รวมถึงเครื่องมือและเครื่องจักรต่างๆมีความพร้อมและความทันสมัย

ในประเด็นความได้เปรียบอื่น โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภคของไทยถือได้ว่าการพัฒนาในระดับที่สูง และเอื้ออำนวยแก่การทำการเกษตรหรือการประกอบธุรกิจแปรรูปอาหาร การขนส่งคมนาคมมีความครอบคลุมและทันสมัยกว่า ต้นทุนการขนส่งต่ำกว่า และใช้ระยะเวลาในการขนส่งน้อยกว่า

อย่างไรก็ดี ทรัพยากรของไทยมีค่อนข้างจำกัด เมื่อเปรียบเทียบกับเมียนมา พบว่าพื้นที่ของเมียนมายังมีอยู่มากและมีความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงภูมิอากาศมีความหลากหลาย ทำให้มีความเหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชได้หลายชนิด ประกอบกับค่าจ้างแรงงานต่ำ ทำให้เมียนมามีความน่าสนใจที่จะเข้าไปลงทุนเกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร

ตารางที่ 2-18 ความได้เปรียบ-เสียเปรียบ และจุดเด่นที่คล้ายคลึงระหว่างไทยและเมียนมาในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป

ความได้เปรียบของอุตสาหกรรมไทย	ความเสียเปรียบของอุตสาหกรรมไทย	จุดเด่นที่คล้ายคลึงกันระหว่างไทยกับเมียนมา
ผู้ประกอบการไทยมีเทคโนโลยีการผลิตที่สูงกว่ามาก ทั้งในด้านการแปรรูป หรือการถนอมอาหาร นอกจากนี้ เครื่องมือ เครื่องจักรก็มีความทันสมัยกว่าแรงงานมีทักษะสูงกว่า	พื้นที่เพาะปลูกของเมียนมามีมากและมีความหลากหลายทางภูมิอากาศ เหมาะสมสำหรับปลูกพืชหลายชนิด	เป็นประเทศที่มีภาคการเกษตรที่ค่อนข้างโดดเด่น
โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภคของไทยเอื้ออำนวยแก่การทำการเกษตรและการประกอบธุรกิจแปรรูปอาหาร	อัตราค่าจ้างแรงงานของไทยสูงกว่าเมียนมา	
โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคพัฒนามากกว่า ต้นทุนการขนส่งต่ำกว่า	เมียนมาได้รับสิทธิพิเศษทางภาษี GSP จากประเทศพัฒนาแล้ว	

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด

2.2.5. พื้นที่ที่น่าสนใจต่อการเข้าไปลงทุนสำหรับนักลงทุนไทย

สำหรับพื้นที่ที่น่าสนใจในการเข้าไปลงทุนและประกอบธุรกิจในประเทศเมียนมาในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปนั้น เริ่มต้นแนะนำให้ไปที่เมืองหลักก่อน เพราะสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงระบบสาธารณูปโภค การคมนาคมจะค่อนข้างดีกว่าเมืองอื่นๆ ที่ยังเดินทางลำบาก โดยเมืองหลักที่น่าลงทุน ได้แก่ ย่างกุ้ง มัณฑะเลย์ และตองยี

ทั้งสามพื้นที่ที่มีความได้เปรียบในเรื่องความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรในพื้นที่ ทำให้มีผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศจำนวนมากเข้ามาลงทุนในธุรกิจแปรรูปอาหารและทำศุสตร์ในพื้นที่สามจังหวัดนี้

โดยมณฑลย่างกุ้งมีพื้นที่เพาะปลูกมากกว่า 1.4 ล้านเอเคอร์ แบ่งเป็นพื้นที่ปลูกข้าวประมาณ 1.2 ล้านเอเคอร์ ที่เหลือสำหรับการทำเกษตรกรรมอื่นๆ พืชหลักที่สำคัญคือข้าว ข้าวโพด ถั่วลิสง งาม ทานตะวัน ถั่ว และยางพารา นอกจากนี้ยังมีการปลูกผัก ดอกไม้ มะพร้าว กัลย และต้นปาล์มบ้างเล็กน้อย มีสายน้ำโอบล้อมทั้ง 3 ด้านทิศตะวันตกและใต้ถูกโอบล้อมด้วยแม่น้ำย่างกุ้ง ทิศตะวันออกติดกับห้วยปะสุนตาวและทิศเหนือติดกับเชิงเขาที่มีบึงน้ำขนาดใหญ่

มัณฑะเลย์เป็นเมืองใหญ่อันดับ 2 รองจากกรุงย่างกุ้ง ห่างจากกรุงย่างกุ้งไปทางเหนือประมาณ 620 กิโลเมตร มีศักยภาพของจำนวนผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อมากเป็นอันดับ 2 ของเมียนมารองจากกรุงย่างกุ้ง มีทำเลที่ตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมระหว่างเมียนมา จีน อินเดีย และไทย ทำให้เป็นเมืองสำคัญและเชื่อมโยงการค้าทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีความสำคัญในการเป็นศูนย์กลางการคมนาคมซึ่งประกอบไปด้วยท่าเรือมากมายและสนามบินนานาชาติมัณฑะเลย์ (Mandalay International Airport) มัณฑะเลย์มีพืชที่เพาะปลูกมาก ได้แก่ ถั่วชนิดต่างๆ โดยเฉพาะถั่วลิสง และมะม่วง คู่แข่งทางการธุรกิจที่สำคัญในมัณฑะเลย์ คือ นักธุรกิจจากประเทศจีนและอินเดีย

ตองยี เป็นแหล่งวัตถุดิบและแหล่งการผลิต มีภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูง อากาศดี เหมาะกับการเพาะปลูกพืชไร่ ข้าวโพด ซึ่งใช้เป็นวัตถุดิบผลิตอาหารสัตว์ นอกจากนี้ ประชาชนส่วนใหญ่ในตองยีมีฐานะดี มีกำลังซื้อมาก มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศจีน จึงเหมาะที่จะเป็นเมืองสำหรับกระจายสินค้า รับสินค้าจากประเทศจีน แต่มีการคมนาคมขนส่งที่ลำบากเนื่องจากมีภูเขาสูงล้อมรอบในเขตตองยีมีนิคมอุตสาหกรรมเอตาया ซึ่งรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนในการจัดฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน

ตารางที่ 2-19 ผู้ประกอบการไทยในพื้นที่ย่างกุ้ง

ประเภทธุรกิจ	รายชื่อ
ธุรกิจการเกษตรและแปรรูป	Myanmar C.P. Livestock Co., Ltd.
	Betagro Public Co., Ltd. (Myanmar)
	เจียไต๋
ธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหาร	ซอสพริกไทยรุ่งเรือง
	ฟู้ดสตาร์
	Surapon Foods since 1977
	Chocksamut Marine Co., Ltd.
	Thai Wah Starch Public Co., Ltd.
	Excel United International Co., Ltd.
	Super Coffee Mix Co., Ltd.
	Loi Hein Co., Ltd.
	Dutchmill
	Fonterra Brands
	วี.เอ.ที. ซัพพลายส์

ที่มา: Office of Commercial Affairs, Yangon

2.2.6. บริษัทกรณีศึกษา (Case Study)

➤ บริษัท Myanmar C.P. Livestock⁸

บริษัท Myanmar C.P. Livestock เป็นบริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์ (ซีพี) ที่ขยายการลงทุนมายังประเทศเมียนมาตั้งแต่ปีแรกที่เปิดประเทศในปี พ.ศ. 2540 และในปี พ.ศ. 2541 เริ่มก่อตั้งโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมเมืองย่างกุ้ง ช่วงแรกการดำเนินการค่อนข้างลำบาก ทั้งพื้นที่ที่ตั้งโรงงานการผลิตยังไม่มีระบบสาธารณูปโภคใดๆ ขาดแคลนแหล่งเงินทุน กฎระเบียบยังไม่มี ความชัดเจน อีกทั้งบริษัทฯ เข้าไปลงทุนเป็นรายแรกๆ จึงถือเป็นเรื่องใหม่สำหรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ระยะแรกเป็นการนำเข้าสินค้าจากประเทศไทยมาจำหน่ายในประเทศเมียนมาเป็นส่วนใหญ่ แต่ภายหลังเมื่อเริ่มทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์และเพาะเลี้ยงแม่พันธุ์ ก็ยกเลิกการนำเข้าสินค้าจากประเทศไทย แล้วหันมาใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเอง เหลือนำเข้าเฉพาะวัตถุดิบที่เป็นส่วนประกอบในการผลิตอาหารสัตว์ ประมาณร้อยละ 30 จากประเทศอินโดนีเซีย อเมริกาใต้ และบราซิล ซึ่งต้องเสียค่าภาษีศุลกากรอยู่บ้าง

⁸ ข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจของคณะวิจัย ระหว่างวันที่ 3-7 สิงหาคม พ.ศ. 2558

ในปัจจุบัน บริษัท Myanmar C.P. Livestock ทำธุรกิจในตลาดอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปหลายธุรกิจ ได้แก่ ธุรกิจอาหารสัตว์ ธุรกิจผลิตอาหาร ธุรกิจแปรรูปไส้กรอก ธุรกิจร้านค้าปลีก ฯลฯ ซึ่งมีการผลิตและใช้วัตถุดิบจากภายในประเทศทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีฟาร์มเลี้ยงสัตว์กระจายอยู่ในหลายเมือง ทั้งมันตะเล่ย์ ตองยี และจ็อกแม โดยมีฐานการผลิตใหญ่อยู่ที่ย่างกุ้ง ผลิตภัณฑ์หลักของบริษัท ที่ได้รับความนิยม คือ ไก่กระทง (ไก่ขาว) โดยมีส่วนแบ่งตลาดอยู่ที่ประมาณ ร้อยละ 60 มีกำลังการผลิตอยู่มากกว่า 1 ล้านตัวต่อสัปดาห์ แม้จะมีคู่แข่งที่สำคัญอย่างอินเดียและจีน แต่ยังคงถือว่าตามหลังประเทศไทยอยู่พอสมควร

2.3. การวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

2.3.1. ภาพรวมและความสำคัญของอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญมาอย่างยาวนานในเมียนมานับตั้งแต่สมัยที่เมียนมาอยู่ภายใต้อาณานิคมของสหราชอาณาจักร โรงงานทอผ้าเชิงอุตสาหกรรมแห่งแรกของเมียนมาได้ถูกสร้างขึ้นในสมัยนั้น แม้ครั้งแรกเริ่มจะไม่ได้มุ่งเน้นเพื่อการส่งออก แต่ก็ได้ตอบสนองความต้องการของตลาดภายในประเทศ และก่อให้เกิดการลงทุนอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งเกิดการรัฐประหารในช่วงปี พ.ศ. 2505 – 2531 อุตสาหกรรมสำคัญทั้งหมดของประเทศ จึงตกอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐบาล (กระทรวงอุตสาหกรรม) การพัฒนาต่างๆ จึงชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังมีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนบ้างเป็นบางส่วน อาทิ การเข้ามาลงทุนด้านเครื่องจักรการผลิต จากประเทศเยอรมนี จีน และญี่ปุ่น เป็นต้น

ต่อมาในเดือนพฤศจิกายน ปี พ.ศ. 2531 รัฐบาลเมียนมาได้ประกาศใช้กฎหมายการลงทุนต่างชาติ (Foreign Investment Law) เป็นครั้งแรก โดยอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนทำธุรกิจภายในเมียนมาได้ ถือเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอเครื่องนุ่งห่มให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้นในเมียนมา การเปิดโอกาสการลงทุนในครั้งนั้น ส่งผลให้มีการร่วมทุนระหว่างบริษัทต่างชาติและบริษัทภายในประเทศเป็นจำนวนมาก อาทิ Union of Myanmar Economic Holdings Limited ซึ่งเป็นบริษัทสิ่งทอของเมียนมาได้ลงนามในกิจการร่วมทุน (Joint Venture) กับบริษัทเสื้อผ้าจากเกาหลีใต้และฮ่องกง เช่น Daewoo Group และ Segye เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีนักลงทุนบางส่วนที่เข้าลงทุนร้อยละ 100 อีกด้วย

ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2533 -2544 เป็นช่วงที่เมียนมามีการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปสูงสุด โดยมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.5 ของการส่งออกทั้งหมดของประเทศในปี พ.ศ. 2533 เป็นร้อยละ 39.5 ในปี พ.ศ. 2544 อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2546 เมียนมากลับต้องเผชิญกับปัญหาครั้งใหญ่ คือ การถูกคว่ำบาตรทางการค้าจากประเทศต่างๆ ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เมียนมาได้สูญเสียตลาดส่งออกที่สำคัญอย่างสหรัฐอเมริกาไป นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยภายในด้านการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบในการจัดเก็บภาษีภายในประเทศที่ไม่เอื้อต่อการดึงดูดการลงทุน ก็ยังส่งผลกระทบอย่างมากต่ออุตสาหกรรม อีกทั้งคู่แข่งอย่างจีนและบังคลาเทศ ที่เข้ามาแย่งส่วนแบ่งตลาดไปเป็นจำนวนมาก โรงงานหลายโรงงานภายในเมียนมาจึงต้องปิดตัวลงเนื่องจากไม่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของเมียนมาเริ่มกลับมาดีขึ้นอีกครั้งช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2548 และ 2553 ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเริ่มมีการสำรวจตลาดใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทวีปเอเชีย ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ ในปี พ.ศ. 2553 รัฐบาลเมียนมาได้ปฏิรูปนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ ส่งผลให้การคว่ำบาตรของนานาชาติประเทศลดลง เกิดการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น รัฐบาลได้ทำการลดภาษีส่งออก และปลดปล่อยข้อจำกัดในภาคการเงิน รวมถึงได้ปฏิรูปสกุลเงิน และปรับปรุงกฎหมายลงทุนจากต่างประเทศ ทำให้อุตสาหกรรมต่างๆ รวมถึงอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันเมียนมาได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (Generalized System of Preference: GSP) จากกลุ่มประเทศในยุโรป และจากการที่เมียนมาได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก ASEAN ทำให้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ผู้ลงทุนในเมียนมายังจะได้รับยกเว้นภาษีการค้ากับจีน เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย และ ญี่ปุ่น จากการทำ FTA ASEAN+6

ในปัจจุบันจำนวนสมาชิกของ Myanmar Garment Manufacturers Association (MGMA) มีประมาณ 335 บริษัท⁹ และมีการคาดการณ์ว่าตัวเลขดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ด้านการจ้างงานมีแรงงานที่อยู่ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของเมียนมาอยู่ที่ประมาณ 230,000 คน

⁹ตัวเลข ณ เดือนกรกฎาคม ปี พ.ศ. 2558 www.myanmargarments.org

ตารางที่ 2-20 ความสำคัญของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

ประเด็นความสำคัญ	ปี พ.ศ.		
	2555	2556	2557
ด้านการค้า			
มูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทยมา (หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	913.67	1,167.42	1,499.70
ส่วนแบ่งมูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มต่อการส่งออก ทั้งหมดของประเทศไทย(หน่วย : ร้อยละ)	10.73	10.74	6.27
มูลค่าการนำเข้าสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทยมา (หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	1,185.90	1,711.65	1,722.71
ส่วนแบ่งมูลค่าการนำเข้าสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มต่อการส่งออก ทั้งหมดของประเทศไทย(หน่วย : ร้อยละ)	7.70	9.16	7.91
ด้านอื่นๆ			
จำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (หน่วย : คน)			220,000

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

2.3.1.1. ภาพรวมการผลิตของประเทศ

ประเทศไทยมาได้พัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มมาอย่างต่อเนื่อง มีการผลิตต่างสินค้าที่มีความหลากหลายมีสินค้าหลัก ได้แก่ เสื้อกันหนาว ชุดสูท เสื้อคลุม ชุดว่ายน้ำ กางเกง เสื้อยืด ชุดสตรียาว และกระโปรง นอกจากนี้ ยังมีการใช้วัตถุดิบที่หลากหลาย อาทิ เส้นใยสังเคราะห์ เส้นใยธรรมชาติ ฯลฯ ผ่านกรรมวิธีต่างๆ อาทิ การปั่นด้าย การทอผ้าและถักผ้า การฟอกย้อม การพิมพ์ ตลอดจนการตกแต่งสำเร็จ

2.3.1.2. ภาพรวมการค้าของประเทศ

➤ การค้าของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมากับตลาดโลก

การส่งออก

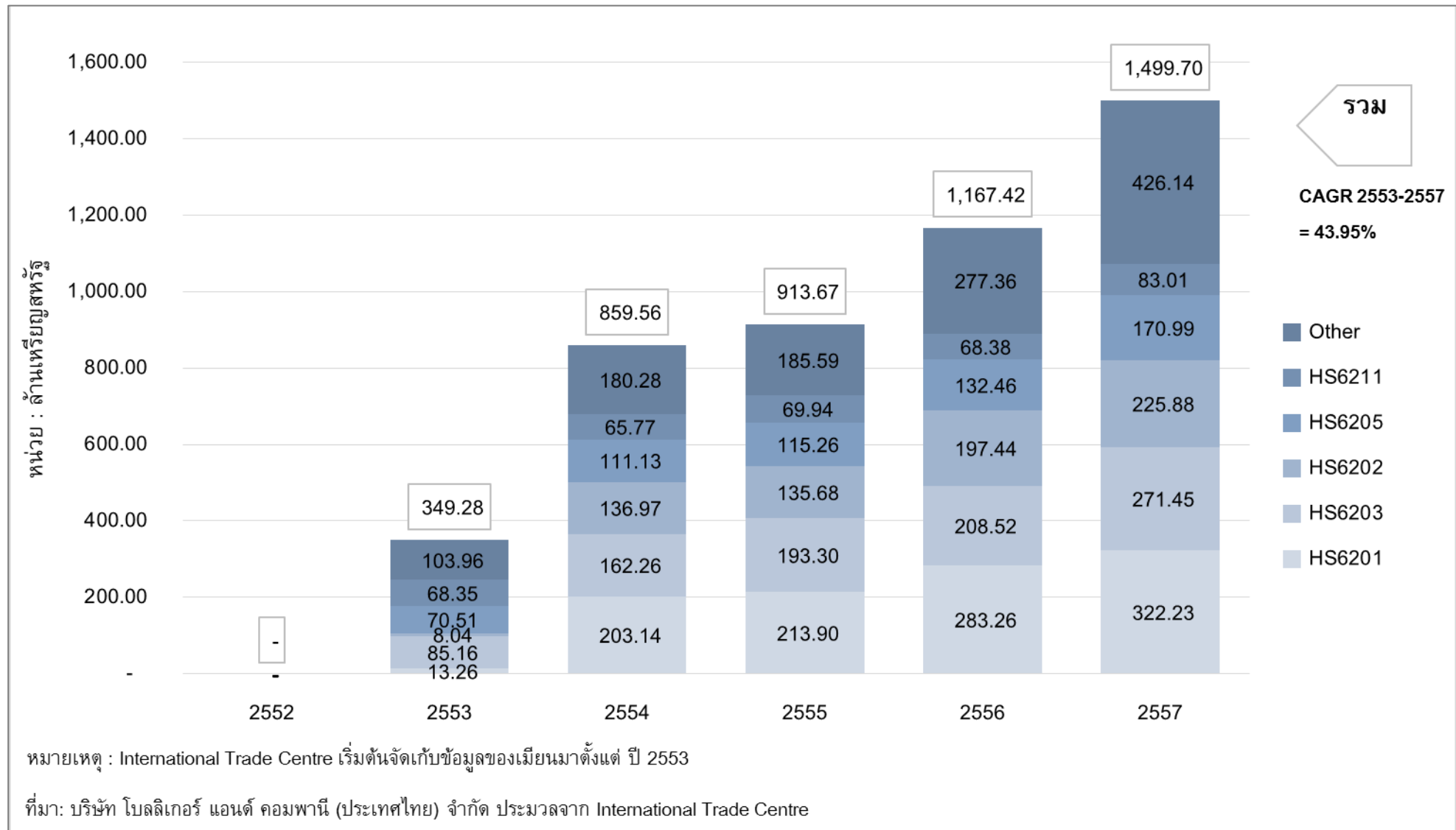
มูลค่าการส่งออกทั้งหมดของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของเมียนมา เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละปี โดยพบว่า เมียนมามีมูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจากเดิม 349.28 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2553 เป็น 1,499.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 43.95

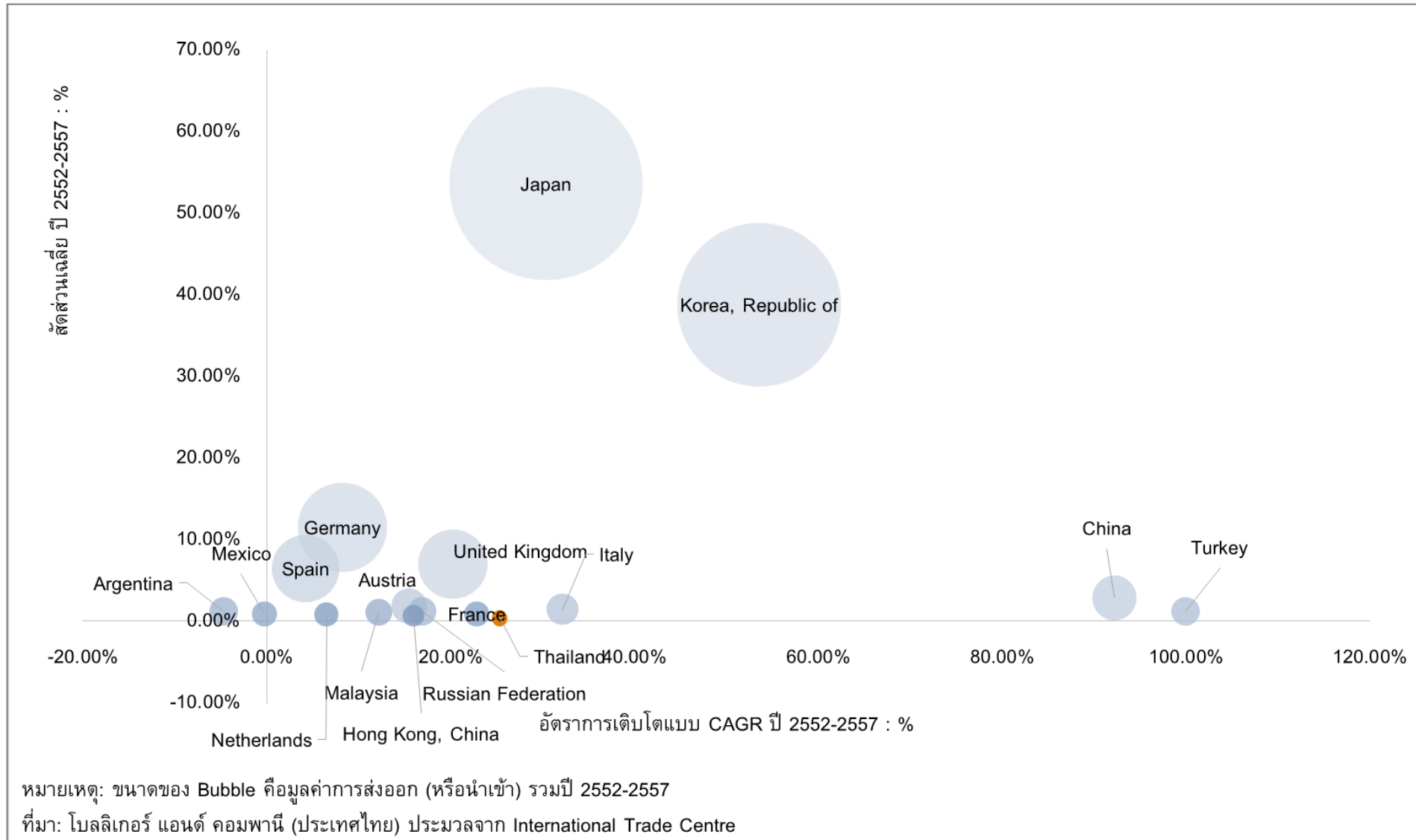
ทั้งนี้ เมียนมามีการส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไปยังประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เยอรมนี สหราชอาณาจักร และสเปนมากที่สุดตามลำดับ โดยหากพิจารณารายสินค้า จะพบว่า สินค้าในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่เมียนมามีการส่งออกมากที่สุด คือ เสื้อโค้ทสำหรับผู้ชายหรือเด็กชาย รองลงมาได้แก่ เสื้อสูทสำหรับผู้ชาย เสื้อโค้ทสำหรับผู้หญิงหรือเด็กหญิง เสื้อเชิ้ตสำหรับผู้ชายหรือเด็กชาย และชุดออกกำลังกาย

ภาพที่ 2-16 มูลค่าการส่งออกทั้งหมดของสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทยมา ปี พ.ศ. 2553-2557

ภาพที่ 2-17 ตลาดส่งออกสำคัญสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-21 สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ส่งออก 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ส่งออกเป็นหลักของประเทศเมียนมา				
No	HS Code	รายการสินค้า	มูลค่าการส่งออกของ ประเทศเมียนมา ทั้งหมด ปี พ.ศ. 2553-2557	สัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	4,789.62	100.00
1	HS6201	เสื้อโอเวอร์โค้ด (รวมถึงแจ็กเก็ตที่ใส่เส้นสก็) เสื้อกันลม แจ็กเก็ตกันลมและเสื้อคลุมที่คล้ายกัน ของบุรุษหรือ เด็กชายนอกจากของตามประเภทที่ 62.03	1,035.80	21.63
2	HS6203	สูทเครื่องแต่งตัวเป็นชุด แจ็กเก็ต เสื้อเบลเซอร์ กางเกง ขายาวชุดหมีที่มีเอี๊ยมและสายโยง กางเกงขาสั้นส่วน และกางเกงขาสั้น (นอกจากชุดว่ายน้ำ) ของบุรุษและ เด็กชาย	920.69	19.22
3	HS6202	เสื้อโอเวอร์โค้ด (รวมถึงแจ็กเก็ตที่ใส่เส้นสก็) เสื้อกันลม แจ็กเก็ตกันลมและเสื้อคลุมที่คล้ายกัน ของสตรีหรือ เด็กหญิงนอกจากของตามประเภทที่ 62.04	704.00	14.70
4	HS6205	เชิ้ตของบุรุษหรือเด็กชาย	600.35	12.53
5	HS6211	ชุดวอร์มชุดสกีและชุดว่ายน้ำ รวมทั้งเสื้อผ้าอื่นๆ	355.46	7.42

ที่มา:บริษัท โบลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

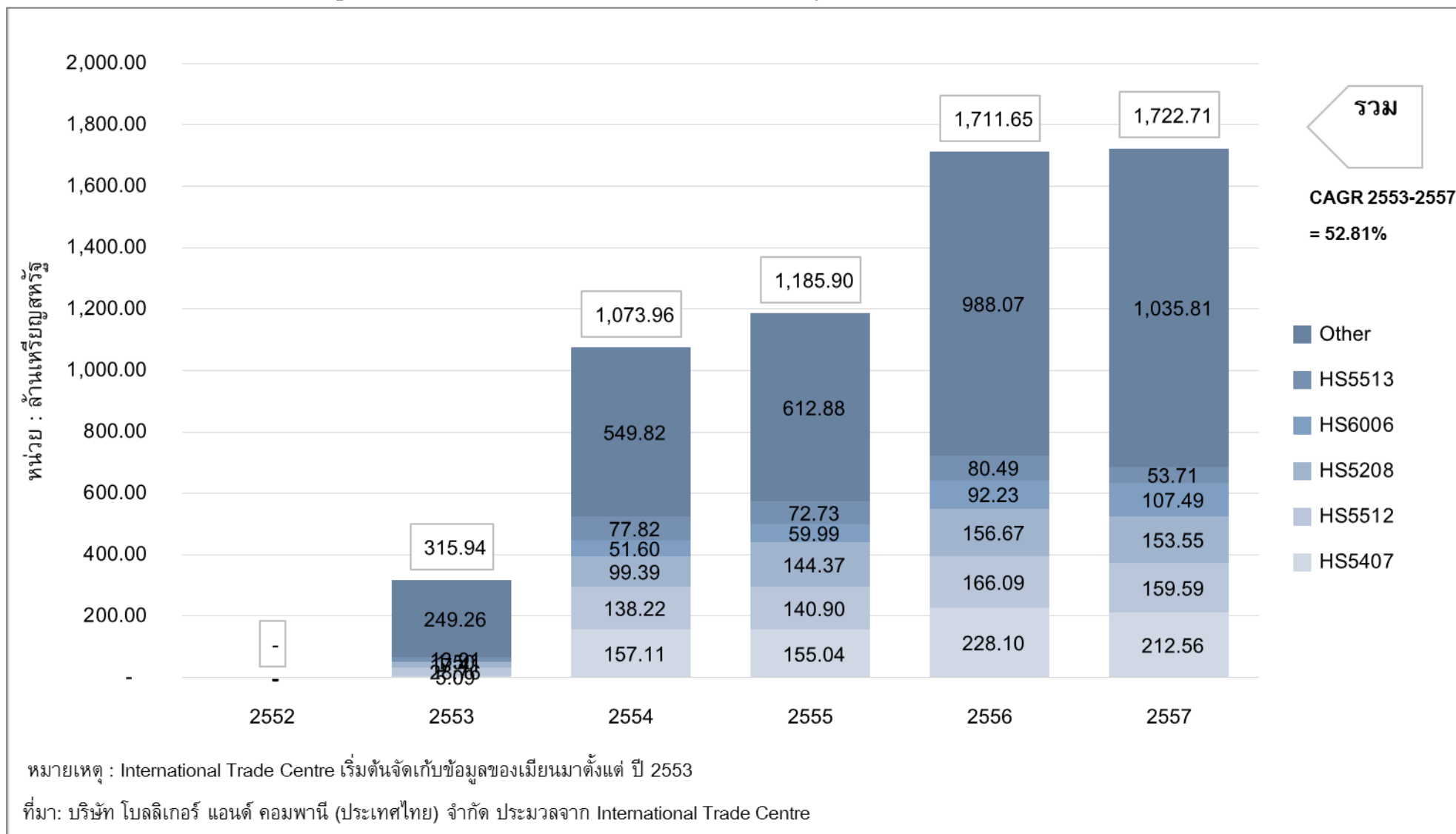
การนำเข้า

สำหรับการนำเข้าของสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของเมียนมาพบว่า มีอัตราการเจริญเติบโตแบบ CAGR อยู่ที่ร้อยละ 52.81 ในช่วงปี พ.ศ. 2553-2557 โดยมีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 315.94 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2553 เป็น 1,722.71 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557

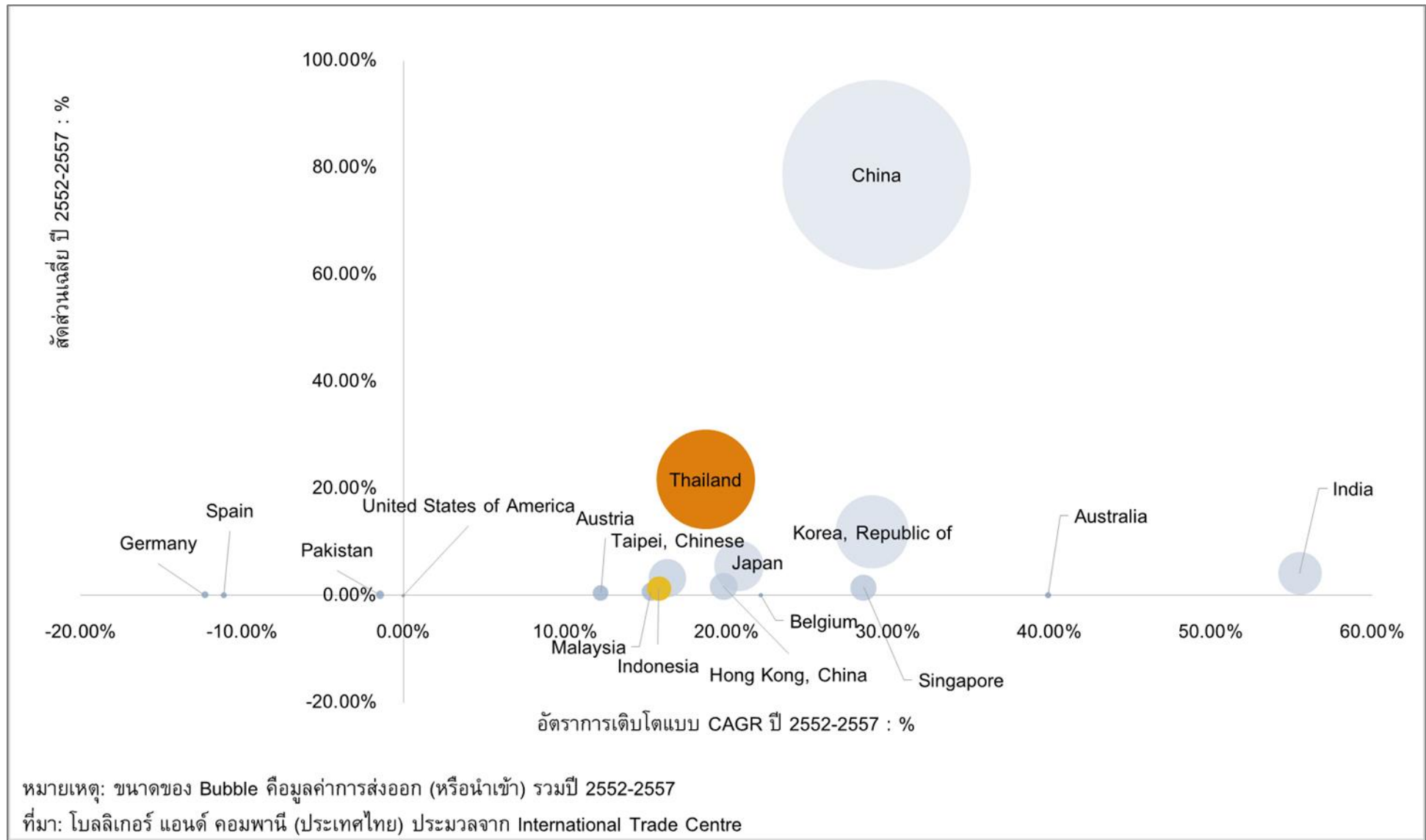
ทั้งนี้ แหล่งนำเข้าสำคัญสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของเมียนมา 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน ไทย เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และอินเดีย ทั้งนี้ สินค้านำเข้าที่สำคัญในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของเมียนมา ได้แก่ ผ้าทอทำด้วยด้ายใยยาวสังเคราะห์ผ้าทอทำด้วยด้ายใยยาวสังเคราะห์ผสมด้วยฝ้าย ผ้าทอทำด้วยฝ้าย และผ้าอื่นๆ ถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์ เป็นต้น

ภาพที่ 2-18 มูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทยมา ปี พ.ศ. 2553-2557

ภาพที่ 2-19 แหล่งนำเข้าสำคัญสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเมียนมา ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-22 สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่นำเข้า 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่นำเข้าเป็นหลักของประเทศเมียนมา				
No	HS Code	รายการสินค้า	มูลค่าการนำเข้าของ ประเทศเมียนมา ทั้งหมด ปี พ.ศ. 2553-2557	สัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	6,010.16	100.00
1	HS5407	ผ้าทอทำด้วยด้ายใยยาวสังเคราะห์รวมถึงผ้าทอที่ได้จากวัตถุตามประเภทที่ 54.04	757.90	12.61
2	HS5512	ผ้าทอทำด้วยเส้นใยสังเคราะห์ที่มีเส้นใยสังเคราะห์ตั้งแต่ร้อยละ 85 ขึ้นไปโดยน้ำหนัก	633.56	10.54
3	HS5208	ผ้าทอทำด้วยฝ้ายที่มีฝ้ายตั้งแต่ร้อยละ 85 ขึ้นไปโดยน้ำหนัก และหนักไม่เกิน 200 กรัมต่อตารางเมตร	571.39	9.51
4	HS6006	ผ้าอื่น ๆ หนักแบบนิตหรือแบบโครเชต์	312.81	5.20
5	HS5513	ผ้าทอทำด้วยเส้นใยสังเคราะห์ที่มีเส้นใยดังกล่าวน้อยกว่าร้อยละ 85 โดยน้ำหนัก ผสมด้วยฝ้ายล้วนหรือเป็นส่วนใหญ่ และหนักไม่เกิน 170 กรัมต่อตารางเมตร	298.65	4.97

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

➤ การค้าของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมากับประเทศไทย

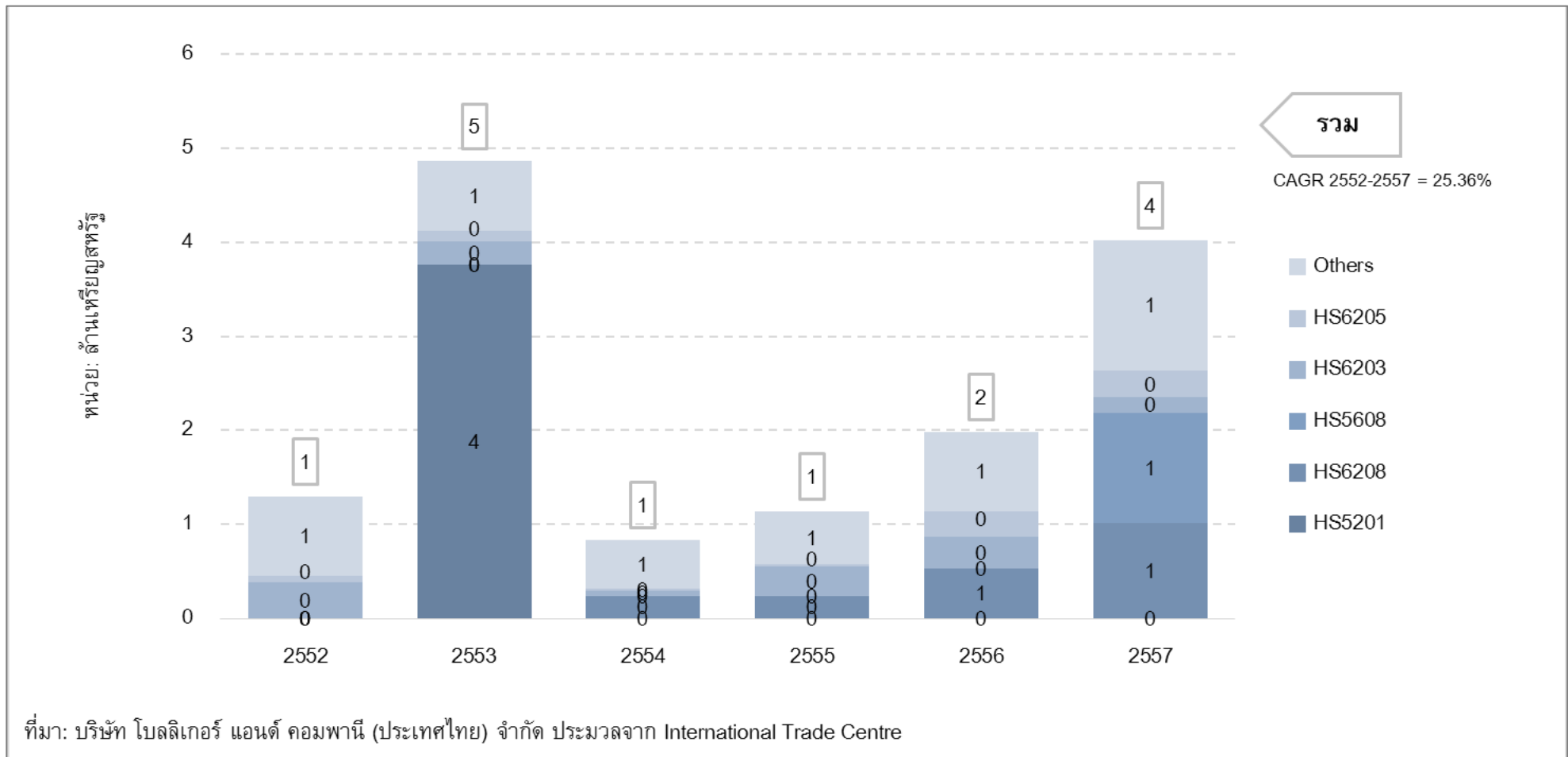
การส่งออก

สำหรับมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเมียนมามายังประเทศไทย พบว่า เมียนมามีการส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มมายังประเทศไทยจากเดิม 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 25.36 โดยสินค้าที่เมียนมาส่งออกมาไทยเป็นหลัก ได้แก่ ฝ้าย เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มต่างๆ รวมถึงตาข่าย

ภาพที่ 2-20 มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-23 สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ส่งออกไปไทย 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา

(หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ)

สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ส่งออกมายังไทยเป็นหลักของประเทศเมียนมา				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการส่งออกของ เมียนมาไปยังไทย ทั้งหมดปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็น สัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	14.14	100.00
1	HS5201	ผ้าฝ้าย ไม่ได้สางหรือหวี	3.76	0.02
2	HS6208	เสื้อชั้นในชนิดซิงเกิลและชนิดอื่นๆ ชุดชั้นในชนิด สลีปกระโปรงชั้นใน กางเกงชั้นในชนิดบรีฟ กางเกง ชั้นใน ชุดนอนยาว พิกามาเสื้อคลุมชนิดเนกลีเซย์ เสื้อคลุมอาบน้ำ เสื้อคลุมแต่งตัว และของที่คล้ายกัน ของสตรีหรือเด็กหญิง	2.02	0.01
3	HS6203	สูท เครื่องแต่งตัวเป็นชุด แจ็กเก็ต เสื้อเบลเซอร์ กางเกงขายาวชุดหมีที่มีเอี๊ยมและสายโยง กางเกงขา สามส่วน และกางเกงขาสั้น (นอกจากชุดว่ายน้ำ) ของ บุรุษและเด็กชาย	1.50	0.01
4	HS5608	ตาข่ายทำด้วยเชือก ตาข่ายจับปลา และตาข่ายอื่นๆ ทำ ด้วยวัสดุทอ	1.18	0.01
5	HS6205	เชิ้ตของบุรุษหรือเด็กชาย	0.78	0.00

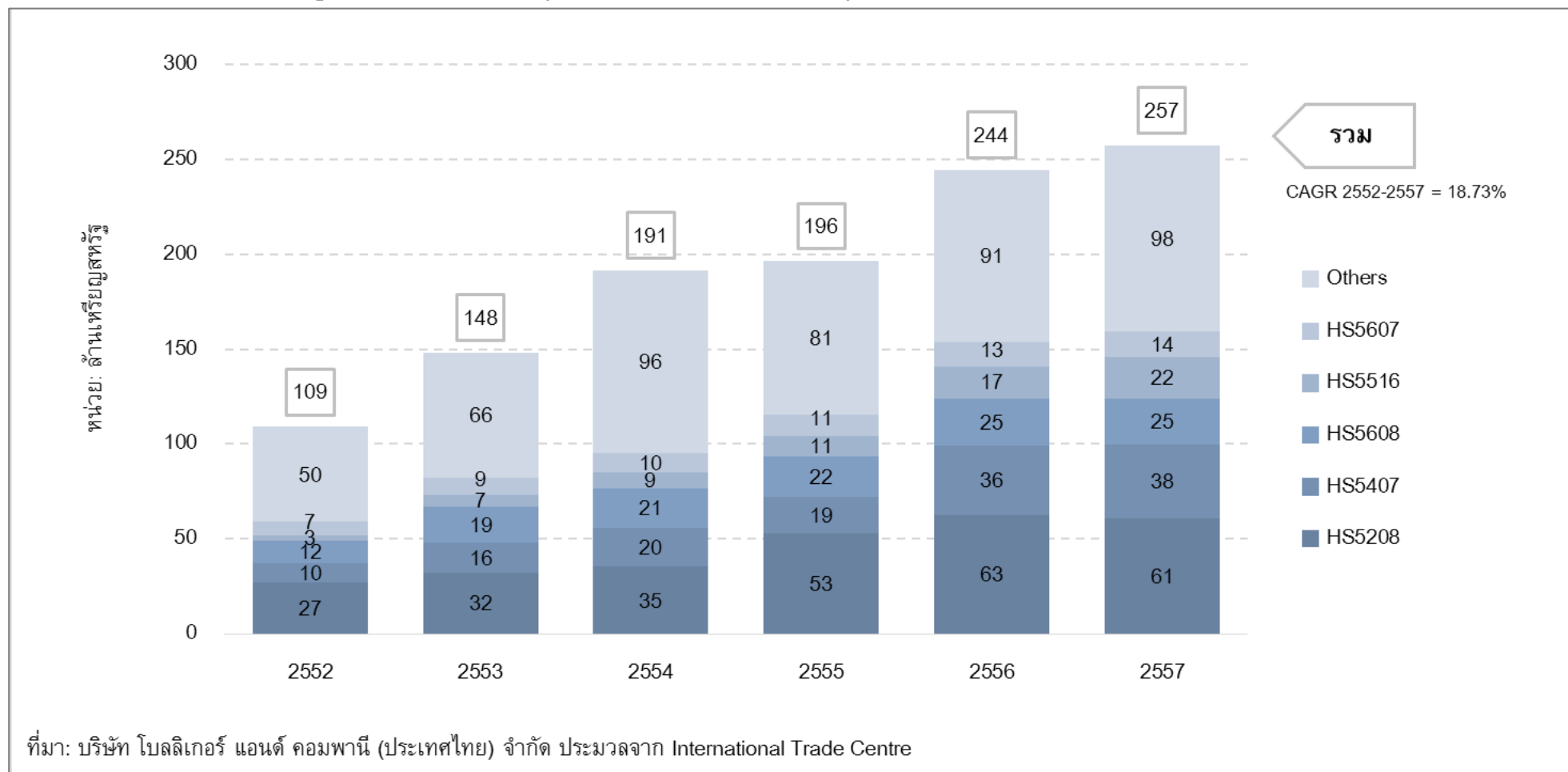
ที่มา: บริษัท โบลีเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

การนำเข้า

สำหรับการนำเข้าสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของเมียนมาจากประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 พบว่า มูลค่าการนำเข้าสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจากประเทศไทย มีการเจริญเติบโตของ CAGR อยู่ที่ร้อยละ 18.73 โดยมีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 109 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 257 เหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 โดยสินค้านำเข้าจากไทยที่สำคัญ ได้แก่ ผ้าฝ้าย เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มต่างๆ รวมถึงตาข่าย

ภาพที่ 2-21 มูลค่าการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเมียนมาจากไทย ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-24 สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่นำเข้าจากไทย 5 อันดับแรกของประเทศเมียนมา

(หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ)

สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่นำเข้าจากไทยเป็นหลักของประเทศเมียนมา				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการนำเข้าของเมียนมาจากไทย ทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	1,146.25	100.00
1	HS5208	ผ้าทอทำด้วยฝ้ายที่มีฝ้ายตั้งแต่ร้อยละ 85 ขึ้นไปโดยน้ำหนักและหนักไม่เกิน 200 กรัมต่อตารางเมตร	271.41	1.54
2	HS5407	ผ้าทอทำด้วยด้ายใยยาวสังเคราะห์รวมถึงผ้าทอที่ได้จากวัตถุดิบประเภทที่ 54.04	140.34	0.80
3	HS5608	ตาข่ายทำด้วยเชือก ตาข่ายจับปลา และตาข่ายอื่นๆ ทำด้วยวัตถุดิบ	122.46	0.70
4	HS5516	ผ้าทอทำด้วยเส้นใยสังเคราะห์	67.26	0.38
5	HS5607	เชือกชนิดทไวน์ คอร์เดจโรป และชนิดเคเบิลจะถักตามยาวหรือถักแบบเปียหรือไม่ถักตาม และจะอวบซิมเคลือบ หุ้มหรือหุ้มปลอกด้วยยางหรือพลาสติกหรือไม่ก็ตาม	63.60	0.36

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

➤ การค้าชายแดน

จากข้อมูลสถิติการค้าชายแดนไทยกับประเทศเมียนมา ไทยมีการส่งออกสินค้าประเภทผ้าผืนและด้ายเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2557 มูลค่า 4,376.54 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2556 ร้อยละ 12.23 ทั้งนี้ เนื่องจากสินค้านี้เป็นวัตถุดิบหลักในกระบวนการผลิตเสื้อผ้าในโรงงานประเภท Cut-Make-Trim/Pack (CMP) ซึ่งมีโรงงานประเภทนี้จำนวนมากในประเทศเมียนมา

2.3.1.3. ภาพรวมด้านการลงทุน

ประเทศเมียนมาตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ทางการค้าที่สำคัญ มีชายแดนติดต่อกับหลายประเทศ อาทิ จีน อินเดีย และไทย ซึ่งเป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญที่มีราคาถูกสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และยังเป็นประเทศที่รับซื้อสินค้าสำเร็จรูปของอุตสาหกรรมนี้ เนื่องจากประเทศเมียนมามีข้อได้เปรียบที่สำคัญ คือ จำนวนแรงงานที่มากจะค่าแรงต่ำ จึงเป็นแรงจูงใจที่นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเห็นได้จากมูลค่าการส่งออกของประเทศเมียนมาในปี พ.ศ. 2557 มีมูลค่าสูงถึง 1,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าสูงชันกว่าปี พ.ศ. 2556 ประมาณ

300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ สาเหตุหนึ่งที่ทำให้อุตสาหกรรมนี้เติบโตอย่างรวดเร็ว คือการสนับสนุนของรัฐบาลและการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การที่ประเทศเมียนมาจัดตั้งสมาคมผู้ประกอบการสิ่งทอ MGMA จะช่วยผลักดันและอำนวยความสะดวก รวมทั้งเป็นตัวกลางในการประสานงานหรือเจรจากับหน่วยงานราชการและเอกชน และให้ความรู้ฝึกอบรมอาชีพ ให้กับผู้ประกอบการสิ่งทอที่เป็นสมาชิก เพื่อให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมนี้มากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ดี ไม่มีข้อมูลสถิติ FDI ที่ชัดเจนว่านักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนมากน้อยเท่าไรในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม มีเพียงข้อมูลที่บอกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตมีการเติบโตอย่างก้าวกระโดดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ดูได้จากสถิติโครงการลงทุนที่ได้รับอนุมัติจาก MIC¹⁰

2.3.2. นโยบายและมาตรการจากภาครัฐ

รัฐบาลเมียนมาสนับสนุนให้มีการเปิดโรงเรียนฝึกสอนการทอผ้า รวมทั้งโรงเรียนการฝึกวิชาชีพ โดยเปิดการเรียนการสอนเป็นหลักสูตร 6 เดือน หรือ 12 เดือน เพื่อมุ่งส่งเสริมคนรุ่นใหม่ที่สนใจเรียนรู้การทอผ้า ย้อมผ้า รวมถึงการออกแบบสินค้าที่เกี่ยวข้องกับผ้าฝ้าย โดยทางโรงเรียนพร้อมที่จะพัฒนาและถ่ายทอดความรู้ความเชี่ยวชาญให้มากขึ้น แต่ปัญหาที่เมียนมายังต้องเผชิญอยู่คือ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้ประกอบการท้องถิ่นและบุคคลอื่น ๆ ที่สนใจ

ประเทศเมียนมามีโรงงานประเภท CMP จำนวนมาก เนื่องจากได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเป็นพิเศษ อาทิ ภาษีนำเข้าวัตถุดิบ ในขณะที่โรงงานประเภท FOB ไม่ได้รับการยกเว้นภาษี

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ The Myanmar Garment Manufacturers Association (MGMA) จะช่วยอำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของผู้ลงทุนในประเทศเมียนมา อาทิ การออกไปประกาศรับรองการฝึกอาชีพให้เป็นแรงงานที่มีฝีมือ การติดต่อเจรจากรขอสินเชื่อกับธนาคารหรือการขอ letters of credit การจับคู่ธุรกิจ (business matching) และเป็นแหล่งความรู้และฝึกอบรม เป็นต้น

¹⁰ อ้างอิงข้อมูลตารางที่ 2-10 สถิติมูลค่าโครงการที่ได้รับอนุมัติการลงทุนของเมียนมา

2.3.3. SWOT ของอุตสาหกรรม

2.3.3.1. จุดแข็ง

จุดแข็งของเมียนมาที่เห็นได้ชัดที่สุด คือ จำนวนแรงงานที่มีอยู่ในตลาดเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังมีค่าจ้างแรงงานที่ต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับค่าจ้างแรงงานในตลาดคู่แข่ง อย่างไรก็ตาม แรงงานส่วนใหญ่ในเมียนมายังคงเป็นแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled Labor) ซึ่งทำให้มีผลกระทบต่อคุณภาพ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการหลายรายยังไม่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการฝึกอบรมแรงงาน (Training) นอกจากนี้ ประเทศเมียนมายังได้รับสิทธิประโยชน์ GSP จากสหภาพยุโรป และนโยบายด้านภาษีอื่นๆ ของเมียนมา ที่เอื้อต่อการเข้ามาลงทุนภายในประเทศ

2.3.3.2. จุดอ่อน

การขาดแรงงานมีฝีมือ (Skilled Labor) ทำให้ประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพสินค้ายังไม่ดีเท่าที่ควร และภาษาที่ใช้สื่อสารส่วนใหญ่เป็นภาษาท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังมีปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ไฟฟ้าที่มีการตัดดับบ่อยครั้ง ทำให้การผลิตอาจเกิดการหยุดชะงักได้เป็นบางครั้ง รวมทั้งปัญหาด้านระบบโทรคมนาคม (Telecommunications) ที่ยังไม่มีเสถียรภาพ นอกจากนี้ การเข้าถึงวัตถุดิบและปัจจัยการผลิตในประเทศยังมีปัญหาอยู่ เนื่องจากการคมนาคมยังไม่สะดวกเท่าที่ควร

2.3.3.3. โอกาส

รัฐบาลเมียนมาสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมใช้แรงงานเป็นหลัก (labor Intensive) และรัฐบาลยังให้ความช่วยเหลือยกเว้นภาษีนำเข้าและส่งออกให้กับบริษัทแบบ “Cut-Make-Trim” (CMP) เนื่องจากวัตถุดิบในการผลิตเครื่องนุ่งห่มต้องนำเข้าจากต่างประเทศและต้องเสียภาษีจำนวนมาก ส่งผลให้บริษัทท้องถิ่นจึงนิยม เปิดบริษัทแบบเฉพาะ CMP เป็นหลัก

2.3.3.4. อุปสรรค

ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งของการเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมในเมียนมาคือ ข้อจำกัดด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน หรือการขอสินเชื่อ ผู้ประกอบการในเมียนมาเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างยากลำบาก เนื่องจากปริมาณการให้สินเชื่อมีจำกัด อีกทั้งอัตราดอกเบี้ยก็สูง อีกทั้งระบบ

การเงินการธนาคารยังอยู่ระหว่างพัฒนาให้ได้มาตรฐานสากล การชำระเงินส่วนใหญ่ใช้เงินสด นโยบายและกฎระเบียบยังขาดความชัดเจน รัฐบาลเมียนมายังผูกขาดระบบการค้าการลงทุน บางอย่าง และขั้นตอนการขออนุมัติการลงทุนต้องใช้เวลาและมีความยุ่งยาก

2.3.4. โอกาสในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มสำหรับนักลงทุนไทย

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเป็นภาคอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญมากในการสร้างรายได้และสร้างงานให้กับประเทศเมียนมา เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานในการผลิตเป็นหลัก ที่ผ่านม่อุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศเมียนมามีทั้งช่วงเติบโต และเสื่อมถอย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของโลกและสภาวะทางการเมืองในประเทศเมียนมา

ปัจจุบันอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศไทยอยู่ในช่วงถดถอยจากการได้รับผลกระทบของต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากอัตราค่าแรงขั้นต่ำของไทยปรับสูงขึ้น ขาดแคลนแรงงาน และถูกตัดสิทธิประโยชน์ทางศุลกากร จึงทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในตลาดโลกลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ผู้ประกอบการไทยจำนวนมากสนใจที่จะย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้านที่มีต้นทุนแรงงานต่ำและยังคงได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าจากประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยเฉพาะประเทศเมียนมา ซึ่งมีจุดเด่นที่ที่ตั้งอุตสาหกรรม การเชื่อมโยงทางคมนาคมขนส่งไปยังภูมิภาคอื่น มีแรงงานอยู่จำนวนมากและค่าแรงขั้นต่ำที่ต่ำกว่าไทยมาก และปัจจุบันอยู่ระหว่างพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

นอกจากนี้ ประเทศเมียนมาถือเป็นประเทศคู่ค้าที่มีความสำคัญต่อประเทศไทย ทั้งด้านการนำเข้าและส่งออก เนื่องจากการผลิตภายในประเทศเมียนมายังไม่มีประสิทธิภาพมากนัก ส่งผลให้ต้องนำเข้าสินค้าจากประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยและเมียนมาจึงเป็นลักษณะเกื้อกูลกัน การค้าส่วนใหญ่เป็นการค้าชายแดนโดยผ่านด่านต่างๆ ทั้งจุดผ่านแดนถาวร จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่อนปรนที่ติดกับ 10 จังหวัดชายแดนของไทย ประกอบกับความนิยมของสินค้าไทยในตลาดเมียนมา จึงน่าจะส่งผลดีต่อการเข้าไปลงทุนทำการผลิตสินค้าประเภทเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มในประเทศเมียนมา

อย่างไรก็ดี แม้ว่าประเทศเมียนมาจะมีนิคมอุตสาหกรรมหลายแห่ง แต่ก็ยังมีปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ อาทิ ไฟฟ้าดับบ่อย การขนส่งที่ไม่สะดวก ปัญหาด้านการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ปัญหาแรงงานไร้ฝีมือ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็น

แรงงานภาคเกษตรกรรม แหล่งเงินทุน อาทิ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมสูง และประสิทธิภาพการผลิตต่ำอันเนื่องจากขาดแคลนเทคโนโลยีและเครื่องจักรที่ทันสมัย

2.3.5. พื้นที่ที่น่าสนใจต่อการเข้าไปลงทุนสำหรับนักลงทุนไทย

พื้นที่ที่น่าสนใจในการเข้าไปลงทุนและประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศเมียนมา ได้แก่ เมืองย่างกุ้ง เขตเศรษฐกิจพิเศษติลาวา พะสิม พะโค พะอัน และมัณฑะเลย์

เมืองย่างกุ้งมีโรงงานสิ่งทอตั้งอยู่มาก ส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดใหญ่ที่มีคุณภาพระดับนานาชาติของนักลงทุนต่างชาติ เนื่องจากการตั้งโรงงานในเมืองย่างกุ้งมีต้นทุนที่ค่อนข้างสูง ที่ดินมีมูลค่าแพง นักลงทุนต่างชาติส่วนใหญ่จึงเข้ามาลงทุนในรูปแบบร่วมทุนกับคนท้องถิ่นชาวเมียนมา (Joint Venture)

เขตเศรษฐกิจพิเศษติลาวา มีพื้นที่อยู่ทางใต้ของเมืองย่างกุ้งระยะห่างประมาณ 25 กิโลเมตร มีพื้นที่รวม 2,400 เฮกเตอร์ ห่างจากสนามบิน 50 กิโลเมตร ใกล้ปากแม่น้ำย่างกุ้ง ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ระบบสาธารณูปโภค และทำเรื่อน้ำลึก ด้วยทำเลที่ตั้งของติลาวาเป็นที่น่าดึงดูดใจ นักลงทุนต่างชาติจำนวนมากให้ความสนใจที่จะเข้าไปลงทุนในพื้นที่ดังกล่าว

เมืองพะสิมมีพื้นที่ใกล้กับท่าเรือนานาชาติ แต่ต้องขนส่งทางรถบรรทุกเท่านั้น มีโรงงานสิ่งทอตั้งอยู่มานานจึงทำให้แรงงานในพื้นที่ดังกล่าวเป็นแรงงานที่มีทักษะฝีมือ และมีผู้เชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ในอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอย่างดี

เมืองพะโคปัจจุบันมีโรงงานสิ่งทอตั้งอยู่ไม่มากนักแต่ทำธุรกิจมานานเช่นเดียวกับผู้ประกอบการในเมืองพะสิม จุดเด่นของเมืองนี้ คือ ใกล้กับเมืองย่างกุ้ง ใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์ไม่เกิน 2 ชั่วโมง

เมืองพะอัน ใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์จากเมืองย่างกุ้งไปทางตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 7 ชั่วโมง มีพื้นที่ใกล้ชายแดนไทยบริเวณแม่สอด จังหวัดตาก มีถนน ASEAN East-West Highway ตัดผ่าน ซึ่งจะทำให้เมืองพะอันเป็นที่น่าสนใจสำหรับนักลงทุนไทยมาก เนื่องจาก

ช่วยอำนวยความสะดวกและลดระยะเวลาในการขนส่งได้มาก ปัจจุบันเริ่มมีนักลงทุนหลายรายเข้าไปก่อสร้างโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมผะอันบ้างแล้ว

เมืองมัณฑะเลย์ เป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่อันดับ 2 ของประเทศเมียนมา มีระบบสาธารณูปโภคและการขนส่งที่ดีกว่าพื้นที่อื่น เป็นเมืองการค้าการลงทุน มีโรงงานสิ่งทอตั้งอยู่มากมาย ส่วนใหญ่ผลิตสินค้าเพื่อขายในประเทศ คุณภาพและประสิทธิภาพการผลิตยังอยู่ในระดับต่ำ

➤ ผู้ประกอบการรายสำคัญภายในพื้นที่

ผู้ประกอบการรายสำคัญในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในเขตเศรษฐกิจพิเศษติลาวา ได้แก่

- **Seiji (Myanmar) Co., Ltd.** จากประเทศญี่ปุ่น ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปและเครื่องประดับ เพื่อการส่งออกเท่านั้น
- **Myanmar Wacoal Co., Ltd.** จากประเทศญี่ปุ่น ผลิตชุดชั้นในสตรี เพื่อการส่งออก (ประมาณร้อยละ 80) และการจำหน่ายในประเทศ (ประมาณร้อยละ 20)
- **Guston Amava Ltd.** จากฮ่องกง ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป อาทิ กางเกง กระโปรง เสื้อเชิ้ต ฯลฯ เพื่อการส่งออกเท่านั้น
- **Atsumi Myanmar** จากประเทศญี่ปุ่น ผลิตชุดชั้นในสตรี เพื่อการส่งออกเท่านั้น
- **Showa Glove Myanmar Co., Ltd.** จากประเทศญี่ปุ่น ผลิตถุงมือถัก เพื่อการส่งออกเท่านั้น
- **Lu Thai (Myanmar) Co., Ltd.** จากประเทศจีน ผลิตเสื้อเชิ้ตย้อมสีคุณภาพดี เพื่อการส่งออกเท่านั้น

2.3.6. บริษัทกรณีศึกษา (Case Study)

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า นักลงทุนไทยส่วนใหญ่ตั้งโรงงานสิ่งทอในบริเวณชายแดนไทย โดยแรงงานส่วนใหญ่เป็นชาวเมียนมาที่มีค่าแรงต่ำกว่าไทย เช่น บริเวณแม่สอด จังหวัดตาก ทั้งนี้ เนื่องจากประเทศเมียนมามีโครงสร้างพื้นฐานและพลังงานไม่เพียงพอสำหรับกระบวนการผลิต รวมทั้งแรงงานเมียนมายังต้องพัฒนาฝีมืออีกระยะเวลาหนึ่ง

➤ **บริษัท ทองไทยการทอ (เมียนมา) จำกัด (Thong Thai Garment (Myanmar) Co., Ltd.)**

บริษัท ทองไทยการทอ จำกัด ซึ่งจดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทย ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมผ้าแบบครบวงจรตั้งแต่การถักทอ การย้อม และผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อส่งสินค้าออกไปยังตลาดทั่วโลกตามคำสั่งซื้อของลูกค้า โดยมีฐานการผลิตทั้งหมด 8 สาขาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ (สปป.ลาว และเมียนมา) สำหรับฐานการผลิตในเมียนมา ใช้ชื่อว่า “บริษัท ทองไทยการทอ (เมียนมา) จำกัด” ตั้งอยู่ที่นิคมอุตสาหกรรมหลายทาร์ยาร์ (Hlaing Thar Yar Industrial Zone) เมืองย่างกุ้ง เริ่มเข้าในลงทุนสร้างโรงงานในปี พ.ศ. 2556 สินค้าที่อยู่ภายใต้การผลิตของทองไทยการทอ ได้แก่ อาดีดาส (Adidas) ลีวายส์ (Levi's) และรีบ็อกซ์ (Reebok)

➤ **บริษัท วี.ที. การ์เมนท์ จำกัด**

บริษัท วี.ที. การ์เมนท์ จำกัด ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2524 เป็นผู้ออกแบบและผลิตเสื้อผ้าประเภท Outer Wear และ Sports Wear ส่งออกในยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ได้ขยายกิจการไปที่เมืองย่างกุ้ง ประเทศเมียนมา ในปัจจุบันมีบริษัทในเครือที่เมียนมา คือ (1) Myanmar S.M.C. Garment Limited ร่วมทุนกับชาวเมียนมาในปี พ.ศ. 2543 จ้างแรงงาน 473 คน อยู่ที่ Hmawbi Township, Yangon และ (2) Sawbwa VT Limited ก่อตั้งปี พ.ศ. 2557 จ้างแรงงานประมาณ 500 คน อยู่ที่ Yangon Industry Zone ลูกค้ารายสำคัญ เช่น Adidas, Patagonia, Jack Wolfskin, Montbell, Decathlon

2.4. บทสรุป

ประเทศเมียนมา ถือเป็นแหล่งเป้าหมายของการลงทุนที่น่าจับตามองสำหรับในหลายๆ อุตสาหกรรม ด้านหนึ่ง อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป หรืออุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อาจเป็นภาคส่วนที่มีโอกาสอย่างมาก จากความได้เปรียบของประเทศเมียนมาที่มีทรัพยากรในประเทศอยู่เป็นจำนวนมาก อีกทั้ง รัฐบาลเมียนมายังมีการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น (Labor Intensive) เพื่อเพิ่มการจ้างงานภายในประเทศ

ในขณะเดียวกัน ในภาคธุรกิจอื่น เช่น ภาคธุรกิจบริการอย่างการท่องเที่ยวและการโรงแรม การเงินและการธนาคาร การก่อสร้าง การขนส่งและโลจิสติกส์ ตลอดจนภาคอุตสาหกรรมพลังงาน กลายเป็นภาคส่วนที่ได้รับความสนใจจากผู้ประกอบการต่างชาติ เนื่องจากเศรษฐกิจของ

เมียนมากำลังเติบโต ส่งผลทำให้ประชาชนมีระดับรายได้ที่สูงขึ้น และมีความต้องการในสินค้าหรือบริการดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ จากการเดินทางไปศึกษาข้อมูลเชิงลึก (Fact Finding) ในประเทศเมียนมา พบว่า เมียนมาพอจะมีโอกาสในทั้งสามอุตสาหกรรมเป้าหมาย คือ 1) อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน 2) อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปและอาหารแปรรูป และ 3) อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อย่างไรก็ตาม ในแต่ละภาคอุตสาหกรรม ก็จะมีความแตกต่างกันไปในรายละเอียด

สำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน พบว่า บริษัทส่วนใหญ่ที่เข้ามาลงทุนจะเป็นบริษัทสัญชาติญี่ปุ่นเป็นหลัก ทั้งนี้ อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน จัดเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการลงทุนของนักลงทุนไทย ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจโรงงานผลิตรถยนต์ จักรยานยนต์ ชิ้นส่วน รวมถึงธุรกิจบริการคาร์แคร์ (Car Care) โดยพื้นที่ที่มีศักยภาพการลงทุน ได้แก่ ย่างกุ้ง ตีลาวา มัณฑะเลย์ ตองยี เนปีดอร์ ซึ่งถือว่ามีโครงสร้างพื้นฐานรองรับที่ดีพอสมควร อย่างไรก็ตาม ผู้ลงทุนควรพิจารณาถึงกฎหมายกฎระเบียบการลงทุนในสาขาดังกล่าวอย่างรอบคอบ เนื่องจากกฎหมายของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนของเมียนมามีการปรับเปลี่ยนบ่อยครั้ง ซึ่งถือเป็นอุปสรรคการลงทุนที่สำคัญที่สุด

สำหรับอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป สามารถประกอบกิจการได้หลากหลาย และรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุน โดยหลายพื้นที่มีผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสินค้าเกษตรมาก และยังคงขาดเทคโนโลยีในการแปรรูปสินค้า ในช่วงแรกผู้ประกอบการอาจเข้าไปดูช่องทางในเมืองหลักก่อน เช่น ย่างกุ้ง มัณฑะเลย์ ตองยี เนื่องจากระบบคมนาคมและสาธารณูปโภคค่อนข้างพร้อม

และสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม พบว่า ในปัจจุบัน มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในเมียนมาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากมีต้นทุนการผลิตและค่าจ้างแรงงานที่ต่ำ อย่างไรก็ตาม พบว่า แรงงานเมียนมาในภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มยังคงขาดแคลน ซึ่งถือเป็นจุดที่ผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องพิจารณา พื้นที่ที่น่าสนใจในการลงทุนอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในเมียนมา ได้แก่ ย่างกุ้ง ตีลาวา พะสิม พะโค ยะอัน และมัณฑะเลย์

ทั้งนี้ ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการลงทุน/ประกอบธุรกิจในประเทศเมียนมา ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานส่วนใหญ่ยังไม่พร้อม การขาดการสนับสนุนด้านการเงิน ปัญหาการเข้าถึงตลาด การขาดความกระตือรือร้นของผู้ประกอบการภายในประเทศ การทำธุรกิจโดยอาศัยเส้นสาย

ตลอดจนปัญหาการปรับตัวของภาคการผลิตและการประกอบการที่สูง และกฎหมายด้านการลงทุนที่กำลังจะเปลี่ยนแปลง รวมถึงการเลือกตั้งในเมียนมาที่กำลังเกิดขึ้น ดังนั้น นักลงทุนชาวไทยที่สนใจควรติดตามข่าวสารอย่างใกล้ชิด

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

สถาบันนานาชาติเพื่อเอเชียแปซิฟิกศึกษา. (2556). โครงการวิจัยเรื่องการพัฒนากรอบความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการค้าการลงทุนในระเบียงเศรษฐกิจอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS Economic Corridors) เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC).

ภาษาอังกฤษ

Directorate of Investment and Company Administration. (n.d.). *Myanmar Investment Guide*.

KPMG. (2015). *Myanmar Tax Alert (2015)*.

OECD. (2014). *OECD Investment Policy Review Myanmar*.

PricewaterhouseCoopers. (2014). *Doing Business in Myanmar*.

World Bank. (2015). *Doing Business 2015 Economy Profile Myanmar*.

เว็บไซต์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. <http://www.dtn.go.th>

ไทย-เอฟทีเอ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. <http://www.thaifta.com>

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. <http://www.exim.go.th/>

ธนาคารแห่งประเทศไทย. <http://www.bot.or.th>

ศูนย์ข้อมูลการลงทุนไทยในต่างประเทศ. (<http://toi.boi.go.th>)

ศูนย์พัฒนาการค้าและธุรกิจไทยในประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (<http://www.aec.ditp.go.th>)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ <http://www.nesdb.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (<http://www.boi.go.th/>)

Central Intelligence Agency. The World Factbook.

<http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook>

International Monetary Fund (IMF). <http://www.imf.org/>

International Trade Center (ITC). (<http://www.trademap.org>)

Nations Online. <http://www.nationsonline.org/>

The Heritage Foundation. <http://www.heritage.org/>

Trade Map, International Trade Center (ITC). <http://www.trademap.org/>

Transparency International. <http://www.transparency.org/>

UNCTAD STAT. <http://unctadstat.unctad.org/>

United Nations Development Programme (UNDP). <http://hdr.undp.org/>

United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (UNESCAP).

<http://www.unescap.org/>

United States Census Bureau. <http://www.census.gov/>

United States Department of Agriculture (USDA). <http://www.usda.gov/>

World Bank. <http://www.worldbank.org/>

World Economic Forum. <http://www.weforum.org/>

ภาคผนวก 1

ประวัติศาสตร์โดยสังเขป

ของสาธารณรัฐสหภาพเมียนมา

ประวัติศาสตร์โดยสังเขปของสาธารณรัฐสหภาพเมียนมา

ประวัติศาสตร์ของเมียนมาสามารถย้อนกลับไปได้ตั้งแต่เมื่อ 13,000 ปี โดยปรากฏหลักฐานมีกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บางส่วนซึ่งเป็นเมียนมาในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม หลักฐานได้เด่นชัดที่สุดในศตวรรษที่ 2 โดยกลุ่มคนกลุ่มแรกๆ ที่เข้ามาอาศัยอย่างถาวรในพื้นที่แห่งนี้ คือ กลุ่มชาวทิเบต-เบอร์มัน (Tibeto-Burman) ซึ่งพูดภาษาทิเบต-เบอร์มัน (Tibeto-Burman) โดยกลุ่มคนดังกล่าวอพยพมาจากทางตอนเหนือ (จีนและอินเดีย) และได้เข้ามาตั้งรกรากและสร้างเมืองแปรขึ้น รวมถึงนำเอาศาสนาพุทธนิกายเถรวาทเข้ามาในดินแดนแห่งนี้เป็นกลุ่มแรก

กลุ่มชาวทิเบต-เบอร์มัน (Tibeto-Burman) ดังกล่าว แพร่ขยายชุมชนออกไปในพื้นที่ตอนเหนือของกลุ่มแม่น้ำอิรวดี (Irrawaddy River) ซึ่งเป็นพื้นที่ทางตอนเหนือและตอนกลางส่วนเหนือของประเทศ โดยมีเมืองแปรเป็นศูนย์กลางหลัก

ต่อมา ราวศตวรรษที่ 9 เมืองแปรถูกรุกรานโดยชาวนานเจ้า (Nanzhao) จากทางตอนเหนือของเมียนมา ส่งผลทำให้ต้องอพยพลงมาในตอนกลางของประเทศ และได้จัดตั้งอาณาจักรพุกาม (Pagan Empire) ขึ้น โดยในช่วงต้นศตวรรษที่ 12 อาณาจักรพุกามได้แพร่ขยายอำนาจออกไปทั่วดินแดนเมียนมา รวมถึงดินแดนในแถบกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและอาณาจักรขอม (Khmer Empire) การค้าระหว่างอาณาจักรพุกามกับจักรวรรดิอินเดียและจีนรุ่งเรืองอย่างมาก และภาษาพม่าได้แพร่ขยายออกไปอย่างกว้างขวางและถูกใช้แทนที่ภาษาแปรที่มีอยู่เดิม

ในช่วงศตวรรษที่ 13 อาณาจักรพุกามค่อยๆ เสื่อมอำนาจลง และมีชนกลุ่มมอญ (Mon) และไทใหญ่ (Shan) ที่ขยายตัวมากขึ้น ก่อนที่อาณาจักรมองโกล (Mongol Empire) จะเริ่มรุกรานเข้ามา โดยอาณาจักรมองโกลได้ยึดครองพื้นที่มณฑลยูนนานประมาณช่วงปี 1253 และเริ่มขยายอำนาจและเข้าตีอาณาจักรพุกาม ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1277 - 1287 ในท้ายที่สุด อาณาจักรพุกามได้ตกอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรมองโกล

อาณาจักรมองโกลเข้ายึดครองพื้นที่ดังกล่าวเพียงช่วงระยะเวลาสั้นๆ โดยในช่วงศตวรรษที่ 14 อาณาจักรมองโกลได้ถอนอำนาจออกไปและดินแดนเมียนมา ถูกปกครองโดยอาณาจักรขนาดเล็กหลายอาณาจักร ได้แก่ อาณาจักรมอญ (Mon Kingdom) ซึ่งปกครองบริเวณตอนล่างของดินแดนที่เป็นประเทศเมียนมาในปัจจุบัน อาณาจักรอะวา (Ava Kingdom) ซึ่งปกครอง

อยู่บริเวณตอนกลาง รัฐฉานหรือกลุ่มชาวไทใหญ่ (Shan State) ซึ่งอยู่ทางตะวันออก และกลุ่มชาวอารกัน (Arakan) ซึ่งเป็นกลุ่มคนชาวอาณาจักรพุกามดั้งเดิมที่หลงเหลืออยู่

ในปี ค.ศ. 1510 อาณาจักรอะวะที่ล้อมอำนาจลง ส่งผลทำให้ราชวงศ์ต้องอยู่ซึ่งอาศัยอยู่ทางตอนเหนือของอาณาจักรอะวะ ประกาศเอกราชและตั้งอาณาจักรพม่าขึ้น โดยหลังจากที่รัฐฉานได้เข้ายึดครองอาณาจักรอะวะในปี ค.ศ. 1527 ประชาชนส่วนใหญ่ได้อพยพไปยังอาณาจักรพม่า ส่งผลทำให้อาณาจักรขยายใหญ่ขึ้นอย่างรวดเร็ว

พระเจ้าตะเบ็งชะเวตี้ กษัตริย์แห่งพม่า ได้ตัดสินใจขยายอำนาจของตน พร้อมกับรวบรวมดินแดนซึ่งเป็นอาณาจักรพุกามในอดีตกลับเข้ามาเป็นหนึ่งเดียวกัน โดยในช่วงปี ค.ศ. 1539 อาณาจักรพม่ามีอำนาจเหนืออาณาจักรมอญ มีการย้ายไปตั้งเมืองหลวงที่เมืองหงสาวดี (เมืองพะโค (Bago) ในปัจจุบัน) จากนั้นได้ขยายอำนาจไปยังดินแดนต่างๆ ตั้งแต่รัฐฉานไปจนถึงรัฐและอาณาจักรต่างๆ ในตอนกลางลุ่มแม่น้ำโขง (ซึ่งรวมถึงสยามด้วย)

หลังจากพระเจ้าบุเรงนองสิ้นพระชนม์ในปี ค.ศ. 1581 อาณาจักรพม่าเริ่มล้อมอำนาจลง โดยอาณาจักรหลายอาณาจักรได้แตกออกจากอาณาจักรพม่า อาทิ อาณาจักรมอญ สยาม

ราชวงศ์ซึ่งขึ้นแทนที่ราชวงศ์ตองอูคือราชวงศ์คองบอง พยายามประคับประคองอาณาจักรพม่าให้อยู่รอดจนกระทั่งการเข้ามาของสหราชอาณาจักรในปี ค.ศ. 1814 และหลังจากนั้นก็ตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษไป

ในปี ค.ศ. 1886 หลังจากสหราชอาณาจักรได้ยึดครองเมียนมาในฐานะอาณานิคมแล้ว ได้ประกาศให้เมียนมาเป็นจังหวัดหนึ่งของอินเดียและทำการแทรกแซงการบริหารประเทศในด้านต่างๆ ส่งผลให้ในช่วงเวลาดังกล่าว เศรษฐกิจและสังคมเมียนมาเติบโตขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะภาคการเกษตรซึ่งสหราชอาณาจักรต้องการใช้เมียนมาเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวและพืชเกษตรต่างๆ เพื่อส่งออกไปยังประเทศตะวันตก อย่างไรก็ตาม การเติบโตของเศรษฐกิจเมียนมาผลประโยชน์ส่วนใหญ่ตกอยู่กับชาวเมียนมาเชื้อสายอินเดียที่เป็นกลุ่มคนที่ร่ำรวยขึ้นจากการค้ากับชาติตะวันตก

กระแสชาตินิยมได้เริ่มแพร่ขยายมากขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 20 โดยเริ่มต้นจากใน บังกลาเทศ ศรีลังกา และอินเดีย และได้แพร่ขยายเข้ามาในเมียนมา โดยในช่วงปี ค.ศ. 1920 - 1940 เกิดการประท้วงจากกลุ่มนักศึกษาและบุคลากรที่มีการศึกษาในประเทศหลายต่อหลายครั้ง และรุกรามเข้าไปถึงเมืองใหญ่ๆ ของประเทศ ได้แก่ เมืองย่างกุ้ง และเมืองมัณฑะเลย์

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 เริ่มขึ้น กลุ่มชาวเมียนมาบางกลุ่มเล็งเห็นโอกาสที่จะได้รับเอกราชจากสหราชอาณาจักร นายออง ซาน (Aung San) (บิดาของนางออง ซาน ซู จี) ได้จัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์พม่า (Communist Party of Burma) ขึ้น รวมถึงจัดตั้งกลุ่มปฏิวัติพลังประชาชน (People's Revolutionary Party) เพื่อต่อต้านสหราชอาณาจักร

ในปี ค.ศ. 1942 หลังจากที่กองทัพญี่ปุ่นได้รุกรานเข้ามาในประเทศ นายออง ซาน ได้จัดตั้งกองกำลังเพื่อเอกราชพม่า (Burma Independence Army: BIA) โดยนายบา มอล (Ba Maw) ซึ่งเป็นหนึ่งในแกนนำ BIA ได้เข้าร่วมมือกับฝ่ายญี่ปุ่น และมีการเปลี่ยนชื่อ BIA เป็นกองกำลังแห่งชาติพม่า (Burma National Army: BNA) และในปี ค.ศ. 1943 กองทัพญี่ปุ่นได้ประกาศให้เมียนมาเป็นเอกราชจากสหราชอาณาจักร

อย่างไรก็ดี กองทัพญี่ปุ่นได้หักหลังนายออง ซาน และบา มอลล์ โดยทำการยึดเมียนมา เป็นรัฐในเครือจักรวรรดิ หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 จบลง และฝ่ายอักษะรวมถึงญี่ปุ่นเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ ส่งผลทำให้เมียนมาตกเป็นประเทศผู้แพ้สงครามไปด้วย ในช่วงปี ค.ศ. 1946 ฝ่ายสัมพันธมิตรได้เข้ามาควบคุมและกำกับดูแลเมียนมา พร้อมกับให้เซอร์เรแกน ดอร์มัน สมิท (Reginald Dorman-Smith) มาดำรงตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาลเมียนมา

รัฐบาลของเซอร์เรแกน พยายามเลี่ยงการเจรจาเรื่องการให้เอกราชกับกลุ่มสันนิบาตเสรีภาพประชาชนต่อต้านฟาสซิสต์ (Anti-Fascist People's Freedom League: AFPFL) ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่เรียกร้องเอกราชจากสหราชอาณาจักร กลุ่มสันนิบาตฯ จึงร่วมมือกับนายออง ซาน กั้นปลุกระดมกลุ่มคนเดินขบวนเคลื่อนไหวต่อต้านและเรียกร้องเอกราชจากสหราชอาณาจักร

นายฮูเบอร์ท แรนซ์ (Rubert Rance) ซึ่งมาแทนที่เซอร์เรแกน ตัดสินใจใช้กำลังตำรวจสลายการชุมนุม และเพื่อให้เหตุการณ์สงบ จึงตัดสินใจแต่งตั้งนายออง ซาน และแกนนำ AFPFL เป็นคณะกรรมการบริหารประเทศ (Governor's Executive Council)

อย่างไรก็ตาม ในเดือนกรกฎาคม ปี 1947 ระหว่างการเจรจาต่อรองกับรัฐบาลสหราชอาณาจักร นายออง ซาน ได้ถูกลอบสังหาร ส่งผลให้เกิดความไม่พอใจอย่างมากต่อประชาชนชาวเมียนมา และนำไปสู่สงครามการเมืองขึ้นอีกครั้ง นายอู ซอว์ (U Saw) ซึ่งเป็นอดีตนายกรัฐมนตรีเมียนมาก่อนที่จะเกิดสงครามโลกขึ้น ได้เรียกร้องให้อังกฤษให้เอกราชแก่เมียนมา และในที่สุดในวันที่ 4 มกราคม ค.ศ. 1948 อังกฤษก็ได้ประกาศให้เมียนมาเป็นเอกราช

ภายหลังจากที่เมียนมาได้รับเอกราช ความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศยังคงมีอยู่ระหว่างกลุ่มที่สนับสนุนประชาธิปไตยและกลุ่มที่สนับสนุนคอมมิวนิสต์ เกิดการรัฐประหารและยึดอำนาจโดยนายพลเน วิน ซึ่งต่อมาได้ปฏิรูปการปกครองประเทศไปสู่ระบอบสังคมนิยม

การต่อต้านนำไปสู่เหตุการณ์นองเลือดในปี ค.ศ. 1988 และทหารนำโดยนายพลซอหม่อง (Saw Muang) ทำการรัฐประหารล้มอำนาจนายพล เน วิน อย่างไรก็ตาม การปกครองประเทศยังคงเป็นรัฐบาลสืบต่อมาจนกระทั่งในปี ค.ศ. 2011 - 2012 ซึ่งรัฐบาลได้มีการปฏิรูปประเทศครั้งใหญ่ขึ้น โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อนำประเทศไปสู่การเป็นประชาธิปไตย

ภาคผนวก 2

รายชื่อผู้ประกอบการไทย

ในสาธารณรัฐสหภาพเมียนมา

ลำดับ	รายชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	สถานที่
1	การบินไทย	ธุรกิจการบินระหว่างประเทศ	เมืองย่างกุ้ง
2	Air Asia	ธุรกิจการบินระหว่างประเทศ	เมืองย่างกุ้ง
3	นกแอร์	ธุรกิจการบินระหว่างประเทศ	เมืองย่างกุ้ง
4	Bangkok Airways Public Company Limited	ธุรกิจการบินระหว่างประเทศ	เมืองย่างกุ้ง
5	Myanmar C.P.Livestock Co.,Ltd.	ธุรกิจการเกษตรและแปรรูป	เมืองย่างกุ้ง
6	BETRAGRO Public Co.,Ltd. (Myanmar)	ธุรกิจการเกษตรและแปรรูป	เมืองย่างกุ้ง
7	เจียไต๋	ธุรกิจการเกษตรและแปรรูป	
8	SCG Cement Building Materials (Yangon Branch) Co.,Ltd	ธุรกิจก่อสร้าง	เมืองย่างกุ้ง
9	Infratech Engineering & Services Co.,Ltd.	ธุรกิจก่อสร้าง	
10	Ekarat Engineering Public Company Limited	ธุรกิจก่อสร้าง	
11	TEAM Consulting Internation Co.,Ltd.	ธุรกิจก่อสร้าง	
12	Satori Myanmar Construction (SMC) Pack Experss	ธุรกิจก่อสร้าง	
13	ALUMET	ธุรกิจก่อสร้าง	
14	Dachin Architecture Development Construction Co.,Ltd.	ธุรกิจก่อสร้าง	
15	Global Master Intertrade (GMI)	ธุรกิจก่อสร้าง	
16	P-TiT Perfect Tech International Trading Co.,Ltd. (Myanmar NR Intertrade Co.,Ltd. Thailand.)	ธุรกิจก่อสร้าง	
17	Satori Myanmar Construction (SMC)	ธุรกิจก่อสร้าง	
18	อุตสาหกรรมดีเอสวี	ธุรกิจก่อสร้าง	
19	PTTEP- Exploration and Production PCL.	ธุรกิจพลังงานและก๊าซธรรมชาติ	เมืองย่างกุ้ง
20	PTT Oil Myanmar Co.,Ltd.	ธุรกิจพลังงานและก๊าซธรรมชาติ	เมืองย่างกุ้ง
21	The Bangchak Petroleum Public Company Limited	ธุรกิจพลังงานและก๊าซธรรมชาติ	
22	KPN Green Energy Solution Co.,Ltd.	ธุรกิจพลังงานและก๊าซธรรมชาติ	

ลำดับ	รายชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	สถานที่
23	Tun Star Co.,Ltd.	ธุรกิจพลังงานและก๊าซธรรมชาติ (ตัวแทนจำหน่าย)	
24	Gulf Energy Development Co.,Ltd.	ธุรกิจพลังงานและก๊าซธรรมชาติ	
25	BEC-TERO Entertainment PCL.	เอ็นเตอร์เทนเมนท์และมีเดีย	
26	Tee Entertainment Co.,Ltd	เอ็นเตอร์เทนเมนท์และมีเดีย	เมืองย่างกุ้ง
27	MPA Motion Picture Association.	เอ็นเตอร์เทนเมนท์และมีเดีย	
28	Wired Media Myanmar Co.,Ltd	เอ็นเตอร์เทนเมนท์และมีเดีย	เมืองย่างกุ้ง
29	Kantana and JK Consulting Management Co.,Ltd.	เอ็นเตอร์เทนเมนท์และมีเดีย	
30	Myanmar Pongpipat Co.,Ltd.	ธุรกิจเหมืองแร่	เมืองย่างกุ้ง
31	Super Star Store Ever Fine Store	ธุรกิจเกี่ยวกับแฟชั่น ความสวย ความงาม	เมืองย่างกุ้ง
32	Porjai Thai Printer Co.,Ltd.	ธุรกิจเกี่ยวกับแฟชั่น ความสวย ความงาม	
33	Gift for Life Company limited (Giffarine Myanmar)	ธุรกิจเกี่ยวกับแฟชั่น ความสวย ความงาม	เมืองย่างกุ้ง
34	Wuttisak Clinic Co.,Ltd.	ธุรกิจเกี่ยวกับแฟชั่น ความสวย ความงาม	
35	MK Group of Companies	ธุรกิจเกี่ยวกับแฟชั่น ความสวย ความงาม	เมืองย่างกุ้ง
36	Aimstarnetwork	ธุรกิจเกี่ยวกับแฟชั่น ความสวย ความงาม	
37	Myanmar Laynying	ธุรกิจเกี่ยวกับแฟชั่น ความสวย ความงาม	
38	Thiri Cosmetic Co.,Ltd MK Furniture	ธุรกิจเกี่ยวกับแฟชั่น ความสวย ความงาม	
39	Total Business Solution Co.,Ltd.	ธุรกิจเกี่ยวกับแฟชั่น ความสวย ความงาม	
40	ธนาคารกรุงไทย	ธนาคารและการเงิน	เมืองย่างกุ้ง

ลำดับ	รายชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	สถานที่
41	ธนาคารกสิกรไทย	ธนาคารและการเงิน	เมืองย่างกุ้ง
42	ธนาคารกรุงเทพ	ธนาคารและการเงิน	เมืองย่างกุ้ง
43	ธนาคารไทยพาณิชย์	ธนาคารและการเงิน	เมืองย่างกุ้ง
44	ซอสพริกไทยรุ่งเรือง	ธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหาร	
45	ฟู้ดสตาร์	ธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหาร	
46	Surapon Foods since 1977	ธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหาร	
47	Chocksamut Marine. Co.,Ltd.	ธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหาร	
48	Thai Wah Starch Public Company Limited	ธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหาร	
49	Excel United International Co.,Ltd.	ธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหาร	เมืองย่างกุ้ง
50	Super Coffee Mix Co.,Ltd.	ธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหาร	เมืองย่างกุ้ง
51	Loi Hein Co.,Ltd.	ธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหาร	เมืองย่างกุ้ง
52	Dutchmill	ธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหาร	
53	Fonterra Brands	ธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหาร	
54	วี.เอ.ที. ซัพพลายส์	ธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหาร	
55	Tharaphu Décor Co.,Ltd.	ธุรกิจการค้า (การนำเข้าและส่งออก)	เมืองย่างกุ้ง
56	MK Group Co.Ltd.	ธุรกิจการค้า (การนำเข้าและส่งออก)	เมืองย่างกุ้ง
57	สยามซีเมนต์ SCG	ธุรกิจการค้า (การนำเข้าและส่งออก)	เมืองย่างกุ้ง
58	เบอร์รี่ ยูคเกอร์ (เมียนมา)	ธุรกิจการค้า (การนำเข้าและส่งออก)	เมืองย่างกุ้ง
59	Loxley PCL	ธุรกิจการค้า (การนำเข้าและส่งออก)	เมืองย่างกุ้ง
60	Royal Ace Trading Co.,Ltd.	ธุรกิจการค้า (การนำเข้าและส่งออก)	เมืองย่างกุ้ง
61	Rise trade International Co.,Ltd.	ธุรกิจการค้า (การนำเข้าและส่งออก)	เมืองย่างกุ้ง

ลำดับ	รายชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	สถานที่
62	Kementerian Perdagangan Republik indonesia	ธุรกิจการค้า (การนำเข้าและส่งออก)	
63	Unilever Myanmar Co., Ltd (Thai Trading) (OMO Detergent Distributor)	ธุรกิจการค้า (การนำเข้าและส่งออก)	เมืองย่างกุ้ง
64	M2J Co.,Ltd.	ธุรกิจการค้า (การนำเข้าและส่งออก)	
65	PENS FAST (Myanmar) Co.,Ltd.	ธุรกิจการค้า (การนำเข้าและส่งออก)	
66	Toyo-Thai Coporation PCL (Yangon Branch)	ธุรกิจสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า)	
67	Ekarat Engineering Public Company Limited	ธุรกิจสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า)	
68	Square Cooling Tower Co.,Ltd.	ธุรกิจสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า)	
69	Beko (Authorized to sell, Distribute all Beko)	ธุรกิจสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า)	
70	โตโย-ไทย คอร์ปอเรชั่น	ธุรกิจสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า)	
71	Blue & White Professional Logistics Co.,Ltd.	ธุรกิจโลจิสติกส์	
72	Pack Express Co.,Ltd	ธุรกิจโลจิสติกส์	เมืองย่างกุ้ง
73	Efficient Logistics	ธุรกิจโลจิสติกส์	
74	SSL Logistics	ธุรกิจโลจิสติกส์	
75	V-serve logistics myanmar, v-serve myanmar trading	ธุรกิจโลจิสติกส์	
76	LS Horizon Attorneys-At-Laws Limited	บริษัทกฎหมาย	เมืองย่างกุ้ง
77	V.Ventis Ltd.	บริษัทกฎหมาย	
78	Nacha Thai Restaurant	ร้านอาหารไทย	เมืองย่างกุ้ง
79	Pattaya Thai Restuarat	ร้านอาหารไทย	เมืองย่างกุ้ง
80	Sabai at Inya Restaurant	ร้านอาหารไทย	เมืองย่างกุ้ง
81	Maithai Thai Restaurant	ร้านอาหารไทย	เมืองย่างกุ้ง
82	Bangkok Kitchen Thai Restaurant	ร้านอาหารไทย	เมืองย่างกุ้ง

ลำดับ	รายชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	สถานที่
83	Amarta hotel group	ร้านอาหารไทย	เมืองย่างกุ้ง
84	Padonmar Restaurant	ร้านอาหารไทย	เมืองย่างกุ้ง
85	Legacy Thai food restaurant	ร้านอาหารไทย	เมืองย่างกุ้ง
86	Oishi group Co.,Ltd.	ร้านอาหารไทย	
87	Adamas, Tummour	ร้านอาหารไทย	
88	CASK 81 by Quaich Bar	ร้านอาหารไทย	
89	Dailycious Thai Restaurant	ร้านอาหารไทย	
90	Kamol Utoksiri	ร้านอาหารไทย	
91	Chatrium Hotels and Residences.	โรงแรม	เมืองย่างกุ้ง
92	Mandalay Hill Resort Hotel	โรงแรม	เมืองมัณฑะเลย์
93	เจมาร์ท	ธุรกิจเกี่ยวกับเทคโนโลยีและ สื่อสารสนเทศ	
94	Siemens Limited	ธุรกิจเกี่ยวกับเทคโนโลยีและ สื่อสารสนเทศ	
95	Digital Solution (Myanmar) Co.,Ltd.	ธุรกิจเกี่ยวกับเทคโนโลยีและ สื่อสารสนเทศ	เมืองย่างกุ้ง
96	Perfect Tech International Trading Co.,Ltd.	ธุรกิจเกี่ยวกับเทคโนโลยีและ สื่อสารสนเทศ	เมืองย่างกุ้ง
97	Digital Solution (Myanmar) Co.,Ltd. , DSC	ธุรกิจเกี่ยวกับเทคโนโลยีและ สื่อสารสนเทศ	
98	Mono Technology PLC	ธุรกิจเกี่ยวกับเทคโนโลยีและ สื่อสารสนเทศ	
99	Ooredoo	ธุรกิจเกี่ยวกับเทคโนโลยีและ สื่อสารสนเทศ	
100	Perfect Tech International Trading	ธุรกิจเกี่ยวกับเทคโนโลยีและ สื่อสารสนเทศ	
101	Telenor Myanmar Limited	ธุรกิจเกี่ยวกับเทคโนโลยีและ สื่อสารสนเทศ	

ลำดับ	รายชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	สถานที่
102	The Value System Co.,Ltd. , ECS	ธุรกิจเกี่ยวกับเทคโนโลยีและสื่อสารสนเทศ	
103	Loxley Public Company Limited	รถยนต์/ชิ้นส่วนรถยนต์	เมืองย่างกุ้ง
104	Tharphu Décor Co.,Ltd.	เฟอร์นิเจอร์ ไม้ และของแต่งบ้าน	เมืองย่างกุ้ง
105	P-TIT	เฟอร์นิเจอร์ ไม้ และของแต่งบ้าน	เมืองย่างกุ้ง
106	Hafele (Myanmar) Ltd.	เฟอร์นิเจอร์ ไม้ และของแต่งบ้าน	
107	Marchetti group	เฟอร์นิเจอร์ ไม้ และของแต่งบ้าน	
108	Scandas Corp. , Fahthai Interbiz	เฟอร์นิเจอร์ ไม้ และของแต่งบ้าน	
109	Sirine Design Co.,Ltd.	เฟอร์นิเจอร์ ไม้ และของแต่งบ้าน	
110	Degree (Myanmar) Co.,Ltd.	เฟอร์นิเจอร์ ไม้ และของแต่งบ้าน	
111	Industrial Supply & Furniture	เฟอร์นิเจอร์ ไม้ และของแต่งบ้าน	
112	Thaisilpa Labelpack Co.,Ltd.	ธุรกิจผลิตบรรจุภัณฑ์และหีบห่อ	
113	VSV Asia Co.,Ltd.	ธุรกิจผลิตบรรจุภัณฑ์และหีบห่อ	
114	NTEQ Ploymer Co.,Ltd.	ธุรกิจผลิตบรรจุภัณฑ์และหีบห่อ	
115	สยามคูโบต้า	ผู้ผลิตเครื่องจักรยานยนต์เพื่อใช้ในการเกษตร	
116	ไทยสโตร์จแบตเตอรี่	ผู้ผลิต 3K battery	

